

UGOVOR IZ LISABONA

O IZMJENI UGOVORA O EUROPSKOJ UNIJI I UGOVORA O OSNIVANJU
EUROPSKE ZAJEDNICE
(2007/C 306/01)

PREAMBULA

NJEGOVO VELIČANSTVO KRALJ BELGIJANACA,

PREDSJEDNIK REPUBLIKE BUGARSKE,

PREDSJEDNIK ČEŠKE REPUBLIKE,

NJEZINO VELIČANSTVO KRALJICA DANSKE,

PREDSJEDNIK SAVEZNE REPUBLIKE NJEMAČKE,

PREDSJEDNIK REPUBLIKE ESTONIJE,

PREDSJEDNICA IRSKE,

PREDSJEDNIK HELENSKE REPUBLIKE,

NJEGOVO VELIČANSTVO KRALJ ŠPANJOLSKE,

PREDSJEDNIK FRANCUSKE REPUBLIKE,

PREDSJEDNIK TALIJANSKE REPUBLIKE,

PREDSJEDNIK REPUBLIKE CIPAR,

PREDSJEDNIK REPUBLIKE LATVIJE,

PREDSJEDNIK REPUBLIKE LITVE,

NJEGOVA KRALJEVSKA VISOST VELIKI VOJVODA OD LUKSEMBURGA,

PREDSJEDNIK REPUBLIKE MAĐARSKE,

PREDSJEDNIK MALTE,

NJEZINO VELIČANSTVO KRALJICA NIZOZEMSKE,

SAVEZNI PREDSJEDNIK REPUBLIKE AUSTRIJE,

PREDSJEDNIK REPUBLIKE POLJSKE,

PREDSJEDNIK PORTUGALSKE REPUBLIKE,

PREDSJEDNIK RUMUNJSKE,

PREDSJEDNIK REPUBLIKE SLOVENIJE,

PREDSJEDNIK SLOVAČKE REPUBLIKE,

PREDSJEDNICA REPUBLIKE FINSKE,

VLADA KRALJEVINE ŠVEDSKE,

NJEZINO VELIČANSTVO KRALJICA UJEDINJENE KRALJEVINE VELIKE BRITANIJE I
SJEVERNE IRSKE,

ŽELEĆI završiti proces koji je započet Ugovorom iz Amsterdama i Ugovorom iz Nice radi jačanja učinkovitosti i demokratskog legitimiteta Unije i unapređenja koherentnosti njezina djelovanja,

ODLUČILI SU izmijeniti Ugovor o Europskoj uniji, Ugovor o osnivanju Europske zajednice i Ugovor o osnivanju Europske zajednice za atomsku energiju,

i u tu su svrhu odredili kao svoje opunomoćenike:

NJEGOVO VELIČANSTVO KRALJ BELGIJANACA

Guya VERHOFSTADTA,

predsjednika Vlade

Karela DE GUCHTA,

ministra vanjskih poslova

PREDSJEDNIK REPUBLIKE BUGARSKE

Sergeija STANISHEVA,

predsjednika Vlade

Ivailoa KALFINEA,

zamjenika predsjednika Vlade i ministra vanjskih poslova

PREDSJEDNIK ČEŠKE REPUBLIKE

Mireka TOPOLÁNEKA,

predsjednika Vlade

Karela SCHWARZENBERGA,

ministra vanjskih poslova

NJEZINO VELIČANSTVO KRALJICA DANSKE

Andersa Fogha RASMUSSENA,

predsjednika Vlade

Pera Stiga MØLLERA,

ministra vanjskih poslova

PREDSJEDNIK SAVEZNE REPUBLIKE NJEMAČKE

dr. Angelu MERKEL,

saveznu kancelarku

dr. Frank-Waltera STEINMEIERA,

zamjenika savezne kancelarke i saveznog ministra vanjskih poslova

PREDSJEDNIK REPUBLIKE ESTONIJE

Andrusa ANSIPA,
predsjednika Vlade
Urmasa PAETA,
ministra vanjskih poslova

PREDSJEDNICA IRSKE

Bertiea AHERNA,
Taoiseach (predsjednika Vlade)
Dermota AHERNA,
ministra vanjskih poslova

PREDSJEDNIK HELENSKE REPUBLIKE

Konstantinosa KARAMANLISA,
predsjednika Vlade
Doru BAKOYANNIS,
ministricu vanjskih poslova

NJEGOVO VELIČANSTVO KRALJ ŠPANJOLSKE

Joséa Luisa RODRÍGUEZA ZAPATEROA,
predsjednika Vlade
Miguela Ángela MORATINOSA CUYAUBÉA,
ministra vanjskih poslova i suradnje

PREDSJEDNIK FRANCUSKE REPUBLIKE

Nicolasa SARKOZYJA,

predsjednika

Françoisa FILLONA,

predsjednika Vlade

Bernarda KOUCHNERA,

ministra vanjskih i europskih poslova

PREDSJEDNIK TALIJANSKE REPUBLIKE

Romana PRODIJA,

predsjednika Vijeća ministara

Massima D'ALEMU,

potpredsjednika Vijeća ministara i ministra vanjskih poslova

PREDSJEDNIK REPUBLIKE CIPAR

Tassosa PAPADOPOULOSA,

predsjednika

Erato KOZAKOU-MARCOULLIS,

ministricu vanjskih poslova

PREDSJEDNIK REPUBLIKE LATVIJE

Valdisa ZATLERSA,

predsjednika

Aigarsa KALVĪTISA,

predsjednika Vlade

Mārisa RIEKSTIŅŠA,

ministra vanjskih poslova

PREDSJEDNIK REPUBLIKE LITVE

Valdasa ADAMKUSA,
predsjednika
Gediminasa KIRKILASA,
predsjednika Vlade
Petrasa VAITIEKŪNASAS,
ministra vanjskih poslova

NJEGOVA KRALJEVSKA VISOST VELIKI VOJVODA OD LUKSEMBURGA

Jean-Claudea JUNCKERA,
predsjednika Vlade, državnog tajnika
Jeana ASSELBORNA,
ministra vanjskih poslova i useljništva

PREDSJEDNIK REPUBLIKE MAĐARSKE

Ferenca GYURCSÁNYJA,
predsjednika Vlade
dr. Kingu GÖNCZ,
ministricu vanjskih poslova

PREDSJEDNIK MALTE

Hon. Lawrenca GONZIJA,
predsjednika Vlade
Hon. Michaela FREDOA,
ministra vanjskih poslova

NJEZINO VELIČANSTVO KRALJICA NIZOZEMSKE

dr. J. P. BALKENENDEA,

predsjednika Vlade

M. J. M. VERHAGENA,

ministra vanjskih poslova

SAVEZNI PREDSJEDNIK REPUBLIKE AUSTRIJE

dr. Alfreda GUSENBAUERA,

saveznog kancelara

dr. Ursulu PLASSNIK,

saveznu ministricu za europske i međunarodne poslove

PREDSJEDNIK REPUBLIKE POLJSKE

Donalda TUSKA,

predsjednika Vlade

Radosława SIKORSKOG,

ministra vanjskih poslova

PREDSJEDNIK PORTUGALSKE REPUBLIKE

Joséa SÓCRATESA CARVALHOA PINTA DE SOUSU,

predsjednika Vlade

Luísa Filipea MARQUESA AMADOA,

državnog tajnika; ministra vanjskih poslova

PREDSJEDNIK RUMUNJSKE

Traiana BĂSESCUA,

predsjednika

Călina POPESCUA TĂRICEANUA,

predsjednika Vlade

Adriana CIOROIANA,

ministra vanjskih poslova

PREDSJEDNIK REPUBLIKE SLOVENIJE

Janeza JANŠU,

predsjednika Vlade

dr. Dimitrija RUPELA,

ministra vanjskih poslova

PREDSJEDNIK SLOVAČKE REPUBLIKE

Roberta FICOA,

predsjednika Vlade

Jána KUBIŠA,

ministra vanjskih poslova

PREDSJEDNICA REPUBLIKE FINSKE

Mattija VANHANENA,

predsjednika Vlade

Ilkka KANERVU,

ministra vanjskih poslova

VLADA KRALJEVINE ŠVEDSKE

Fredrika REINFELDTA,
predsjednika Vlade
Ceciliju MALMSTRÖM,
ministricu europskih poslova

NJEZINO VELIČANSTVO KRALJICA UJEDINJENE KRALJEVINE VELIKE BRITANIJE I
SJEVERNE IRSKE

Rt. Hon. Gordona BROWNA,
predsjednika Vlade
Rt. Hon. Davida MILIBANDA,
državnog tajnika za vanjske poslove i poslove Commonwealtha

KOJI su se, razmijenivši svoje punomoći, za koje je utvrđeno da su u valjanom i propisanom obliku,

SPORAZUMJELI KAKO SLIJEDI:

IZMJENE UGOVORA O EUROPSKOJ UNIJI I UGOVORA O OSNIVANJU
EUROPSKE ZAJEDNICE

Članak 1.

Ugovor o Europskoj uniji mijenja se u skladu s odredbama ovog članka.

PREAMBULA

1) Preambula se mijenja kako slijedi:

(a) sljedeći tekst umeće se kao druga uvodna izjava :

"NADAHNUTI kulturnim, vjerskim i humanističkim nasljeđem Europe iz kojeg su se razvile opće vrijednosti nepovredivih i neotuđivih prava ljudskog bića, slobode, demokracije, jednakosti i vladavine prava,"

(b) U sedmoj uvodnoj izjavi koja postaje osma uvodna izjava, riječi "ovog Ugovora" zamjenjuju se riječima "ovog Ugovora i Ugovora o funkcioniranju Europske unije,"

(c) U jedanaestoj uvodnoj izjavi koja postaje dvanaesta uvodna izjava, riječi "ovog Ugovora" zamjenjuju se riječima "ovog Ugovora i Ugovora o funkcioniranju Europske unije,".

OPĆE ODREDBE

2) Članak 1. mijenja se kako slijedi:

(a) na kraju stavka prvog umeću se sljedeće riječi:

"kojoj države članice dodjeljuju nadležnosti za postizanje zajedničkih ciljeva."

(b) stavak treći zamjenjuje se sljedećim:

"Unija se temelji na ovom Ugovoru i Ugovoru o funkcioniranju Europske unije (u daljnjem tekstu "Ugovori"). Ta dva Ugovora imaju istu pravnu vrijednost. Unija zamjenjuje i nasljeđuje Europsku zajednicu."

3) Umeće se sljedeći članak 1.a:

"Članak 1.a

Unija se temelji na vrijednostima poštovanja ljudskog dostojanstva, slobode, demokracije, jednakosti, vladavine prava i poštovanja ljudskih prava, uključujući i prava pripadnika manjina. Te su vrijednosti zajedničke državama članicama u društvu u kojem prevladavaju pluralizam, nediskriminacija, tolerancija, pravda, solidarnost i jednakost žena i muškaraca."

4) Članak 2. zamjenjuje se sljedećim:

"Članak 2.

1. Cilj Unije je promicanje mira, njezinih vrijednosti i dobrobiti njezinih naroda.

2. Unija svojim građanima nudi područje slobode, sigurnosti i pravde bez unutarnjih granica, na kojem je osigurano slobodno kretanje osoba zajedno s odgovarajućim mjerama u pogledu nadzora vanjskih granica, azila, useljavanja te sprečavanja i suzbijanja kriminala.

3. Unija uspostavlja unutarnje tržište. Ona radi na održivom razvoju Europe koji se temelji na uravnoteženom gospodarskom rastu i stabilnosti cijena, visoko konkurentnom socijalnom tržišnom gospodarstvu, s ciljem pune zaposlenosti i društvenog napretka, te visokoj razini zaštite i poboljšanja kvalitete okoliša. Ona promiče znanstveni i tehnološki napredak.

Ona suzbija društvenu isključenost i diskriminaciju, promiče socijalnu pravdu i zaštitu, ravnopravnost žena i muškaraca, međugeneracijsku solidarnost i zaštitu prava djeteta.

Ona promiče ekonomsku, socijalnu i teritorijalnu koheziju te solidarnost među državama članicama.

Ona poštuje svoju bogatu kulturnu i jezičnu raznolikost te osigurava očuvanje i unapređenje kulturnog nasljeđa Europe.

4. Unija uspostavlja ekonomsku i monetarnu uniju čija je valuta euro.

5. U svojim odnosima s ostatkom svijeta, Unija podržava i promiče svoje vrijednosti i interese i doprinosi zaštiti svojih građana. Ona doprinosi miru, sigurnosti, održivom razvoju Zemlje, solidarnosti i uzajamnom poštovanju među narodima, slobodnoj i poštenoj trgovini, iskorjenjivanju siromaštva i zaštiti ljudskih prava, osobito prava djeteta, te strogom poštovanju i razvoju međunarodnog prava, uključujući poštovanje načela Povelje Ujedinjenih naroda.

6. Unija svoje ciljeve ostvaruje odgovarajućim sredstvima, primjerenima nadležnostima koje su joj dodijeljene Ugovorima."

- 5) Članak 3. prestaje važiti, a umeće se sljedeći članak 3.a:

"Članak 3.a

1. U skladu s člankom 3.b, države članice zadržavaju nadležnosti koje Ugovorima nisu dodijeljene Uniji .

2. Unija poštuje jednakost država članica pred Ugovorima, kao i njihove nacionalne identitete, koji su neodvojivo povezani s njihovim temeljnim političkim i ustavnim strukturama, uključujući regionalnu i lokalnu samoupravu. Ona poštuje njihove temeljne državne funkcije, uključujući osiguranje teritorijalne cjelovitosti države, očuvanje javnog poretka i zaštitu nacionalne sigurnosti. Nacionalna sigurnost posebice ostaje isključiva odgovornost svake države članice.

3. Na temelju načela lojalne suradnje i uz puno uzajamno poštovanje, Unija i države članice međusobno si pomažu pri obavljanju zadaća koje proizlaze iz Ugovora.

Države članice poduzimaju sve odgovarajuće mjere, opće ili posebne, kako bi osigurale ispunjavanje obveza koje proizlaze iz Ugovora ili akata institucija Unije.

Države članice olakšavaju ostvarivanje zadaća Unije i suzdržavaju se od svake mjere koja bi mogla ugroziti postizanje ciljeva Unije."

- 6) Umeće se sljedeći članak 3.b koji zamjenjuje članak 5. Ugovora o osnivanju Europske zajednice:

"Članak 3.b

1. Granice nadležnosti Unije uređene su načelom dodjeljivanja. Izvršavanje nadležnosti Unije uređeno je načelima supsidijarnosti i proporcionalnosti.

2. Na temelju načela dodjeljivanja, Unija djeluje samo u granicama nadležnosti koje su joj države članice dodijelile Ugovorima kako bi postigla njima određene ciljeve. Nadležnosti koje Ugovorima nisu dodijeljene Uniji, zadržavaju države članice.

3. Na temelju načela supsidijarnosti, u područjima koja nisu u njezinoj isključivoj nadležnosti, Unija djeluje samo ako i u mjeri u kojoj ciljeve predloženog djelovanja države članice ne mogu dostatno ostvariti na središnjoj, regionalnoj ili lokalnoj razini, nego se zbog opsega ili učinka predloženog djelovanja oni na bolji način mogu ostvariti na razini Unije.

Institucije Unije primjenjuju načelo supsidijarnosti kako je utvrđeno u Protokolu o primjeni načela supsidijarnosti i proporcionalnosti. Nacionalni parlamenti osiguravaju usklađenost s načelom supsidijarnosti u skladu s postupkom koji je određen u tom Protokolu.

4. Na temelju načela proporcionalnosti, sadržaj i oblik djelovanja Unije ne prelazi ono što je potrebno za ostvarivanje ciljeva Ugovora.

Institucije Unije primjenjuju načelo proporcionalnosti kako je utvrđeno u Protokolu o primjeni načela supsidijarnosti i proporcionalnosti."

7) Članci 4. i 5. stavljaju se izvan snage.

8) Članak 6. zamjenjuje se sljedećim:

"Članak 6.

1. Unija priznaje prava, slobode i načela određena Poveljom Europske unije o temeljnim pravima od 7. prosinca 2000., kako je prilagođena u Strasbourgu 12. prosinca 2007., koja ima istu pravnu snagu kao Ugovori.

Odredbama Povelje ni na koji se način ne proširuju nadležnosti Unije kako su utvrđene u Ugovorima.

Prava, slobode i načela Povelje tumače se u skladu s općim odredbama glave VII. Povelje kojima se uređuje njezino tumačenje i primjena, uzimajući u obzir objašnjenja iz Povelje kojima se određuju izvori tih odredaba.

2. Unija pristupa Europskoj konvenciji za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda. To pristupanje ne utječe na nadležnosti Unije kako su utvrđene u Ugovorima.

3. Temeljna prava, kako su zajamčena Europskom konvencijom za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda i kako proizlaze iz ustavnih tradicija zajedničkih državama članicama, čine opća načela prava Unije."

9) Članak 7. mijenja se kako slijedi:

- (a) u čitavom se članku upućivanje na kršenje "načela navedena u članku 6. stavku 1." zamjenjuje upućivanjem na kršenje "vrijednosti iz članka 1.a", riječi "ovog Ugovora" zamjenjuju se riječju "Ugovorâ", a riječ "Komisija" u bilo kojem padežu zamjenjuje se riječima "Europska komisija" u odgovarajućem padežu.
- (b) na kraju prve rečenice stavka 1. podstavka prvog brišu se riječi "i može toj državi uputiti odgovarajuće preporuke"; na kraju zadnje rečenice, riječi "i, odlučujući u skladu s istim postupkom, može pozvati neovisne osobe da u razumnom roku podnesu izvješće o stanju u toj državi članici" zamjenjuju se riječima "i može joj uputiti preporuke odlučujući u skladu s istim postupkom".
- (c) u stavku 2. riječi "Vijeće, u sastavu šefova država ili vlada i odlučujući jednoglasno" zamjenjuju se riječima "Europsko vijeće, odlučujući jednoglasno", a riječi "vladu dotične države članice" riječima "dotičnu državu članicu"
- (d) stavci 5. i 6. zamjenjuju se sljedećim:

"5. Modaliteti glasovanja koji se primjenjuju na Europski parlament, Europsko vijeće i Vijeće za potrebe ovog članka utvrđeni su u članku 309. Ugovora o funkcioniranju Europske unije."

- 10) Umeće se novi članak 7.a:

"Članak 7.a

1. Unija razvija poseban odnos sa susjednim zemljama radi uspostave područja blagostanja i dobrosusjedskih odnosa, utemeljen na vrijednostima Unije i obilježen bliskim i miroljubivim odnosima koji se temelje na suradnji.

2. Za potrebe stavka 1., Unija može sklapati posebne sporazume s dotičnim zemljama. Ti sporazumi mogu sadržavati uzajamna prava i obveze kao i mogućnost zajedničkog poduzimanja aktivnosti. Njihova je provedba predmet periodičnih savjetovanja."

- 11) Odredbe glave II. ugrađuju se u Ugovor o osnivanju Europske zajednice, kako se drugdje mijenja, koji postaje Ugovor o funkcioniranju Europske unije.

DEMOKRATSKA NAČELA

- 12) Glava II. i članak 8. zamjenjuju se sljedećim novim naslovom i novim člancima 8. do 8.C:

"Glava II.

ODREDBE O DEMOKRATSKIM NAČELIMA

Članak 8.

U svim svojim aktivnostima Unija poštuje načelo jednakosti svojih građana kojima njezine institucije, tijela, uredi i agencije posvećuju jednaku pozornost. Svaki državljanin države članice građanin je Unije. Građanstvo Unije dodaje se nacionalnom državljanstvu i ne zamjenjuje ga.

Članak 8.A

1. Funkcioniranje Unije temelji se na predstavničkoj demokraciji.
2. Građani su neposredno predstavljeni na razini Unije u Europskom parlamentu.

Države članice u Europskom vijeću predstavljaju njihovi šefovi država ili vlada, a u Vijeću ih predstavljaju njihove vlade, koje su i same demokratski odgovorne svojim parlamentima ili svojim građanima.

3. Svaki građanin ima pravo sudjelovati u demokratskom životu Unije. Odluke se donose na što otvoreniji način i na razini što je moguće bližoj građanima.
4. Političke stranke na europskoj razini doprinose stvaranju europske političke svijesti i izražavanju volje građana Unije.

Članak 8.B

1. Institucije građanima i predstavničkim udrugama na odgovarajući način omogućuju da objave i javno razmijene svoje stavove u svim područjima djelovanja Unije.
2. Institucije održavaju otvoren, transparentan i redovit dijalog s predstavničkim udrugama i civilnim društvom.
3. Europska komisija obavlja šira savjetovanja sa zainteresiranim strankama kako bi osigurala koherentno i transparentno djelovanje Unije.
4. Najmanje jedan milijun građana, državljana znatnog broja država članica, može na svoju inicijativu pozvati Europsku komisiju da u okviru svojih ovlasti podnese odgovarajući prijedlog o pitanjima za koja građani smatraju da je potreban pravni akt Unije u svrhu provedbe Ugovora.

Postupci i uvjeti koji se zahtijevaju za takvu građansku inicijativu određuju se u skladu s člankom 21. stavkom prvim Ugovora o funkcioniranju Europske unije.

Članak 8.C

Nacionalni parlamenti aktivno doprinose dobrom funkcioniranju Unije na način da:

- (a) ih institucije Unije informiraju i da im se prosljeđuju nacrti zakonodavnih akata Unije u skladu s Protokolom o ulozi nacionalnih parlamenata u Europskoj uniji
- (b) se brinu da se poštuje načelo supsidijarnosti u skladu s postupcima predviđenima Protokolom o primjeni načelâ supsidijarnosti i proporcionalnosti
- (c) u okviru područja slobode, sigurnosti i pravde sudjeluju u ocjeni mehanizama za provedbu politika Unije u tom području u skladu s člankom 61.C Ugovora o funkcioniranju Europske unije i uključuju se u politički nadzor Europolâ i ocjenu aktivnosti Eurojusta u skladu s člankom 69.G i 69.D tog Ugovora
- (d) sudjeluju u postupcima revizije Ugovorâ u skladu s člankom 48. ovog Ugovora
- (e) ih se obavješćuje o zahtjevima za pristupanje Uniji u skladu s člankom 49. ovog Ugovora
- (f) sudjeluju u međuparlamentarnoj suradnji nacionalnih parlamenata i suradnji s Europskim parlamentom u skladu s Protokolom o ulozi nacionalnih parlamenata u Europskoj uniji."

INSTITUCIJE

- 13) Odredbe glave III. stavljaju se izvan snage. Naslov glave III. zamjenjuje se sljedećim:

"Glava III.

ODREDBE O INSTITUCIJAMA".

- 14) Članak 9. zamjenjuje se sljedećim:

"Članak 9.

1. Unija ima institucionalni okvir čiji je cilj promicati njezine vrijednosti, zalagati se za njezine ciljeve, služiti njezinim interesima, interesima njezinih građana i interesima država članica te osigurati koherentnost, učinkovitost i kontinuitet njezinih politika i djelovanja.

Institucije Unije su:

- Europski parlament
- Europsko vijeće
- Vijeće
- Europska komisija (dalje u tekstu: "Komisija")
- Sud Europske unije
- Europska središnja banka
- Revizorski sud.

2. Svaka institucija djeluje u granicama ovlasti koje su joj dodijeljene u Ugovorima i u skladu s njima određenim postupcima, uvjetima i ciljevima. Institucije međusobno održavaju lojalnu suradnju.

3. Odredbe koje se odnose na Europsku središnju banku i Revizorski sud te detaljne odredbe o ostalim institucijama određene su Ugovorom o funkcioniranju Europske unije.
4. Europskom parlamentu, Vijeću i Komisiji pomažu Gospodarski i socijalni odbor te Odbor regija, koji imaju savjetodavnu ulogu."

15) Umeće se članak 9.A.

"Članak 9.A

1. Europski parlament, zajedno s Vijećem, izvršava zakonodavne i proračunske funkcije. On izvršava funkcije političkog nadzora i savjetovanja kako je utvrđeno u Ugovorima. On bira predsjednika Komisije.
2. Europski parlament sastavljen je od predstavnika građana Unije. Njihov broj ne smije biti veći od sedam stotina pedeset, ne računajući predsjednika. Zastupljenost građana je regresivno proporcionalna, a minimalni prag je šest članova iz svake države članice. Nijednoj državi članici ne dodjeljuje se više od devedeset šest mjesta.

Europsko vijeće, na inicijativu Europskog parlamenta i uz njegovu suglasnost, jednoglasno usvaja odluku kojom se utvrđuje sastav Europskog parlamenta, poštujući načela iz podstavka prvog.

3. Članovi Europskog parlamenta biraju se na razdoblje od pet godina slobodnim i tajnim glasovanjem na općim neposrednim izborima.
4. Europski parlament iz redova svojih članova bira predsjednika i predsjedništvo."

16) Umeće se članak 9.B:

"Članak 9.B

1. Europsko vijeće daje Uniji potreban poticaj za njezin razvoj i utvrđuje opće političke smjernice i prioritete tog razvoja. Europsko vijeće ne izvršava zakonodavne funkcije.
2. Europsko vijeće sastoji se od šefova država ili vlada država članica zajedno s njegovim predsjednikom i s predsjednikom Komisije. Visoki predstavnik Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku sudjeluje u njegovu radu.
3. Europsko vijeće sastaje se dvaput svakih šest mjeseci na poziv svojeg predsjednika. Kad to nalaže dnevni red, članovi Europskog vijeća mogu odlučiti da svakome od njih pomaže ministar, a u slučaju predsjednika Komisije, član Komisije. Kad to nalaže situacija, predsjednik saziva izvanredni sastanak Europskog vijeća.
4. Osim ako je Ugovorima drukčije predviđeno, odluke Europskog vijeća donose se konsenzusom.
5. Europsko vijeće bira svojeg predsjednika kvalificiranom većinom na razdoblje od dvije i pol godine koje se može jednom obnoviti. U slučaju spriječenosti ili teže povrede dužnosti, Europsko vijeće može okončati mandat predsjednika u skladu s istim postupkom.
6. Predsjednik Europskog vijeća:
  - (a) predsjedava i potiče njegov rad
  - (b) osigurava pripremu i kontinuitet rada Europskog vijeća u suradnji s predsjednikom Komisije i na temelju rada Vijeća za opće poslove
  - (c) nastoji omogućiti koheziju i postizanje konsenzusa u okviru Europskog vijeća
  - (d) podnosi izvješće Europskom parlamentu nakon svakog sastanka Europskog vijeća.

Predsjednik Europskog vijeća, na svojoj razini i u tom svojstvu, osigurava vanjsko predstavljanje Unije kad je riječ o pitanjima koja se odnose na njezinu zajedničku vanjsku i sigurnosnu politiku, ne dovodeći u pitanje ovlasti Visokog predstavnika Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku.

Predsjednik Europskog vijeća ne obnaša nacionalnu dužnost."

17) Umeće se članak 9.C:

"Članak 9.C

1. Vijeće zajedno s Europskim parlamentom izvršava zakonodavne i proračunske funkcije. Ono obavlja funkcije utvrđivanja politika i koordinacije, kako je utvrđeno u Ugovorima.

2. Vijeće se sastoji od po jednog predstavnika svake države članice na ministarskoj razini, koji smije preuzimati obveze u ime vlade dotične države članice i glasovati.

3. Vijeće odlučuje kvalificiranom većinom, osim ako je u Ugovorima drukčije predviđeno.

4. Od 1. studenoga 2014. kvalificirana većina utvrđuje se kao većina koju čini 55 % članova Vijeća, sačinjena od najmanje petnaest članova i kojom su predstavljene države članice koje zajedno čine najmanje 65 % stanovništva Unije.

Blokirajuća manjina mora uključivati najmanje četiri člana Vijeća; u protivnome se smatra da je kvalificirana većina postignuta.

Ostali aranžmani kojima se uređuje kvalificirana većina utvrđeni su u članku 205. stavku 2. Ugovora o funkcioniranju Europske unije.

5. Prijelazne odredbe koje se odnose na definiciju kvalificirane većine koje se primjenjuju do 31. listopada 2014. i odredbe koje se primjenjuju od 1. studenoga 2014. do 31. ožujka 2017. utvrđene su u Protokolu o prijelaznim odredbama.

6. Vijeće zasjeda u različitim sastavima čiji se popis usvaja u skladu s člankom 201.b Ugovora o funkcioniranju Europske unije.

Vijeće za opće poslove osigurava dosljednost u radu različitih sastava Vijeća. Ono priprema i osigurava nastavno postupanje nakon sastanka Europskog vijeća, u suradnji s predsjednikom Europskog vijeća i Komisijom.

Vijeće za vanjske poslove na temelju strateških smjernica koje utvrđuje Europsko vijeće, oblikuje vanjsko djelovanje Unije i osigurava dosljednost djelovanja Unije.

7. Odbor stalnih predstavnika vlada država članica odgovoran je za pripremu rada Vijeća.

8. Vijeće se sastaje javno kad raspravlja i glasuje o nacrtu zakonodavnog akta. U tu je svrhu svaki sastanak Vijeća podijeljen na dva dijela, na način da je jedan dio posvećen raspravi zakonodavnih akata Unije, a drugi aktivnostima koje nisu zakonodavne.

9. Dužnost predsjedanja sastavima Vijeća, osim kad je riječ o sastavu Vijeća za vanjske poslove, obnašaju predstavnici država članica u Vijeću na temelju ravnopravne rotacije, u skladu s uvjetima utvrđenima u skladu s člankom 201.b Ugovora o funkcioniranju Europske unije."

18) Umeće se članak 9.D:

"Članak 9.D

1. Komisija promiče opći interes Unije i u tu svrhu poduzima odgovarajuće inicijative. Osigurava primjenu Ugovorâ i mjera koje na temelju njih donose institucije. Ona nadzire primjenu prava Unije pod kontrolom Suda Europske unije. Izvršava proračun i upravlja programima. Izvršava koordinacijske, izvršne i upravljačke funkcije, kako je utvrđeno u Ugovorima. Osim u slučaju zajedničke vanjske i sigurnosne politike i u drugim slučajevima predviđenima u Ugovorima, ona osigurava vanjsko predstavljanje Unije. Pokreće godišnje i višegodišnje planiranje programa Unije radi ostvarivanja međuinstitucionalnih sporazuma.

2. Zakonodavni akti Unije mogu se donijeti samo na temelju prijedloga Komisije, osim ako je Ugovorima drukčije predviđeno. Ostali se akti donose na temelju prijedloga Komisije ako je to predviđeno Ugovorima.
3. Mandat Komisije traje pet godina.

Članovi Komisije biraju se na temelju njihove opće sposobnosti i europskog opredjeljenja, iz redova osoba čija je neovisnost neupitna.

U obavljanju svojih zaduženja Komisija je u potpunosti neovisna. Ne dovodeći u pitanje članak 9.E stavak 2., članovi Komisije ne traže i ne primaju naputke od bilo koje vlade ili koje druge institucije, tijela, ureda ili subjekta. Suzdržavaju se od svakog djelovanja koje je nespojivo s njihovim dužnostima ili obavljanjem njihovih zadaća.

4. Komisija imenovana u razdoblju od dana stupanja na snagu Ugovora iz Lisabona do 31. listopada 2014. sastoji se od po jednog državljanina svake države članice, uključujući njezina predsjednika i Visokog predstavnika Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku koji je jedan od njezinih potpredsjednika.

5. Od 1. studenoga 2014. Komisija se sastoji od onog broja članova, uključujući njezina predsjednika i Visokog predstavnika Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku, koji odgovara dvjema trećinama broja država članica, osim ako Europsko vijeće jednoglasno odluči taj broj izmijeniti.

Članovi Komisije biraju se među državljanima država članica na temelju sustava strogo ravnopravne rotacije među državama članicama koji odražava demografski i zemljopisni spektar svih država članica. Sustav se uspostavlja jednoglasnom odlukom Europskog vijeća u skladu s člankom 211.a Ugovora o funkcioniranju Europske unije.

6. Predsjednik Komisije:
  - (a) utvrđuje smjernice u okviru kojih Komisija treba raditi
  - (b) odlučuje o unutarnjem ustroju Komisije, osiguravajući da ona djeluje dosljedno, učinkovito i kao kolegijalno tijelo

- (c) imenuje potpredsjednike, osim Visokog predstavnika Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku, iz redova članova Komisije.

Član Komisije podnosi ostavku ako to zatraži predsjednik. Visoki predstavnik Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku podnosi ostavku u skladu s postupkom određenim u članku 9.E stavku 1., ako to zatraži predsjednik.

7. Uzimajući u obzir izbore za Europski parlament te nakon održavanja odgovarajućih savjetovanja, Europsko vijeće, odlučujući kvalificiranom većinom, predlaže Europskom parlamentu kandidata za predsjednika Komisije. Europski parlament bira toga kandidata većinom glasova svojih članova. Ako kandidat ne dobije potrebnu većinu glasova, Europsko vijeće, odlučujući kvalificiranom većinom, u roku od jednog mjeseca predlaže novog kandidata kojeg Europski parlament bira prema istom postupku.

Vijeće, zajedničkom suglasnošću s izabranim predsjednikom, utvrđuje popis ostalih osoba koje predlaže za imenovanje članovima Komisije. Izbor tih osoba obavlja se na temelju prijedloga država članica u skladu s kriterijima određenima u stavku 3. podstavku drugom i stavku 5. podstavku drugom.

Predsjednika, Visokog predstavnika Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku i ostale članove Komisije kolektivno, kao tijelo, glasovanjem potvrđuje Europski parlament. Na temelju takve potvrde Komisiju imenuje Europsko vijeće, odlučujući kvalificiranom većinom.

8. Komisija je kolektivno, kao tijelo odgovorna Europskom parlamentu. U skladu s člankom 201. Ugovora o funkcioniranju Europske unije, Europski parlament može glasovati o nepovjerenju Komisiji. U slučaju izglasavanja nepovjerenja, članovi Komisije kolektivno, kao tijelo, podnose ostavku, a Visoki predstavnik Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku podnosi ostavku na dužnosti koje obavlja u Komisiji."

19) Umeće se novi članak 9.E:

"Članak 9.E

1. Europsko vijeće, odlučujući kvalificiranom većinom uz suglasnost predsjednika Komisije, imenuje Visokog predstavnika Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku. Europsko vijeće može okončati njegov mandat istim postupkom.
2. Visoki predstavnik vodi zajedničku vanjsku i sigurnosnu politiku Unije. Svojim prijedlozima doprinosi razvoju te politike koju provodi u skladu s mandatom koji mu dodjeljuje Vijeće. Isto se primjenjuje i na zajedničku sigurnosnu i obrambenu politiku.
3. Visoki predstavnik predsjedava Vijećem za vanjske poslove.
4. Visoki predstavnik jedan je od potpredsjednika Komisije. On osigurava dosljednost vanjskog djelovanja Unije. U Komisiji je odgovoran za njezine obveze u pogledu vanjskih odnosa i za usklađivanje drugih aspekata vanjskog djelovanja Unije. Pri izvršavanju tih zaduženja u Komisiji, i samo za potrebe tih zaduženja, Visokog predstavnika obvezuju postupci Komisije u mjeri u kojoj je to u skladu sa stavcima 2. i 3."

20) Umeće se članak 9.F:

"Članak 9.F

1. Sud Europske unije obuhvaća Sud, Opći sud i specijalizirane sudove. On osigurava poštovanje prava pri tumačenju i primjeni Ugovora.

Države članice osiguravaju pravne lijekove dostatne za osiguranje učinkovite pravne zaštite u područjima obuhvaćenima pravom Unije.

2. Sud se sastoji od po jednog suca iz svake države članice. Pomažu mu nezavisni odvjetnici.

Opći sud uključuje najmanje jednog suca iz svake države članice.

Suci i nezavisni odvjetnici Suda te suci Općeg suda biraju se iz redova osoba čija je neovisnost neupitna i koje ispunjavaju uvjete određene člancima 223. i 224. Ugovora o funkcioniranju Europske unije. Imenuju ih vlade država članica zajedničkom suglasnošću na razdoblje od šest godina. Suci i nezavisni odvjetnici kojima je istekla dužnost mogu biti ponovno imenovani.

3. Sud Europske unije, u skladu s Ugovorima:

- (a) donosi odluke u postupcima koje pokreću države članice, institucije ili fizičke ili pravne osobe
- (b) odlučuje o prethodnim pitanjima, na zahtjev sudova država članica, o tumačenju prava Unije ili valjanosti akata koje su usvojile institucije
- (c) donosi odluke u ostalim slučajevima predviđenima Ugovorima."

21) Odredbe glave IV. ugrađuju se u Ugovor o osnivanju Europske zajednice za atomsku energiju kako je drugdje izmijenjen.

POJAČANA SURADNJA

- 22) Glava IV. preuzima naslov glave VII. "ODREDBE O POJAČANOJ SURADNJI", a članci 27.A do 27.E, članci 40. do 40.b i članci 43. do 45. zamjenjuju se sljedećim člankom 10. koji ujedno zamjenjuje i članke 11. i 11.a Ugovora o osnivanju Europske zajednice. Ti se isti članci zamjenjuju i člancima 280.A do 280.I Ugovora o funkcioniranju Europske unije, kako je niže određeno točkom 278. članka 2. ovog Ugovora:

"Članak 10.

1. Države članice koje među sobom žele uspostaviti pojačanu suradnju u okviru neisključivih nadležnosti Unije mogu koristiti njezine institucije i izvršavati te nadležnosti primjenjujući odgovarajuće odredbe Ugovorâ, podložno ograničenjima i u skladu s detaljnim aranžmanima utvrđenima u ovom članku i člancima 280.A do 280.I Ugovora o funkcioniranju Europske unije.

Pojačana suradnja usmjerena je na unapređivanje ciljeva Unije, zaštitu njezinih interesa i jačanje procesa njezine integracije. Takva je suradnja u svako doba otvorena svim državama članicama u skladu s člankom 280.C Ugovora o funkcioniranju Europske unije.

2. Odluku kojom se daje ovlaštenje za pojačanu suradnju Vijeće donosi kao krajnje sredstvo, kad utvrdi da ciljeve takve suradnje Unija kao cjelina ne može ostvariti u razumnom roku, i pod uvjetom da u njoj sudjeluje najmanje devet država članica. Vijeće djeluje u skladu s postupkom predviđenim u članku 280.D Ugovora o funkcioniranju Europske unije.

3. Svi članovi Vijeća mogu sudjelovati u vijećanju, ali u glasovanju sudjeluju samo članovi Vijeća koji predstavljaju države članice koje sudjeluju u pojačanoj suradnji. Pravila glasovanja određena su u članku 280.E Ugovora o funkcioniranju Europske unije.

4. Akti usvojeni u okviru pojačane suradnje obvezuju samo države članice koje u njoj sudjeluju. Oni se ne smatraju dijelom pravne stečevine koju moraju prihvatiti države kandidatkinje za pristupanje Uniji."

- 23) Glava V. preimenuje se i glasi: "OPĆE ODREDBE O VANJSKOM DJELOVANJU UNIJE I POSEBNE ODREDBE O ZAJEDNIČKOJ VANJSKOJ I SIGURNOSNOJ POLITICI".

OPĆE ODREDBE O VANJSKOM DJELOVANJU UNIJE

- 24) Umeće se novo poglavlje 1. te članci 10.A i 10.B:

"Poglavlje 1.

OPĆE ODREDBE O VANJSKOM DJELOVANJU UNIJE

Članak 10.A

1. Djelovanje Unije na međunarodnoj sceni vodi se načelima koja su nadahnjivala njezino stvaranje, razvoj i proširenje i koja ona nastoji promicati u ostatku svijeta: demokraciji, vladavini prava, univerzalnosti i nedjeljivosti ljudskih prava i temeljnih sloboda, poštovanju ljudskog dostojanstva, načelima jednakosti i solidarnosti te poštovanju načelâ Povelje Ujedinjenih naroda i međunarodnog prava.

Unija nastoji razvijati odnose i graditi partnerstva s trećim zemljama i međunarodnim, regionalnim ili globalnim organizacijama s kojima dijeli načela iz podstavka prvog. Ona promiče multilateralna rješenja zajedničkih problema, osobito u okviru Ujedinjenih naroda.

2. Unija utvrđuje i provodi zajedničke politike i djelovanja i nastoji ostvariti visok stupanj suradnje u svim područjima međunarodnih odnosa radi:
- (a) zaštite svojih vrijednosti, temeljnih interesa, sigurnosti, neovisnosti i cjelovitosti
  - (b) učvršćivanja i podrške demokraciji, vladavini prava, ljudskim pravima i načelima međunarodnog prava

- (c) očuvanja mira, sprečavanja sukoba i jačanja međunarodne sigurnosti u skladu s ciljevima i načelima Povelje Ujedinjenih naroda, načelima Helsinškoga završnog akta i ciljevima Pariške povelje, uključujući i one koji se odnose na vanjske granice
- (d) podupiranja održivog gospodarskog i socijalnog razvoja te razvoja zaštite okoliša u zemljama u razvoju, prvenstveno radi iskorjenjivanja siromaštva
- (e) poticanja integracije svih zemalja u svjetsko gospodarstvo, uključujući i postupnim ukidanjem ograničenja u međunarodnoj trgovini
- (f) pružanja pomoći razvoju međunarodnih mjera za očuvanje i poboljšanje kvalitete okoliša i održivog upravljanja svjetskim prirodnim bogatstvima, kako bi osigurala održivi razvoj
- (g) pružanja pomoći stanovništvu, zemljama i regijama pogođenima prirodnim nepogodama ili nesrećama izazvanima ljudskim djelovanjem te
- (h) promicanja međunarodnog sustava utemeljenog na snažnijoj multilateralnoj suradnji i dobrom globalnom upravljanju.

3. Unija poštuje načela i ostvaruje ciljeve određene u stavcima 1. i 2. u razvoju i provedbi različitih područja vanjskog djelovanja Unije koja su obuhvaćena ovom glavom i dijelom petim Ugovora o funkcioniranju Europske unije i vanjskih aspekata svojih drugih politika.

Unija osigurava koherentnost među različitim područjima svojeg vanjskog djelovanja, kao i između njih i svojih drugih politika. Vijeće i Komisija, uz pomoć Visokog predstavnika Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku, osiguravaju tu koherentnost i surađuju u tu svrhu.

Članak 10.B

1. Na temelju načela i ciljeva određenih u članku 10.A, Europsko vijeće utvrđuje strateške interese i ciljeve Unije.

Odluke Europskog vijeća o strateškim interesima i ciljevima Unije odnose se na zajedničku vanjsku i sigurnosnu politiku te na ostala područja vanjskog djelovanja Unije. Takve se odluke mogu odnositi na odnose Unije s određenom zemljom ili regijom ili mogu biti tematske prirode. U njima se utvrđuje njihovo trajanje te sredstva koja su Unija i države članice dužne osigurati.

Europsko vijeće odlučuje jednoglasno, na preporuku Vijeća, usvojenu od strane potonjeg na temelju aranžmana utvrđenih za svako područje. Odluke Europskog vijeća provode se u skladu s postupcima predviđenima u Ugovorima.

2. Vijeću mogu zajedničke prijedloge podnositi Visoki predstavnik Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku, za područje zajedničke vanjske i sigurnosne politike, a Komisija za ostala područja vanjskog djelovanja."

ZAJEDNIČKA VANJSKA I SIGURNOSNA POLITIKA

25) Umeću se sljedeći naslovi:

"Poglavlje 2.

POSEBNE ODREDBE O ZAJEDNIČKOJ VANJSKOJ I SIGURNOSNOJ POLITICI

Odjeljak 1.

ZAJEDNIČKE ODREDBE".

26) Umeće se sljedeći novi članak 10.C:

"Članak 10.C

Djelovanje Unije na međunarodnoj sceni, na temelju ovog poglavlja, rukovodi se načelima i ostvaruje ciljeve općih odredaba utvrđenih u poglavlju 1. te se provodi u skladu s tim odredbama."

27) Članak 11. mijenja se kako slijedi:

(a) stavak 1. zamjenjuju sljedeća dva stavka:

"1. Nadležnost Unije u pitanjima zajedničke vanjske i sigurnosne politike obuhvaća sva područja vanjske politike i sva pitanja koja se odnose na sigurnost Unije, uključujući i postupno oblikovanje zajedničke obrambene politike koja bi mogla voditi prema zajedničkoj obrani.

Zajednička vanjska i sigurnosna politika podliježe posebnim pravilima i postupcima. Utvrđuju je i provode Europsko vijeće i Vijeće, odlučujući jednoglasno, osim ako je Ugovorima drukčije predviđeno. Usvajanje zakonodavnih akata je isključeno. Zajedničku vanjsku i sigurnosnu politiku provode Visoki predstavnik Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku i države članice u skladu s Ugovorima. Posebna uloga Europskog parlamenta i Komisije u tom području utvrđena je Ugovorima. Sud Europske unije nema nadležnost u odnosu na te odredbe, izuzev nadležnosti za praćenje usklađenosti s člankom 25.b ovog Ugovora i ispitivanja zakonitosti određenih odluka kako je predviđeno člankom 240.a stavkom drugim Ugovora o funkcioniranju Europske unije.

2. U okviru načela i ciljeva svojeg vanjskog djelovanja, Unija vodi, utvrđuje i provodi zajedničku vanjsku i sigurnosnu politiku na temelju razvoja uzajamne političke solidarnosti među državama članicama, identifikacije pitanja od općeg interesa i ostvarenja sve većeg stupnja konvergencije djelovanja država članica."

(b) stavak 2., prenumeriran u stavak 3., mijenja se kako slijedi:

(i) Na kraju podstavka prvog dodaju se sljedeće riječi:

"i u skladu su s djelovanjem Unije u tom području."

(ii) podstavak treći zamjenjuje se s: "Vijeće i Visoki predstavnik osiguravaju usklađenost s tim načelima."

28) Članak 12. zamjenjuje se sljedećim:

"Članak 12.

Unija vodi zajedničku vanjsku i sigurnosnu politiku:

- (a) utvrđivanjem općih smjernica
  - (b) donošenjem odluka kojima se utvrđuju:
    - (i) djelovanja koje Unija treba poduzeti
    - (ii) stajališta koja Unija treba zauzeti
    - (iii) aranžmani za provedbu odluka iz točaka (i) i (ii)
- te
- (c) jačanjem sustavne suradnje među državama članicama u vođenju politike."

29) Članak 13. mijenja se kako slijedi:

- (a) u stavku 1. riječi "utvrđuje načela i opće smjernice" zamjenjuju se riječima "prepoznaje strateške interese Unije, određuje ciljeve i utvrđuje opće smjernice" i dodaje se sljedeća rečenica: "Ono donosi potrebne odluke." Umeće se sljedeći podstavak:

"Ako to nalaže međunarodni razvoj događaja, predsjednik Europskog vijeća saziva izvanredni sastanak Europskog vijeća radi utvrđivanja strateških odrednica politike Unije u odnosu na takav razvoj događaja."

(b) stavak 2. briše se, a stavak 3. se prenumerira u stavak 2. Podstavak prvi zamjenjuje se sljedećim: "Vijeće oblikuje zajedničku vanjsku i sigurnosnu politiku i donosi odluke potrebne za njezino utvrđivanje i provedbu na temelju općih smjernica i strateških odrednica utvrđenih od strane Europskog vijeća." Briše se podstavak drugi. U podstavku trećem, koji postaje podstavak drugi, riječ "osigurava" zamjenjuje se riječima "i Visoki predstavnik Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku osiguravaju"

(c) umeće se novi stavak koji glasi:

"3. Zajedničku vanjsku i sigurnosnu politiku provode Visoki predstavnik i države članice, koristeći nacionalna sredstva i sredstva Unije."

30) Umeće se novi članak 13.a koji glasi:

"Članak 13.a

1. Visoki predstavnik Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku, koji predsjedava Vijećem za vanjske poslove, svojim prijedlozima doprinosi razvoju zajedničke vanjske i sigurnosne politike i osigurava provedbu odluka koje donose Europsko vijeće i Vijeće.

2. Visoki predstavnik predstavlja Uniju u pitanjima koja se odnose na zajedničku vanjsku i sigurnosnu politiku. On u ime Unije vodi politički dijalog s trećima i izražava stajalište Unije u međunarodnim organizacijama i na međunarodnim konferencijama.

3. U ispunjavanju njegovog mandata, Visokom predstavniku pomaže Europska služba za vanjsko djelovanje. Ta služba surađuje s diplomatskim službama država članica i sastavljena je od dužnosnika iz odgovarajućih odjela Glavnog tajništva Vijeća i Komisije kao i osoblja upućenog iz nacionalnih diplomatskih službi država članica. Ustroj i funkcioniranje Europske službe za vanjsko djelovanje utvrđuje se odlukom Vijeća. Vijeće odlučuje na prijedlog Visokog predstavnika nakon savjetovanja s Europskim parlamentom i uz prethodnu suglasnost Komisije."

31) Članak 14. mijenja se kako slijedi:

- (a) u stavku 1. prve dvije rečenice zamjenjuju se sljedećom rečenicom: "Kad međunarodna situacija zahtijeva operativno djelovanje Unije, Vijeće donosi potrebne odluke."
- (b) stavak 2. postaje podstavak drugi stavka 1., a ostali se stavci prenumeriraju u skladu s tim. U prvoj rečenici riječi "zajedničke akcije" zamjenjuju se riječima "takve odluke", a riječi "tog djelovanja" zamjenjuju se riječima "te odluke". Zadnja se rečenica briše.
- (c) u stavku 3., koji je prenumeriran u stavak 2., riječi "Zajedničke akcije" zamjenjuju se riječima "Odluke iz stavka 1."
- (d) dosadašnji stavak 4. briše se, a ostali se stavci prenumeriraju u skladu s tim
- (e) u prvoj rečenici stavka 5., koji je prenumeriran u stavak 3., riječi "na temelju zajedničke akcije, potrebno je na vrijeme dostaviti obavijest o tome kako bi se," zamjenjuju se riječima "na temelju odluke iz stavka 1., potrebno je da države članice na vrijeme dostave obavijest o tome kako bi se,"
- (f) u prvoj rečenici stavka 6., koji je prenumeriran u stavak 4., riječi "u nedostatku odluke Vijeća", zamjenjuju se riječima "u nedostatku preispitivanja odluke Vijeća iz stavka 1.", a riječi "zajedničke akcije" zamjenjuju se riječima "te odluke"
- (g) u stavku 7., koji je prenumeriran u stavak 5., riječi "zajedničke akcije" u prvoj rečenici zamjenjuju se riječima "odluke iz ovog članka", a u drugoj rečenici riječima "odluke iz stavka 1."

32) Na početku članka 15. riječi "Vijeće usvaja zajednička stajališta. Zajednička stajališta utvrđuju" zamjenjuju se riječima "Vijeće donosi odluke koje utvrđuju", a na kraju članka riječi "zajedničkim stajalištima" zamjenjuju se riječima "stajalištima Unije".

33) Umeće se članak 15.a s tekstem članka 22. sa sljedećim izmjenama:

- (a) u stavku 1. riječi "Svaka država članica ili Komisija mogu Vijeću uputiti bilo koje pitanje vezano za zajedničku vanjsku ili sigurnosnu politiku" zamjenjuju se riječima "Bilo koja država članica, Visoki predstavnik Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku ili Visoki predstavnik uz potporu Komisije mogu Vijeću uputiti pitanje koje se odnosi na zajedničku vanjsku i sigurnosnu politiku", a riječi "može podnositi prijedloge." zamjenjuju se riječima "mogu podnositi inicijative ili prijedloge, ako je to primjereno."
- (b) u stavku 2. riječi "Predsjedništvo, po službenoj dužnosti," zamjenjuje se riječima "Visoki predstavnik, po službenoj dužnosti", a riječi "ili na zahtjev Komisije ili države članice," zamjenjuju se riječima "ili na zahtjev države članice,".

34) Umeće se članak 15.b s tekstem članka 23. sa sljedećim izmjenama:

- (a) u stavku 1. podstavak prvi zamjenjuje se sljedećim: "Odluke na temelju ovog poglavlja donose Europsko vijeće i Vijeće, odlučujući jednoglasno, osim ako je ovim poglavljem predviđeno drukčije. Donošenje zakonodavnih akata je isključeno." i posljednja rečenica postavka drugog zamjenjuje se sljedećom: "Ako članovi Vijeća koji na taj način obrazlože svoju suzdržanost predstavljaju najmanje jednu trećinu država članica koje zajedno čine najmanje jednu trećinu stanovništva Unije, odluka se ne donosi."
- (b) stavak 2. mijenja se kako slijedi:
  - (i) alineja prva zamjenjuje se sljedećim dvjema alinejama:
    - "– pri donošenju odluke kojom se utvrđuje djelovanje ili stajalište Unije na temelju odluke Europskog vijeća koja se odnosi na strateške interese i ciljeve Unije, kako je navedeno u članku 10.B stavku 1.

– pri donošenju odluke kojom se utvrđuje djelovanje ili stajalište Unije, na prijedlog koji Visoki predstavnik Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku predstavi nakon posebnog zahtjeva Europskog vijeća, podnesenog na vlastitu inicijativu ili na inicijativu Visokog predstavnika"

(ii) u alineji drugoj koja postaje alineja treća riječi "zajednička akcija ili zajedničko stajalište" zamjenjuju se riječima "odluka kojom se utvrđuje djelovanje ili stajalište Unije"

(iii) u podstavku drugom, prvoj rečenici, riječ "važnih" zamjenjuje se riječju "ključnih"; posljednja rečenica zamjenjuje se sljedećim: "Visoki predstavnik će u neposrednom savjetovanju s državom članicom o kojoj je riječ tražiti rješenje koje je za nju prihvatljivo. Ako on u tome ne uspije, Vijeće može, odlučujući kvalificiranom većinom, zatražiti da se to pitanje uputi Europskom vijeću na jednoglasno odlučivanje."

(iv) podstavak treći zamjenjuje se novim sljedećim stavkom 3., posljednji podstavak postaje stavak 4., a stavak 3. prenumerira se u stavak 5.:

"3. Europsko vijeće može jednoglasno donijeti odluku kojom se određuje da Vijeće odlučuje kvalificiranom većinom u slučajevima koji nisu slučajevi iz stavka 2."

(c) u stavku koji je sada numeriran kao stavak 4. riječi "Ovaj se stavak ne primjenjuje" zamjenjuju se riječima "Stavci 2. i 3. ne primjenjuju se".

35) Članak 16. mijenja se kako slijedi:

(a) riječi "obavješćuju i" brišu se, riječi "u okviru Vijeća" zamjenjuju se riječima "u okviru Europskog vijeća i Vijeća", a riječi "Kako bi se osiguralo da utjecaj Unije bude što je moguće djelotvorniji usklađenim i konvergentnim djelovanjem" zamjenjuju se riječima "Kako bi se utvrdio zajednički pristup"

(b) iza prve rečenice dodaju se sljedeće rečenice: "Prije poduzimanja bilo kakvog djelovanja na međunarodnoj sceni ili preuzimanja bilo koje obveze koja bi mogla utjecati na interese Unije, svaka država članica savjetuje se s ostalim državama članicama u okviru Europskog vijeća ili Vijeća. Države članice konvergencijom svojih djelovanja osiguravaju da Unija može afirmirati svoje interese i vrijednosti na međunarodnoj sceni. Države članice pokazuju međusobnu solidarnost."

(c) dodaju se sljedeća dva stavka:

"Kad Europsko vijeće ili Vijeće utvrdi zajednički pristup Unije u smislu stavka prvog, Visoki predstavnik Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku i ministri vanjskih poslova država članica koordiniraju svoje aktivnosti unutar Vijeća.

Diplomatske misije država članica i misije Unije u trećim zemljama i međunarodnim organizacijama surađuju i doprinose oblikovanju i provedbi zajedničkog pristupa."

36) Tekst članka 17. postaje članak 28.A, mijenja se kako je niže određeno točkom 49.

37) Članak 18. mijenja se kako slijedi:

(a) brišu se stavci od 1. do 4.

(b) u stavku 5., koji nije numeriran, riječi "kad god to smatra potrebnim" zamjenjuju se riječima "na prijedlog Visokog predstavnika Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku", a na kraju se dodaje sljedeća rečenica: "Posebni predstavnik je u izvršavanju svojeg mandata odgovoran Visokom predstavniku."

38) Članak 19. mijenja se kako slijedi:

(a) u stavku 1. riječi "zajednička stajališta" zamjenjuju se riječima "stajališta Unije" u podstavku prvom i drugom, a na kraju podstavka prvog dodaje se sljedeća rečenica: "Tu koordinaciju organizira Visoki predstavnik Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku."

(b) stavak 2. mijenja se kako slijedi:

- (i) u podstavku prvom riječi "Ne dovodeći u pitanje stavak 1. i članak 14. stavak 3." zamjenjuju se riječima "U skladu s člankom 11. stavkom 3.", a riječ "potonje" riječima "ostale države članice i Visokog predstavnika"
- (ii) u podstavku drugom, prvoj rečenici, riječi "i Visokog predstavnika" umeću se iza riječi "ostale države članice"; u drugoj rečenici briše se riječ "stalne", a riječi "branit će" zamjenjuje se riječima "brane"
- (iii) dodaje se sljedeći novi podstavak treći:

"Kad Unija utvrdi stajalište o određenom pitanju koje je na dnevnom redu Vijeća sigurnosti Ujedinjenih naroda, države članice koje su članice Vijeća sigurnosti zahtijevaju da Visoki predstavnik bude pozvan da iznese stajališta Unije."

39) Članak 20. mijenja se kako slijedi:

- (a) u stavku prvom riječi "delegacije Komisije" zamjenjuje se riječima "delegacije Unije", a riječi "zajedničkih stajališta i zajedničkih akcija usvojenih od strane Vijeća" zamjenjuju se riječima "odluka o utvrđivanju stajališta i djelovanja Unije koje su donesene na temelju ovog poglavlja"
- (b) u stavku drugom riječi "podataka, provođenjem zajedničkih procjena" zamjenjuju se riječima "podataka i provođenjem zajedničkih procjena", a riječi "i doprinošenjem provedbi odredaba iz članka 20. Ugovora o osnivanju Europske zajednice" brišu se
- (c) dodaje se sljedeći novi stavak:

"One doprinose provedbi prava građana Unije na zaštitu na državnom području trećih zemalja iz članka 17. stavka 2. točke (c) Ugovora o funkcioniranju Europske unije i mjerama usvojenim na temelju članka 20. tog Ugovora."

40) Članak 21. mijenja se kako slijedi:

(a) stavak prvi zamjenjuje se sljedećim:

"Visoki predstavnik Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku redovito se savjetuje s Europskim parlamentom o glavnim aspektima i osnovnim opredjeljenjima zajedničke vanjske i sigurnosne politike te zajedničke sigurnosne i obrambene politike i informira ga o razvoju tih politika. On osigurava da se stavovi Europskog parlamenta na odgovarajući način uzmu u razmatranje. Posebni predstavnici smiju sudjelovati u informiranju Europskog parlamenta."

(b) u stavku drugom prva rečenica zamjenjuje se sljedećim: "Europski parlament može upućivati pitanja ili davati preporuke Vijeću ili Visokom predstavniku."; u drugoj rečenici riječi "svake godine održava raspravu" zamjenjuju se riječima "dvaput godišnje održava raspravu", a na kraju se umeću riječi "uključujući zajedničku sigurnosnu i obrambenu politiku".

41) Tekst članka 22. postaje članak 15.a; mijenja se kako je gore određeno točkom 33.

42) Tekst članka 23. postaje članak 15.b; mijenja se kako je gore određeno točkom 34.

43) Članak 24. zamjenjuje se sljedećim:

"Članak 24.

Unija može sklopiti sporazume s jednom ili više država ili međunarodnih organizacija u područjima obuhvaćenima ovim poglavljem."

44) Članak 25. mijenja se kako slijedi:

- (a) u stavku prvom, u prvoj rečenici upućivanje na Ugovor o osnivanju Europske zajednice zamjenjuje se upućivanjem na Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a riječi "ili Visokog predstavnika Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku" umeću se iza riječi "na zahtjev Vijeća"; u drugoj rečenici riječi "ne dovodeći u pitanje odgovornost Predsjedništva i Komisije" zamjenjuju se riječima "ne dovodeći u pitanje ovlasti Visokog predstavnika"
- (b) tekst stavka drugog zamjenjuje se sljedećim: "U okviru područja primjene ovog poglavlja, Politički i sigurnosni odbor u sklopu odgovornosti Vijeća i Visokog predstavnika provodi politički nadzor i strateški usmjerava operacije upravljanja krizama iz članka 28.B."
- (c) u stavku trećem brišu se riječi "Ne dovodeći u pitanje članak 47.,".

45) Stavlja se izvan snage članci 26. i 27. Umeću se sljedeći članci 25.a i 25.b, s tim da članak 25.b zamjenjuje članak 47.:

"Članak 25.a

U skladu s člankom 16. B Ugovora o funkcioniranju Europske unije i odstupajući od njegova stavka 2., Vijeće usvaja odluku u kojoj se utvrđuju pravila o zaštiti pojedinaca s obzirom na obradu osobnih podataka od strane država članica pri obavljanju aktivnosti u području primjene ovog poglavlja i pravila o slobodnom kretanju takvih podataka.

Poštovanje tih pravila podliježe nadzoru neovisnih tijela.

Članak 25.b

Provedba zajedničke vanjske i sigurnosne politike ne utječe na primjenu postupaka i opseg ovlasti institucija utvrđenih Ugovorima za izvršavanje nadležnosti Unije iz članka 2.B do 2.E Ugovora o funkcioniranju Europske unije.

Slično tomu, provedba politika navedenih u tim člancima ne utječe na primjenu postupaka i opseg ovlasti institucija utvrđenih Ugovorima za izvršavanje nadležnosti Unije temeljem ovog poglavlja."

- 46) Članci 27.A do 27.E o pojačanoj suradnji zamjenjuju se člankom 10. u skladu s gore navedenom točkom 22.
- 47) Članak 28. mijenja se kako slijedi:
- (a) briše se stavak 1., a ostali se stavci u skladu s tim renumeriraju; u čitavom se članku riječi "proračun Europskih zajednica" zamjenjuju riječima "proračun Unije"
  - (b) u stavku 2. koji je prenumeriran u stavak 1. riječi "koje institucije imaju na osnovi odredaba koje se odnose na područja iz ove glave" zamjenjuju se riječima "koji za institucije nastanu zbog provedbe ovog poglavlja"
  - (c) u stavku 3. koji je prenumeriran u stavak 2. riječi "provedbi tih odredaba" u podstavku prvom zamjenjuju se riječima "provedbi ovog poglavlja"
  - (d) dodaje se sljedeći novi stavak 3., a briše se stavak 4.:

"3. Vijeće donosi odluku u kojoj se utvrđuju posebni postupci koji jamče brzi pristup odobrenim proračunskim sredstvima u proračunu Unije za žurno financiranje inicijativa u okviru zajedničke vanjske i sigurnosne politike, a osobito za pripremne aktivnosti za zadaće iz članka 28.A stavka 1. i članka 28.B. Vijeće odlučuje nakon savjetovanja s Europskim parlamentom.

Pripremne aktivnosti za zadaće iz članka 28.A stavka 1. i članka 28.B koje ne terete proračun Unije, financiraju se iz početnog fonda koji čine doprinosi država članica.

Na prijedlog Visokog predstavnika Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku, Vijeće kvalificiranom većinom donosi odluke kojima se utvrđuju:

- (a) postupci osnivanja i financiranja početnog fonda, osobito iznosi koji se dodjeljuju fondu
- (b) postupci upravljanja početnim fondom
- (c) postupci financijskog nadzora.

Kada zadaća planirana u skladu s člankom 28.A stavkom 1. i člankom 28.B ne može teretiti proračun Unije, Vijeće daje ovlaštenje Visokom predstavniku Unije da upotrijebi sredstva fonda. Visoki predstavnik izvješćuje Vijeće o provedbi te doznake."

ZAJEDNIČKA SIGURNOSNA I OBRAMBENA POLITIKA

48) Umeće se sljedeći novi odjeljak 2.:

"Odjeljak 2.

ODREDBE O ZAJEDNIČKOJ SIGURNOSNOJ I OBRAMBENOJ POLITICI

49) Umeće se članak 28.A koji preuzima tekst članka 17. uz sljedeće izmjene:

(a) umeće se sljedeći novi stavak 1., a stavak koji slijedi prenumerira se u stavak 2.:

"1. Zajednička sigurnosna i obrambena politika sastavni je dio zajedničke vanjske i sigurnosne politike. Ona Uniji osigurava operativnu sposobnost koja se oslanja na civilna i vojna sredstva. Unija ih može koristiti u misijama izvan Unije za očuvanje mira, sprečavanje sukoba i jačanje međunarodne sigurnosti u skladu s načelima Povelje Ujedinjenih naroda. Izvršavanje tih zadaća obavlja se korištenjem kapaciteta koje osiguravaju države članice."

(b) stavak 1. koji je prenumeriran u stavak 2. mijenja se kako slijedi:

(i) podstavak prvi zamjenjuje se sljedećim:

"2. Zajednička sigurnosna i obrambena politika uključuje postupno oblikovanje zajedničke obrambene politike Unije. To će dovesti do zajedničke obrane, kada Europsko vijeće jednoglasno tako odluči. Ono u tom slučaju preporučuje državama članicama da donesu takvu odluku u skladu sa svojim ustavnim odredbama."

(ii) u podstavku drugom riječi "u skladu s ovim člankom" zamjenjuju se riječima "u skladu s ovim odjeljkom"

(iii) briše se podstavak treći.

(c) sadašnji stavci 2., 3., 4. i 5. zamjenjuju se sljedećim stavcima 3. do 7.:

"3. Države članice Uniji stavljaju na raspolaganje civilne i vojne kapacitete za provedbu zajedničke sigurnosne i obrambene politike, kako bi doprinjele ostvarivanju ciljeva koje je utvrdilo Vijeće. Države članice koje zajednički uspostave multinacionalne snage mogu ih staviti na raspolaganje zajedničkoj sigurnosnoj i obrambenoj politici.

Države članice obvezuju se postupno poboljšati svoje vojne kapacitete. Agencija u području razvoja obrambenih kapaciteta, istraživanja, nabave i naoružanja (u daljnjem tekstu "Europska obrambena agencija") utvrđuje operativne potrebe, promiče mjere za zadovoljavanje tih potreba te doprinosi utvrđivanju i, prema potrebi, provedbi bilo koje mjere potrebne za jačanje industrijskih i tehnoloških temelja u obrambenom sektoru, sudjeluje pri utvrđivanju europske politike kapacitetâ i naoružanja te pomaže Vijeću pri procjeni poboljšanja vojnih kapaciteta.

4. Odluke koje se odnose na zajedničku sigurnosnu i obrambenu politiku, uključujući one kojima se pokreće misija navedena u ovom članku, Vijeće donosi odlučujući jednoglasno, na prijedlog Visokog predstavnika Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku ili na inicijativu države članice. Visoki predstavnik može, prema potrebi, zajedno s Komisijom, predložiti korištenje nacionalnih sredstava i instrumenata Unije.

5. Vijeće može izvršenje zadaće, u okviru Unije, povjeriti skupini država članica u svrhu zaštite vrijednosti Unije i služenja njezinim interesima. Izvršenje takve zadaće uređeno je člankom 28.C.

6. Države članice čiji vojni kapaciteti ispunjavaju više kriterije i koje su se u ovom području uzajamno više obvezale radi obavljanja najzahtjevnijih misija, uspostavljaju stalnu strukturiranu suradnju u okviru Unije. Takva je suradnja uređena člankom 28.E. Suradnja ne utječe na odredbe članka 28.B.

7. Ako je država članica žrtva oružane agresije na svoje državno područje, ostale države članice obvezne su pružiti joj pomoć i potporu svim sredstvima kojima raspolažu, u skladu s člankom 51. Povelje Ujedinjenih naroda. To ni na koji način ne dovodi u pitanje poseban karakter sigurnosne i obrambene politike određenih država članica.

Obveze i suradnja u ovom području moraju biti u skladu s obvezama preuzetima u okviru Organizacije Sjevernoatlantskog ugovora, koja, za države koje su njezine članice, ostaje temelj njihove kolektivne obrane i forum za njezinu provedbu."

50) Umeću se novi članci 28.B do 28.E:

"Članak 28.B

1. Zadaće iz članka 28.A. stavka 1. tijekom kojih Unija može koristiti civilna i vojna sredstva uključuju zajedničke operacije razoružavanja, humanitarne zadaće i zadaće spašavanja, zadaće vojnog savjetovanja i pružanja pomoći, zadaće sprečavanja sukoba i očuvanja mira, zadaće borbenih snaga u upravljanju krizama, uključujući uspostavu mira i stabilizaciju nakon sukoba. Sve te zadaće mogu doprinijeti borbi protiv terorizma, među ostalim i pružanjem potpore trećim zemljama u suzbijanju terorizma na njihovim državnim područjima.

2. Vijeće donosi odluke o zadaćama iz stavka 1. kojima se utvrđuju njihovi ciljevi i opseg te opći uvjeti njihove provedbe. Visoki predstavnik Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku, pod nadzorom Vijeća te u bliskom i stalnom kontaktu s Političkim i sigurnosnim odborom, osigurava koordinaciju civilnih i vojnih aspekata tih zadaća.

Članak 28.C

1. U okviru odluka donesenih u skladu s člankom 28.B, Vijeće može povjeriti provedbu neke zadaće skupini država članica koje su voljne i imaju potrebne sposobnosti za takvu zadaću. Te se države članice, u suradnji s Visokim predstavnikom Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku, međusobno dogovaraju o načinu upravljanja zadaćom.

2. Države članice koje sudjeluju u zadaći redovito obavješćuju Vijeće o njezinom napretku, na vlastitu inicijativu ili na zahtjev druge države članice. Te članice odmah obavješćuju Vijeće, ako dovršenje zadaće dovodi do znatnih posljedica ili zahtijeva izmjenu cilja, opsega ili uvjeta određenih za zadaću u odlukama iz stavka 1. U tim slučajevima Vijeće donosi potrebne odluke.

Članak 28.D

1. Europska obrambena agencija iz članka 28.A stavka 3. koja je u odgovornosti Vijeća ima za zadaću:

- (a) doprinijeti utvrđivanju ciljeva vojnih kapaciteta država članica i ocjeni poštovanja obveza povezanih sa sposobnostima koje su preuzele države članice
- (b) promicati usklađivanje operativnih potreba i usvajanje učinkovitih i usklađenih metoda nabave
- (c) predlagati multilateralne projekte radi ispunjenja ciljeva u smislu vojnih kapaciteta, osigurati koordinaciju programa koje provode države članice te upravljanje posebnim programima suradnje
- (d) podupirati istraživanja obrambene tehnologije te koordinirati i planirati zajedničke istraživačke aktivnosti i proučavanje tehničkih rješenja za buduće operativne potrebe
- (e) doprinositi prepoznavanju, a po potrebi, i provedbi svih korisnih mjera za jačanje industrijske i tehnološke osnove obrambenog sektora i za poboljšanje učinkovitosti vojnih izdataka.

2. Europska obrambena agencija otvorena je svim državama članicama koje žele sudjelovati u njezinu radu. Vijeće, odlučujući kvalificiranom većinom, donosi odluku kojom se utvrđuju statut, sjedište i pravila poslovanja Agencije. U toj je odluci potrebno uzeti u obzir razinu učinkovitog sudjelovanja u aktivnostima Agencije. U okviru Agencije osnivaju se posebne skupine koje okupljaju države članice koje rade na zajedničkim projektima. Prema potrebi, Agencija svoje zadaće obavlja u suradnji s Komisijom.

Članak 28.E

1. Države članice koje žele sudjelovati u stalnoj strukturiranoj suradnji iz članka 28.A stavka 6., koje ispunjavaju kriterije i koje su preuzele obveze povezane s vojnim kapacitetima određenima u Protokolu o stalnoj strukturiranoj suradnji, o svojoj namjeri obavješćuju Vijeće i Visokog predstavnika Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku.

2. U roku od tri mjeseca nakon obavijesti iz stavka 1., Vijeće usvaja odluku kojom se uspostavlja stalna strukturirana suradnja i utvrđuje popis država članica koje u njoj sudjeluju. Vijeće odlučuje kvalificiranom većinom, nakon savjetovanja s Visokim predstavnikom.

3. Svaka država članica koja naknadno poželi sudjelovati u stalnoj strukturiranoj suradnji o svojoj namjeri obavješćuje Vijeće i Visokog predstavnika.

Vijeće usvaja odluku kojom se potvrđuje sudjelovanje dotične države članice koja ispunjava kriterije i preuzima obveze iz članka 1. i 2. Protokola o stalnoj strukturiranoj suradnji.

Vijeće odlučuje kvalificiranom većinom, nakon savjetovanja s Visokim predstavnikom. U glasovanju sudjeluju samo članovi Vijeća koji predstavljaju države članice sudionice.

Kvalificirana se većina utvrđuje u skladu s člankom 205. stavkom 3. točkom (a) Ugovora o funkcioniranju Europske unije.

4. Ako država članica sudionica više ne ispunjava kriterije ili više nije u mogućnosti ispunjavati obveze iz članka 1. i 2. Protokola o stalnoj strukturiranoj suradnji, Vijeće može donijeti odluku kojom se suspendira sudjelovanje dotične države članice.

Vijeće odlučuje kvalificiranom većinom. U glasovanju sudjeluju samo članovi Vijeća koji predstavljaju države članice sudionice, uz iznimku dotične države članice.

Kvalificirana se većina utvrđuje u skladu s člankom 205. stavkom 3. točkom (a) Ugovora o funkcioniranju Europske unije.

5. Svaka država članica sudionica koja se želi povući iz stalne strukturirane suradnje o svojoj namjeri obavješćuje Vijeće, koje prima na znanje da je dotična država članica prestala sudjelovati.

6. Odluke i preporuke Vijeća u okviru stalne strukturirane suradnje, osim onih koje su predviđene u stavcima 2. do 5., donose se jednoglasno. Za potrebe ovog stavka, jednoglasnost podrazumijeva samo glasove predstavnika država članica sudionica."

- 51) Članci 29. do 39. glave VI. koji se odnose na pravosudnu suradnju u kaznenim stvarima i policijsku suradnju zamjenjuju se odredbama poglavlja 1., 4. i 5. glave IV. dijela trećeg Ugovora o funkcioniranju Europske unije. Kao što je određeno u nastavku, u članku 2. točkama 64., 67. i 68. ovog Ugovora, članak 29. zamjenjuje se člankom 61. Ugovora o funkcioniranju Europske unije, članak 30. zamjenjuje se njegovim člancima 69.F i 69.G, članak 31. zamjenjuje se njegovim člancima 69.A, 69.B i 69.D, članak 32. zamjenjuje se njegovim člankom 69.H, članak 33. zamjenjuje se njegovim člankom 61.E, a članak 36. zamjenjuje se njegovim člankom 61.D. Članci 34., 35., 37., 38. i 39. stavljaju se izvan snage. Briše se naslov glave, a njezin broj postaje broj glave o završnim odredbama.
- 52) Članci 40. do 40.B glave VI. i članci 43. do 45. glave VII., koji se odnose na pojačanu suradnju, zamjenjuju se člankom 10. u skladu s gore navedenom točkom 22., a glava VII. stavlja se izvan snage.
- 53) Stavljaju se izvan snage članci 41. i 42.

ZAVRŠNE ODREDBE

54) Glava VIII. o završnim odredbama prenumerira se u glavu VI.; ta glava i članci 48., 49. i 53. mijenjaju se kao što je niže određeno u točkama 56., 57. i 61. Članak 47. zamjenjuje se člankom 25.b kao što je gore navedeno u točki 45., a članci 46. i 50. stavljaju se izvan snage.

55) Umeće se novi članak 46.A:

"Članak 46.A

Unija ima pravnu osobnost."

56) Članak 48. zamjenjuje se sljedećim:

"Članak 48.

1. Ugovori se mogu mijenjati u skladu s redovitim postupkom revizije. Ugovori se mogu mijenjati i u skladu s pojednostavnjenim postupcima revizije.

Redoviti postupak revizije

2. Vlada bilo koje države članice, Europski parlament ili Komisija mogu Vijeću podnijeti prijedloge za izmjenu Ugovorâ. Tim se prijedlozima, između ostalog, mogu povećati odnosno smanjiti nadležnosti koje su Uniji dodijeljene u Ugovorima. Vijeće podnosi te prijedloge Europskom vijeću, a o njima se obavješćuju nacionalni parlamenti.

3. Ako Europsko vijeće, nakon savjetovanja s Europskim parlamentom i Komisijom, običnom većinom glasova donese odluku o razmatranju predloženih izmjena, predsjednik Europskog vijeća saziva konvenciju sastavljenu od predstavnika nacionalnih parlamenata, šefova država ili vlada država članica, Europskog parlamenta i Komisije. U slučaju institucionalnih promjena u monetarnom području, savjetovanja se provode i s Europskom središnjom bankom. Konvencija razmatra prijedloge izmjena te konsenzusom donosi preporuku za konferenciju predstavnika vlada država članica kako je predviđena u stavku 4.

Europsko vijeće običnom većinom glasova, uz prethodnu suglasnost Europskog parlamenta, može odlučiti ne sazvati konvenciju ako opseg predloženih izmjena ne opravdava njezino sazivanje. U potonjem slučaju Europsko vijeće utvrđuje okvir nadležnosti konferencije predstavnika vlada država članica.

4. Konferenciju predstavnika vlada država članica saziva predsjednik Vijeća kako bi se zajedničkom suglasnošću utvrdile namjeravane izmjene Ugovorâ.

Izmjene stupaju na snagu nakon što ih ratificiraju sve države članice u skladu sa svojim ustavnim odredbama.

5. Ako dvije godine nakon potpisivanja ugovora o izmjeni Ugovora, četiri petine država članica ratificira ugovor, a jedna ili više država članica pri ratifikaciji nailazi na poteškoće, predmet se upućuje Europskom vijeću.

Pojednostavnjeni postupci revizije

6. Vlada bilo koje države članice, Europski parlament ili Komisija mogu Europskom vijeću podnijeti prijedloge za reviziju svih ili dijela odredaba dijela trećeg Ugovora o funkcioniranju Europske unije koje se odnose na unutarnje politike i djelovanje Unije.

Europsko vijeće može donijeti odluku o izmjeni svih ili dijela odredaba trećeg dijela Ugovora o funkcioniranju Europske unije. Europsko vijeće odlučuje jednoglasno nakon savjetovanja s Europskim parlamentom i Komisijom te Europskom središnjom bankom u slučaju institucionalnih promjena u monetarnom području. Ta odluka stupa na snagu tek nakon što je potvrde države članice u skladu sa svojim ustavnim odredbama.

Odluka iz podstavka drugog ne proširuje nadležnosti koje su Uniji dodijeljene Ugovorima.

7. Ako Ugovor o funkcioniranju Europske unije ili glava V. ovog Ugovora predviđa da u određenom području ili slučaju Vijeće odlučuje jednoglasno, Europsko vijeće može donijeti odluku kojom ovlašćuje Vijeće da u tom području ili u tom slučaju odlučuje kvalificiranom većinom. Ovaj se podstavak ne primjenjuje na odluke koje se odnose na područje vojske ili obrane.

Ako Ugovor o funkcioniranju Europske unije predviđa da zakonodavne akte usvaja Vijeće u skladu s posebnim zakonodavnim postupkom, Europsko vijeće može donijeti odluku kojom se dopušta usvajanje takvih akata u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom.

O svakoj se inicijativi Europskog vijeća na temelju podstavka prvog ili drugog obavješćuju nacionalni parlamenti. Ako se nacionalni parlament usprotivi u roku od šest mjeseci od dana takve obavijesti, odluka iz podstavka prvog ili drugog se ne donosi. Ako protivljenje izostane, Europsko vijeće može donijeti odluku.

Europsko vijeće odluke iz podstavaka prvog i drugog donosi jednoglasno, uz prethodnu suglasnost Europskog parlamenta koju je dala većina njegovih članova."

57) Članak 49. stavak prvi mijenja se kako slijedi:

- (a) u prvoj se rečenici riječi "koja poštuje načela određena u članku 6. stavku 1. može podnijeti zahtjev" zamjenjuju riječima "koja poštuje vrijednosti iz članka 1.a i koja se obvezuje promicati ih, može podnijeti zahtjev"
- (b) u drugoj rečenici riječi "Svoj zahtjev upućuje Vijeću koje odlučuje jednoglasno" zamjenjuju se riječima "O tom se zahtjevu obavješćuju Europski parlament i nacionalni parlamenti. Država podnositeljica zahtjeva svoj zahtjev upućuje Vijeću, koje odlučuje jednoglasno"; riječi "apsolutnom većinom" zamjenjuju se riječju "većinom".
- (c) na kraju stavka dodaje se sljedeća rečenica: "Uzimaju se u obzir uvjeti prihvatljivosti koje je dogovorilo Europsko vijeće."

58) Umeće se novi članak 49.A:

"Članak 49.A

1. Svaka država članica može donijeti odluku o povlačenju iz Unije u skladu sa svojim ustavnim odredbama.

2. Država članica koja donese odluku o povlačenju, o svojoj namjeri obavješćuju Europsko vijeće. S obzirom na smjernice koje daje Europsko vijeće, Unija pregovara i sklapa s tom državom sporazum kojim se utvrđuju aranžmani njezina povlačenja, uzimajući pritom u obzir okvir za njezin budući odnos s Unijom. Sporazum se pregovara u skladu s člankom 188.N stavkom 3. Ugovora o funkcioniranju Europske unije. Sporazum u ime Unije sklapa Vijeće, odlučujući kvalificiranom većinom, uz prethodnu suglasnost Europskog parlamenta.

3. Ugovori se na dotičnu državu prestaju primjenjivati od dana stupanja na snagu sporazuma o povlačenju ili, ako do toga ne dođe, dvije godine od obavijesti iz stavka 2., osim ako Europsko vijeće, u dogovoru s dotičnom državom članicom, jednoglasno odluči produljiti to razdoblje.

4. Za potrebe stavaka 2. i 3. član Europskog vijeća ili Vijeća, koji predstavlja državu članicu koja se povlači, ne sudjeluje ni u raspravama Europskog vijeća ili Vijeća ni u donošenju odluka koje se na nju odnose.

Kvalificirana se većina utvrđuje u skladu s člankom 205. stavkom 3. točkom (b) Ugovora o funkcioniranju Europske unije.

5. Ako država koja se povukla iz Unije ponovno zatraži pristupiti Uniji, njezin zahtjev podliježe postupku iz članka 49."

59) Umeće se sljedeći članak 49.B:

"Članak 49.B

Protokoli i prilozi Ugovorima čine njihov sastavni dio."

60) Umeće se članak 49.C:

"Članak 49.C

1. Ugovori se primjenjuju na Kraljevinu Belgiju, Republiku Bugarsku, Češku Republiku, Kraljevinu Dansku, Saveznu Republiku Njemačku, Republiku Estoniju, Irsku, Helensku Republiku, Kraljevinu Španjolsku, Francusku Republiku, Talijansku Republiku, Republiku Cipar, Republiku Latviju, Republiku Litvu, Veliko Vojvodstvo Luksemburg, Republiku Mađarsku, Republiku Maltu, Kraljevinu Nizozemsku, Republiku Austriju, Republiku Poljsku, Portugalsku Republiku, Rumunjsku, Republiku Sloveniju, Slovačku Republiku, Republiku Finsku, Kraljevinu Švedsku i Ujedinjenu Kraljevinu Velike Britanije i Sjeverne Irske.

2. Teritorijalno područje primjene Ugovora navedeno je u članku 311.a Ugovora o funkcioniranju Europske unije."

61) Članak 53. mijenja se kako slijedi:

(a) stavak prvi numerira se kao stavak 1., na popis u tom stavku dodaju se jezici navedeni u stavku drugom sadašnjeg članka 53. Ugovora o Europskoj uniji, a stavak drugi se briše

(b) dodaje se novi stavak 2.:

"2. Ovaj Ugovor države članice mogu prevesti na bilo koji drugi jezik koji u skladu s njihovim ustavnim poretkom uživa status službenog jezika na cijelom ili na dijelu njihova državnog područja. Dotične države članice dostavljaju ovjereni primjerak takvih prijevoda koji se pohranjuje u arhivu Vijeća."

Članak 2.

Ugovor o osnivanju Europske zajednice mijenja se u skladu s odredbama ovog članka.

- 1) Naslov Ugovora zamjenjuje se sljedećim: "Ugovor o funkcioniranju Europske unije".

A. HORIZONTALNE IZMJENE

- 2) U ovom Ugovoru:

- (a) riječi "Zajednica" i "Europska zajednica" u bilo kojem padežu i bez obzira na to stoje li između njih enklitika, zamjenjuju se riječima "Unija" u odgovarajućem padežu, riječi "Europske zajednice" u bilo kojem padežu zamjenjuju se riječima "Europska unija" u odgovarajućem padežu, osim u članku 299. stavku 6. točki (c) koji je prenumeriran u članak 311.a stavak 5. točku (c). Kad je riječ o članku 136. te se izmjene odnose samo na spominjanje riječi "Zajednica" u bilo kojem padežu, na početku stavka prvog
- (b) riječi "ovaj Ugovor" i "dosadašnji Ugovor" u bilo kojem padežu i bez obzira na to stoje li između njih enklitika, zamjenjuju se riječju "Ugovori" u odgovarajućem padežu, mijenja se oblik glagola iz jednine u množinu i provode sve ostale potrebne gramatičke promjene; ova se točka ne primjenjuje na članak 182. stavak treći te na članke 312. i 313.
- (c) riječi "Vijeće u skladu s postupkom iz članka 251." ili "Vijeće ... u skladu s postupkom iz članka 251." zamjenjuju se riječima "Europski parlament i Vijeće u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom", odnosno "Europski parlament i Vijeće ... u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom" te se po potrebi mijenja oblik glagola iz jednine u množinu i provode sve ostale potrebne gramatičke promjene, a riječi "postupak iz članka 251." u bilo kojem padežu zamjenjuju se riječima "redovni zakonodavni postupak" u odgovarajućem padežu

- (d) brišu se riječi "odlučujući kvalificiranom većinom", "kvalificiranom većinom", "koje odlučuje kvalificiranom većinom" i "istom većinom"
- (e) riječi "Vijeće, u sastavu šefova država ili vlada" u bilo kojem padežu, zamjenjuju se riječima "Europsko vijeće" u odgovarajućem padežu
- (f) riječi "institucije ili tijela" i "institucije i tijela" u bilo kojem padežu zamjenjuju se riječima "institucije, tijela, uredi ili agencije" u odgovarajućem padežu, osim u članku 21. stavku trećem i članku 193. stavku prvom
- (g) riječi "zajedničko tržište" u bilo kojem padežu i bez obzira na to stoji li između njih enklitika, zamjenjuju se riječima "unutarnje tržište" u odgovarajućem padežu
- (h) riječ "ECU" u bilo kojem broju i padežu zamjenjuje se riječju "euro" u odgovarajućem broju i padežu
- (i) riječi "države članice bez odstupanja" u bilo kojem padežu zamjenjuju se riječima "države članice čija je valuta euro" u odgovarajućem padežu
- (j) kratica "ESB" u bilo kojem padežu zamjenjuje se riječima "Europska središnja banka" u odgovarajućem padežu
- (k) riječi "Statut ESSB-a" u bilo kojem padežu zamjenjuje se riječima "Statut ESSB-a i ESB-a" u odgovarajućem padežu
- (l) riječi "Odbor predviđen člankom 114." i "Odbor iz članka 114." u bilo kojem padežu zamjenjuju se riječima "Gospodarski i financijski odbor" u odgovarajućem padežu
- (m) riječi "Statut Suda" u bilo kojem padežu i bez obzira na to stoji li između njih enklitika, zamjenjuju se riječima "Statut Suda Europske unije" u odgovarajućem padežu
- (n) riječi "Prvostupanjski sud" u bilo kojem padežu i bez obzira na to stoji li između njih enklitika, zamjenjuju se riječima "Opći sud" u odgovarajućem padežu

(o) riječi "sudski zbor" i "sudski zborovi" u bilo kojem padežu zamjenjuju se riječima "specijalizirani sud" odnosno "specijalizirani sudovi" u odgovarajućem padežu

3) U sljedećim se člancima riječi "odlučujući jednoglasno, na prijedlog Komisije" zamjenjuju riječima "odlučujući jednoglasno u skladu s posebnim zakonodavnim postupkom":

– članak 13. koji je prenumeriran u članak 16.E, stavak prvi

– članak 19. stavak 1.

– članak 19. stavak 2.

– članak 22., stavak drugi

– članak 93.

– članak 94., koji je prenumeriran u članak 95.

– članak 104. stavak 14. podstavak drugi

– članak 175. stavak 2. podstavak prvi

4) U sljedećim se člancima iza riječi "Vijeće" umeću riječi ", odlučujući običnom većinom,", osim u slučaju članka 213. i 216. gdje se umeću riječi ", koje u tom slučaju odlučuje običnom većinom,":

– članak 130. stavak prvi

– članak 144. stavak prvi

– članak 208. prvo navođenje

– članak 209.

– članak 213. posljednji podstavak, treća rečenica

- članak 216.
  - članak 284.
- 5) U sljedećim se člancima riječi "savjetovanja s Europskim parlamentom" zamjenjuju riječima "uz prethodnu suglasnost Europskog parlamenta":
- članak 13. koji je prenumeriran u članak 16.E, stavak prvi
  - članak 22., stavak drugi
- 6) U sljedećim se člancima riječ "institucija" u bilo kojem broju i padežu zamjenjuje riječima "institucija, tijelo, ured ili agencija" u odgovarajućem broju i padežu:
- članak 195. stavak 1. podstavak drugi
  - članak 232. podstavak drugi
  - članak 233. stavak prvi, prvo navođenje
  - članak 234. točka (b)
  - članak 255. stavak 3. koji postaje članak 16.A stavak 3., podstavak treći
- 7) U sljedećim se člancima riječ "Sud" (osim u sintagmama "Prvostupanjski sud" i "Revizorski sud") u bilo kojem padežu zamjenjuje riječima "Sud Europske unije" u odgovarajućem padežu:
- članak 83. stavak 2. točka (d)
  - članak 88. stavak 2. podstavak drugi
  - članak 95., koji je prenumeriran u članak 94. stavak 9.

- članak 195. stavak 1.

- članak 225.a stavak šesti
- članak 226. stavak drugi

- članak 227. stavak prvi

- članak 228. stavak 1. prvo navođenje

- članak 229.

- članak 229.a

- članak 230. stavak prvi, drugi i treći

- članak 231. stavak prvi

- članak 232. stavak prvi

- članak 233. stavak prvi

- članak 234. stavak prvi

- članak 235.

- članak 236.

- članak 237., uvodna rečenica i točka (d) prvo navođenje– članak 238.

- članak 240.

- članak 242. prva rečenica

- članak 243.

- članak 244.
- članak 247. stavak 9. koji je prenumeriran u stavak 8.
- članak 256. stavak drugi i četvrti.

8) U sljedećim se člancima upućivanja na neki članak Ugovora zamjenjuju se sljedećim upućivanjima na članak Ugovora o Europskoj uniji:

– članak 21. stavak treći, a sada četvrti	upućivanje na članak 9. (prvo upućivanje) i na članak 53. stavak 1. (drugo upućivanje)
– članak 4. koji postaje članak 97.b	upućivanje na članak 2.
– članak 98.	upućivanje na članak 2. (prvo upućivanje)
– članak 105. stavak 1. druga rečenica	upućivanje na članak 2.
– članak 215. stavak treći, a sada četvrti	upućivanje na članak 9.D stavak 7. podstavak prvi

9) (Ne odnosi se na hrvatsku inačicu.)

B. POSEBNE IZMJENE

PREAMBULA

10) U drugoj uvodnoj izjavi riječ "zemalja" zamjenjuje se riječju "država", a u posljednjem uvodnom odlomku riječi "ODLUČILI SU osnovati EUROPSKU ZAJEDNICU i u tu su svrhu odredili" zamjenjuje se riječima " ODREDILI su u tu svrhu".

ZAJEDNIČKE ODREDBE

11) Stavljaju se izvan snage članci 1. i 2. Umeće se sljedeći članak 1.a:

"Članak 1.a

1. Ovim se Ugovorom uređuje funkcioniranje Unije te se utvrđuju područja, razgraničenje i aranžmani za izvršavanje njezinih nadležnosti.
2. Ovaj Ugovor i Ugovor o Europskoj uniji Ugovori su na kojima se temelji Unija. Na ova se dva Ugovora, koja imaju istu pravnu snagu, upućuje kao na "Ugovore".

KATEGORIJE I PODRUČJA NADLEŽNOSTI

- 12) Umeće se sljedeća nova glava i novi članci 2.A do 2.E:

"Glava I.

KATEGORIJE I PODRUČJA NADLEŽNOSTI UNIJE

Članak 2.A

1. Kada je Ugovorima Uniji u posebnom području dodijeljena isključiva nadležnost, samo Unija može donositi i usvajati pravno obvezujuće akte, dok države članice to mogu činiti samostalno samo ako ih za to ovlasti Unija ili u svrhu provedbe akata Unije.
2. Kada je Ugovorima Uniji u određenom području dodijeljena nadležnost koju ona dijeli s državama članicama, pravno obvezujuće akte u tom području mogu donositi i usvajati Unija i države članice. Države članice svoju nadležnost izvršavaju u onoj mjeri u kojoj Unija ne izvršava svoju nadležnost. Države članice svoju nadležnost ponovno izvršavaju u mjeri u kojoj je Unija odlučila prestati izvršavati svoju nadležnost.
3. Države članice koordiniraju svoje ekonomske politike i politike zapošljavanja u skladu s aranžmanima predviđenima ovim Ugovorom, za čije je utvrđivanje nadležna Unija.
4. Unija je u skladu s odredbama Ugovora o Europskoj uniji nadležna za utvrđivanje i provedbu zajedničke vanjske i sigurnosne politike, uključujući i postupno oblikovanje zajedničke obrambene politike.

5. U određenim područjima i pod uvjetima utvrđenima u Ugovorima, Unija je nadležna za provođenje djelovanja čiji je cilj podupiranje, usklađivanje ili dopunjavanje djelovanja država članica, bez da pritom zamjenjuje njihovu nadležnost u tim područjima.

Pravno obvezujući akti Unije, usvojeni na temelju odredaba Ugovorâ, koji se odnose na ta područja ne smiju uključivati usklađivanje zakona ili propisa država članica.

6. Opseg i aranžmani izvršavanja nadležnosti Unije utvrđuju se odredbama Ugovorâ koje se odnose na svako područje.

Članak 2.B

1. Unija ima isključivu nadležnost u sljedećim područjima:

- (a) carinskoj uniji
- (b) utvrđivanju pravila o tržišnom natjecanju potrebnih za funkcioniranje unutarnjeg tržišta
- (c) monetarnoj politici za države članice čija je valuta euro
- (d) očuvanju morskih bioloških resursa u okviru zajedničke ribarstvene politike
- (e) zajedničkoj trgovinskoj politici.

2. Unija ima i isključivu nadležnost za sklapanje međunarodnog sporazuma kad je njegovo sklapanje predviđeno zakonodavnim aktom Unije ili ako je takav sporazum potreban kako bi Uniji omogućio izvršavanje njezine unutarnje nadležnosti ili u mjeri u kojoj bi njegovo sklapanje moglo utjecati na zajednička pravila ili izmijeniti njihov opseg.

Članak 2.C

1. Unija nadležnost dijeli s državama članicama ako joj je Ugovorima dodijeljena nadležnost koja se ne odnosi na područja iz članka 2.B i 2.E.
2. Podijeljena nadležnost između Unije i država članica primjenjuje se u sljedećim glavnim područjima:
  - (a) unutarnjem tržištu
  - (b) socijalnoj politici za aspekte utvrđene u ovom Ugovoru
  - (c) ekonomskoj, socijalnoj i teritorijalnoj koheziji
  - (d) poljoprivredi i ribarstvu, osim očuvanja morskih bioloških resursa
  - (e) okolišu
  - (f) zaštiti potrošača
  - (g) prometu
  - (h) transeuropskim mrežama
  - (i) energetici
  - (j) području slobode, sigurnosti i pravde
  - (k) zajedničkoj brizi za sigurnost u pitanjima javnog zdravstva, za aspekte utvrđene u ovom Ugovoru.
3. U područjima istraživanja, tehnološkog razvoja i svemira, Unija je nadležna za provođenje aktivnosti, posebice za utvrđivanje i provedbu programa; međutim, izvršavanje te nadležnosti ne smije države članice sprečavati u izvršavanju njihove nadležnosti.

4. U područjima razvojne suradnje i humanitarne pomoći, Unija je nadležna za provođenje aktivnosti i zajedničke politike; međutim, izvršavanje te nadležnosti ne smije države članice sprečavati u izvršavanju njihove nadležnosti.

Članak 2.D

1. Države članice koordiniraju svoje ekonomske politike unutar Unije. U tu svrhu Vijeće usvaja mjere, posebice osnovne smjernice za te politike.

Posebne se odredbe primjenjuju na države članice čija je valuta euro.

2. Unija poduzima mjere za osiguranje koordiniranja politika zapošljavanja država članica, posebice utvrđivanjem smjernica za te politike.

3. Unija može poduzimati inicijative kako bi osigurala koordinaciju socijalnih politika država članica.

Članak 2.E

Unija je nadležna za poduzimanje djelovanja kojima se podupiru, koordiniraju ili dopunjuju djelovanja država članica. Na europskoj se razini takvo djelovanje odnosi na sljedeća područja:

- (a) zaštitu i poboljšanje zdravlja ljudi
- (b) industriju
- (c) kulturu
- (d) turizam
- (e) obrazovanje, strukovno obrazovanje, mlade i sport

- (f) civilnu zaštitu
- (g) administrativnu suradnju."

ODREDBE KOJE IMAJU OPĆU PRIMJENU

- 13) Umeće se sljedeća glava i članak 2.F:

"Glava II.

ODREDBE KOJE IMAJU OPĆU PRIMJENU

Članak 2.F

Unija osigurava dosljednost svojih politika i aktivnosti, uzimajući pritom u obzir sve svoje ciljeve i u skladu s načelom dodjeljivanja ovlasti."

- 14) Stavak 1. članka 3. stavlja se izvan snage. Stavak 2. ostaje nenumeriran, a riječi "u svim aktivnostima iz ovog članka" zamjenjuju se s "u svim svojim aktivnostima".
- 15) Tekst članka 4. postaje članak 97.b Mijenja se kako je niže određeno točkom 85.
- 16) Članak 5. stavlja se izvan snage; zamjenjuje se člankom 3.b Ugovora o Europskoj uniji.
- 17) Umeće se sljedeći članak 5.a:

"Članak 5.a

Pri utvrđivanju i provedbi svojih politika i aktivnosti, Unija uzima u obzir zahtjeve povezane s promicanjem visoke razine zapošljavanja, jamstvom dostatne socijalne zaštite, borbom protiv društvene isključenosti te visokom razinom obrazovanja, osposobljavanja i zaštite zdravlja ljudi."

- 18) Umeće se sljedeći članak 5.b:

"Članak 5.b

Pri utvrđivanju i provedbi svojih politika i aktivnosti, Unija je usmjerena borbi protiv diskriminacije na temelju spola, rase, etničkog podrijetla, religije ili uvjerenja, invaliditeta, dobi ili spolne orijentacije."

- 19) U članku 6. brišu se riječi "iz članka 3."
- 20) Umeće se članak 6.a s tekstom članka 153. stavka 2.
- 21) Umeće se članak 6.b s tekstom odredaba Protokola o zaštiti i dobrobiti životinja; riječ "ribarstva" umeće se iza riječi "poljoprivrede", riječi "i istraživanja" zamjenjuju se riječima ", istraživanja i tehnološkog razvoja te istraživanja svemira", a riječi ",budući da su životinje čuvstvena bića," umeću se nakon riječi "države članice".
- 22) Članci 7. do 10. stavljaju se izvan snage. Članci 11. i 11.a zamjenjuju se člankom 10. Ugovora o Europskoj uniji te člancima 280.A i 280.I Ugovora o funkcioniranju Europske unije kako je određeno u ovom Ugovoru gore u točki 22. članka 1. te niže u točki 278.
- 23) Tekst članka 12. postaje članak 16.D
- 24) Tekst članka 13. postaje članak 16.E. Mijenja se kako je određeno niže točkom 33.
- 25) Tekst članka 14. postaje članak 22.a. Mijenja se kako je određeno niže točkom 41.
- 26) Tekst članka 15. postaje članak 22.b. Mijenja se kako je određeno niže točkom 42.

27) Članak 16. mijenja se kako slijedi:

- (a) na početku, riječi "Ne dovodeći u pitanje članke 73., 86. i 87." zamjenjuju se riječima "Ne dovodeći u pitanje članak 3.a Ugovora o Europskoj uniji ili članke 73., 86. i 87. ovog Ugovora"
- (b) na kraju rečenice riječi "i uvjeta koji im omogućuju ispunjenje njihovih zadataka" zamjenjuju se s "i uvjeta, osobito gospodarskih i financijskih, koji im omogućuju ispunjavanje njihovih zadataka."
- (c) dodaje se sljedeća nova rečenica:

"Europski parlament i Vijeće, uredbama, u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom utvrđuju ta načela i postavljaju te uvjete, ne dovodeći pritom u pitanje nadležnost država članica da, u skladu s Ugovorima pružaju, naručuju i financiraju takve usluge."

28) Umeće se članak 16.A s tekstom članka 255.; mijenja se kako slijedi:

- (a) ispred stavka 1. dolazi sljedeći tekst, s tim da se stavak 1. prenumerira u stavak 3., a stavci 2. i 3. postaju podstavci:

"1. Institucije, tijela, uredi i agencije Unije, radi promicanja dobrog upravljanja i osiguranja sudjelovanja civilnog društva, pri svome radu koliko je god to moguće poštuju načelo otvorenosti djelovanja.

2. Europski parlament zasjeda javno, kao i Vijeće kad razmatra i glasuje o nacrtu zakonodavnog akta."

- (b) u stavku 1., koji je prenumeriran u stavak 3., koji postaje podstavak prvi stavka 3. riječi "dokumentima Europskog parlamenta, Vijeća i Komisije" zamjenjuju se riječima "dokumentima institucija, tijela, ureda i agencija Unije neovisno o njihovu mediju", a riječi "sa stavicima 2. i 3." zamjenjuju se riječima "s ovim stavkom"

- (c) u stavku 2., koji postaje podstavak drugi stavka 1. prenumeriranog u stavak 3., iza riječi "utvrđuje Vijeće" umeće se riječ "uredbama", a brišu se riječi "u roku od dvije godine od stupanja na snagu Ugovora iz Amsterdama"
- (d) u stavku 3., koji postaje podstavak treći stavka 1. prenumeriranog u stavak 3., brišu se riječi "gore spomenutih", a riječi " u svojem poslovniku utvrđuje" zamjenjuju se riječima "osigurava transparentnost svojih postupanja i u svojem poslovniku utvrđuje". Na kraju podstavka umeću se riječi "u skladu s uredbama iz podstavka drugog " i dodaju se sljedeća dva podstavka:

"Sud Europske unije, Europska središnja banka i Europska investicijska banka podliježu odredbama ovog stavka samo kad obavljaju svoje administrativne zadaće.

Europski parlament i Vijeće osiguravaju objavljivanje dokumenata koji se odnose na zakonodavne postupke pod uvjetima utvrđenima uredbom iz postavka drugog."

- 29) Umeće se članak 16.B. koji zamjenjuje članak 286.:

"Članak 16.B

1. Svatko ima pravo na zaštitu svojih osobnih podataka.
2. Europski parlament i Vijeće, odlučujući u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom, utvrđuju pravila o zaštiti pojedinaca s obzirom na obradu osobnih podataka u institucijama, tijelima, uredima i agencijama Unije te u državama članicama kad obavljaju svoje aktivnosti u području primjene prava Unije i pravila o slobodnom kretanju takvih podataka. Poštovanje tih pravila podliježe nadzoru neovisnih tijela.

Pravila usvojena na temelju ovog članka ne dovode u pitanje posebna pravila utvrđena u članku 25.a Ugovora o Europskoj uniji."

30) Umeće se sljedeći novi članak 16.C:

"Članak 16.C

1. Unija poštuje i ne dovodi u pitanje status koji na temelju nacionalnog prava imaju crkve i vjerske udruge ili zajednice u državama članicama.
2. Unija jednako poštuje status koji na temelju nacionalnog prava imaju svjetonazorske i nekonfesionalne organizacije.
3. Priznajući njihov identitet i njihov specifični doprinos, Unija održava otvoren, transparentan i redovit dijalog s tim crkvama i organizacijama."

NEDISKRIMINACIJA I GRAĐANSTVO

- 31) Naslov drugog dijela zamjenjuje se sljedećim: "NEDISKRIMINACIJA I GRAĐANSTVO UNIJE".
- 32) Umeće se članak 16.D s tekstom članka 12.
- 33) Umeće se članak 16.E s tekstom članka 13.; u stavku 2. riječi "kada Vijeće usvaja poticajne mjere Zajednice" zamjenjuju se riječima "Europski parlament i Vijeće odlučujući u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom, mogu usvojiti temeljna načela za poticajne mjere Unije", a na kraju stavka brišu se riječi ", ono odlučuje u skladu s postupkom iz članka 251."

34) Članak 17. mijenja se kako slijedi:

(a) u stavku 1. riječi " ne zamjenjuje nacionalno državljanstvo, nego ga dopunjava " zamjenjuje se riječima "dodaje se nacionalnom državljanstvu i ne zamjenjuje ga"

(b) stavak 2. zamjenjuje se sljedećim:

"2. Građani Unije uživaju prava i podliježu dužnostima predviđenima Ugovorima. Oni, između ostalog, imaju:

(a) pravo slobodno se kretati i boraviti na državnom području država članica

(b) pravo da glasuju i budu birani na izborima za Europski parlament i na lokalnim izborima u državi članici u kojoj imaju boravište, pod istim uvjetima kao i državljani te države

(c) pravo, na državnom području treće zemlje u kojoj država članica čiji su državljani nema svoje predstavništvo, na zaštitu od strane diplomatskih i konzularnih tijela bilo koje države članice, pod istim uvjetima kao i državljani te države

(d) pravo na podnošenje peticije Europskom parlamentu, pravo na obraćanje Europskom ombudsmanu te na obraćanje institucijama i savjetodavnim tijelima Unije na bilo kojem jeziku Ugovorâ te pravo na odgovor na istom jeziku.

Ta se prava ostvaruju u skladu s uvjetima i ograničenjima utvrđenima Ugovorima i mjerama usvojenima na temelju tih Ugovora."

- 35) Članak 18. mijenja se kako slijedi:
- (a) u stavku 2. riječi "Vijeće može usvojiti" zamjenjuju se riječima "Europski parlament i Vijeće, odlučujući u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom, mogu usvojiti", a posljednja se rečenica briše
  - (b) stavak 3. zamjenjuje se sljedećim:

"3. Radi istih ciljeva kao što su oni iz stavka 1. i ako se Ugovorima ne predviđaju potrebne ovlasti, Vijeće u skladu s posebnim zakonodavnim postupkom može usvojiti mjere koje se odnose na socijalnu sigurnost ili socijalnu zaštitu. Vijeće odlučuje jednoglasno nakon savjetovanja s Europskim parlamentom."
- 36) U članku 20. riječi "međusobno utvrditi potrebna pravila i započeti" zamjenjuju se riječima "usvajaju potrebne odredbe i započinju". Dodaje se sljedeći novi stavak:
- "Vijeće, odlučujući u skladu s posebnim zakonodavnim postupkom i nakon savjetovanja s Europskim parlamentom, može donijeti direktive o utvrđivanju mjera za koordiniranje i suradnju potrebnih da se ta zaštita olakša."
- 37) U članku 21. umeće se novi stavak prvi:
- "Europski parlament i Vijeće, uredbama, u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom, usvajaju odredbe za postupke i uvjete potrebne za inicijativu građana u smislu članka 8.B Ugovora o Europskoj uniji, uključujući minimalni broj država članica iz kojih ti građani moraju dolaziti."
- 38) U članku 22. u stavku drugom, riječi "prava utvrđenih ovim dijelom, koje preporučuje državama članicama da ih one usvoje u skladu sa svojim ustavnim odredbama" zamjenjuju se riječima "prava navedenih u članku 17. stavku 2. Te odredbe stupaju na snagu nakon što ih sve države članice odobre u skladu sa svojim ustavnim odredbama".
- 39) U naslovu dijela trećeg iza riječi "POLITIKE" umeću se riječi "I UNUTARNJA DJELOVANJA".

UNUTARNJE TRŽIŠTE

- 40) Na početku dijela trećeg umeće se glava I. s naslovom "UNUTARNJE TRŽIŠTE".
- 41) Umeće se članak 22.a s tekstom članka 14. Stavak 1. zamjenjuje se sljedećim:

"1. Unija usvaja mjere s ciljem uspostave ili osiguranja funkcioniranja unutarnjeg tržišta, u skladu s odgovarajućim odredbama Ugovorâ."
- 42) Umeće se članak 22.b s tekstom članka 15. U stavku prvom riječi "tijekom razdoblja uspostavljanja" zamjenjuju se riječima "za uspostavu".
- 43) Glava I. o slobodnom kretanju robe postaje glava I.a.
- 44) U članku 23. stavku 1. riječi "se temelji na" zamjenjuju se riječima "uključuje carinsku uniju".
- 45) Iza članka 27. umeće se poglavlje I.a naslovljeno "CARINSKA SURADNJA" i članak 27.a s tekstom članka 135., s tim da se posljednja rečenica tog članka briše.

POLJOPRIVREDA I RIBARSTVO

46) U naslovu glave II. dodaju se riječi "I RIBARSTVO".

47) Članak 32. mijenja se kako slijedi:

(a) u stavku 1. umeće se novi podstavak prvi:

"1. Unija utvrđuje i provodi zajedničku poljoprivrednu i ribarstvenu politiku.", a sadašnji tekst stavka 1. postaje podstavak drugi.

U podstavku drugom u prvoj rečenici umeće se riječ ", ribarstvo" iza riječi "poljoprivredu", a sljedeća se rečenica dodaje kao posljednja rečenica podstavka: "Kada se upućuje na zajedničku poljoprivrednu politiku ili poljoprivredu te kad se rabi izraz "poljoprivredni", podrazumijeva se da se to odnosi i na ribarstvo, uzimajući u obzir posebne značajke tog sektora."

(b) u stavku 2. iza riječi "uspostave" umeću se riječi "i funkcioniranja".

(c) u stavku 3. brišu se riječi "ovom Ugovoru".

48) Članak 36. mijenja se kako slijedi:

(a) u stavku prvom riječ "utvrdi" zamjenjuje se riječju "utvrde" ,ispred riječi "Vijeće" umeću se riječi "Europski parlament i", riječ "stavaka" zamjenjuje se riječju "stavka" a briše se "i 3."

(b) u stavku drugom uvodna se rečenica zamjenjuje se sljedećim: "Vijeće na prijedlog Komisije može odobriti dodjeljivanje potpore:".

49) Članak 37. mijenja se kako slijedi:

(a) briše se stavak 1.

(b) stavak 2. prenumerira se u stavak 1.; riječi "Uzimajući u obzir rad konferencije predviđene stavkom 1., a nakon savjetovanja s Gospodarskim i socijalnim odborom te u roku od dvije godine od stupanja ovog Ugovora na snagu, Komisija podnosi prijedloge" zamjenjuju se riječima "Komisija podnosi prijedloge", a podstavak treći se briše

(c) sljedeći se stavci umeću kao novi stavci 2. i 3., a ostali se stavci u skladu s tim prenumeriraju:

"2. Europski parlament i Vijeće, odlučujući u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom i nakon savjetovanja s Gospodarskim i socijalnim odborom, uspostavljaju zajedničku organizaciju poljoprivrednih tržišta predviđenu u članku 34. stavku 1. te utvrđuju ostale odredbe potrebne za provođenje ciljeva zajedničke poljoprivredne politike i zajedničke ribarstvene politike.

3. Vijeće na prijedlog Komisije usvaja mjere o utvrđivanju cijena, nameta, potpora i količinskih ograničenja te o utvrđivanju i raspodjeli mogućnosti ribolova."

(d) u uvodnim riječima stavka 3., koji je prenumeriran u stavak 4., riječi "Odlučujući kvalificiranom većinom i sukladno stavku 2., Vijeće može zamijeniti nacionalnu organizaciju tržišta zajedničkom organizacijom" zamjenjuje se riječima "U skladu sa stavkom 2., nacionalne organizacije tržišta mogu se zamijeniti zajedničkom organizacijom", a upućivanje na stavak drugi smatrat će se upućivanjem na novi stavak drugi.

(e) (Ne odnosi se na hrvatsku inačicu.)

SLOBODNO KRETANJE RADNIKA

50) U članku 39. stavku 3. točki (d) briše se riječ "provedbenim".

51) Članak 42. mijenja se kako slijedi:

(a) u stavku prvom riječi "radnicima migrantima i njihovim uzdržavanicima" zamjenjuju se riječima "zaposlenim i samozaposlenim radnicima migrantima i njihovim uzdržavanicima"

(b) posljednji se stavak zamjenjuje sljedećim:

"Ako član Vijeća izjavi da bi nacrt zakonodavnog akta iz podstavka prvog mogao utjecati na važne aspekte njegova sustava socijalne sigurnosti, uključujući njegovo područje primjene, troškove ili financijsku strukturu, odnosno da bi mogao utjecati na financijsku ravnotežu tog sustava, može zatražiti da se taj predmet uputi Europskom vijeću. U tom se slučaju redovni zakonodavni postupak suspendira. Nakon rasprave, Europsko vijeće u roku od četiri mjeseca od te suspenzije:

(a) vraća nacrt Vijeću koje okončava suspenziju redovnog zakonodavnog postupka ili

(b) ne poduzima nikakve radnje ili od Komisije traži da podnese novi prijedlog u kojem se slučaju smatra da izvorni prijedlog akta nije usvojen."

SLOBODA POSLOVNOG NASTANA

52) U članku 44. stavku 2. na početku stavka umeću se riječi "Europski parlament,".

53) U članku 45. stavku drugom, riječi "Na prijedlog Komisije, Vijeće može, odlučujući kvalificiranom većinom " zamjenjuju se riječima "Europski parlament i Vijeće mogu, odlučujući u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom".

- 54) Članak 47. mijenja se kako slijedi:
- (a) na kraju stavka 1. dodaje se sljedeće: "i za usklađivanje odredaba utvrđenih zakonom ili drugim propisima država članica o pokretanju i obavljanju djelatnosti samozaposlenih osoba".
  - (b) briše se stavak 2., a stavak 3. se prenumerira u stavak 2.
- 55) Umeće se članak 48.a s tekстом članka 294.

USLUGE

- 56) Članak 49. mijenja se kako slijedi:
- (a) u stavku se prvom riječi "državi Zajednice" zamjenjuju riječima "državi članici"
  - (b) u stavku drugom riječi "Vijeće može, odlučujući kvalificiranom većinom na prijedlog Komisije, proširiti" zamjenjuju se riječima "Europski parlament i Vijeće, odlučujući u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom, mogu proširiti".
- 57) U članku 50. stavku trećem riječ "državi" zamjenjuje se riječima "državi članici".
- 58) U članku 52. stavku 1. riječi "Vijeće na prijedlog Komisije i nakon savjetovanja s Gospodarskim i socijalnim odborom te Europskim parlamentom donosi" zamjenjuju se riječima "Europski parlament i Vijeće u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom i nakon savjetovanja s Gospodarskim i socijalnim odborom donose".
- 59) U članku 53. riječi "izjavljuju svoju spremnost" zamjenjuju se riječju "nastoje".

KAPITAL

- 60) U članku 57. stavku 2. riječi "Vijeće može, odlučujući kvalificiranom većinom na prijedlog Komisije, usvojiti mjere" zamjenjuju se riječima "Europski parlament i Vijeće mogu, odlučujući u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom usvojiti mjere", a posljednja rečenica stavka 2. postaje stavak 3. i glasi:

"3. Neovisno o stavku 2., samo Vijeće, odlučujući u skladu s posebnim zakonodavnim postupkom može jednoglasno i nakon savjetovanja s Europskim parlamentom usvojiti mjere koje u pravu Unije predstavljaju korak unatrag kad je riječ o liberalizaciji kretanja kapitala u treće zemlje ili iz njih."

- 61) U članku 58. dodaje se sljedeći novi stavak 4.:

"4. U nedostatku mjera na temelju članka 57. stavka 3. Komisija ili, ako Komisija ne donese odluku u roku od tri mjeseca od podnošenja zahtjeva dotične države članice, Vijeće, može donijeti usvojiti odluku u kojoj se navodi da se smatra da su ograničujuće porezne mjere koje je država članica usvojila, a koje se odnose na jednu ili više trećih zemalja, u skladu s Ugovorima u mjeri u kojoj su opravdane jednim od ciljeva Unije te ako su u skladu s pravilnim funkcioniranjem unutarnjeg tržišta. Vijeće o zahtjevu države članice odlučuje jednoglasno."

- 62) Članak 60. postaje članak 61.H. Mijenja se kako je niže određeno točkom 64.

PODRUČJE SLOBODE, SIGURNOSTI I PRAVDE

- 63) Glava IV. naslovljena "PODRUČJE SLOBODE, SIGURNOSTI I PRAVDE" zamjenjuje glavu IV. o vizama, azilu, useljavanju i drugim politikama koje se odnose na slobodno kretanje osoba. Glava IV. sadržava sljedeća poglavlja:

Poglavlje 1.: Opće odredbe

Poglavlje 2.: Politike o graničnoj kontroli, azilu i useljavanju

Poglavlje 3.: Pravosudna suradnja u građanskim stvarima

Poglavlje 4.: Pravosudna suradnja u kaznenim stvarima

Poglavlje 5.: Policijska suradnja.

OPĆE ODREDBE

- 64) Članak 61. zamjenjuje se sljedećim poglavljem 1. i člancima 61. do 61. I. Članak 61. zamjenjuje i sadašnji članak 29. Ugovora o Europskoj uniji, članak 61.D zamjenjuje njegov članak 36., članak 61.E zamjenjuje članak 64. stavak 1. Ugovora o osnivanju Europske zajednice i sadašnji članak 33. Ugovora o Europskoj uniji, članak 61.G zamjenjuje članak 66. Ugovora o osnivanju Europske zajednice, a članak 61.H preuzima njegov članak 60. kako je gore određeno točkom 62.:

"Poglavlje 1.

OPĆE ODREDBE

Članak 61.

1. Unija predstavlja područje slobode, sigurnosti i pravde s poštovanjem temeljnih prava i različitih pravnih sustava i tradicija država članica.
2. Osigurava da se osobe pri prijelazu unutarnjih granica ne provjeravaju i oblikuje zajedničku politiku azila, useljavanja i kontrole vanjskih granica, koja se temelji na solidarnosti među državama članicama i koja je pravedna prema državljanima trećih zemalja. Za potrebe ove glave, prema osobama bez državljanstva postupa se kao prema državljanima trećih zemalja.
3. Unija nastoji osigurati visoku razinu sigurnosti putem mjera za sprečavanje i suzbijanje kriminaliteta, rasizma i ksenofobije te mjera za koordinaciju i suradnju policije i pravosudnih tijela te drugih nadležnih tijela, kao i uzajamnim priznavanjem presuda u kaznenim predmetima i, prema potrebi, usklađivanjem kaznenog zakonodavstva.
4. Unija olakšava pristup pravosuđu, posebice putem načela uzajamnog priznavanja sudskih i izvansudskih odluka u građanskim predmetima.

Članak 61.A

Europsko vijeće utvrđuje strateške smjernice za zakonodavno i operativno planiranje u području slobode, sigurnosti i pravde.

Članak 61.B

Nacionalni parlamenti osiguravaju da se u prijedlozima i zakonodavnim inicijativama podnesenima na temelju poglavlja 4. i 5. poštuje načelo supsidijarnosti u skladu s pravilima utvrđenima Protokolom o primjeni načela supsidijarnosti i proporcionalnosti.

Članak 61.C

Ne dovodeći u pitanje članke 226., 227. i 228., Vijeće može na prijedlog Komisije usvojiti mjere kojima se utvrđuju aranžmani kojima države članice, u suradnji s Komisijom, provode objektivnu i nepristranu ocjenu provedbe politika Unije iz ove glave od strane tijela država članica, posebice radi olakšavanja pune primjene načela uzajamnog priznavanja. O sadržaju i rezultatima te ocjene obavješćuje se Europski parlament i nacionalne parlamente.

Članak 61.D

U okviru Vijeća osniva se stalni odbor kako bi se osiguralo da se unutar Unije promiče i jača operativna suradnja u području unutarnje sigurnosti. Ne dovodeći u pitanje članak 207. taj odbor olakšava koordinaciju djelovanja nadležnih tijela država članica. U rad tog odbora mogu biti uključeni predstavnici odnosnih tijela, ureda i agencija Unije. Europski parlament i nacionalne parlamente obavješćuje se o radu odbora.

Članak 61.E

Ova glava ne utječe na izvršavanje odgovornosti koju države članice imaju u pogledu očuvanja javnog poretka i zaštite unutarnje sigurnosti.

Članak 61.F

Države članice mogu među sobom i u okviru svoje odgovornosti uspostaviti oblike suradnje i koordinacije kakve smatraju primjerenima između nadležnih službi svojih uprava koji su odgovorni za zaštitu nacionalne sigurnosti.

Članak 61.G

Vijeće usvaja mjere radi osiguranja administrativne suradnje među odgovarajućim službama država članica u područjima obuhvaćenima ovom glavom te između tih službi i Komisije. Vijeće odlučuje na prijedlog Komisije, pridržavajući se članka 61.I, i nakon savjetovanja s Europskim parlamentom.

Članak 61.H

Ako je to potrebno radi ostvarivanja ciljeva određenih člankom 61., a povezano sa sprečavanjem i suzbijanjem terorizma i srodnih aktivnosti, Europski parlament i Vijeće, uredbama, u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom, utvrđuju okvir administrativnih mjera u odnosu na kretanja kapitala i platni promet, kao što su zamrzavanje sredstava, financijske imovine ili ekonomske dobiti koja pripada ili je u vlasništvu ili posjedu fizičkih ili pravnih osoba, skupina ili nedržavnih subjekata.

Vijeće na prijedlog Komisije usvaja mjere za provedbu okvira iz stavka prvog.

Akti iz ovog članka uključuju potrebne odredbe o pravnim jamstvima.

Članak 61.I

Akti iz poglavlja 4. i 5. zajedno s mjerama iz članka 61.G koje osiguravaju administrativnu suradnju u područjima obuhvaćenima tim poglavljima usvajaju se:

- (a) na prijedlog Komisije ili
- (b) na inicijativu jedne četvrtine država članica."

GRANIČNA KONTROLA, AZIL I USELJAVANJE

- 65) Članci 62. do 64. zamjenjuju se poglavljem 2. i člancima 62. do 63.b. Članak 62. zamjenjuje se člankom 62., stavci 1. i 2. članka 63. zamjenjuju se stavcima 1. i 2. članka 63. ., stavak 2. članka 64. zamjenjuje se stavkom 3. članka 63. , a točke 3. i 4. članka 63. zamjenjuju se člankom 63.a :

"Poglavlje 2.

POLITIKE KOJE SE ODNOSU NA GRANIČNU KONTROLU, AZIL I USELJAVANJE

Članak 62.

1. Unija razvija politiku čiji je cilj:
  - (a) osigurati da se osobe pri prijelazu unutarnjih granica bez obzira na njihovo državljanstvo ne provjeravaju
  - (b) obavljati kontrolu osoba i učinkovit nadzor prijelaza vanjskih granica
  - (c) postupno uvoditi integrirani sustav upravljanja vanjskim granicama.

2. Za potrebe stavka 1., Europski parlament i Vijeće, odlučujući u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom, usvajaju mjere koje se odnose na:

- (a) zajedničku politiku za vize i druge dozvole za kratkotrajni boravak
- (b) kontrolu osoba koje prelaze vanjske granice
- (c) uvjete pod kojima državljani trećih zemalja mogu slobodno putovati unutar Unije tijekom kraćeg razdoblja
- (d) sve mjere koje su potrebne za postupnu uspostavu integriranog sustava upravljanja vanjskim granicama
- (e) ukidanje svake kontrole osoba pri prijelazu unutarnjih granica, bez obzira na njihovo državljanstvo.

3. Ako se pokaže da je potrebno djelovanje Unije kako bi se olakšalo ostvarivanje prava iz članka 17. stavka 2. točke (a) te ako Ugovorima nisu predviđene potrebne ovlasti, Vijeće, odlučujući u skladu s posebnim zakonodavnim postupkom može usvojiti odredbe o putovnicama, osobnim iskaznicama, boravišnim dozvolama ili bilo kojim drugim sličnim ispravama. Vijeće odlučuje jednoglasno nakon savjetovanja s Europskim parlamentom.

4. Ovaj članak ne utječe na nadležnost država članica u pogledu zemljopisnog razgraničenja njihovih granica u skladu s međunarodnim pravom.

Članak 63.

1. Unija razvija zajedničku politiku azila, supsidijarne zaštite i privremene zaštite čiji je cilj svakom državljaninu treće zemlje kojem je potrebna međunarodna zaštita ponuditi odgovarajući status i osigurati poštovanje načela zabrane prisilnog udaljenja ili vraćanja imigranta (*non-refoulement*). Ta politika mora biti u skladu sa Ženevskom konvencijom od 28. srpnja 1951. i Protokolom od 31. siječnja 1967. o statusu izbjeglica te s drugim odgovarajućim ugovorima.

2. Za potrebe stavka 1., Europski parlament i Vijeće, odlučujući u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom, usvajaju mjere za zajednički europski sustav azila koji obuhvaća:

- (a) jedinstveni status azila za državljane trećih zemalja koji je na snazi u čitavoj Uniji
- (b) jedinstven status supsidijarne zaštite za državljane trećih zemalja kojima je, bez dobivanja europskog azila, potrebna međunarodna zaštita
- (c) zajednički sustav privremene zaštite za raseljene osobe u slučaju masovnog priljeva
- (d) zajedničke postupke priznavanja i oduzimanja jedinstvenog statusa azila ili supsidijarne zaštite
- (e) kriterije i mehanizme kojima se određuje koja je država članica odgovorna za razmatranje zahtjeva za azil ili supsidijarnu zaštitu
- (f) standarde uvjeta za prihvata podnositelja zahtjeva za azil ili supsidijarnu zaštitu
- (g) partnerstvo i suradnju s trećim zemljama u svrhu upravljanja priljevom osoba koje podnose zahtjev za azil odnosno supsidijarnu ili privremenu zaštitu.

3. U slučaju da se jedna ili više država članica nađe u kriznoj situaciji zbog iznenadnog priljeva državljana trećih zemalja, Vijeće, na prijedlog Komisije, može usvojiti privremene mjere u korist dotične države članice ili dotičnih država članica. Vijeće odlučuje nakon savjetovanja s Europskim parlamentom.

Članak 63.a

1. Unija razvija zajedničku politiku useljavanja čiji je cilj u svim fazama osigurati učinkovito upravljanje migracijskim tokovima, pravedno postupanje prema državljanima trećih zemalja koji zakonito borave u državama članicama te sprečavanje nezakonitog useljavanja i trgovanja ljudima i jačanje mjera za njihovo suzbijanje.

2. Za potrebe stavka 1. Europski parlament i Vijeće, odlučujući u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom usvajaju mjere u sljedećim područjima:

- (a) uvjeti za ulazak i boravak te standardi država članica koji se odnose na postupak izdavanja viza za dugotrajni boravak i boravišnih dozvola, uključujući one koje se izdaju radi spajanja obitelji
- (b) utvrđivanje prava državljana trećih zemalja koji zakonito borave u državi članici, uključujući i uvjete koji uređuju slobodu kretanja i boravka u drugim državama članicama
- (c) nezakonito useljavanje i neovlašteni boravak, uključujući udaljavanje i repatrijaciju osoba koje neovlašteno borave
- (d) suzbijanje trgovanja ljudima, posebice trgovanja ženama i djecom.

3. Unija može s trećim zemljama sklapati sporazume o ponovnom prihvatu državljana trećih zemalja koji ne ispunjavaju, ili koji više ne ispunjavaju, uvjete za ulazak, prisutnost ili boravak na državnom području jedne od država članica, u njihovu državu izvora ili podrijetla.

4. Europski parlament i Vijeće, odlučujući u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom, mogu utvrditi mjere kojima se potiče i podupire djelovanje država članica s ciljem promicanja integracije državljana trećih zemalja koji zakonito borave na njihovom državnom području, pri čemu je isključeno bilo kakvo usklađivanje zakona i drugih propisa država članica.

5. Ovaj članak ne utječe na pravo država članica da odrede opseg prihvata državljana trećih zemalja koji na njihovo državno područje dolaze iz trećih zemalja radi potrage za poslom, neovisno o tomu radi li se o zaposlenim ili samozaposlenim osobama.

Članak 63.b

Politike Unije određene ovim poglavljem i njihovu provedbu uređuje načelo solidarnosti i pravedne podjele odgovornosti među državama članicama, uključujući i njegove financijske implikacije. Kada god je to potrebno, akti Unije usvojeni na temelju ovog poglavlja sadržavaju odgovarajuće mjere za primjenu tog načela."

PRAVOSUDNA SURADNJA U GRAĐANSKIM STVARIMA

66) Članak 65. zamjenjuje se sljedećim poglavljem 3. i člankom 65.:

"Poglavlje 3.

PRAVOSUDNA SURADNJA U GRAĐANSKIM STVARIMA

Članak 65.

1. Unija razvija pravosudnu suradnju u građanskim stvarima s prekograničnim implikacijama, na temelju načela uzajamnog priznavanja presuda i odluka u izvansudskim predmetima. Ta suradnja može uključivati usvajanje mjera za usklađivanje zakona i drugih propisa država članica.
2. Za potrebe stavka 1. Europski parlament i Vijeće, odlučujući u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom, usvajaju mjere, osobito kada je to potrebno za pravilno funkcioniranje unutarnjeg tržišta, čiji je cilj osigurati:
  - (a) uzajamno priznavanje i izvršenje presuda i odluka u izvansudskim predmetima među državama članicama
  - (b) prekograničnu dostavu sudskih i izvansudskih pismena
  - (c) usklađenost pravila država članica koja se primjenjuju u vezi sa sukobom zakonâ i sukobom nadležnosti

- (d) suradnju pri prikupljanju dokaza
- (e) učinkovit pristup pravosuđu
- (f) uklanjanje prepreka za neometano odvijanje građanskih postupaka, ako je potrebno promicanjem usklađenosti propisa o građanskom postupku koji se primjenjuju u državama članicama
- (g) razvoj alternativnih metoda rješavanja sporova
- (h) potporu za osposobljavanje sudaca i sudskog osoblja.

3. Neovisno o stavku 2., Vijeće, odlučujući u skladu s posebnim zakonodavnim postupkom, utvrđuje mjere koje se odnose na obiteljsko pravo s prekograničnim implikacijama. Vijeće odlučuje jednoglasno, nakon savjetovanja s Europskim parlamentom.

Vijeće, na prijedlog Komisije, može donijeti odluku kojom se utvrđuju oni aspekti obiteljskog prava s prekograničnim implikacijama koji mogu biti predmetom akata donesenih u redovnom zakonodavnom postupku. Vijeće odlučuje jednoglasno, nakon savjetovanja s Europskim parlamentom.

O prijedlogu iz podstavka drugog obavješćuju se nacionalne parlamente. Ako se nacionalni parlament u roku od šest mjeseci od dana takve obavijesti usprotivi, odluka se ne donosi. Ako protivljenje izostane Vijeće može donijeti odluku."

PRAVOSUDNA SURADNJA U KAZNENIM STVARIMA

- 67) Članak 66. zamjenjuje se člankom 61.G kako je gore određeno točkom 64., a članci 67. do 69. stavljaju se izvan snage. Umeće se sljedeće poglavlje 4. i članci 69.A do 69.E.
Dosadašnji članak 31. Ugovora o Europskoj uniji zamjenjuje se člancima 69.A, 69.B i 69.D kako je gore određeno člankom 1. točkom 51. ovog Ugovora:

"Poglavlje 4.

PRAVOSUDNA SURADNJA U KAZNENIM STVARIMA

Članak 69.A

1. Pravosudna suradnja u kaznenim stvarima u Uniji temelji se na načelu uzajamnog priznavanja presuda i sudskih odluka te uključuje usklađivanje zakona i drugih propisa država članica u područjima iz stavka 2. i članka 69.B.

Europski parlament i Vijeće, odlučujući u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom, usvajaju mjere za:

- (a) utvrđivanje pravila i postupaka kojima se osigurava priznavanje svih oblika presuda i sudskih odluka u čitavoj Uniji
- (b) sprečavanje i rješavanje sukoba nadležnosti među državama članicama
- (c) potporu osposobljavanju sudaca i sudskog osoblja
- (d) olakšavanje suradnje među sudskim ili drugim odgovarajućim tijelima država članica u vezi s kaznenim postupcima i izvršenjem odluka.

2. Europski parlament i Vijeće mogu direktivama donesenima u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom utvrditi minimalna pravila potrebna za olakšavanje uzajamnog priznavanja presuda i sudskih odluka te policijske i pravosudne suradnje u kaznenim stvarima s prekograničnim elementima. U tim se pravilima uzimaju u obzir razlike pravnih tradicija i sustava država članica.

Pravila se odnose na:

- (a) uzajamno prihvaćanje dokaza među državama članicama
- (b) prava pojedinaca u kaznenom postupku
- (c) prava žrtava kaznenog djela
- (d) sve druge posebne aspekte kaznenog postupka koje je Vijeće unaprijed odredilo odlukom; takvu odluku Vijeće donosi jednoglasno uz prethodnu suglasnost Europskog parlamenta.

Usvajanje minimalnih pravila iz ovog stavka ne sprečava države članice da zadrže ili uvedu višu razinu zaštite pojedinaca.

3. Ako član Vijeća smatra da bi nacrt direktive iz stavka 2. mogao utjecati na temeljne aspekte njegova kaznenopravnog sustava, može zatražiti da se nacrt te direktive uputi Europskom vijeću. U tom se slučaju redovni zakonodavni postupak suspendira. Nakon rasprave i u slučaju konsenzusa, Europsko vijeće u roku od četiri mjeseca od te suspenzije vraća nacrt Vijeću koje prekida suspenziju redovnog zakonodavnog postupka.

U istom roku, u slučaju neslaganja i ako najmanje devet država članica želi uspostaviti pojačanu suradnju na temelju nacrta dotične direktive, one u skladu s tim izvješćuju Europski parlament, Vijeće i Komisiju. U tom se slučaju smatra da je ovlaštenje za nastavak pojačane suradnje iz članka 10. stavka 2. Ugovora o Europskoj uniji i članka 280.D stavka 1. ovog Ugovora dano i primjenjuju se odredbe o pojačanoj suradnji.

Članak 69.B

1. Europski parlament i Vijeće mogu direktivama donesenima u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom utvrditi minimalna pravila o definiranju kaznenih djela i sankcija na području osobito teškog kriminaliteta s prekograničnim elementima koji proizlaze iz prirode ili učinka takvih kaznenih djela ili iz posebne potrebe njihova zajedničkog suzbijanja.

Ta područja kriminaliteta su sljedeća: terorizam, trgovanje ljudima i seksualno iskorištavanje žena i djece, nezakonita trgovina drogom, nezakonita trgovina oružjem, pranje novca, korupcija, krivotvorenje sredstava plaćanja, računalni kriminal i organizirani kriminal.

S obzirom na razvoj kriminaliteta, Vijeće može usvojiti odluku kojom se utvrđuju ostala područja kriminaliteta koja ispunjavaju kriterije definirane u ovom stavku. Vijeće odlučuje jednoglasno uz prethodnu suglasnost Europskog parlamenta.

2. Ako se pokaže da je za osiguranje učinkovite provedbe politike Unije u području koje podliježe mjerama usklađivanja nužno usklađivanje kaznenih zakona i drugih propisa država članica, direktivama se mogu utvrditi minimalna pravila za definiranje kaznenih djela i sankcija u dotičnom području. Te se direktive donose istim redovnim ili posebnim zakonodavnim postupkom koji se primjenjivao za donošenje dotičnih mjera za usklađivanje, ne dovodeći u pitanje članak 61.I.

3. Ako član Vijeća smatra da bi nacrt direktive iz stavka 1. ili stavka 2. mogao utjecati na temeljne aspekte njegova kaznenopravnog sustava, može zatražiti da se nacrt te direktive uputi Europskom Vijeću. U tom se slučaju redovni zakonodavni postupak suspendira. Nakon rasprave i u slučaju konsenzusa, Europsko vijeće u roku od četiri mjeseca od te suspenzije vraća nacrt Vijeću koje prekida suspenziju redovnog zakonodavnog postupka.

U istom roku, u slučaju neslaganja i ako najmanje devet država članica želi uspostaviti pojačanu suradnju na temelju nacrtu dotične direktive, one u skladu s tim izvješćuju Europski parlament, Vijeće i Komisiju. U tom se slučaju smatra da je ovlaštenje za nastavak pojačane suradnje iz članka 10. stavka 2. Ugovora o Europskoj uniji i članka 280.D stavka 1. ovog Ugovora dano i primjenjuju se odredbe o pojačanoj suradnji.

Članak 69.C

Europski parlament i Vijeće, odlučujući u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom, mogu utvrditi mjere za promicanje i podupiranje djelovanja država članica u području suzbijanja kriminaliteta, pri čemu je isključeno bilo kakvo usklađivanje zakona i drugih propisa država članica.

Članak 69.D

1. Misija Eurojusta je poduprijeti i ojačati usklađivanje i suradnju među nacionalnim tijelima nadležnim za istragu i kazneni progon u vezi s teškim kriminalitetom koji pogađa dvije ili više država članica ili koji zahtijeva zajednički kazneni progon, na temelju provedenih radnji i informacija koje su pribavila tijela država članica i Europol.

U tom smislu Europski parlament i Vijeće uredbama donesenima u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom utvrđuju ustroj, funkcioniranje, područje djelovanja i zadaće Eurojusta. Te zadaće mogu uključivati:

- (a) pokretanje kaznenih istraga i predlaganje pokretanja kaznenog progona koji provode nadležna nacionalna tijela, ponajprije onih koja se odnose na kaznena djela protiv financijskih interesa Unije
- (b) koordinaciju istraga i kaznenih progona iz točke (a)
- (c) jačanje pravosudne suradnje, uključujući rješavanjem sukobâ nadležnosti i bliskom suradnjom s Europskom pravosudnom mrežom.

Tim se uredbama utvrđuju i aranžmani za uključivanje Europskog parlamenta i nacionalnih parlamenata u ocjenu aktivnosti Eurojusta.

2. U kaznenim progonima iz stavka 1. i ne dovodeći u pitanje članak 69.E, formalne radnje u pravosudnom postupku izvršavaju nadležni nacionalni službenici.

Članak 69.E

1. Radi suzbijanja kaznenih djela koja utječu na financijske interese Unije, Vijeće uredbama donesenima u skladu s posebnim zakonodavnim postupkom može od Eurojusta osnovati Ured europskog javnog tužitelja. Vijeće odlučuje jednoglasno uz prethodnu suglasnost Europskog parlamenta.

Ako jednoglasna odluka izostane, skupina od najmanje devet država članica može zatražiti da se nacrt direktive uputi Europskom vijeću. U tom se slučaju postupak u Vijeću suspendira. Nakon rasprave i u slučaju konsenzusa, Europsko vijeće u roku od četiri mjeseca od te suspenzije vraća nacrt Vijeću na usvajanje.

U istom roku u slučaju neslaganja i ako najmanje devet država članica želi uspostaviti pojačanu suradnju na temelju nacrta dotične uredbe, one u skladu s tim izvješćuju Europski parlament, Vijeće i Komisiju. U tom se slučaju smatra da je ovlaštenje za nastavak pojačane suradnje iz članka 10. stavka 2. Ugovora o Europskoj uniji i članka 280.D stavka 1. ovog Ugovora dodijeljeno i primjenjuju se odredbe o pojačanoj suradnji.

2. Ured europskog javnog tužitelja nadležan je za istragu, kazneni progon i podizanje optužnice, po potrebi u suradnji s Europolom, protiv počinitelja i supočinitelja kaznenih djela protiv financijskih interesa Unije, kako je to utvrđeno uredbom predviđenom stavkom 1. On svoju tužiteljsku funkciju u odnosu na takva kaznena djela obnaša pred nadležnim sudovima država članica.

3. Uredbama iz stavka 1. utvrđuju se opća pravila koja se primjenjuju na Ured europskog javnog tužitelja, uvjeti kojima se uređuje obnašanje njegovih funkcija, poslovnik koji se primjenjuje na njegove aktivnosti, kao i ona kojima se uređuje prihvaćanje dokaza te pravila koja se primjenjuju na sudsko preispitivanje postupovnih mjera koje ono poduzima pri obnašaju svojih funkcija.

4. Europsko vijeće može, istodobno ili naknadno, donijeti odluku o izmjeni stavka 1. radi proširenja ovlasti Ureda europskog javnog tužitelja kako bi se obuhvatila teška kaznena djela s prekograničnim elementima te, se u skladu s time, izmjeni stavka 2. u pogledu počinitelja i supočinitelja teških kaznenih djela koja utječu na više država članica. Europsko vijeće odlučuje jednoglasno uz prethodnu suglasnost Europskog parlamenta i nakon savjetovanja s Komisijom."

POLICIJSKA SURADNJA

68) Umeće se sljedeće poglavlje 5. i članci 69.F, 69.G i 69.H. Dosadašnji članak 30. Ugovora o Europskoj uniji zamjenjuje se člancima 69.F i 69.G i, a njegov članak 32. zamjenjuje se člankom 69.H kako je gore određeno točkom 51. članka 1. ovog Ugovora:

"Poglavlje 5.

POLICIJSKA SURADNJA

Članak 69.F

1. Unija uspostavlja policijsku suradnju u koju su uključena sva nadležna tijela država članica, koja uključuje policiju, carinu i druge službe zadužene za izvršavanje zakona specijalizirane u području sprečavanja, otkrivanja i istrage kaznenih djela.

2. Za potrebe stavka 1. Europski parlament i Vijeće, odlučujući u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom, mogu utvrditi mjere koje se odnose na:

- (a) prikupljanje, pohranu, obradu, analizu i razmjenu odgovarajućih podataka
- (b) potporu osposobljavanju osoblja i na suradnju pri razmjeni osoblja, opremu i istraživanje otkrivanja zločina
- (c) zajedničke istražne tehnike za otkrivanje teških oblika organiziranog kriminala.

3. Vijeće, odlučujući u skladu s posebnim zakonodavnim postupkom, može utvrditi mjere koje se odnose na operativnu suradnju među tijelima iz ovog članka. Vijeće odlučuje jednoglasno nakon savjetovanja s Europskim parlamentom.

Ako jednoglasna odluka Vijeća izostane, skupina od najmanje devet država članica može zatražiti da se nacrt mjera proslijedi Europskom vijeću. U tom se slučaju postupak u Vijeću suspendira. Nakon rasprave i u slučaju konsenzusa, Europsko vijeće u roku od četiri mjeseca od te suspenzije vraća nacrt Vijeću na usvajanje.

U istom roku, u slučaju neslaganja i ako najmanje devet država članica želi uspostaviti pojačanu suradnju na temelju nacrta dotičnih mjera, one u skladu s tim izvješćuju Europski parlament, Vijeće i Komisiju. U tom se slučaju smatra da je ovlaštenje za nastavak pojačane suradnje iz članaka 10. stavka 2. Ugovora o Europskoj uniji i članka 280.D stavka 1. ovog Ugovora dano i primjenjuju se odredbe o pojačanoj suradnji.

Poseban postupak predviđen podstavkom drugim i trećim ne primjenjuje se na akte koji predstavljaju razvoj schengenske pravne stečevine.

Članak 69.G

1. Misija Europol je poduprijeti i ojačati djelovanje policijskih i drugih službi zaduženih za izvršavanje zakona država članica i njihovu uzajamnu suradnju u sprečavanju i suzbijanju teškog kriminaliteta koji pogađa dvije ili više država članica, terorizma i oblika kriminaliteta koji utječu na zajednički interes obuhvaćen politikom Unije.

2. Europski parlament i Vijeće uredbama usvojenima u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom utvrđuju ustroj, funkcioniranje, područje djelovanja i zadaće Europol. Te zadaće mogu uključivati:

- (a) prikupljanje, pohranu, obradu, analizu i razmjenu podataka, osobito onih koje su dostavila tijela država članica, trećih zemalja ili drugih subjekata
- (b) koordinaciju, organizaciju i provedbu istražnih i operativnih radnji koje se provode zajednički s nadležnim tijelima država članica ili u okviru zajedničkih istražnih timova, po potrebi u suradnji s Eurojustom.

Tim se uredbama utvrđuju i postupci za kontrolu djelatnosti Europol koju provodi Europski parlament zajedno s nacionalnim parlamentima.

3. Sva se operativna djelovanja Europol moraju provoditi u suradnji i u dogovoru s tijelima države članice ili država o čijem je državnom području riječ. Primjena prisilnih mjera isključiva je odgovornost nadležnih nacionalnih tijela.

Članak 69.H

Vijeće, odlučujući u skladu s posebnim zakonodavnim postupkom, utvrđuje uvjete i ograničenja pod kojima nadležna tijela država članica iz članka 69.A i 69.F mogu djelovati na državnom području druge države članice u suradnji i u dogovoru s tijelima te države. Vijeće odlučuje jednoglasno, nakon savjetovanja s Europskim parlamentom."

PROMET

- 69) U članku 70. riječi "države članice ostvaruju ciljeve ovog Ugovora" zamjenjuju se riječima "ciljevi Ugovorâ ostvaruju se", a riječi "države članice" brišu se.
- 70) U članku 71. stavak 2. zamjenjuje se sljedećim:
- "2. Kad se usvajaju mjere iz stavka 1. vodi se računa o slučajevima kad bi njihova primjena mogla ozbiljno utjecati na životni standard i na razinu zaposlenosti u određenim regijama kao i na odvijanje prometa."
- 71) Na početku članka 72. riječi "bez jednoglasnog odobrenja Vijeća" zamjenjuju se riječima ", osim ako Vijeće jednoglasnom odlukom donese mjeru kojom se odobrava odstupanje,".
- 72) Članak 75. mijenja se kako slijedi:
- (a) u stavku 1. riječi "ukida se" zamjenjuju se riječima "zabranjuje se"
  - (b) u stavku 2. riječ "Vijeće" zamjenjuje se riječima "Europski parlament i Vijeće"
  - (c) u stavku 3. podstavku prvom riječi "Gospodarskim i socijalnim odborom" zamjenjuju se riječima "Europskim parlamentom i Gospodarskim i socijalnim odborom".
- 73) U članku 78. dodaje se sljedeća rečenica:
- "Pet godina nakon stupanja Ugovora iz Lisabona na snagu, Vijeće može, odlučujući na prijedlog Komisije, donijeti odluku o stavljanju ovog članka izvan snage."
- 74) U članku 79. briše se izraz ", ne dovodeći u pitanje ovlasti Gospodarskog i socijalnog odbora".

75) U članku 80. stavak 2. zamjenjuje se sljedećim:

"2. Europski parlament i Vijeće, odlučujući u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom, mogu utvrditi odgovarajuće odredbe za pomorski i zračni promet. Oni odlučuju nakon savjetovanja s Gospodarskim i socijalnim odborom i Odborom regija."

PRAVILA O TRŽIŠNOM NATJECANJU

76) U članku 85. dodaje se novi stavak 3.:

"3. Komisija može donijeti uredbe koje se odnose na kategorije sporazumâ za koje je Vijeće donijelo uredbu ili direktivu na temelju članka 83. stavka 2. točke (b)."

77) Članak 87. mijenja se kako slijedi:

(a) u stavku 2. na kraju točke (c) dodaje se sljedeća rečenica:

"Pet godina nakon stupanja Ugovora iz Lisabona na snagu, Vijeće može, odlučujući na prijedlog Komisije, usvojiti odluku o stavljanju ove točke izvan snage."

(b) u stavku 3. na kraju točke (a) dodaju se sljedeće riječi: ", te regija iz članka 299. s obzirom na njihovo strukturno, gospodarsko i socijalno stanje".

78) U članku 88. dodaje se sljedeći novi stavak 4.:

"4. Komisija može donijeti uredbe koje se odnose na kategorije državne potpore za koje je Vijeće na temelju članka 89. utvrdilo da se mogu izuzeti iz postupka predviđenog s tvačkom 3. ovog članka."

POREZNE ODREDBE

- 79) Na kraju članka 93. riječi "u roku utvrđenom u članku 14." zamjenjuju se riječima "i kako bi se izbjeglo narušavanje tržišnog natjecanja."

USKLAĐIVANJE ZAKONODAVSTAVA

- 80) Mijenja se poredak članaka 94. i 95. Članak 94. prenumerira se u članak 95., a članak 95. prenumerira se u članak 94.
- 81) Članak 95., koji se prenumerira u članak 94., mijenja se kako slijedi:
- (a) na početku stavka 1. brišu se riječi "Odstupajući od članka 94. i"
  - (b) na početku stavka 4. riječi "Ako nakon što su Vijeće ili Komisija usvojili neku mjeru za usklađivanje," zamjenjuju se riječima "Ako nakon što su Europski parlament i Vijeće, Vijeće ili Komisija usvojili neku mjeru za usklađivanje,"
  - (c) na početku stavka 5. riječi "Nadalje, ne dovodeći u pitanje stavak 4., ako neka država članica, nakon što su Vijeće ili Komisija usvojili neku mjeru za usklađivanje," zamjenjuju se riječima "Nadalje, ne dovodeći u pitanje stavak 4., ako neka država članica, nakon što su Europski parlament i Vijeće, Vijeće ili Komisija usvojili neku mjeru za usklađivanje,"
  - (d) u stavku 10. riječi "postupku nadzora Zajednice" zamjenjuju se riječima "postupku nadzora Unije".
- 82) U članku 94., koji se prenumerira u članak 95., na početku se umeću riječi "Ne dovodeći u pitanje članak 94.,".

- 83) U prvoj rečenici stavka drugog članka 96. riječi "Vijeće na prijedlog Komisije, odlučujući kvalificiranom većinom, donosi" zamjenjuju se riječima "Europski parlament i Vijeće, odlučujući u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom, donose". Druga se rečenica zamjenjuje rečenicom "Mogu se usvojiti sve druge odgovarajuće mjere predviđene Ugovorimâ."

INTELEKTUALNO VLASNIŠTVO

- 84) Sljedeći novi članak 97.a umeće se kao zadnji članak glave VI.:

"Članak 97.a

U kontekstu uspostave i funkcioniranja unutarnjeg tržišta, Europski parlament i Vijeće, odlučujući u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom, uspostavljaju mjere za stvaranje europskih prava intelektualnog vlasništva kako bi osigurali ujednačenu zaštitu prava intelektualnog vlasništva u čitavoj Uniji te za uspostavu centraliziranih aranžmana na razini Unije u području ovlaštenja, koordinacije i nadzora.

Vijeće, odlučujući u skladu s posebnim zakonodavnim postupkom, uredbama utvrđuje jezične aranžmane za europska prava intelektualnog vlasništva. Vijeće odlučuje jednoglasno, nakon savjetovanja s Europskim parlamentom."

EKONOMSKA I MONETARNA POLITIKA

85) Kao prvi članak Glave VII. umeće se članak 97.b s tekstom iz članka 4.; mijenja se kako slijedi:

- (a) u stavku 1. brišu se riječi "i njime predviđenim rokovima"
- (b) u stavku 2. riječi "Istodobno s gore navedenim, u skladu s ovim Ugovorom i njime predviđenim rokovima i postupcima, te aktivnosti uključuju i neopozivo utvrđivanje deviznih tečajeva koje treba dovesti do uvođenja jedinstvene valute, ECU-a," zamjenjuju se riječima "Istodobno s gore navedenim i kako je predviđeno Ugovorimâ i njima predviđenim postupcima, te aktivnosti uključuju jedinstvenu valutu, euro,".

86) Članak 99. mijenja se kako slijedi:

- (a) u stavku 4. prva rečenica podstavka prvog zamjenjuje se sljedećim dvjema rečenicama:

"Ako se na temelju postupka iz stavka 3. utvrdi da ekonomske politike neke države članice nisu u skladu s općim smjernicama iz stavka 2. ili da bi mogle ugroziti ispravno funkcioniranje ekonomske i monetarne unije, Komisija može dotičnim državama članicama uputiti upozorenje. Vijeće, na preporuku Komisije, može dotičnoj državi članici uputiti potrebne preporuke."

- (b) podstavak drugi stavka 4. postaje stavak 5., a dosadašnji stavak 5. prenumerira se u stavak 6.
- (c) u stavku 4. umeću se sljedeća dva nova podstavka:

"U okviru ovog stavka, Vijeće odlučuje ne uzimajući u obzir glas člana Vijeća koji predstavlja dotičnu državu članicu.

Kvalificirana većina ostalih članica Vijeća utvrđuje se u skladu s člankom 205. stavkom 3. točkom (a)."

- (d) u stavku 5., koji se prenumerira u stavak 6., riječi "Vijeće, odlučujući sukladno postupku iz članka 252., može usvojiti detaljna pravila" zamjenjuju se sljedećim: "Europski parlament i Vijeće, odlučujući uredbama u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom, mogu usvojiti detaljna pravila", a riječi "ovog članka." brišu se.

POTEŠKOĆE U OPSKRBI ODREĐENIM PROIZVODIMA (ENERGIJA)

- 87) U članku 100. stavak 1. zamjenjuje se sljedećim:

"1. Ne dovodeći u pitanje bilo koji drugi postupak predviđen Ugovorimâ, Vijeće, na prijedlog Komisije može u duhu solidarnosti među državama članicama odlučiti o mjerama primjerenima gospodarskim prilikama, osobito ako se pojave ozbiljne poteškoće u opskrbi određenim proizvodima, poglavito u području energetike."

OSTALE ODREDBE – EKONOMSKA I MONETARNA POLITIKA

- 88) U članku 102. briše se stavak 2., a stavak 1. nema brojčanu oznaku

- 89) U članku 103. stavak 2. zamjenjuje se sljedećim:

"2. Vijeće, na prijedlog Komisije i nakon savjetovanja s Europskim parlamentom, može, po potrebi, odrediti definicije za primjenu zabrana iz članaka 101. i 102. i iz ovog članka."

POSTUPAK U SLUČAJU PREKOMJERNOG DEFICITA

90) Članak 104. mijenja se kako slijedi:

(a) stavak 5. zamjenjuje se sljedećim:

"5. Ako Komisija smatra da u nekoj državi članici postoji ili bi se mogao pojaviti prekomjerni deficit, ona dotičnoj državi članici upućuje svoje mišljenje i o tome izvješćuje Vijeće."

(b) u stavku 6. riječ "preporuku" zamjenjuje se riječju "prijedlog"

(c) u stavku 7. prva se rečenica zamjenjuje rečenicom "Kad Vijeće u skladu sa stavkom 6. odluči da postoji prekomjerni deficit, ono, bez nepotrebnog odlaganja, na preporuku Komisije usvaja preporuke i upućuje ih dotičnoj državi članici s ciljem okončavanja nastalog stanja u određenom roku."

(d) (Ne odnosi se na hrvatsku inačicu.)

(e) u stavku 12. na početku prve rečenice riječi "svoje odluke" zamjenjuju se riječima "svoje odluke ili preporuke"

(f) stavak 13. zamjenjuje se sljedećim:

"13. Kad donosi odluke ili preporuke iz stavaka 8., 9, 11. i 12., Vijeće odlučuje na preporuku Komisije.

Kad Vijeće usvaja mjere iz stavaka od 6. do 9., 11. i 12., ono odlučuje ne uzimajući u obzir glas člana Vijeća koji predstavlja dotičnu državu članicu.

Kvalificirana većina ostalih članova Vijeća utvrđuje se u skladu s člankom 205. stavkom 3. točkom (a)."

(g) u podstavku trećem stavka 14. brišu se riječi " prije 1. siječnja 1994.".

MONETARNA POLITIKA

91) Članak 105. mijenja se kako slijedi:

- (a) u prvoj rečenici stavka 1. riječ "ESSB-a" zamjenjuje se riječima "Europskog sustava središnjih banaka, dalje u tekstu "ESSB",
- (b) u drugoj alineji stavka 2. upućivanje na članak 111. zamjenjuje se upućivanjem na članak 188.O
- (c) Tekst stavka 6. zamjenjuje se sljedećim:

"6. Vijeće, uredbama, u skladu s posebnim zakonodavnim postupkom, može jednoglasno, nakon savjetovanja s Europskim parlamentom i Europskom središnjom bankom, dodijeliti Europskoj središnjoj banci određene zadatke koji se odnose na politike o bonitetnom nadzoru nad kreditnim i drugim financijskim institucijama, s iznimkom osiguravajućih poduzeća."

92) Članak 106. mijenja se kako slijedi:

- (a) u prvoj rečenici stavka 1. riječ "novčanice" zamjenjuje se riječju "euronovčanice"
- (b) u prvoj rečenici stavka 2. riječ "kovanice" zamjenjuje se riječju "eurokovanice"; na početku druge rečenice riječi "Odlučujući sukladno postupku iz članka 252. i nakon savjetovanja s ESB-om, Vijeće može" zamjenjuju se riječima: "Vijeće na prijedlog Komisije i nakon savjetovanja s Europskim parlamentom i Europskom središnjom bankom može".

93) Članak 107. mijenja se kako slijedi:

- (a) brišu se stavci 1. i 2., a stavci 3., 4., 5. i 6. prenumeriraju se u stavke 1., 2., 3. i 4.
- (b) u stavku 4., koji se prenumerira u stavak 2., riječi "Statut ESSB-a" zamjenjuju se sljedećim: "Statut Europskog sustava središnjih banaka i Europske središnje banke, dalje u tekstu "Statut ESSB-a i ESB-a""

- (c) stavak 5., koji se prenumerira u stavak 3., zamjenjuje se sljedećim:

"3. Europski parlament i Vijeće mogu izmijeniti članak 5. stavke 5.1., 5.2. i 5.3., članke 17. i 18., članak 19. stavak 19.1., članke 22., 23., 24., 26., članak 32. stavke 32.2., 32.3., 32.4. i 32.6., članak 33. stavak 33.1. točku (a) i članak 36. Statuta ESSB-a i ESB-a odlučujući u skladu s redovnim zakonodavnom postupkom. Oni odlučuju ili na preporuku Europske središnje banke i nakon savjetovanja s Komisijom ili na prijedlog Komisije i nakon savjetovanja s Europskom središnjom bankom."

- 94) U članku 109. brišu se riječi "najkasnije do dana osnivanja ESSB-a".

- 95) U članku 110. brišu se prva četiri podstavka stavka 2.

MJERE KOJE SE ODNOSU NA UPORABU EURA

- 96) U članku 111. stavci 1. do 3. i stavak 5. postaju stavci 1. do 4. članka 188.O; mijenjaju se kako je niže određeno u točki 174. Tekst stavka 4. postaje stavak 1. članka 115.C; mijenja se kako je niže određeno točkom 100.

- 97) Umeće se sljedeći članak 111.a:

"Članak 111.a

Ne dovodeći u pitanje ovlasti Europske središnje banke, Europski parlament i Vijeće, odlučujući u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom, utvrđuju mjere potrebne za uporabu eura kao jedinstvene valute. Te se mjere donose nakon savjetovanja s Europskom središnjom bankom."

INSTITUCIONALNE ODREDBE (EMU)

- 98) Tekst članka 112. postaje članak 245.b i mijenja se kako je niže određeno točkom 228.
Tekst članka 113. postaje članak 245.c.
- 99) Članak 114. mijenja se kako slijedi:
- (a) u stavku 1. podstavku prvom riječi "Monetarni odbor koji ima savjetodavnu ulogu" zamjenjuju se riječima "Gospodarski i financijski odbor"
  - (b) u stavku 1. brišu se podstavak drugi i treći
  - (c) u stavku 2. briše se podstavak prvi; u alineji trećoj upućivanje na članak 99. stavke 2., 3., 4. i 5. zamjenjuje se upućivanjem na članak 99. stavke 2., 3., 4. i 6., a upućivanje na članak 122. stavak 2.. i na članak 123. stavke 4. i 5. zamjenjuje se upućivanjem na članak 117.a stavke 2. i 3.; u alineji četvrtoj, riječi "ovog Ugovora" zamjenjuju se riječima "Ugovorâ".
  - (d) u stavku 4. upućivanje na članke 122. i 123. zamjenjuje se upućivanjem na članak 116.a.

ODREDBE SPECIFIČNE ZA DRŽAVE ČLANICE ČIJA JE VALUTA EURO

100) Umeće se novo poglavlje 3.a i novi članci 115.A, 115.B i 115.C:

"Poglavlje 3.A

POSEBNE ODREDBE ZA DRŽAVE ČLANICE ČIJA JE VALUTA EURO

Članak 115.A

1. Kako bi se osiguralo pravilno funkcioniranje ekonomske i monetarne unije, a u skladu s odgovarajućim odredbama Ugovorâ, Vijeće u skladu s odgovarajućim postupkom, od onih navedenih u člancima 99. i 104., uz iznimku postupka određenog člankom 104. stavkom 14., usvaja posebne mjere za države članice čija je valuta euro, radi:

- (a) jačanja koordinacije i nadzora nad njihovom proračunskom disciplinom
- (b) utvrđivanja smjernica njihove ekonomske politike, pri čemu se osigurava da su u skladu sa smjericama koje su usvojene za cijelu Uniju, te da se nad njima vrši nadzor .

2. U odnosu na mjere određene u stavku 1., u glasovanju sudjeluju samo članovi Vijeća koji predstavljaju države članice čija je valuta euro.

Kvalificirana većina navedenih članova utvrđuje se u skladu s člankom 205. stavkom 3. točkom (a).

Članak 115.B

Aranžmani za sastanke ministara država članica čija je valuta euro utvrđeni su Protokolom o Euroskupini.

Članak 115.C

1. Kako bi se osigurao položaj eura u međunarodnom monetarnom sustavu, Vijeće na prijedlog Komisije donosi odluku o utvrđivanju zajedničkih stajališta o pitanjima od osobitog interesa za ekonomsku i monetarnu uniju u okviru nadležnih međunarodnih financijskih institucija i konferencija. Vijeće odlučuje nakon savjetovanja s Europskom središnjom bankom.

2. Vijeće, na prijedlog Komisije, može usvojiti odgovarajuće mjere za osiguranje jedinstvene zastupljenosti u okviru međunarodnih financijskih institucija i konferencija. Vijeće odlučuje nakon savjetovanja s Europskom središnjom bankom.

3. U odnosu na mjere iz stavaka 1. i 2., u glasovanju sudjeluju samo članovi Vijeća koji predstavljaju države članice čija je valuta euro.

Kvalificirana većina navedenih članova utvrđuje se u skladu s člankom 205. stavkom 3. točkom (a)."

PRIJELAZNE MJERE KOJE SE ODNOSU NA DRŽAVE ČLANICE S Odstupanjem

101) Članak 116. stavlja se izvan snage i umeće se sljedeći članak 116.a:

"Članak 116.a

1. Države članice za koje Vijeće još nije odlučilo da ispunjavaju uvjete potrebne za usvajanje eura u daljnjem se tekstu navode kao "države članice s odstupanjem".

2. Sljedeće se odredbe Ugovorâ ne primjenjuju na države članice s odstupanjem:

(a) usvajanje dijelova općih smjernica ekonomske politike koje se općenito odnose na područje eura (članak 99. stavak 2.)

(b) prisilna sredstva za rješavanje prekomjernih deficita (članak 104. stavci 9. i 11.)

- (c) cijevi i zadaci ESSB-a (članak 105. stavci 1., 2., 3. i 5.)
- (d) izdanje eura (članak 106.)
- (e) akti Europske središnje banke (članak 110.)
- (f) mjere kojima se uređuje uporaba eura (članak 111.a)
- (g) monetarni sporazumi i druge mjere koje se odnose na tečajnu politiku (članak 188.O)
- (h) imenovanje članova Izvršnog odbora Europske središnje banke (članak 245.b stavak 2.)
- (i) odluke o utvrđivanju zajedničkih stajališta o pitanjima osobito važnima za ekonomsku i monetarnu uniju u okviru nadležnih međunarodnih financijskih institucija i konferencija (članak 115.C stavak 1.)
- (j) mjere za osiguranje jedinstvene zastupljenosti u okviru međunarodnih financijskih institucija i konferencija (članak 115.C stavak 2.).

U člancima navedenima u iz točkama (a) do (j) "države članice" stoga znači države članice čija je valuta euro.

3. Na temelju poglavlja IX. Statuta ESSB-a i ESB-a, države članice s odstupanjem i njihove nacionalne središnje banke izuzimaju se od prava i obveza u okviru SSB-a.

4. Glasačka prava članova Vijeća koji predstavljaju države članice s odstupanjem suspendiraju se kad Vijeće usvaja mjere iz članaka navedenih u stavku 2. i u sljedećim slučajevima:

- (a) za preporuke upućene državama članicama čija je valuta euro u okviru multilateralnog nadzora, uključujući nadzor nad programima stabilnosti i upozorenja (članak 99. stavak 4.)

(b) za mjere koje se odnose na prekomjerne deficite koje se odnose na države članice čija je valuta euro (članak 104. stavci 6., 7., 8., 12. i 13.).

Kvalificirana većina ostalih članova Vijeća utvrđuje se u skladu s člankom 205. stavkom 3. točkom (a)."

102) Članak 117. stavlja se izvan snage, uz iznimku prvih pet alineja njegova stavka 2. koje postaju prvih pet alineja stavka 2. članka 118.a; mijenjaju se kako je niže određeno točkom 103. Umeće se novi članak 117.a kako slijedi:

(a) njegov stavak 1. preuzima tekst članka 121. stavka 1. uz sljedeće izmjene:

- (i) u čitavom se stavku riječ "EMI" zamjenjuje riječima "Europska središnja banka"
- (ii) na početku podstavka prvog umeće se sljedeće: "Najmanje jedanput svake dvije godine ili na zahtjev države članice s odstupanjem,"
- (iii) u prvoj rečenici podstavka prvog riječi "o napretku koji su države članice ostvarile u ispunjavanju svojih obveza" zamjenjuju se riječima "o napretku koji su države članice s odstupanjem ostvarile u ispunjavanju svojih obveza"
- (iv) u drugoj rečenici podstavka prvog riječi "nacionalnog zakonodavstva svake države članice" zamjenjuju se riječima "nacionalnog zakonodavstva svake od tih država članica", a riječi "ovog Ugovora" brišu se
- (v) u alineji trećoj podstavka prvog riječi "u odnosu na valutu bilo koje druge države članice" zamjenjuju se riječima "u odnosu na euro"
- (vi) u alineji četvrtoj podstavka prvog riječi "država članica" zamjenjuju se riječima "država članica s odstupanjem", a riječi "Europskog monetarnog sustava" brišu se
- (vii) u podstavku drugom brišu se riječi "razvoju ECU-a,"

(b) stavak 2. preuzima tekst druge rečenice članka 122. stavka 2. uz sljedeće izmjene:

(i) na kraju teksta riječi "određenih člankom 121. stavkom 1." zamjenjuju se riječima "određenih stavkom 1."

(ii) dodaju se sljedeći novi podstavak drugi i treći:

"Vijeće odlučuje nakon što dobije preporuku kvalificirane većine onih članova Vijeća koji predstavljaju države članice čija je valuta euro. Ti članovi odlučuju u roku od šest mjeseci nakon što Vijeće primi prijedlog Komisije.

Kvalificirana većina navedenih članova iz podstavka drugog utvrđuje se u skladu s člankom 205. stavkom 3. točkom (a)."

(c) njegov stavak 3. preuzima tekst članka 123. stavka 5. uz sljedeće izmjene:

(i) na početku stavka, riječi "Ako je sukladno postupku određenom u članku 122. stavkom 2. donesena odluka o prestanku odstupanja," zamjenjuju se riječima "Ako je u skladu s postupkom određenim u stavku 2. donesena odluka o prestanku odstupanja ,"

(ii) riječi "donosi tečaj" zamjenjuju se riječima "neopozivo utvrđuje tečaj".

103) Članak 118. stavlja se izvan snage. Umeće se novi članak 118.a kako slijedi:

- (a) njegov stavak 1. preuzima tekst članka 123. stavka 3.; riječi "ovog Ugovora" brišu se
- (b) njegov stavak 2. preuzima tekst prvih pet alineja članka 117. stavka 2.; tih pet alineja mijenja se kako je određeno dalje u tekstu, a prethodi im sljedeći uvodni tekst:

"Ako ima i sve dok ima država članica s odstupanjem, Europska središnja banka u vezi s tim državama članicama:"

- (i) u trećoj alineji riječi "Europskog monetarnog sustava" zamjenjuju se riječima "tečajnog mehanizma"
- (ii) peta alineja zamjenjuje se sljedećim:

"– obavlja zadaće koje je prije obavljao Europski fond za monetarnu suradnju, a kasnije preuzeo Europski monetarni institut."

104) Umeće se članak 118.b s tekstom članka 124. stavka 1.; mijenja se kako slijedi:

- (a) riječi "Do početka treće faze svaka država članica smatra" zamjenjuju se riječima "Svaka država članica s odstupanjem smatra"
- (b) riječi "Europskog monetarnog sustava (EMS) i razvojem ECU-a te poštuju postojeće ovlasti u tom području" zamjenjuju se riječima "tečajnog mehanizma".

105) Članak 119. mijenja se kako slijedi:

- (a) u stavku 1., riječi "s odstupanjem" umeću se iza riječi "država članica" u bilo kojem padežu, u podstavku prvom, prvo navođenje, i podstavku drugom, a u podstavku prvom briše se riječ "postupnu"
- (b) u stavku 2. točki (a) riječi "s odstupanjem" umeću se iza riječi "države članice", a u stavku 2. točki (b) riječi "država koja je suočena s poteškoćama" zamjenjuju se riječima "država članica s odstupanjem koja je suočena s poteškoćama"
- (c) u stavku 3. riječi "Komisija odobrava državi suočenoj s poteškoćama" zamjenjuju se riječima "Komisija odobrava državi s odstupanjem koja je suočena s poteškoćama"
- (d) briše se stavak 4.

106) Članak 120. mijenja se kako slijedi:

- (a) u stavku 1. riječi "dotična država članica" zamjenjuju se riječima "država članica s odstupanjem"
- (b) u stavku 3. riječ "mišljenje" zamjenjuje se riječju "preporuku", a iza riječi "država" umeće se riječ "članica"
- (c) briše se stavak 4.

107) Članak 121. stavak 1. postaje članak 117.a stavak 1.; mijenja se kako je gore određeno u točki 102. Preostali dio članka 121. stavlja se izvan snage.

108) U članku 122. stavku 2. druga rečenica postaje podstavak prvi članka 117.a stavka 2.; mijenja se kako je gore određeno u točki 102. Preostali dio članka 122. stavlja se izvan snage.

109) Članak 123. stavak 3. postaje članak 118.a stavak 1., a članak 123. stavak 5. postaje članak 117.a stavak 3.; mijenjaju se kako je gore određeno u točkama 103. i 102. Preostali dio članka 123. stavlja se izvan snage.

- 110) Članak 124. stavak 1. postaje novi članak 118.b; mijenja se kako je gore određeno u točki 104. Preostali dio članka 124. stavlja se izvan snage.

ZAPOŠLJAVANJE

- 111) U članku 125. brišu se riječi "i članku 2. ovog Ugovora".

GLAVE KOJE MIJENJAJU MJESTO

- 112) Glava IX. "ZAJEDNIČKA TRGOVINSKA POLITIKA" postaje glava II. u petome dijelu o vanjskom djelovanju Unije, a članci 131. i 133. postaju članci 188.B i 188.C. Članak 131. mijenja se kako je niže određeno u točki 157., a članak 133. zamjenjuje se člankom 188.C.

Članci 132. i 134. stave se izvan snage.

- 113) Glava X. "CARINSKA SURADNJA" postaje poglavlje 1.a u glavi I.a "Slobodno kretanje robe", a članak 135. postaje članak 27.a kako je gore određeno u točki 45.

SOCIJALNA POLITIKA

- 114) Naslov glave XI. "SOCIJALNA POLITIKA, OBRAZOVANJE, STRUKOVNO OBRAZOVANJE I MLADI" zamjenjuje se naslovom "SOCIJALNA POLITIKA" i prenumerira se u glavu IX.; briše se naslov "Poglavlje 1. – Socijalne odredbe".

115) Umeće se sljedeći novi članak 136.a:

"Članak 136.a

Unija prepoznaje i promiče ulogu socijalnih partnera na svojoj razini, uzimajući u obzir raznolikost nacionalnih sustava. Ona olakšava dijalog među socijalnim partnerima poštujući njihovu autonomiju.

Trostrani socijalni samit za rast i zapošljavanje doprinosi socijalnom dijalogu."

116) Članak 137. mijenja se kako slijedi:

- (a) u stavku 2. u uvodnim riječima podstavka prvog riječi "Vijeće može" zamjenjuje se riječima "Europski parlament i Vijeće mogu", a prva rečenica podstavka drugog dijeli se u dva podstavka koji glase kako slijedi:

"Europski parlament i Vijeće odlučuju u skladu redovnim zakonodavnim postupkom nakon savjetovanja s Gospodarskim i socijalnim odborom i Odborom regija.

U područjima iz stavka 1. točki (c), (d), (f) i (g) Vijeće odlučuje jednoglasno, u skladu s posebnim zakonodavnim postupkom i nakon savjetovanja s Europskim parlamentom i navedenim odborima."

Druga rečenica podstavka drugog postaje zadnji podstavak, a riječi "ovog članka" brišu se

- (b) u stavku 3. na kraju podstavka prvog dodaju se riječi "ili, kad je to potrebno, provedbu odluke Vijeća usvojene u skladu s člankom 139."; u podstavku drugom riječi "direktiva mora biti prenesena u skladu s člankom 249. " zamjenjuju se riječima "direktiva ili odluka mora biti prenesena ili provedena", a na kraju podstavka dodaju se riječi "ili tom odlukom".

117) U prvoj rečenici članka 138. stavka 4. riječi "tijekom takvih savjetovanja" zamjenjuju se riječima "tijekom savjetovanja iz stavaka 2. i 3.", a riječi "taj postupak" u drugoj rečenici zamjenjuju se riječima "taj proces".

118) Članak 139. stavak 2. mijenja se kako slijedi:

- (a) na kraju podstavka prvog dodaje se sljedeća rečenica: "O tome se izvješćuje Europski parlament."
- (b) u podstavku drugom na početku prve rečenice riječi "Vijeće odlučuje kvalificiranom većinom, osim ako predmetni sporazum" zamjenjuju se riječima "Vijeće odlučuje jednoglasno ako predmetni sporazum", a druga se rečenica briše.

119) U članku 140. na kraju podstavka drugog dodaju se sljedeće riječi: ", osobito inicijativama kojima je cilj utvrđivanje smjernica i pokazatelja, organizacija razmjene najbolje prakse i priprema potrebnih elemenata za periodičko praćenje i ocjenu. O tome se u cijelosti izvješćuje Europski parlament."

120) U članku 143. briše se stavak drugi.

EUROPSKI SOCIJALNI FOND

121) Poglavlje 2. prenumerira se u GLAVU X.

122) U članku 148. riječi "provedbene odluke" zamjenjuju se riječima "provedbene uredbe".

OBRAZOVANJE, STRUKOVNO OBRAZOVANJE, MLADI I SPORT

- 123) Poglavlje 3. prenumerira se u GLAVU XI., a riječi "I MLADI" na kraju naslova zamjenjuju se riječima ", MLADI I SPORT".
- 124) Članak 149. mijenja se kako slijedi:
- (a) u stavku 1. umeće se sljedeći podstavak:
- "Unija doprinosi promidžbi europskog sporta, vodeći pritom računa o specifičnoj prirodi sporta, njegovim strukturama koje se temelje na dobrovoljnim aktivnostima te njegovoj društvenoj i obrazovnoj ulozi."
- (b) u stavku 2. na kraju pete alineje dodaju se riječi "te poticanje sudjelovanja mladih u demokratskom životu Europe"; sljedeće se umeće kao posljednja alineja:
- "– razvijanje europske dimenzije u sportu promicanjem pravednosti i otvorenosti na sportskim natjecanjima i suradnje među tijelima odgovornima za sport te zaštitom tjelesnog i moralnog integriteta sportaša i sportašica, osobito najmlađih sportaša i sportašica."
- (c) u stavku 3. iza riječi "u području obrazovanja" dodaju se riječi "i sporta"
- (d) u stavku 4., na početku uvodne rečenice riječi "kako bi doprinijelo" zamjenjuju se riječima "radi doprinosa" i briše se riječ "Vijeće" na kraju uvodne rečenice; prva alineja započinje riječima "Europski parlament i Vijeće, odlučujući"; druga alineja započinje riječima "Vijeće donosi preporuke".
- 125) U članku 150. stavku 4. na kraju se dodaju sljedeće riječi: ", a Vijeće, na prijedlog Komisije, usvaja preporuke".

KULTURA

126) Članak 151. stavak 5. mijenja se kako slijedi:

- (a) na početku uvodne rečenice, riječi "kako bi doprinijelo" zamjenjuju se riječima "radi doprinosa" i briše se riječ "Vijeće" na kraju uvodne rečenice
- (b) u prvoj alineji prva rečenica započinje riječima "Europski parlament i Vijeće, odlučujući", a druga se rečenica briše
- (c) u drugoj alineji brišu se riječi "odlučujući jednoglasno", a ta alineja započinje riječima "Vijeće na prijedlog donosi".

JAVNO ZDRAVSTVO

127) Članak 152. mijenja se kako slijedi:

- (a) u stavku 1. podstavku drugom riječ "ljudskih" zamjenjuje se riječima "tjelesnih i duševnih", a na kraju se tog podstavka dodaje sljedeće: "i praćenjem, ranim upozoravanjem i suzbijanjem ozbiljnih prekograničnih zdravstvenih prijetnji"
- (b) u stavku 2. na kraju podstavka prvog dodaje se sljedeća rečenica: "Osobito potiče suradnju među državama članicama kako bi se poboljšala komplementarnost njihovih zdravstvenih službi u prekograničnim područjima."
- (c) U stavku 2. na kraju podstavka drugog dodaje se sljedeće: "osobito inicijative kojima je cilj utvrđivanje smjernica i pokazatelja, organizacija razmjene najbolje prakse i priprema potrebnih elemenata za periodičko praćenje i ocjenu. O tome se u cijelosti izvješćuje Europski parlament."

(d) stavak 4. mijenja se kako slijedi:

(i) na početak uvodnog teksta podstavka prvog umeću se sljedeće riječi:

"Odstupajući od članka 2.A stavka 5. i članka 2.E točke (a) i u skladu s člankom 2.C stavkom 2. točkom (k)", na kraju se dodaje sljedeće: "u svrhu rješavanja zajedničkih sigurnosnih problema:"

(ii) u točki (b) brišu se riječi "odstupajući od članka 37.,"

(iii) umeće se sljedeća nova točka (c):

"(c) mjere kojima se utvrđuju visoki standardi kvalitete i sigurnosti uporabe lijekova i medicinskih proizvoda."

(iv) dosadašnja točka (c) prenumerira se u stavak 5. te se zamjenjuje sljedećim:

"5. Europski parlament i Vijeće, odlučujući u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom i nakon savjetovanja s Gospodarskim i socijalnim odborom te Odborom regija, mogu usvajati i poticajne mjere čiji je cilj štititi i poboljšati zdravlje ljudi, posebno suzbijati teške bolesti koje se šire preko granica, mjere povezane s nadzorom ozbiljne prekogranične ugroženosti zdravlja i ranim izvješćivanjem o toj ugroženosti te mjere čiji je izravni cilj zaštita javnog zdravlja u odnosu na duhan i zlouporabu alkohola, pri čemu je isključeno bilo kakvo usklađivanje zakona i drugih propisa država članica."

(e) podstavak drugi sadašnjeg stavka 4. postaje stavak 6., a stavak 5., koji se prenumerira u stavak 7., zamjenjuje se sljedećim:

"7. Pri djelovanju Unije poštuje se odgovornost država članica za utvrđivanje njihove zdravstvene politike i organizaciju i pružanje zdravstvenih usluga i zdravstvene zaštite. Odgovornosti država članica uključuju upravljanje zdravstvenim uslugama i zdravstvenom zaštitom te raspodjelu dodijeljenih im sredstava. Mjere iz stavka 4. točke (a) ne utječu na nacionalne odredbe o doniranju ili medicinskoj uporabi organa i krvi."

ZAŠTITA POTROŠAČA

- 128) Članak 153. stavak 2. postaje članak 6.a, a stavci 3., 4. i 5. prenumeriraju se u stavke 2., 3. i 4.

INDUSTRIJA

- 129) Članak 157. mijenja se kako slijedi:

- (a) na kraju stavka 2. dodaje se sljedeće: "osobito inicijative kojima je cilj utvrđivanje smjernica i pokazatelja, organizacija razmjene najbolje prakse i priprema potrebnih elemenata za periodičko praćenje i ocjenu. O tome se u cijelosti izvješćuje Europski parlament."
- (b) u stavku 3. podstavku prvom na kraju druge rečenice dodaje se sljedeće: "pri čemu je isključeno bilo kakvo usklađivanje zakona i drugih propisa država članica".

EKONOMSKA, SOCIJALNA I TERITORIJALNA KOHEZIJA

130) Naslov glave XVII. zamjenjuje se naslovom: "EKONOMSKA, SOCIJALNA I TERITORIJALNA KOHEZIJA".

131) Članak 158. mijenja se kako slijedi:

(a) u stavku prvom riječi "ekonomske i socijalne kohezije" zamjenjuju se riječima "ekonomske, socijalne i teritorijalne kohezije"

(b) u stavku drugom brišu se riječi "ili otoka, uključujući ruralna područja"

(c) dodaje se sljedeći novi stavak:

"Među dotičnim regijama posebna se pozornost poklanja ruralnim područjima, područjima zahvaćenima industrijskom tranzicijom i regijama koje su izložene ozbiljnim i trajnim prirodnim ili demografskim poteškoćama, kao što su najsjevernije regije s vrlo niskom gustoćom naseljenosti te otoci, pogranične i planinske regije."

132) U članku 159. stavku drugom riječi "ekonomske i socijalne" zamjenjuju se riječima "ekonomske, socijalne i teritorijalne".

133) Članak 161. mijenja se kako slijedi:

(a) na početku prve rečenice stavka prvog riječi "Ne dovodeći u pitanje članak 162., Vijeće, odlučujući jednoglasno na prijedlog Komisije i uz prethodnu suglasnost Europskog parlamenta ... određuje" zamjenjuju se riječima "Ne dovodeći u pitanje članak 162., Europski parlament i Vijeće, uredbama, u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom ... određuju". Na početku druge rečenice brišu se riječi "Vijeće, odlučujući istim postupkom, utvrđuje i", a na kraju se dodaju riječi "također se utvrđuju istim postupkom"

- (b) u stavku drugom se riječ "Vijeće " zamjenjuje se riječju "se"
  - (c) briše se stavak treći.
- 134) U članku 162. stavku prvom riječi "provedbene odluke" zamjenjuju se riječima "provedbene uredbe".

ISTRAŽIVANJE I TEHNOLOŠKI RAZVOJ

- 135) Naslovu glave XVIII. dodaju se riječi "TE SVEMIR".
- 136) Članak 163. mijenja se kako slijedi:
- (a) stavak 1. zamjenjuje se sljedećim:

"1. Cilj je Unije jačati svoje znanstvene i tehnološke temelje ostvarivanjem europskog istraživačkog prostora u kojem će istraživači, znanstvene spoznaje i tehnologija slobodno cirkulirati, i poticati je kako bi postala konkurentnija, uključujući u svojoj industriji, te istodobno promicati sve istraživačke djelatnosti koje se na temelju ostalih poglavlja Ugovorâ smatraju potrebnima."
  - (b) u stavku 2. riječi "kako bi im omogućila da u cijelosti iskoriste potencijal unutarnjeg tržišta," zamjenjuju se riječima "kako bi istraživačima omogućila da slobodno surađuju s istraživačima iz drugih zemalja, a poduzećima da u cijelosti iskoriste potencijal unutarnjeg tržišta,".
- 137) Na kraju članka 165. stavka 2. dodaje se sljedeće: ", a osobito inicijative kojima je cilj utvrđivanje smjernica i pokazatelja, organizacija razmjene najbolje prakse i priprema potrebnih elemenata za periodičko praćenje i ocjenu. O tome se u cijelosti izvješćuje Europski parlament."

138) Članak 166. mijenja se kako slijedi:

(a) u stavku 4. riječi "Vijeće, odlučujući kvalificiranom većinom na prijedlog Komisije" zamjenjuju se riječima "Vijeće, odlučujući u skladu s posebnim zakonodavnim postupkom"

(b) dodaje se sljedeći novi stavak 5.:

"5. Kao dopuna aktivnostima planiranim u višegodišnjem okvirnom programu, Europski parlament i Vijeće, odlučujući u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom i nakon savjetovanja s Gospodarskim i socijalnim odborom, utvrđuju mjere koje su potrebne za provedbu europskog istraživačkog prostora."

139) U članku 167. riječ "Vijeće" zamjenjuje se riječju "Unija".

140) U članku 168. stavku drugom riječ "Vijeće" zamjenjuje se riječju "Unija".

141) U stavku drugom članka 170. brišu se riječi ", a pregovori i sklapanje tih sporazuma uređeni su sukladno članku 300."

SVEMIR

142) Umeće se sljedeći novi članak 172.a:

"Članak 172.a

1. Za promicanje znanstvenog i tehničkog napretka, industrijske konkurentnosti i provedbe svojih politika, Unija oblikuje europsku svemirsku politiku. U tu svrhu, ona može promicati zajedničke inicijative, podupirati istraživanja i tehnološki razvoj te koordinirati napore potrebne za istraživanje i iskorištavanje svemira.
2. Kako bi doprinijeli ostvarenju ciljeva iz stavka 1., Europski parlament i Vijeće, odlučujući u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom, utvrđuju potrebne mjere koje mogu biti u obliku europskog svemirskog programa, pri čemu je isključeno bilo kakvo usklađivanje zakona i drugih propisa država članica.
3. Unija uspostavlja sve odgovarajuće odnose s Europskom svemirskom agencijom.
4. Ovim se člankom ne dovode u pitanje ostale odredbe ove glave."

OKOLIŠ (KLIMATSKE PROMJENE)

143) Članak 174. mijenja se kako slijedi:

- (a) u stavku 1. alineja četvrta zamjenjuje se sljedećim:

"– promicanju mjera na međunarodnoj razini za rješavanje regionalnih, odnosno svjetskih problema okoliša, a osobito borbi protiv klimatskih promjena."
- (b) u stavku 2. podstavku drugom riječi "inspekcijskom postupku Zajednice." zamjenjuju se riječima "inspekcijskom postupku Unije."
- (c) u stavku 4. podstavku prvom briše se posljednji izraz "a pregovori i sklapanje tih sporazuma uređeni su u skladu s člankom 300"

144) Članak 175. mijenja se kako slijedi:

(a) stavak 2. podstavak drugi zamjenjuje se sljedećim:

"Vijeće, odlučujući jednoglasno na prijedlog Komisije i nakon savjetovanja s Europskim parlamentom, Gospodarskim i socijalnim odborom te Odborom regija, može odlučiti da se na pitanja iz podstavka prvog primjenjuje redovni zakonodavni postupak."

(b) u podstavku prvom stavka 3. brišu se riječi "U ostalim područjima", a podstavak drugi zamjenjuje se sljedećim:

"Mjere potrebne za provedbu tih programa usvajaju se pod uvjetima iz stavka 1. ili 2., ovisno o slučaju."

(c) u stavku 4. riječi "pojedine mjere na razini Zajednice" zamjenjuje se riječima "pojedine mjere koje je usvojila Unija"

(d) u stavku 5. riječi "Vijeće, u okviru akta kojim se usvaja ta mjera, utvrđuje" zamjenjuju se riječima "takvom se mjerom utvrđuju".

GLAVE KOJE MIJENJAJU MJESTO

145) Glava XX. "RAZVOJNA SURADNJA" postaje poglavlje I. glave III. petog dijela o vanjskom djelovanju Unije, a članci 177., 179., 180. i 181. postaju članci 188.D do 188.G; ti se članci mijenjaju kako je niže određeno točkama 161. do 164. Članak 178. stavlja se izvan snage.

146) Glava XXI. "GOSPODARSKA, FINANCIJSKA I TEHNIČKA SURADNJA S TREĆIM ZEMLJAMA" postaje poglavlje 2. glave III. petog dijela o vanjskom djelovanju Unije, a članak 181.a postaje novi članak 188.H; taj se članak mijenja kako je niže određeno točkom 166.

ENERGIJA

147) Glava XX. zamjenjuje se sljedećom novom glavom i novim člankom 176.A:

"Glava XX.

ENERGIJA

Članak 176.A

1. U kontekstu uspostavljanja i funkcioniranja unutarnjeg tržišta i u pogledu potrebe za očuvanjem i unapređenjem okoliša, cilj je energetske politike Unije u duhu solidarnosti među državama članicama:

- (a) osigurati funkcioniranje energetskog tržišta
- (b) osigurati sigurnost opskrbe energijom u Uniji
- (c) promicati energetske učinkovitost i uštedu energije te razvoj novih i obnovljivih oblika energije te
- (d) promicati međupovezanost energetskih mreža.

2. Ne dovodeći u pitanje primjenu ostalih odredaba Ugovorâ, Europski parlament i Vijeće, odlučujući u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom, utvrđuju mjere potrebne za ostvarenje ciljeva iz stavka 1. Te se mjere usvajaju nakon savjetovanja s Gospodarskim i socijalnim odborom i Odborom regija.

Te mjere ne utječu na pravo države članice da utvrđuje uvjete za iskorištavanje svojih energetskih resursa, svoj izbor među različitim izvorima energije i opću strukturu svoje opskrbe energijom, ne dovodeći u pitanje članak 175. stavak 2. točku (c).

3. Odstupajući od stavka 2., Vijeće, odlučujući u skladu s posebnim zakonodavnim postupkom, jednoglasno, nakon savjetovanja s Europskim parlamentom, utvrđuje mjere navedene u njemu ako su one prvenstveno fiskalne naravi."

TURIZAM

148) Glava XXI. zamjenjuje se sljedećom novom glavom i novim člankom 176.B:

"Glava XXI.

TURIZAM

Članak 176.B

1. Unija dopunjuje djelovanje država članica u sektoru turizma, osobito promicanjem konkurentnosti poduzeća Unije u tom sektoru.

U tu svrhu djelovanje Unije ima za cilj:

- (a) poticati stvaranje okruženja koje pogoduje razvoju poduzetnika u tom sektoru
- (b) promicati suradnju među državama članicama, ponajprije razmjenom dobre prakse.

2. Europski parlament i Vijeće, odlučujući u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom, utvrđuju posebne mjere za dopunjavanje djelovanja unutar država članica radi postizanja ciljeva iz ovog članka, pri čemu je isključeno bilo kakvo usklađivanje zakona i drugih propisa država članica."

CIVILNA ZAŠTITA

149) Umeće se sljedeća nova glava XXII. i novi članak 176.C:

"Glava XXII.

CIVILNA ZAŠTITA

Članak 176.C

1. Unija potiče suradnju među državama članicama kako bi poboljšala učinkovitost sustavâ za sprečavanje prirodnih nepogoda i nesreća izazvanih ljudskim djelovanjem i zaštitu od njih.

Djelovanje Unije ima za cilj:

- (a) poduprijeti i dopuniti djelovanje država članica na nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini u pogledu sprečavanja rizika, pripremom osoblja civilne zaštite i reagiranjem na prirodne nepogode i nesreće izazvane ljudskim djelovanjem unutar Unije
- (b) promicati brzu i učinkovitu operativnu suradnju unutar Unije među nacionalnim službama za civilnu zaštitu
- (c) promicati dosljednost djelovanja civilne zaštite na međunarodnoj razini.

2. Europski parlament i Vijeće, odlučujući u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom, utvrđuju potrebne mjere kako bi pomogli u ostvarivanju ciljeva iz stavka 1., pri čemu je isključeno bilo kakvo usklađivanje zakona i drugih propisa država članica."

ADMINISTRATIVNA SURADNJA

150) Umeće se sljedeća nova glava XXIII. i novi članak 176.D:

"Glava XXIII.

ADMINISTRATIVNA SURADNJA

Članak 176.D

1. Učinkovita provedba prava Unije od strane država članica, koja je bitna za pravilno funkcioniranje Unije, smatra se pitanjem od zajedničkog interesa.
2. Unija može poduprijeti napore koje države članice ulažu kako bi poboljšale svoju administrativnu sposobnost za provedbu prava Unije. Takvo djelovanje može uključivati olakšavanje razmjene informacija i javnih službenika kao i podupiranje programa osposobljavanja. Nijedna država članica nije obvezna koristiti se tom potporom. Europski parlament i Vijeće, odlučujući uredbama u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom, u tu svrhu utvrđuju potrebne mjere, pri čemu je isključeno bilo kakvo usklađivanje zakona i drugih propisa država članica.
3. Ovim se člankom ne dovode u pitanje obveze država članica da provode pravo Unije ili nadležnosti i dužnosti Komisije. Njime se ne dovode u pitanje ni ostale odredbe Ugovorâ kojima se predviđa administrativna suradnja među državama članicama te između njih i Unije."

PRIDRUŽIVANJE PREKOMORSKIH ZEMALJA I PODRUČJA

- 151) Na kraju članka 182., stavka prvog, brišu se riječi "ovom Ugovoru".
- 152) Na kraju članka 186., riječi "uređuje se sporazumima koji se naknadno sklapaju uz jednoglasno odobrenje država članica" zamjenjuje se riječima "uređuje se aktima usvojenima u skladu s člankom 187."

153) U članku 187. riječi "odlučujući jednoglasno" zamjenjuju se riječima "odlučujući jednoglasno, na prijedlog Komisije", a na kraju tog članka dodaje se sljedeća rečenica: "Kad Vijeće u skladu s posebnim zakonodavnim postupkom usvaja dotične odredbe, ono odlučuje jednoglasno na prijedlog Komisije i nakon savjetovanja s Europskim parlamentom."

VANJSKO DJELOVANJE UNIJE

154) Umeće se novi dio peti. Njegov naslov glasi "VANJSKO DJELOVANJE UNIJE" i sadržava sljedeće glave i poglavlja:

Glava I.: Opće odredbe o vanjskom djelovanju Unije

Glava II.: Zajednička trgovinska politika

Glava III.: Suradnja s trećim zemljama i humanitarna pomoć

Poglavlje 1.: Razvojna suradnja

Poglavlje 2.: Gospodarska, financijska i tehnička suradnja s trećim zemljama

Poglavlje 3.: Humanitarna pomoć

Glava IV.: Mjere ograničavanja

Glava V.: Međunarodni sporazumi

Glava VI.: Odnosi Unije s međunarodnim organizacijama i trećim zemljama te delegacije Unije

Glava VII.: Klauzula solidarnosti

OPĆE ODREDBE

155) Umeće se sljedeća nova glava I. i novi članak 188.A:

"Glava I.

OPĆE ODREDBE O VANJSKOM DJELOVANJU UNIJE

Članak 188.A

Djelovanje Unije na međunarodnoj sceni na temelju ovog dijela vodi se načelima, ostvaruje ciljeve i provodi se u skladu s općim odredbama utvrđenima u poglavlju 1. glave V. Ugovora o Europskoj uniji."

ZAJEDNIČKA TRGOVINSKA POLITIKA

156) Umeće se glava II. "ZAJEDNIČKA TRGOVINSKA POLITIKA" i preuzima naslov glave IX. dijela 3.

157) Umeće se članak 188.B s tekстом članka 131.; mijenja se kako slijedi:

(a) stavak prvi zamjenjuje se sljedećim:

"Uspostavom carinske unije u skladu s člancima 23. do 27., Unija u zajedničkom interesu doprinosi skladnom razvoju svjetske trgovine, postupnom ukidanju ograničenja međunarodne trgovine i izravnih stranih ulaganja te smanjenju carinskih i ostalih prepreka."

(b) briše se stavak drugi.

158) Umeće se članak 188. C koji zamjenjuje članak 133.:

"Članak 188.C

1. Zajednička trgovinska politika temelji se na jedinstvenim načelima, osobito u odnosu na promjene carinskih stopa, sklapanje carinskih i trgovinskih sporazuma o trgovini robom i uslugama te komercijalne aspekte intelektualnog vlasništva, izravna strana ulaganja i postizanje ujednačenosti mjera liberalizacije, izvoznu politiku i mjere za zaštitu trgovine poput onih koje se poduzimaju u slučaju dampainga ili subvencija. Zajednička trgovinska politika vodi se u kontekstu načela i ciljeva vanjskog djelovanja Unije.

2. Europski parlament i Vijeće, odlučujući uredbama u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom, usvajaju mjere kojima se utvrđuje okvir za provedbu zajedničke trgovinske politike.

3. Kad je potrebno pregovarati o sporazumima s jednom ili više trećih zemalja ili međunarodnih organizacija i te sporazume sklapati primjenjuje se članak 188.N, pridržavajući se posebnih odredaba ovog članka.

Komisija daje preporuke Vijeću, koje ju ovlašćuje da započne potrebne pregovore. Vijeće i Komisija su odgovorni za osiguravanje usklađenosti sporazuma o kojima se pregovara s unutarnjim politikama i pravilima Unije.

Te pregovore vodi Komisija uz savjetovanje s posebnim odborom koji imenuje Vijeće i koji pomaže Komisiji u obavljanju te zadaće te u okviru direktiva koje joj može uputiti Vijeće. O tijeku pregovora Komisija redovito izvješćuje posebni odbor i Europski parlament.

4. U pogledu pregovora i sklapanja sporazumâ iz stavka 3. Vijeće odlučuje kvalificiranom većinom.

U pogledu pregovora i sklapanja sporazumâ u područjima trgovine uslugama i komercijalnih aspekata intelektualnog vlasništva kao i izravnih stranih ulaganja, Vijeće odlučuje jednoglasno ako ti sporazumi sadržavaju odredbe za koje je potrebna jednoglasnost pri donošenju unutarnjih pravila.

Vijeće odlučuje jednoglasno i u pogledu pregovora i sklapanja sporazumâ:

- (a) u području trgovine kulturnim i audiovizualnim uslugama ako postoji opasnost da bi ti sporazumi mogli dovesti u pitanje kulturnu i jezičnu raznolikost Unije
- (b) u području trgovine socijalnim, obrazovnim i zdravstvenim uslugama ako postoji opasnost da bi ti sporazumi mogli ozbiljno narušiti nacionalno uređenje tih usluga i dovesti u pitanje odgovornost država članica za njihovo pružanje.

5. Pregovori i sklapanje međunarodnih sporazuma u području prometa podliježu glavi V. trećeg dijela i članku 188.N.

6. Izvršavanje nadležnosti dodijeljenih ovim člankom u području zajedničke trgovinske politike ne utječe na razgraničenje nadležnosti između Unije i država članica te ne dovodi do usklađivanja zakonskih i drugih odredaba država članica ako je Ugovorima isključeno takvo usklađivanje."

RAZVOJNA SURADNJA

- 159) Umeće se glava III. "SURADNJA S TREĆIM ZEMLJAMA I HUMANITARNA POMOĆ".
- 160) Umeće se poglavlje 1. "RAZVOJNA SURADNJA" koje preuzima naslov glave XX. dijela 3.

161) Umeće se članak 188.D s tekstem članka 177.; mijenja se kako slijedi:

(a) stavci 1. i 2. zamjenjuju se sljedećim:

"1. Politika Unije u području razvojne suradnje provodi se u okviru načela i ciljeva vanjskog djelovanja Unije. Politika razvojne suradnje Unije i politike razvojne suradnje država članica međusobno se dopunjuju i jačaju.

Glavni cilj politike razvojne suradnje Unije je smanjenje i dugoročno iskorjenjivanje siromaštva. Unija uzima u obzir ciljeve razvojne suradnje u politikama koje provodi, a koje bi mogle utjecati na zemlje u razvoju."

(b) stavak 3. prenumerira se u stavak 2.

162) Umeće se članak 188.E s tekstem članka 179.; mijenja se kako slijedi:

(a) stavak 1. zamjenjuje se sljedećim:

"1. Europski parlament i Vijeće, odlučujući u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom, usvajaju mjere potrebne za provedbu politike razvojne suradnje, koje se mogu odnositi na višegodišnje programe suradnje sa zemljama u razvoju ili na tematski usmjerene programe."

(b) umeće se sljedeći novi stavak 2.:

"2. Unija može s trećim zemljama i nadležnim međunarodnim organizacijama sklopiti bilo kakav sporazum kojim se pomaže postizanje ciljeva iz članka 10.A Ugovora o Europskoj uniji i članka 188.D ovog Ugovora.

Podstavkom prvim ne dovodi se u pitanje nadležnost država članica za vođenje pregovora u okviru međunarodnih tijela i sklapanje sporazumâ."

(c) dosadašnji stavak 2. prenumerira se u stavak 3., a dosadašnji stavak 3. briše se.

163) Umeće se članak 188.F s tekстом članka 180.; mijenja se kako slijedi:

Na početku stavka 1. umeću se sljedeće riječi "Radi promicanja komplementarnosti i učinkovitosti njihova djelovanja,".

164) Umeće se članak 188.G s tekстом članka 181.; brišu se druga rečenica stavka prvog i stavak drugi.

GOSPODARSKA, FINANCIJSKA I TEHNIČKA SURADNJA S TREĆIM ZEMLJAMA

165) Umeće se poglavlje 2. "GOSPODARSKA, FINANCIJSKA I TEHNIČKA SURADNJA S TREĆIM ZEMLJAMA" koje preuzima naslov glave XXI. dijela 3.

166) Umeće se članak 188.H s tekстом članka 181.a; mijenja se kako slijedi:

(a) stavak 1. zamjenjuje se sljedećim:

"1. Ne dovodeći u pitanje ostale odredbe Ugovorâ, osobito članke 188.D do 188.G, Unija provodi mjere gospodarske, financijske i tehničke suradnje, uključujući pružanje pomoći, osobito financijske pomoći, trećim zemljama koje nisu zemlje u razvoju. Te su mjere u skladu s razvojnom politikom Unije i provode se u okviru načela i ciljeva njezinog vanjskog djelovanja. Djelovanja Unije i država članica međusobno se dopunjuju i jačaju."

(b) stavak 2. zamjenjuje se sljedećim:

"2. Europski parlament i Vijeće, odlučujući u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom, usvajaju mjere potrebne za provedbu stavka 1."

(c) na kraju druge rečenice podstavka prvog stavka 3. brišu se riječi ", a pregovori i sklapanje tih sporazuma uređeni su u skladu s člankom 300."

167) Umeće se sljedeći novi članak 188.I:

"Članak 188.I

Kad situacija u nekoj trećoj zemlji zahtijeva žurnu financijsku pomoć Unije, Vijeće, na prijedlog Komisije, usvaja potrebne odluke."

HUMANITARNA POMOĆ

168) Umeće se sljedeće novo poglavlje 3. i novi članak 188.J:

"Poglavlje 3

HUMANITARNA POMOĆ

Članak 188.J

1. Aktivnosti Unije u području humanitarne pomoći provode se u okviru načela i ciljeva vanjskog djelovanja Unije. Te su aktivnosti namijenjene pružanju *ad hoc* pomoći i potpore i zaštite ljudima u trećim zemljama koji su žrtve prirodnih nepogoda i nesreća izazvanih ljudskim djelovanjem, radi ispunjavanja humanitarnih potreba koje proizlaze iz tih različitih situacija. Mjere Unije i država članica međusobno se dopunjuju i jačaju.
2. Aktivnosti humanitarne pomoći provode se u skladu s načelima međunarodnog prava i načelima nepristranosti, neutralnosti i zabrane diskriminacije.
3. Europski parlament i Vijeće, odlučujući u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom, utvrđuju mjere kojima se određuje okvir u kojem se provode aktivnosti humanitarne pomoći Unije.
4. Unija može s trećim zemljama i nadležnim međunarodnim organizacijama sklopiti bilo kakav sporazum kojim se pomaže postizanje ciljeva iz stavka 1. i članka 10.A Ugovora o Europskoj uniji.

Podstavkom prvim ne dovodi se u pitanje nadležnost država članica za vođenje pregovora u okviru međunarodnih tijela i sklapanje sporazuma.

5. Radi uspostave okvira za zajedničke doprinose mladih Europljana aktivnostima humanitarne pomoći Unije osniva se Europsko volontersko tijelo za humanitarnu pomoć. Europski parlament i Vijeće, uredbama donesenima u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom, utvrđuju pravila i postupke za djelovanje Tijela.

6. Komisija može pokrenuti svaku inicijativu korisnu za promicanje koordinacije između djelovanja Unije i djelovanja država članica kako bi povećala učinkovitost i komplementarnost mjera humanitarne pomoći na razini Unije i na nacionalnoj razini.

7. Unija osigurava da su njezine aktivnosti humanitarne pomoći koordinirane i usklađene s aktivnostima međunarodnih organizacija i tijela, osobito onih koji su sastavni dio sustava Ujedinjenih naroda."

MJERE OGRANIČAVANJA

169) Umeće se sljedeća glava IV. i članak 188.K koji zamjenjuje članak 301.:

"Glava IV.

MJERE OGRANIČAVANJA

Članak 188.K

1. Kada se odlukom usvojenom u skladu s poglavljem 2. glave V. Ugovora o Europskoj uniji predviđa prekid ili djelomično ili potpuno smanjenje gospodarskih i financijskih odnosa s jednom ili više trećih zemalja, Vijeće, odlučujući kvalificiranom većinom na zajednički prijedlog Visokog predstavnika Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku i Komisije, usvaja potrebne mjere. O tome izvješćuje Europski parlament.

2. Kada je to predviđeno odlukom donesenom u skladu s poglavljem 2. glave V. Ugovora o Europskoj uniji, Vijeće može usvojiti mjere ograničavanja na temelju postupka iz stavka 1. protiv fizičkih ili pravnih osoba i skupina ili nedržavnih subjekata.
3. Akti iz ovog članka uključuju potrebne odredbe o pravnim jamstvima."

MEĐUNARODNI SPORAZUMI

170) Glava V. "MEĐUNARODNI SPORAZUMI" umeće se iza članka 188.K.

171) Umeće se sljedeći članak 188.L:

"Članak 188.L

1. Unija može sklopiti sporazum s jednom ili više trećih zemalja ili međunarodnih organizacija ako se tako predviđa Ugovorima ili ako je sklapanje sporazuma potrebno radi postizanja nekog od ciljeva iz Ugovorâ, u okviru politika Unije, ili ako je to predviđeno nekim pravno obvezujućim aktom Unije ili bi moglo utjecati na zajednička pravila ili promijeniti njihovo područje primjene.

2. Sporazumi koje sklapa Unija obvezujući su za institucije Unije i za njezine države članice."

172) Umeće se članak 188.M s tekstem članka 310. Riječ "država" zamjenjuje se riječima "trećih zemalja".

173) Umeće se članak 188.N koji zamjenjuje članak 300.:

"Članak 188.N

1. Ne dovodeći u pitanje posebne odredbe utvrđene u članku 188.C, pregovori o sporazumima između Unije i trećih zemalja ili međunarodnih organizacija i njihovo sklapanje provodi se u skladu sa sljedećim postupkom.
2. Vijeće odobrava otvaranje pregovora, donosi direktive za pregovore, odobrava potpisivanje sporazuma i sklapa ih.
3. Komisija ili Visoki predstavnik Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku, kada se predviđeni sporazum odnosi isključivo ili poglavito na zajedničku vanjsku i sigurnosnu politiku, daje preporuke Vijeću koje donosi odluku kojom se odobrava otvaranje pregovora i kojom se, ovisno o predmetu predviđenog sporazuma, imenuje pregovarač Unije ili voditelj pregovaračkog tima Unije.
4. Vijeće može pregovaraču uputiti direktive i odrediti poseban odbor u savjetovanju s kojim se pregovori moraju voditi.
5. Vijeće na prijedlog pregovarača donosi odluku kojom se odobrava potpisivanje sporazuma i, prema potrebi, njegova privremena primjena prije stupanja na snagu.

6. Vijeće na prijedlog pregovarača donosi odluku o sklapanju sporazuma.

Osim kada se sporazumi odnose isključivo na zajedničku vanjsku i sigurnosnu politiku, Vijeće donosi odluku o sklapanju sporazuma:

- (a) uz prethodnu suglasnost Europskog parlamenta u sljedećim slučajevima:
  - (i) sporazumâ o pridruživanju
  - (ii) sporazuma o pristupanju Unije Europskoj konvenciji za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda
  - (iii) sporazumâ kojima se utvrđivanjem postupaka suradnje uspostavlja poseban institucionalni okvir
  - (iv) sporazumâ sa znatnim proračunskim implikacijama za Uniju
  - (v) sporazumâ kojima se pokrivaju područja na koja se primjenjuje ili redovni zakonodavni postupak ili posebni zakonodavni postupak kada je potrebna suglasnost Europskog parlamenta.

Europski parlament i Vijeće mogu se u hitnim slučajevima dogovoriti o roku za davanje suglasnosti.

- (b) nakon savjetovanja s Europskim parlamentom u ostalim slučajevima. Europski parlament daje svoje mišljenje u roku koji Vijeće može odrediti s obzirom na žurnost predmeta. Ako Europski parlament u tom roku ne da mišljenje, Vijeće može odlučivati.

7. Pri sklapanju sporazuma Vijeće može, odstupajući od stavaka 5., 6. i 9., ovlastiti pregovarača da odobri izmjene sporazuma u ime Unije ako je njime predviđeno da se one usvajaju pojednostavnjenim postupkom ili ako ih usvaja tijelo osnovano sporazumom. Vijeće za takvo ovlaštenje može postaviti posebne uvjete.

8. Vijeće tijekom čitavog postupka odlučuje kvalificiranom većinom.

Međutim, Vijeće odlučuje jednoglasno kad se sporazum odnosi na područje za koje je za donošenje akta Unije potrebna jednoglasna odluka kao i za sporazume o pridruživanju i sporazume iz članka 188.H s državama koje su kandidatkinje za pristupanje. Vijeće odlučuje jednoglasno i u pogledu sporazuma o pristupanju Unije Europskoj konvenciji za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda; odluka o sklapanju tog sporazuma stupa na snagu nakon što je odobre države članice u skladu sa svojim odgovarajućim ustavnim odredbama.

9. Vijeće na prijedlog Komisije ili Visokog predstavnika Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku donosi odluku kojom se obustavlja primjena sporazuma i utvrđuju stajališta koja u ime Unije treba donijeti tijelo osnovano na temelju sporazuma kada je to tijelo pozvano donositi akte koji proizvode pravne učinke, uz iznimku akata kojima se dopunjuje ili mijenja institucionalni okvir sporazuma.

10. Europski se parlament odmah i u potpunosti izvješćuje o svim fazama tog postupka.

11. Država članica, Europski parlament, Vijeće ili Komisija mogu pribaviti mišljenje Suda o tome je li predviđeni sporazum u skladu s Ugovorima. Ako je mišljenje Suda negativno, predviđeni sporazum može stupiti na snagu samo ako se izmijeni ili ako se revidiraju Ugovori."

174) Umeće se članak 188.O s tekstem stavaka 1. do 3. i stavka 5. članka 111., a stavak 1. dijeli se u dva podstavka, pri čemu posljednje dvije rečenice postaju podstavak drugi; taj se članak mijenja kako slijedi:

(a) stavak 1., podstavak prvi, zamjenjuje se sljedećim:

"1. Odstupajući od članka 188.N stavka 1., Vijeće može, ili na preporuku Europske središnje banke ili na preporuku Komisije i nakon savjetovanja s Europskom središnjom bankom, u nastojanju da postigne konsenzus u skladu s ciljem očuvanja stabilnosti cijena, sklopiti formalne sporazume o deviznom tečaju eura u odnosu na valute trećih država. Vijeće odlučuje jednoglasno nakon savjetovanja s Europskim parlamentom i u skladu s postupkom predviđenim u stavku 3."

U podstavku drugom riječi "na preporuku ESB-a ili Komisije i nakon savjetovanja s ESB-om u nastojanju" zamjenjuju se sljedećim riječima: "ili na preporuku Europske središnje banke ili na preporuku Komisije i nakon savjetovanja s Europskom središnjom bankom, u nastojanju"

(b) u stavku 2. riječi "valuta koje nisu valute Zajednice" zamjenjuju se riječima "valuta trećih zemalja"

(c) u stavku 3. u prvoj rečenici podstavka prvog upućivanje na članak 300. zamjenjuje se upućivanjem na članak 188.N, a riječ "državom" zamjenjuje se riječima "trećom državom"; podstavak drugi se briše

(d) stavak 5. prenumerira se u stavak 4.

ODNOSI UNIJE S MEĐUNARODNIM ORGANIZACIJAMA I TREĆIM ZEMLJAMA TE
DELEGACIJE UNIJE

175) Umeće se sljedeća glava VI. i članci 188.P i 188.Q, pri čemu članak 188.P zamjenjuje
članke 302. do 304.:

"Glava VI.

ODNOSI UNIJE S MEĐUNARODNIM ORGANIZACIJAMA I TREĆIM ZEMLJAMA TE
DELEGACIJE UNIJE

Članak 188.P

1. Unija uspostavlja odgovarajuće oblike suradnje s tijelima Ujedinjenih naroda i njihovim specijaliziranim agencijama, Vijećem Europe, Organizacijom za sigurnost i suradnju u Europi i Organizacijom za gospodarsku suradnju i razvoj.

Unija također, ako je to primjereno, održava takve odnose s drugim međunarodnim organizacijama.

2. Visoki predstavnik Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku i Komisija provode ovaj članak.

Članak 188.Q

1. Uniju u trećim zemljama i pri međunarodnim organizacijama zastupaju delegacije Unije.

2. Delegacije Unije pod vodstvom su Visokog predstavnika Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku. One djeluju u bliskoj suradnji s diplomatskim i konzularnim misijama država članica."

KLAUZULA SOLIDARNOSTI

176) Umeće se sljedeća nova glava VII. i novi članak 188.R:

"Glava VII.

KLAUZULA SOLIDARNOSTI

Članak 188.R

1. Unija i njezine države članice zajednički djeluju u duhu solidarnosti ako je neka država članica meta terorističkog napada, žrtva prirodne nepogode ili nesreće izazvane ljudskim djelovanjem. Unija pokreće sve instrumente s kojima raspolaže, uključujući vojna sredstva koja su joj na raspolaganje stavile države članice, kako bi:

- (a) – spriječila terorističku prijetnju na državnom području država članica
- zaštitila demokratske institucije i civilno stanovništvo od bilo kakvog terorističkog napada
- pomogla nekoj državi članici na njezinu državnom području, na zahtjev njezinih političkih tijela, u slučaju terorističkog napada
- (b) pomogla nekoj državi članici na njezinu državnom području, na zahtjev njezinih političkih tijela, u slučaju prirodne nepogode ili nesreće izazvane ljudskim djelovanjem.

2. Ako neka država članica postane metom terorističkog napada ili žrtvom prirodne nepogode ili nesreće izazvane ljudskim djelovanjem, ostale joj države članice pomažu na zahtjev njezinih političkih tijela. U tu se svrhu države članice međusobno koordiniraju u Vijeću.

3. Aranžmani Unije za provedbu klauzule solidarnosti utvrđuju se odlukom koju donosi Vijeće odlučujući na zajednički prijedlog Komisije i Visokog predstavnika Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku. Vijeće odlučuje u skladu s člankom 15.b stavkom 1. Ugovora o Europskoj uniji kada se ta odluka odnosi na obrambena pitanja. O tome se obavješćuje Europski parlament.

Za potrebe ovog stavka i ne dovodeći u pitanje članak 207., Vijeću pomaže Politički i sigurnosni odbor uz potporu struktura oblikovanih u kontekstu zajedničke sigurnosne i obrambene politike te Odbor iz članka 61.D; ta dva odbora po potrebi dostavljaju zajednička mišljenja.

4. Europsko vijeće redovito ocjenjuje prijetnje s kojima se suočava Unija kako bi Uniji i njezinim državama članicama omogućilo učinkovito djelovanje."

INSTITUCIONALNE I FINACIJSKE ODREDBE

177) Peti dio prenumerira se u "ŠESTI DIO", a njegov se naslov mijenja i glasi "INSTITUCIONALNE I FINACIJSKE ODREDBE".

EUROPSKI PARLAMENT

178) Članak 189. stavlja se izvan snage.

179) Članak 190. mijenja se kako slijedi:

(a) brišu se stavci 1., 2. i 3., a stavci 4. i 5. prenumeriraju se u stavke 1. i 2.

(b) stavak 4., prenumeriran u stavak 1., mijenja se kako slijedi:

(i) u podstavku prvom riječi "za opće neposredne izbore" zamjenjuju se riječima "za utvrđivanje odredaba potrebnih za izbor svojih članova općim neposrednim izborima"

(ii) podstavak drugi zamjenjuje se sljedećim:

"Vijeće, odlučujući jednoglasno u skladu s posebnim zakonodavnim postupkom i uz prethodnu suglasnost Europskog parlamenta koji odlučuje većinom svojih članova, utvrđuje potrebne odredbe. Te odredbe stupaju na snagu nakon što ih sve države članice odobre u skladu sa svojim ustavnim odredbama."

(c) u stavku 5., koji je prenumeriran u stavak 2., iza riječi "Europski parlament" umeću se riječi " uredbama, na vlastitu inicijativu u skladu s posebnim zakonodavnim postupkom,".

180) U članku 191. briše se stavak prvi. U stavku drugom ispred riječi "utvrđuje" umeću se riječi "uredbama", a iza riječi "na europskoj razini" umeću se riječi "iz članka 8.A stavka 4. Ugovora o Europskoj uniji".

181) U članku 192. briše se stavak prvi; na kraju stavka drugog dodaje se sljedeća rečenica: "Ako Komisija ne podnese prijedlog, o razlozima obavješćuje Europski parlament ."

182) Članak 193. mijenja se kako slijedi:

(a) (Ne odnosi se na hrvatsku inačicu.).

(b) stavak treći zamjenjuje se sljedećim:

"Europski parlament uredbama, na vlastitu inicijativu, u skladu s posebnim zakonodavnim postupkom i uz prethodnu suglasnost Vijeća i Komisije, utvrđuje detaljne odredbe o ostvarivanju prava na istragu."

183) Članak 195. mijenja se kako slijedi:

- (a) u podstavku prvom stavka 1. riječi na početku "Europski parlament imenuje Europskog ombudsmana koji je ovlašten primati pritužbe" zamjenjuju se riječima "Europski ombudsman kojeg bira Europski parlament ovlašten je primati pritužbe"; u zadnjem dijelu te rečenice riječi "i Prvostupanjskog suda u izvršavanju njihovih pravosudnih ovlasti" zamjenjuju se riječima "u izvršavanju njegovih pravosudnih ovlasti" i dodaje se sljedeća zadnja rečenica: "On ili ona ispituje pritužbe i izvješćuje o njima."
- (b) u podstavku prvom stavka 2. riječi "imenuje se" zamjenjuju se riječima "bira se", a riječ "imenovan" zamjenjuje se riječju "izabran"
- (c) u stavku 3. riječi "ni od kojeg tijela" zamjenjuju se riječima "ni od koje vlade, institucije, tijela, ureda ili subjekta"
- (d) u stavku 4. iza riječi "Europski parlament" umeću se riječi " uredbama, na vlastitu inicijativu, u skladu s posebnim zakonodavnim postupkom".

184) U stavku drugom članka 196. riječi "izvanrednom zasjedanju" zamjenjuju se riječima "izvanrednoj sjednici".

185) Članak 197. mijenja se kako slijedi:

(a) briše se stavak prvi

(b) stavak drugi zamjenjuje se sljedećim:

"Komisija može prisustvovati svim sjednicama i na vlastiti zahtjev govoriti."

(c) stavak četvrti zamjenjuje se sljedećim:

"Europsko vijeće i Vijeće govore pred Europskim parlamentom u skladu s uvjetima utvrđenima u poslovniku Europskog vijeća i poslovniku Vijeća."

- 186) U stavku prvom članka 198. briše se riječ "apsolutnom".
- 187) U stavku drugom članka 199. riječi "način utvrđen poslovnikom" zamjenjuju se riječima "način utvrđen u Ugovorima i u poslovniku".
- 188) U članku 201. stavak drugi zamjenjuje se sljedećim:

"Ako se taj prijedlog za izglasavanje nepovjerenja prihvati dvotrećinskom većinom danih glasova, koja predstavlja većinu članova Europskog parlamenta, članovi Komisije kolektivno podnose ostavku, a Visoki predstavnik Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku podnosi ostavku na funkciju koje on ili ona obnaša u Komisiji. Oni ostaju na dužnosti i nastavljaju obavljati tekuće poslove dok ih se ne zamijeni u skladu s člankom 9.D Ugovora o Europskoj uniji. U tom slučaju mandat članova Komisije koji su imenovani kao njihova zamjena, prestaje danom prestanka mandata članova Komisije koji su morali kolektivno podnijeti ostavku."

EUROPSKO VIJEĆE

189) Umeće se sljedeći novi odjeljak 1.a i novi članci 201.a i 201.b:

"Odjeljak 1.A

EUROPSKO VIJEĆE

Članak 201.a

1. Pri glasovanju, svaki član Europskog vijeća može glasovati najviše u ime još jednog člana.

Članak 9.C stavak 4. Ugovora o Europskoj uniji i članak 205. stavak 2. ovog Ugovora primjenjuju se na Europsko vijeće kad odlučuje kvalificiranom većinom. Kad Europsko vijeće odlučuje glasovanjem, njegov predsjednik i predsjednik Komisije ne sudjeluju u glasovanju.

Suzdržani glasovi nazočnih ili zastupanih članova ne sprečavaju usvajanje akata Europskog vijeća za koje je potrebna jednoglasnost.

2. Predsjednik Europskog parlamenta može biti pozvan da govori pred Europskim vijećem.

3. Europsko vijeće odlučuje običnom većinom u pogledu postupovnih pitanja i usvajanja svog poslovnika.

4. Europskom vijeću pomaže Glavno tajništvo Vijeća.

Članak 201.b

Europsko vijeće kvalificiranom većinom usvaja:

- (a) odluku o utvrđivanju popisa različitih sastava Vijeća, osim sastava Vijeća za opće poslove i Vijeća za vanjske poslove, u skladu s člankom 9.C stavkom 6. Ugovora o Europskoj uniji
- (b) odluku o predsjedništvu različitih sastava Vijeća, osim sastava Vijeća za vanjske poslove, u skladu s člankom 9.C stavkom 9. Ugovora o Europskoj uniji."

VIJEĆE

190) Članci 202. i 203. stavljaju se izvan snage.

191) Članak 205. mijenja se kako slijedi:

- (a) stavci 1. i 2. zamjenjuju se sljedećim:

"1. Kada je potrebno da Vijeće odlučuje običnom većinom, ono odlučuje većinom svojih članova.

2. Odstupajući od članka 9.C stavka 4. Ugovora o Europskoj uniji od 1. studenoga 2014. i pridržavajući se odredaba utvrđenih u Protokolu o prijelaznim odredbama, kad Vijeće ne odlučuje na prijedlog Komisije ili Visokog predstavnika Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku, kvalificirana se većina utvrđuje kao najmanje 72 % članova Vijeća koji predstavljaju države članice koje zajedno čine najmanje 65 % stanovništva Unije.

3. Od 1. studenoga 2014. i pridržavajući se odredaba utvrđenih u Protokolu o prijelaznim odredbama, u slučajevima kada na temelju Ugovorâ svi članovi Vijeća ne sudjeluju u glasovanju, kvalificirana se većina utvrđuje kako slijedi:

(a) Kvalificirana većina utvrđuje se kao najmanje 55 % članova Vijeća koji predstavljaju države članice sudionice koje zajedno čine najmanje 65 % stanovništva tih država.

Blokirajuća manjina mora sadržavati barem minimalni broj članova Vijeća koji predstavljaju više od 35 % stanovništva država članica sudionica i jednog dodatnog člana, a u protivnom se smatra da je ostvarena kvalificirana većina.

(b) Odstupajući od članka točke (a), kad Vijeće ne odlučuje na prijedlog Komisije ili Visokog predstavnika Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku, kvalificirana se većina utvrđuje kao najmanje 72 % članova Vijeća koji predstavljaju države članice sudionice koje zajedno čine najmanje 65 % stanovništva tih država."

(b) briše se stavak 4., a stavak 3. prenumerira se u stavak 4.

192) Članak 207. zamjenjuje se sljedećim:

"Članak 207.

1. Odbor koji se sastoji od stalnih predstavnika vlada država članica odgovoran je za pripremu rada Vijeća i za obavljanje zadataka koje mu Vijeće povjeri. Odbor može donositi postupovne odluke u slučajevima predviđenima u poslovniku Vijeća.

2. Vijeću u radu pomaže Glavno tajništvo za koje je odgovoran glavni tajnik kojeg imenuje Vijeće.

O ustroju Glavnog tajništva odlučuje Vijeće običnom većinom.

3. Vijeće odlučuje običnom većinom u pogledu postupovnih pitanja i o usvajanju svog poslovnika."

193) Na kraju članka 208. dodaje se sljedeća rečenica: "Ako Komisija ne podnese prijedlog, o razlozima obavješćuje Vijeće ."

194) U članku 209. riječi "Uz prethodno mišljenje Komisije" zamjenjuju se riječima "Nakon savjetovanja s Komisijom".

195) Članak 210. zamjenjuje se sljedećim:

"Članak 210.

Vijeće utvrđuje plaće, naknade i mirovine predsjednika Europskog vijeća, predsjednika Komisije, Visokog predstavnika Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku, članova Komisije, predsjednikâ, članova i tajnikâ Suda Europske unije i glavnog tajnika Vijeća. Vijeće utvrđuje i svaku isplatu koja se daje umjesto primitka od rada."

KOMISIJA

196) Članak 211. stavlja se izvan snage. Umeće se sljedeći članak 211.a:

"Članak 211.a

U skladu s člankom 9.D stavkom 5. Ugovora o Europskoj uniji, članovi Komisije biraju se na temelju sustava rotacije koji je jednoglasno utvrdilo Europsko vijeće na temelju sljedećih načela:

- (a) države članice uživaju u potpunosti ravnopravan tretman glede određivanja redosljeda i trajanja mandata njihovih državljana kao članova Komisije; slijedom toga, razlika među ukupnim brojem mandata koje imaju državljani bilo kojih dviju država članica ne smije nikada biti veća od jedan
- (b) pridržavajući se točke (a) svaka je uzastopna Komisija sastavljena tako da na zadovoljavajući način odražava demografski i zemljopisni spektar svih država članica."

197) Članak 212. postaje novi stavak 2. članka 218.

198) U članku 213. briše se stavak 1., a stavak 2. nema brojčanu oznaku; njegova se prva dva stavka spajaju i glase kako slijedi:

"Članovi Komisije suzdržavaju se od svakog djelovanja koje je nespojivo s njihovim dužnostima. Države članice poštuju njihovu neovisnost i ne pokušavaju na njih utjecati dok obavljaju svoje zadaće."

199) Članak 214. stavlja se izvan snage.

200) Članak 215. mijenja se kako slijedi:

(a) stavak drugi zamjenjuje se sljedećima dvama stavcima:

"Slobodno mjesto zbog ostavke, razrješenja dužnosti ili smrti, do kraja mandata tog člana zauzima novi član istog državljanstva kojeg imenuje Vijeće uz zajedničku suglasnost s predsjednikom Komisije, nakon savjetovanja s Europskim parlamentom i u skladu s kriterijima određenima u podstavku drugom članka 9.D stavka 3. Ugovora o Europskoj uniji.

Vijeće može, odlučujući jednoglasno na prijedlog predsjednika Komisije, odlučiti da slobodno mjesto nije potrebno popunjavati, osobito ako je preostali dio mandata člana kratak."

(b) umeće se sljedeći novi stavak peti:

"U slučaju ostavke, razrješenja dužnosti ili smrti, Visoki predstavnik Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku zamjenjuje se za preostalo vrijeme njegova mandata u skladu s člankom 9.E stavkom 1. Ugovora o Europskoj uniji."

(c) posljednji se stavak zamjenjuje se sljedećim:

"U slučaju ostavke svih članova Komisije, oni do kraja mandata ostaju na dužnosti i nastavljaju obavljati tekuće poslove dok ih se ne zamijeni, u skladu s člankom 9.D Ugovora o Europskoj uniji."

201) U članku 217. brišu se stavci 1., 3. i 4., a stavak 2. nema brojčanu oznaku. Njegova prva rečenica zamjenjuje se sljedećim: "Ne dovodeći u pitanje članak 9.E stavak 4. Ugovora o Europskoj uniji, predsjednik Komisije raspoređuje odgovornosti Komisije i dodjeljuje ih njezinim članovima u skladu s člankom 9.D stavkom 6. tog Ugovora".

202) U članku 218. briše se stavak 1.; stavak 2. prenumerira se u stavak 1., a riječi "sukladno odredbama ovog Ugovora" brišu se. Umeće se stavak 2. s tekstom članka 212.

203) U članku 219. stavku prvom, riječi "članova čiji je broj predviđen člankom 213." zamjenjuju se riječima "svojih članova", a stavak drugi zamjenjuje se rečenicom "Kvorum se utvrđuje njezinim poslovnikom."

SUD

204) U naslovu odjeljka 4. dodaju se riječi "EUROPSKE UNIJE".

205) Članak 220. stavlja se izvan snage.

206) U članku 221. briše se stavak prvi.

207) U članku 223. na kraju stavka prvog dodaju se riječi "nakon savjetovanja s odborom predviđenim u članku 224.a".

208) U članku 224. stavku prvom briše se prva rečenica, a iza riječi "Broj sudaca" umeće se riječ "Općeg suda". U stavku drugom na kraju druge rečenice umeću se riječi "nakon savjetovanja s odborom predviđenim u članku 224.a".

209) Umeće se sljedeći novi članak 224.a:

"Članak 224.a

Prije nego što vlade država članica imenuju kandidate iz članka 223. i 224. osniva se odbor zadužen za davanje mišljenja o prikladnosti kandidatâ za obnašanje dužnosti suca i nezavisnog odvjetnika Suda i Općeg suda.

Odbor se sastoji od sedam osoba izabranih iz redova bivših članova Suda i Općeg suda, članova nacionalnih vrhovnih sudova i priznatih odvjetnika, od kojih jednoga predlaže Europski parlament. Vijeće donosi odluku o utvrđivanju pravilâ rada odbora i odluku o imenovanju njegovih članova. Ono odlučuje na inicijativu predsjednika Suda."

210) U članku 225. stavku 1. riječi prve rečenice podstavka prvog "dodijeljeni sudskom zboru ili su" zamjenjuju se riječima "dodijeljeni specijaliziranom sudu osnovanom na temelju članka 225.a ili su", a u stavku 2. podstavku prvom brišu se riječi "osnovanih u skladu s člankom 225.a".

211) Članak 225.a mijenja se kako slijedi:

(a) stavak prvi zamjenjuje se sljedećim:

"Europski parlament i Vijeće, odlučujući u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom, mogu osnivati specijalizirane sudove koji se pridružuju Općem sudu radi provođenja postupka i odlučivanja u prvom stupnju u određenim vrstama predmeta ili postupaka koji se odnose na posebna područja. Europski parlament i Vijeće odlučuju uredbama ili na prijedlog Komisije nakon savjetovanja sa Sudom ili na zahtjev Suda nakon savjetovanja s Komisijom."

(b) u stavku drugom riječ "odlukom" zamjenjuje se riječju "uredbom", a riječ "njegovom ustroju" zamjenjuje se riječju "ustroju suda"

(c) u stavku trećem riječi "odlukom o osnivanju zbora" zamjenjuju se riječima "uredbom o osnivanju specijaliziranog suda"

(d) u stavku šestom riječ "odlukom" zamjenjuje se riječju "uredbom", a na kraju se dodaje sljedeća rečenica: "Na specijalizirane sudove u svakom se slučaju primjenjuje glava I. Statuta i njegov članak 64."

212) Članak 228. mijenja se kako slijedi:

- (a) u stavku 2. podstavak prvi i drugi, zamjenjuju se sljedećim tekstom koji postaje podstavak prvi:

"2. Ako smatra da dotična država članica nije poduzela potrebne mjere kako bi postupila u skladu s presudom Suda, Komisija, nakon što toj državi pruži priliku za očitovanje, može predmet uputiti Sudu. Komisija pritom određuje visinu paušalnog iznosa ili novčane kazne koju je dotična država članica dužna platiti, a koju smatra primjerenom s obzirom na okolnosti."

- (b) dodaje se sljedeći novi stavak 3.:

"3. Kad Komisija uputi predmet Sudu na temelju članka 226. zbog toga što dotična država članica nije ispunila svoju obvezu priopćavanja mjera za prenošenje direktive donesene na temelju zakonodavnog postupka, može, ako to smatra primjerenim, odrediti paušalni iznos ili novčanu kaznu koju je dotična država članica dužna platiti, a koju smatra primjerenom s obzirom na okolnosti."

Ako utvrdi da je došlo do povrede, Sud može dotičnoj državi članici naložiti plaćanje paušalnog iznosa ili novčane kazne koja ne premašuje iznos koji je odredila Komisija. Obveza plaćanja proizvodi učinke od dana koji Sud odredi u svojoj presudi."

213) U članku 229.a riječi "Vijeće može, odlučujući jednoglasno na prijedlog Komisije te nakon savjetovanja s Europskim parlamentom," zamjenjuju se riječima "Vijeće može, odlučujući jednoglasno u skladu s posebnim zakonodavnim postupkom i nakon savjetovanja s Europskim parlamentom", a riječi "prava industrijskog vlasništva Zajednice" zamjenjuju se riječima "europska prava intelektualnog vlasništva". Posljednja rečenica zamjenjuje se sljedećim: "Te odredbe stupaju na snagu nakon što ih sve države članice odobre u skladu sa svojim ustavnim odredbama."

214) Članak 230. mijenja se kako slijedi:

- (a) u stavku prvom riječi "akata koje su zajednički donijeli Europski parlament i Vijeće," zamjenjuju se riječima "zakonodavnih akata", iza riječi "Europskog parlamenta" umeću se riječi se "i Europskog vijeća", a na kraju se dodaje sljedeća rečenica: "On ispituje i zakonitost akata tijela, ureda ili agencija Unije koji bi mogli proizvesti pravne učinke prema trećima."
- (b) u stavku trećem riječi "Revizorski sud i ESB radi zaštite svojih prava" zamjenjuju se riječima "Revizorski sud, Europska središnja banka i Odbor regija radi zaštite svojih prava"
- (c) stavak četvrti zamjenjuje se sljedećim:

"Svaka fizička ili pravna osoba može pod uvjetima utvrđenima u stavku prvom i drugom pokrenuti postupke protiv akta koji je upućen toj osobi ili koji se izravno i osobno odnosi na nju te protiv regulatornog akta koji se izravno odnosi na nju, a ne podrazumijeva provedbene mjere."
- (d) umeće se sljedeći novi stavak peti, a sadašnji stavak peti postaje stavak šesti:

"Aktima o osnivanju tijelâ, uređâ i agencija Unije mogu se utvrditi posebni uvjeti i aranžmani u vezi s postupcima koje su fizičke ili pravne osobe pokrenule protiv tih tijela, ureda ili agencija i koji prema njima imaju pravni učinak. "

215) U članku 231. stavak drugi zamjenjuje se sljedećim: "Međutim, ako to smatra potrebnim, Sud navodi koji se učinci akta kojeg je proglasio ništavim smatraju konačnima."

216) Članak 232. mijenja se kako slijedi:

- (a) u stavku prvom iza riječi "Europski parlament," umeću se riječi "Europsko vijeće,", iza riječi "Komisija" umeću se riječi "ili Europska središnja banka", riječ "ili" ispred riječi "Komisija" zamjenjuje se zarezom, a na kraju stavka dodaje se sljedeća rečenica: "Ovaj se članak pod istim uvjetima primjenjuje na tijela, urede i agencije Unije koje propuste djelovati."
- (b) u stavku trećem iza riječi "institucija" umeću se riječi ", tijelo, ured ili agencija"
- (c) briše se stavak četvrti.

217) Članak 233. stavak prvi zamjenjuje se sljedećim: "Institucija čiji je akt proglašen ništavim, ili čije je propuštanje djelovanja proglašeno protivnim ovom Ugovoru, dužna je poduzeti potrebne mjere kako bi postupila sukladno presudi Suda." Briše se stavak treći.

218) U članku 234. stavku prvom točki (b) brišu se riječi "i ESB-a"; briše se i točka (c). Na kraju članka dodaje se sljedeći stavak: "Ako se to pitanje postavi u predmetu koji je u tijeku pred sudom neke države članice u pogledu osobe kojoj je oduzeta sloboda, Sud Europske unije djeluje u najkraćem mogućem roku."

219) U članku 235. upućivanje na stavak drugi članka 288. zamjenjuje se upućivanjem na stavak drugi i treći članka 288.

220) Umeće se sljedeći novi članak 235.a:

"Članak 235.a

Sud je nadležan odlučivati o zakonitosti akta koji je usvojilo Europsko vijeće ili Vijeće na temelju članka 7. Ugovora o Europskoj uniji isključivo na zahtjev dotične države članice na koju se odnosi utvrđenje Europskog vijeća ili Vijeća i isključivo u odnosu na postupovne odredbe sadržane u tom članku.

Taj se zahtjev mora podnijeti u roku od mjesec dana od dana tog utvrđenja. Sud odlučuje u roku od mjesec dana od dana podnošenja zahtjeva."

- 221) U članku 236. riječi "Pravilnikom o osoblju ili Uvjetima zaposlenja " zamjenjuju se riječima "u Pravilniku o osoblju za dužnosnike i Uvjetima zaposlenja za ostale službenike Unije".
- 222) U članku 237. točki (d) na početku druge rečenice riječ "Vijeća" zamjenjuje se riječima "Upravnog vijeća".
- 223) Umeću se sljedeća dva nova članka 240.a i 240.b:

"Članak 240.a

Sud Europske unije nije nadležan za odredbe koje se odnose na zajedničku vanjsku i sigurnosnu politiku niti za akte donesene na temelju tih odredaba.

Međutim, Sud je nadležan za nadzor poštovanja članka 25.b Ugovora o Europskoj uniji i odlučivanje u postupcima pokrenutima u skladu s uvjetima utvrđenima u članku 230. stavku četvrtom ovog Ugovora u kojima se ocjenjuje zakonitost odluka kojima se predviđaju mjere ograničavanja protiv fizičkih ili pravnih osoba koje je Vijeće usvojila na temelju glave V. poglavlja 2. Ugovora o Europskoj uniji.

Članak 240.b

U izvršavanju svojih ovlasti u pogledu odredaba trećeg dijela glave IV. poglavlja 4. i 5. koje se odnose na područje slobode, sigurnosti i pravde, Sud Europske unije nije nadležan ispitivati valjanost ili razmjernost operacija koje provodi policija ili druge službe zadužene za izvršavanje zakona države članice ili izvršavanje odgovornosti država članica u pogledu očuvanja javnog poretka i zaštite unutarnje sigurnosti."

224) Članak 241. zamjenjuje se sljedećim:

"Članak 241

Neovisno o isteku roka utvrđenog u članku 230. stavku šestom, svaka se stranka u postupcima o aktu opće primjene koji je donijela neka institucija, tijelo, ured ili agencija Unije, pred Sudom Europske unije može pozvati na neprimjenjivost tog akta iz razloga određenih u članku 230. stavku drugom."

225) (Ne odnosi se na hrvatsku inačicu.)

226) U članku 245. stavak drugi zamjenjuje se sljedećim:

"Europski parlament i Vijeće, odlučujući u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom, mogu izmijeniti odredbe Statuta, uz iznimku glave I. i članka 64. Europski parlament i Vijeće odlučuju ili na zahtjev Suda i nakon savjetovanja s Komisijom ili na prijedlog Komisije i nakon savjetovanja sa Sudom."

EUROPSKA SREDIŠNJA BANKA

227) Umeće se sljedeći odjeljak 4.a i članak 245.a:

"Odjeljak 4.A

EUROPSKA SREDIŠNJA BANKA

Članak 245.a

1. Europska središnja banka, zajedno s nacionalnim središnjim bankama, čini Europski sustav središnjih banaka (ESSB). Europska središnja banka, zajedno s nacionalnim središnjim bankama država članica čija je valuta euro, čini Eurosustav i provodi monetarnu politiku Unije.
2. ESSB-om upravljaju tijela Europske središnje banke nadležna za odlučivanje. Glavni cilj ESSB-a je održati stabilnost cijena. Ne dovodeći u pitanje taj cilj, ESSB podupire opće ekonomske politike Unije kako bi doprinio postizanju njezinih ciljeva.
3. Europska središnja banka ima pravnu osobnost. Samo ona može dopustiti izdanje eura. Neovisna je u izvršavanju svojih ovlasti i upravljanju svojim financijama. Institucije, tijela, uredi i agencije Unije te vlade država članica poštuju njezinu neovisnost.
4. Europska središnja banka usvaja mjere koje su potrebne za izvršavanje njezinih zadaća u skladu s člancima 105. do 111.a, člankom 115.C i uvjetima utvrđenima u Statutu ESSB-a i ESB-a. U skladu s tim člancima, države članice čija valuta nije euro i njihove središnje banke zadržavaju svoje ovlasti u monetarnom području.
5. S Europskom središnjom bankom mora se u područjima njezine nadležnosti savjetovati o svim predloženim aktima Unije i o svim prijedlozima propisa na nacionalnoj razini te o njima Europska središnja banka može dati mišljenje."

228) Umeće se članak 245.b s tekstem članka 112.; mijenja se kako slijedi:

(a) u stavku 1. na kraju iza riječi "nacionalnih središnjih banaka" umeću se riječi "država članica čija je valuta euro"

(b) u stavku 2. briše se slovna oznaka točkaka (a) i (b), dosadašnja točka (a) postaje podstavak prvi, a tri podstavka dosadašnje točke (b) postaju podstavak drugi, treći i četvrti stavka; podstavak drugi zamjenjuje se sljedećim: "Europsko vijeće, odlučujući kvalificiranom većinom, iz redova priznatih osoba s ugledom i stručnim iskustvom u monetarnom ili bankarskom području, a na preporuku Vijeća danu nakon savjetovanja s Europskim parlamentom i Upravnim vijećem ESB-a imenuje predsjednika, potpredsjednika i ostale članove Izvršnog odbora."

229) Umeće se članak 245.c s tekstem članka 113.

REVIZORSKI SUD

230) U članku 246. iza riječi "reviziju" umeću se riječi "u Uniji", a sljedeći novi stavak dodaje se kao stavak drugi:

"Revizorski sud se sastoji od po jednog državljanina iz svake države članice. U općem interesu Unije njegovi su članovi potpuno neovisni u obavljanju svojih dužnosti."

231) Članak 247. mijenja se kako slijedi:

(a) briše se stavak 1. i podstavak prvi stavka 4. Stavci 2. do 9. prenumeriraju se u stavke 1. do 8.

(b) (Ne odnosi se na hrvatsku inačicu.)

(c) u stavku 4., koji je prenumeriran u stavak 3., riječ "oni" zamjenjuje se riječima "članovi Revizorskog suda".

232) U članku 248. riječ "tijelo" u bilo kojem broju i padežu zamjenjuje se riječima "tijelo, ured ili agencija", u odgovarajućem broju i padežu, ovisno o slučaju, osim u izrazu "nacionalna revizijska tijela" i osim u posljednjoj rečenici članka 248. stavka 3. podstavka prvog.

PRAVNI AKTI UNIJE

233) Naslov poglavlja 2. zamjenjuje se sljedećim: "PRAVNI AKTI UNIJE, POSTUPCI DONOŠENJA I DRUGE ODREDBE".

234) Iznad članka 249. umeće se odjeljak 1.:

"Odjeljak 1.

PRAVNI AKTI UNIJE".

235) Članak 249. mijenja se kako slijedi:

(a) stavak prvi zamjenjuje se sljedećim:

"Radi izvršavanja nadležnosti Unije, institucije donose uredbe, direktive, odluke, preporuke i mišljenja."

(b) stavak četvrti zamjenjuje se sljedećim:

"Odluka je u cijelosti obvezujuća. Odluka u kojoj je određeno kome je upućena, obvezujuća je samo za njih."

236) Umeću se sljedeći novi članci 249.A do 249.D:

"Članak 249.A

1. U skladu s redovnim zakonodavnim postupkom, Europski parlament i Vijeće zajedno donose uredbe, direktive ili odluke na prijedlog Komisije. Taj je postupak utvrđen u članku 251.
2. U posebnim slučajevima predviđenima Ugovorima, Europski parlament uz sudjelovanje Vijeća ili Vijeće uz sudjelovanje Europskog parlamenta u skladu s posebnim zakonodavnim postupkom donosi uredbe, direktive ili odluke.
3. Pravni akti doneseni zakonodavnim postupkom su zakonodavni akti.
4. U posebnim slučajevima predviđenima Ugovorima, zakonodavni se akti mogu donositi na inicijativu skupine država članica ili Europskog parlamenta, na preporuku Europske središnje banke ili na zahtjev Suda ili Europske investicijske banke.

Članak 249.B

1. Zakonodavnim aktom, može se Komisiji delegirati ovlast za donošenje nezakonadavnih akata opće primjene radi dopune ili izmjene određenih elemenata zakonodavnog akta koji nisu ključni.

Ciljevi, sadržaj, opseg i trajanje delegiranja ovlasti izričito su utvrđeni u zakonodavnim aktima. Ključni elementi nekog područja rezervirani su za zakonodavni akt i u skladu s time ne mogu biti predmet delegiranja ovlasti.

2. Zakonodavnim aktima izričito se utvrđuju uvjeti koji vrijede za delegiranje ovlasti; ti uvjeti mogu biti kako slijedi:

- (a) Europski parlament ili Vijeće mogu odlučiti o opozivu delegiranja
- (b) delegirani akt može stupiti na snagu samo ako Europski parlament ili Vijeće na njega ne uloži nikakav prigovor u razdoblju određenom zakonodavnim aktom.

Za potrebe točaka (a) i (b) Europski parlament odlučuje većinom svojih članova, a Vijeće kvalificiranom većinom.

3. Pridjev "delegiran" u odgovarajućem rodu umeće se u naslov delegiranih akata.

Članak 249.C

1. Države članice usvajaju sve mjere nacionalnog prava potrebne za provedbu pravno obvezujućih akata Unije.

2. Kad su potrebni jedinstveni uvjeti za provedbu pravno obvezujućih akata Unije, tim se aktima provedbene ovlasti dodjeljuju Komisiji ili Vijeću u posebnim valjano utemeljenim slučajevima i u slučajevima predviđenima u člancima 11. i 13. Ugovora o Europskoj uniji.

3. Za potrebe stavka 2. Europski parlament i Vijeće, uredbama, u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom, unaprijed utvrđuju pravila i opća načela za mehanizme kojima države članice nadziru izvršenje provedbenih ovlasti dodijeljenih Komisiji.

4. Riječ "provedben" u odgovarajućem rodu umeće se u naslov provedbenih akata.

Članak 249.D

Vijeće usvaja preporuke. Vijeće odlučuje na prijedlog Komisije u svim slučajevima kada se Ugovorima predviđa da Vijeće usvaja akte na prijedlog Komisije. Vijeće odlučuje jednoglasno u područjima u kojima je potrebna jednoglasnost za usvajanje akta Unije. Komisija, i Europska središnja banka u posebnim slučajevima predviđenima u Ugovorima, usvaja preporuke."

POSTUPCI ZA DONOŠENJE AKATA I DRUGE ODREDBE

237) Ispred članka 250. umeće se odjeljak 2. "POSTUPCI ZA DONOŠENJE AKATA I DRUGE ODREDBE".

238) U članku 250. stavak 1. zamjenjuje se sljedećim:

"1. Kada Vijeće na temelju Ugovorâ odlučuje na prijedlog Komisije, ono može taj prijedlog izmijeniti samo odlučujući jednoglasno, osim u slučajevima iz stavaka 10. i 13. članka 251., iz članaka 268., 270.a i 272. te iz stavka drugog članka 273."

239) Članak 251. mijenja se kako slijedi:

(a) u stavku 1. riječi "na ovaj članak" zamjenjuju se riječima "na redovni zakonodavni postupak"

(b) podstavak drugi i treći stavka 2. i stavci 3. do 7. zamjenjuju se sljedećim:

"Prvo čitanje

3. Europski parlament usvaja svoje stajalište na prvom čitanju i dostavlja ga Vijeću.

4. Ako Vijeće odobri stajalište Europskog parlamenta, dotični akt usvaja se u tekstu koji odgovara stajalištu Europskog parlamenta.

5. Ako Vijeće ne odobri stajalište Europskog parlamenta, ono usvaja svoje stajalište na prvom čitanju i dostavlja ga Europskom parlamentu.

6. Vijeće u potpunosti obavješćuje Europski parlament o razlozima na temelju kojih je usvojilo svoje stajalište na prvom čitanju. Komisija u potpunosti obavješćuje Europski parlament o svom stajalištu.

Drugo čitanje

7. Ako u roku od tri mjeseca od takva priopćenja Europski parlament:

- (a) odobri stajalište Vijeća na prvom čitanju ili ne donese odluku, smatra se da je dotični akt usvojen u tekstu koji odgovara stajalištu Vijeća
- (b) većinom svojih članova odbije stajalište Vijeća na prvom čitanju, smatra se da predloženi akt nije usvojen
- (c) većinom svojih članova predloži izmjene stajališta Vijeća u prvom čitanju, tako izmijenjeni tekst upućuje se Vijeću i Komisiji, koji o tim izmjenama daju mišljenje.

8. Ako u roku od tri mjeseca od primanja izmjena Europskog parlamenta Vijeće, odlučujući kvalificiranom većinom:

- (a) odobri sve te izmjene, smatra se da je dotični akt usvojen
- (b) ne odobri sve izmjene, predsjednik Vijeća, u dogovoru s predsjednikom Europskog parlamenta, u roku od šest tjedana saziva Odbor za mirenje.

9. Vijeće odlučuje jednoglasno o izmjenama o kojima je Komisija donijela negativno mišljenje.

Mirenje

10. Odbor za mirenje, koji je sastavljen od članova Vijeća ili njihovih predstavnika te od jednakog broja predstavnika Europskog parlamenta, ima zadatak kvalificiranom većinom članova Vijeća ili njihovih predstavnika i većinom predstavnika Europskog parlamenta postići dogovor o zajedničkom tekstu u roku od šest tjedana od svog sazivanja, na temelju stajališta Europskog parlamenta i Vijeća u drugom čitanju.

11. Komisija sudjeluje u radu Odbora za mirenje i poduzima sve potrebne inicijative radi usuglašavanja stajališta Europskog parlamenta i Vijeća.

12. Ako u roku od šest tjedana od svog sazivanja Odbor za mirenje ne odobri zajednički tekst, smatra se da predloženi akt nije usvojen.

Treće čitanje

13. Ako u tom roku Odbor za mirenje odobri zajednički tekst, Europski parlament i Vijeće imaju svaki na raspolaganju rok od šest tjedana od tog odobrenja za usvajanje predmetnog akta u skladu sa zajedničkim tekstom, pri čemu Europski parlament odlučuje većinom danih glasova, a Vijeće kvalificiranom većinom. Ako to ne učine, smatra se da predloženi akt nije usvojen.

14. Rokovi od tri mjeseca, odnosno šest tjedana iz ovog članka produljuju se za najviše mjesec dana, odnosno dva tjedna na inicijativu Europskog parlamenta ili Vijeća.

Posebne odredbe

15. Kad se, u slučajevima predviđenima u Ugovorima, zakonodavni akt uputi u redovni zakonodavni postupak na inicijativu skupine država članica, na preporuku Europske središnje banke ili na zahtjev Suda, ne primjenjuju se stavak 2., druga rečenica stavka 6. i stavak 9.

U tim slučajevima Europski parlament i Vijeće Komisiji dostavljaju predloženi akt sa svojim stajalištima u prvom i drugom čitanju. Europski parlament ili Vijeće mogu zatražiti mišljenje Komisije tijekom čitavog postupka, koje Komisija može dati i na vlastitu inicijativu. Komisija, ako to smatra potrebnim, može sudjelovati i u Odboru za mirenje u skladu sa stavkom 11."

240) Članak 252. stavlja se izvan snage. Umeće se sljedeći novi članak 252.a:

"Članak 252.a

Europski parlament, Vijeće i Komisija međusobno se savjetuju i zajedničkim sporazumom odlučuju o aranžmanima za svoju suradnju. U tom smislu i u skladu s Ugovorima, mogu sklopiti međuinstitucionalne sporazume koji mogu biti obvezujuće prirode."

241) Članak 253. zamjenjuje se sljedećim:

"Članak 253.

Kada se Ugovorima ne definira vrsta akta koji se donosi, institucije ga biraju ovisno o slučaju, u skladu s važećim postupcima i u skladu s načelom proporcionalnosti.

U pravnim se aktima navode razlozi na kojima se akti temelje i u njima se upućuje na sve prijedloge, inicijative, preporuke, zahtjeve ili mišljenja koja su potrebna na temelju Ugovorâ.

Pri razmatranju nacрта zakonodavnih akata, Europski parlament i Vijeće ne donose nijedan akt koji nije predviđen odgovarajućim zakonodavnim postupkom u predmetnom području."

242) Članak 254 zamjenjuje se sljedećim:

"Članak 254.

1. Zakonodavne akte donesene na temelju redovnog zakonodavnog postupka potpisuju predsjednik Europskog parlamenta i predsjednik Vijeća.

Zakonodavne akte donesene na temelju posebnog zakonodavnog postupka potpisuje predsjednik institucije koja ih je donijela.

Zakonodavni se akti objavljuju u Službenom listu Europske unije. Stupaju na snagu na dan koji je u njima određen ili, ako taj dan nije određen, dvadesetog dana od njihove objave.

2. Nezakonodavni akti usvojeni u obliku uredbi, direktiva ili odluka, kad u potonjima nije određeno kome su upućene, potpisuje predsjednik institucije koja ih je donijela.

Uredbe i direktive upućene svim državama članicama kao i odluke u kojima nije određeno kome su upućene objavljuju se u Službenom listu Europske unije. Stupaju na snagu na dan koji je u njima određen ili, ako taj dan nije određen, dvadesetog dana od njihove objave.

O ostalim direktivama i odlukama u kojima je određeno kome su upućene priopćuju se onima kojima su upućene, a stupaju na snagu od tog priopćenja."

243) Umeće se sljedeći novi članak 254.a:

"Članak 254.a

1. U obavljanju svojih zadaća, institucije, tijela, uredi i agencije Unije imaju potporu otvorene, učinkovite i neovisne europske administracije.

2. U skladu s Pravilnikom o osoblju i Uvjetima zaposlenja usvojenima na temelju članka 283., Europski parlament i Vijeće uredbama, u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom. utvrđuju odredbe u tu svrhu."

244) Članak 255. postaje članak 16.A; mijenja se kako je gore određeno točkom 28.

- 245) U članku 256. stavku prvom riječi "Odluke Vijeća ili Komisije kojima se nameće" zamjenjuju se riječima "Akti Vijeća, Komisije ili Europske središnje banke kojima se nameće".

SAVJETODAVNA TIJELA

- 246) Umeću se sljedeće novo poglavlje 3. i članak 256.a; poglavlja 3. i 4. postaju odjeljak 1. i odjeljak 2., a poglavlje 5. prenumerira se u poglavlje 4.:

"Poglavlje 3.

SAVJETODAVNA TIJELA UNIJE

Članak 256.a

1. Europskom parlamentu, Vijeću i Komisiji pomažu Gospodarski i socijalni odbor i Odbor regija koji obnašaju savjetodavne funkcije.
2. Gospodarski i socijalni odbor sastoji se od predstavnika organizacija poslodavaca, zaposlenika i drugih predstavnika civilnog društva, osobito onih u socioekonomskom, građanskom, profesionalnom i kulturnom području.
3. Odbor regija sastoji se od predstavnika regionalnih i lokalnih tijela, koji ili imaju izborni mandat regionalnog ili lokalnog tijela ili su politički odgovorni izabranoj skupštini.
4. Članovi Gospodarskog i socijalnog odbora i Odbora regija nisu vezani nikakvim obvezujućim napucima. U općem interesu Unije potpuno su neovisni u obavljanju svojih dužnosti.
5. Vijeće redovito preispituje pravila iz stavaka 2. i 3., kojima se uređuje priroda sastava Odborâ, kako bi se uzele u obzir gospodarske, društvene i demografske promjene u Uniji. Vijeće, na prijedlog Komisije, u tu svrhu donosi odluke."

GOSPODARSKI I SOCIJALNI ODBOR

247) članci 257. i 261. stavljaju se izvan snage.

248) U članku 258. stavak drugi i treći zamjenjuju se sljedećim stavkom:

"Vijeće, odlučujući jednoglasno, na prijedlog Komisije, donosi odluku kojom se određuje sastav Odbora."

249) Članak 259. mijenja se kako slijedi:

(a) u stavku 1. prva se rečenica zamjenjuje sljedećom rečenicom: "Članovi Odbora imenuju se na razdoblje od pet godina."

(b) stavak 2. zamjenjuje se sljedećim:

"2. Vijeće odlučuje nakon savjetovanja s Komisijom. Ono može zatražiti mišljenje europskih organizacija koje predstavljaju različite gospodarske i socijalne sektore i civilno društvo na koje utječu aktivnosti Unije."

250) U članku 260. stavku prvom riječi "dvije godine" zamjenjuju se riječima "dvije i pol godine", a u stavku trećem ispred riječi "Vijeća" umeću se riječi "Europskog parlamenta,".

251) Članak 262. mijenja se kako slijedi:

(a) riječi "Europski parlament," u odgovarajućem padežu umeću se prije riječi "Vijeće" u bilo kojem padežu, u stavku prvom, drugom i trećem

(b) u stavku prvom riječi "moraju se savjetovati" zamjenjuju se riječima "savjetuju se"

(c) u stavku trećem brišu se riječi "i mišljenje specijaliziranog odjela"; riječ "dostavljaju" zamjenjuje se riječju "dostavlja".

(d) briše se stavak četvrti.

ODBOR REGIJA

252) Članak 263. mijenja se kako slijedi:

(a) briše se stavak prvi

(b) stavak treći, koji postaje stavak drugi, zamjenjuje se sljedećim:

"Vijeće, odlučujući jednoglasno, na prijedlog Komisije, donosi odluku kojom se određuje sastav Odbora."

(c) u stavku četvrtom, koji postaje stavak treći, u prvoj se rečenici brišu riječi "Na prijedlog odnosnih država članica", a riječi "četiri godine" zamjenjuju se riječima "pet godina"; u četvrtoj rečenici riječi "stavka prvog" zamjenjuju se riječima "članka 256.a stavka 3."

(d) zadnji se stavak briše.

253) U članku 264. stavku prvom riječi "dvije godine" zamjenjuju se riječima "dvije i pol godine", a u stavku trećem ispred riječi "Vijeća" umeću se riječi "Europskog parlamenta,".

254) Članak 265. mijenja se kako slijedi:

(a) riječi "Europski parlament," u odgovarajućem padežu umeću se prije riječi "Vijeće" u bilo kojem padežu, u stavku prvom, drugom, trećem i posljednjem

(b) u stavku prvom briše se riječ "dviju"

(c) briše se stavak četvrti.

EUROPSKA INVESTICIJSKA BANKA

- 255) U članku 266. stavku trećem riječi "na zahtjev Komisije" zamjenjuju se riječima "na prijedlog Komisije", iza riječi "jednoglasno" umeću se riječi "u skladu s posebnim zakonodavnim postupkom,", a riječi "članke 4., 11. i 12. te članak 18. stavak 5." brišu se. Riječ "Statuta" zamjenjuje se riječju "Statut".
- 256) U članku 267. točki (b) briše se riječ "postupnom", a iza riječi "uspostavom" umeću se riječi "ili funkcioniranjem".

FINANCIJSKE ODREDBE

257) Članak 268. mijenja se kako slijedi:

(a) u stavku prvom brišu se riječi ", uključujući i one koje se odnose na Europski socijalni fond,", a tri stavka postaju stavak 1.

(b) podstavak drugi zamjenjuje se sljedećim:

"Europski parlament i Vijeće utvrđuju godišnji proračun Unije u skladu s člankom 272."

(c) dodaju se sljedeći novi stavci 2. do 6.:

"2. Rashodi prikazani u proračunu odobravaju se za jednogodišnje proračunsko razdoblje u skladu s uredbom iz članka 279.

3. Za provedbu rashoda prikazanih u proračunu potrebno je prethodno donošenje pravno obvezujućeg akta Unije kojim se predviđa pravna osnova za njegovo djelovanje i za provođenje predmetnog rashoda u skladu s uredbom iz članka 279., osim za slučajeve predviđene zakonom.

4. Radi održavanja proračunske discipline, Unija ne donosi nijedan akt koji bi mogao imati znatne posljedice za proračun, a da pritom ne osigura mogućnost financiranja rashoda koji proizlaze iz tog akta u granicama vlastitih sredstava Unije i u skladu s višegodišnjim financijskim okvirom iz članka 270.a.

5. Proračun se izvršava u skladu s načelom zdravog financijskog upravljanja. Države članice surađuju s Unijom kako bi osigurale da se proračunska sredstva koriste u skladu s tim načelom.

6. Unija i države članice, u skladu s člankom 280., suzbijaju prijevaru i svaki drugi oblik nezakonitih aktivnosti koje utječu na financijske interese Unije."

VLASTITA SREDSTVA UNIJE

258) Poglavlje 1. "VLASTITA SREDSTVA UNIJE" umeće se ispred članka 269.

259) Članak 269. mijenja se kako slijedi:

(a) umeće se sljedeći novi stavak prvi:

"Unija osigurava sebi sredstva potrebna za postizanje svojih ciljeva i provođenje svojih politika."

(b) zadnji stavak zamjenjuje se sljedećim dvama stavcima:

"Vijeće, odlučujući u skladu s posebnim zakonodavnim postupkom, jednoglasno i nakon savjetovanja s Europskim parlamentom usvaja odluku kojom se utvrđuju odredbe o sustavu vlastitih sredstava Unije. U tom kontekstu može uspostaviti nove kategorije vlastitih sredstava ili ukinuti postojeće kategorije. Ta odluka stupa na snagu tek nakon što ju države članice odobre u skladu sa svojim ustavnim odredbama.

Vijeće uredbama, u skladu s posebnim zakonodavnim postupkom, utvrđuje provedbene mjere za sustav vlastitih sredstava Unije u onoj mjeri u kojoj se to predviđa odlukom donesenom na temelju stavka trećeg. Vijeće odlučuje uz prethodnu suglasnost Europskog parlamenta."

260) Članak 270. stavlja se izvan snage.

VIŠEGODIŠNJI FINANCIJSKI OKVIR

261) Umeće se sljedeće novo poglavlje 2. i novi članak 270.a:

"Poglavlje 2.

VIŠEGODIŠNJI FINANCIJSKI OKVIR

Članak 270.a

1. Višegodišnjim financijskim okvirom osigurava se da se izdaci Unije razvijaju na uredan način i u granicama njezinih vlastitih sredstava.

Utvrđuje se za razdoblje od najmanje pet godina.

Godišnji proračun Unije mora biti u skladu s višegodišnjim financijskim okvirom.

2. Vijeće, odlučujući u skladu s posebnim zakonodavnim postupkom, donosi uredbu kojom se utvrđuje višegodišnji financijski okvir. Vijeće odlučuje jednoglasno uz prethodnu suglasnost Europskog parlamenta, koja se daje većinom glasova njegovih članova.

Europsko vijeće može jednoglasno usvojiti odluku kojom se Vijeće ovlašćuje za odlučivanje kvalificiranom većinom prilikom donošenja uredbe iz podstavka prvog.

3. Financijskim okvirom utvrđuju se godišnje gornje granice odobrenih proračunskih sredstava za preuzimanje obveza po kategorijama izdataka i godišnje gornje granice odobrenih proračunskih sredstava za plaćanja. Kategorije izdataka, čiji je broj ograničen, odgovaraju glavnim područjima aktivnosti Unije.

Financijskim okvirom utvrđuju se sve druge odredbe koje su potrebne da bi se godišnji proračunski postupak neometano odvijao.

4. Ako se do kraja prethodnog financijskog okvira ne donese uredba Vijeća kojom se utvrđuje novi financijski okvir, gornje granice i druge odredbe koje se odnose na prethodnu godinu tog okvira nastavljaju se primjenjivati sve dok se taj akt ne donese.

5. Tijekom čitavog postupka do donošenja financijskoga okvira Europski parlament, Vijeće i Komisija poduzimaju sve mjere potrebne kako bi se olakšalo njegovo donošenje."

GODIŠNJI PRORAČUN UNIJE

262) Poglavlje 3. "GODIŠNJI PRORAČUN UNIJE" umeće se iza članka 270.a.

263) Umeće se članak 270.b s tekstom članka 272. stavka 1.

264) Članak 271. postaje novi članak 273.a; mijenja se kako je niže određeno točkom 267.

265) Članak 272. stavak 1. postaje članak 270.b, a stavci 2. do 10. članka 272. zamjenjuje se sljedećim:

"Članak 272.

Europski parlament i Vijeće, odlučujući u skladu s posebnim zakonodavnim postupkom, utvrđuju godišnji proračun Unije u skladu sa sljedećim odredbama.

1. Svaka institucija, uz iznimku Europske središnje banke, do 1. srpnja izrađuje procjene svojih izdataka za sljedeću financijsku godinu. Komisija te procjene objedinjuje u nacrtu proračuna koji može sadržavati različite procjene.

Nacrt proračuna sadržava procjenu prihoda i procjenu rashoda.

2. Komisija Europskom parlamentu i Vijeću dostavlja prijedlog koji sadržava nacrt proračuna najkasnije do 1. rujna godine koja prethodi godini izvršenja tog proračuna.

Komisija tijekom postupka može do sazivanja Odbora za mirenje iz stavka 5. izmijeniti nacrt proračuna.

3. Vijeće usvaja svoje stajalište o nacrtu proračuna i prosljeđuje ga Europskom parlamentu najkasnije do 1. listopada godine koja prethodi godini izvršenja tog proračuna. Vijeće obavještuje Europski parlament u potpunosti o razlozima na temelju kojih je usvojilo svoje stajalište.

4. Ako u roku od četrdeset dva dana od takvog priopćenja Europski parlament:
- (a) odobri stajalište Vijeća, proračun se usvaja
  - (b) ne donese nikakvu odluku, smatra se da je proračun usvojen
  - (c) usvoji izmjene većinom svojih članova, izmijenjeni nacrt prosljeđuje se Vijeću i Komisiji. Predsjednik Europskog parlamenta, u dogovoru s predsjednikom Vijeća, odmah saziva Odbor za mirenje. Međutim, ako Vijeće u roku od deset dana od prosljeđivanja nacrta obavijesti Europski parlament da je odobrilo sve njegove izmjene, Odbor za mirenje neće se sastajati.
5. Odbor za mirenje, koji je sastavljen od članova Vijeća ili njihovih predstavnika te od jednakog broja predstavnika Europskog parlamenta, ima zadatak kvalificiranom većinom članova Vijeća ili njihovih predstavnika i većinom predstavnika Europskog parlamenta postići dogovor o zajedničkom tekstu u roku od dvadeset jednog dana od svog sazivanja, na temelju stajališta Europskog parlamenta i Vijeća.

Komisija sudjeluje u radu Odbora za mirenje i poduzima sve potrebne inicijative radi usuglašavanja stajališta Europskog parlamenta i Vijeća.

6. Ako se u roku od dvadeset jednog dana iz stavka 5. Odbor za mirenje dogovori o zajedničkom tekstu, Europski parlament i Vijeće imaju svaki po četrnaest dana od dana postizanja tog dogovora za odobrenje zajedničkog teksta.

7. Ako u roku od četrnaest dana iz stavka 6.:

- (a) i Europski parlament i Vijeće odobre zajednički tekst ili ne donesu nikakvu odluku ili ako jedna od tih institucija odobri zajednički tekst, a druga ne donese nikakvu odluku, smatra se da je proračun konačno usvojen u skladu sa zajedničkim tekstom, ili
- (b) i Europski parlament, odlučujući većinom svojih članova, i Vijeće odbiju zajednički tekst, ili ako jedna od tih institucija odbije zajednički tekst, a druga ne donese nikakvu odluku, Komisija dostavlja novi nacrt proračuna, ili

- (c) Europski parlament, odlučujući većinom svojih članova, odbije zajednički tekst, a Vijeće ga odobri, Komisija dostavlja novi nacrt proračuna, ili
  - (d) Europski parlament odobri zajednički tekst, a Vijeće ga odbije, Europski parlament može u roku od četrnaest dana od dana kada ga je Vijeće odbilo i odlučujući većinom svojih članova i s tri petine danih glasova odlučiti potvrditi sve ili neke izmjene iz stavka 4. točke (c). Ako izmjena Europskog parlamenta nije potvrđena, zadržava se stajalište dogovoreno u okviru Odbora za mirenje o proračunskoj stavci koja je predmet izmjene. Na temelju toga smatra se da je proračun konačno usvojen.
8. Ako se Odbor za mirenje u roku od dvadeset jednog dana iz stavka 5. ne dogovori o zajedničkom tekstu, Komisija dostavlja novi nacrt proračuna.
9. Po okončanju postupka predviđenog ovim člankom, predsjednik Europskog parlamenta proglašava proračun konačno usvojenim.
10. Svaka institucija izvršava ovlasti koje su joj dodijeljene na temelju ovog članka u skladu s Ugovorima i aktima donesenih na temelju njih, a osobito onih koji se odnose na vlastita sredstva Unije i na uravnoteženost prihoda i rashoda."

266) Članak 273. mijenja se kako slijedi:

- (a) u stavku prvom riječ "izglasan" zamjenjuje se riječima "konačno usvojen", riječi "ili podskupinu proračuna" zamjenjuju se riječima "u proračunu", a riječi na kraju rečenice "međutim, Komisiji mjesečno ne smiju biti stavljena na raspolaganje sredstva koja prelaze jednu dvanaestinu onih predviđenih u nacrtu proračuna koji je u pripremi" zamjenjuju se riječima "međutim, taj iznos ne smije prelaziti jednu dvanaestinu odobrenih sredstava predviđenih u istoj skupini u nacrtu proračuna."
- (b) u stavku drugom iza riječi "Vijeće" umeću se riječi "na prijedlog Komisije", a na kraju se dodaje sljedeće: "u skladu s uredbama donesenima na temelju članka 279. Vijeće odluku odmah prosljeđuje Europskom parlamentu."
- (c) briše se stavak treći

- (d) posljednji se stavak zamjenjuje sljedećim:

"Odluka iz stavka drugog utvrđuje potrebne mjere vezane uz sredstva potrebna kako bi se osigurala primjena ovog članka, u skladu s aktima iz članka 269.

Ona stupa na snagu tridesetog dana od njezina donošenja ako Europski parlament, odlučujući većinom svojih članova, u tom roku ne odluči te izdatke smanjiti."

- 267) Umeće se članak 273.a s tekstom članka 271.; mijenja se kako slijedi:

- (a) briše se stavak prvi
- (b) u stavku trećem, koji postaje stavak drugi, brišu se riječi " mjeri u kojoj je to potrebno,"
- (c) u zadnjem stavku riječi "Vijeća, Komisije i Suda" zamjenjuju se riječima "Europskog vijeća i Vijeća, Komisije i Suda Europske unije".

IZVRŠENJE PRORAČUNA I RAZRJEŠNICA

- 268) Poglavlje 4. "IZVRŠENJE PRORAČUNA I RAZRJEŠNICA" umeće se ispred članka 274. koji se mijenja kako slijedi:

- (a) riječi na početku stavka prvog "Komisija izvršava proračun" zamjenjuje se riječima "Komisija izvršava proračun u suradnji s državama članicama"
- (b) stavak drugi zamjenjuje se sljedećim:

"Uredbama se utvrđuju obveze država članica u pogledu nadzora i revizije u izvršenju proračuna i nastalih odgovornosti. Uredbama se utvrđuju i odgovornosti i detaljna pravila za svaku instituciju u vezi s njezinom ulogom u izvršenju vlastitih izdataka."

269) U članku 275. u navodu "Vijeću i Europskom parlamentu" zamjenjuje se poredak institucija. Dodaje se sljedeći novi stavak drugi:

"Komisija dostavlja Europskom parlamentu i Vijeću i izvješće o ocjeni financija Unije na temelju postignutih rezultata, osobito s obzirom na konstatacije koje su Europski parlament i Vijeće dali na temelju članka 276."

270) U članku 276. stavku 1. riječi "račune i financijsko izvješće iz članka 275." zamjenjuju se riječima "račune, financijsko izvješće i izvješće o ocjeni iz članka 275."

ZAJEDNIČKE FINACIJSKE ODREDBE

271) Poglavlje 5. "ZAJEDNIČKE ODREDBE" umeće se ispred članka 277.

272) Članak 277. zamjenjuje se sljedećim:

"Članak 277.

Višegodišnji financijski okvir i godišnji proračun izrađuju se u eurima."

273) Članak 279. mijenja se kako slijedi:

(a) stavak 1. zamjenjuje se sljedećim:

"1. Europski parlament i Vijeće, odlučujući u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom i nakon savjetovanja s Revizorskim sudom, uredbama donose:

(a) financijska pravila kojima se pobliže određuje postupak koji treba usvojiti za utvrđivanje i izvršenje proračuna te za prikazivanje i reviziju računa

(b) pravila kojima se predviđa provjera odgovornosti financijskih izvršitelja, osobito dužnosnika za ovjeravanje i računovodstvenih službenika."

- (b) u stavku 2. briše se riječ "jednoglasno" i riječi "po pribavljenom mišljenju"; riječi "Revizorskog suda" zamjenjuju se riječima "Revizorskim sudom".

274) Umeću se sljedeći novi članci 279.a i 279.b.

"Članak 279.a

Europski parlament, Vijeće i Komisija osiguravaju da Unija na raspolaganju ima financijska sredstva koja joj omogućuju ispunjavanje njezinih pravnih obveza u odnosu na treće.

Članak 279.b

Na inicijativu Komisije redovito se sazivaju sastanci predsjednika Europskog parlamenta, predsjednika Vijeća i predsjednika Komisije u okviru proračunskih postupaka iz ove glave. Predsjednici poduzimaju sve potrebne korake za promicanje savjetovanja među institucijama kojima predsjedaju i usuglašavanja njihovih stajališta kako bi olakšali provedbu ove Glave."

BORBA PROTIV PRIJEVARA

275) Poglavlje 6. "BORBA PROTIV PRIJEVARA" umeće se ispred članka 280.

276) Članak 280. mijenja se kako slijedi:

- (a) na kraju stavka 1. dodaju se sljedeće riječi: ", i u svim institucijama, tijelima, uredima i agencijama Unije."
- (b) u stavku 4. iza riječi: "u državama članicama" umeću se riječi ", i u svim institucijama, tijelima, uredima i agencijama Unije,", a zadnja se rečenica briše.

POJAČANA SURADNJA

- 277) Glava III. "POJAČANA SURADNJA" umeće se iza članka 280.
- 278) Umeću se sljedeći novi članci od 280.A do 280.I koji, uz članak 10. Ugovora o Europskoj uniji, zamjenjuju dosadašnje članke 27.a do 27.e, članke 40. do 40.b i članke 43. do 45. Ugovora o Europskoj uniji te članke 11. i 11.a Ugovora o osnivanju Europske zajednice:

"Članak 280.A

Prilikom svake pojačane suradnje poštuju se Ugovori i pravo Unije.

Takvom suradnjom ne smije se štetiti unutarnjem tržištu ili gospodarskoj, socijalnoj i teritorijalnoj koheziji. Ona ne predstavlja prepreku ili diskriminaciju u trgovini među državama članicama i ne narušava tržišno natjecanje među njima.

Članak 280.B

Prilikom svake se pojačane suradnje poštuju nadležnosti, prava i obveze onih država članica koje u njoj ne sudjeluju. Te države ne smiju sprečavati provedbu pojačane suradnje država članica koje sudjeluju u njoj.

Članak 280.C

1. Pojačana suradnja je nakon njezine uspostave otvorena za sve države članice, podložno ispunjavanju svih uvjeta sudjelovanja utvrđenih odlukom o odobrenju. Također im je otvorena i u svakom drugom trenutku, pri čemu trebaju uz navedene uvjete prihvatiti i akte koji su u tom okviru već usvojeni.

Komisija i države članice koje sudjeluju u pojačanoj suradnji osiguravaju poticanje što je moguće više država članica na sudjelovanje.

2. Komisija i, ako je to primjereno, Visoki predstavnik Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku redovito izvješćuju Europski parlament i Vijeće o razvoju događaja u pogledu pojačane suradnje.

Članak 280.D

1. Države članice koje među sobom žele uspostaviti pojačanu suradnju u jednom od područja obuhvaćenih Ugovorima, uz iznimku područja isključive nadležnosti i zajedničke vanjske i sigurnosne politike, upućuju Komisiji zahtjev u kojem navode područje primjene i ciljeve predložene pojačane suradnje. Komisija može u tom smislu Vijeću uputiti prijedlog. U slučaju da Komisija ne uputi prijedlog, dužna je obavijestiti dotične države članice o razlozima neupućivanja.

Odobrenje za pojačanu suradnju iz podstavka prvog daje Vijeće na prijedlog Komisije i uz prethodnu suglasnost Europskog parlamenta.

2. Zahtjev država članica koje među sobom žele uspostaviti pojačanu suradnju u okviru zajedničke vanjske i sigurnosne politike upućuje se Vijeću. Zahtjev se prosljeđuje Visokom predstavniku Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku, koji daje mišljenje o tome je li predložena pojačana suradnja u skladu sa zajedničkom vanjskom i sigurnosnom politikom Unije, te Komisiji, koja posebno daje mišljenje o tome je li predložena pojačana suradnja u skladu s ostalim politikama Unije. Zahtjev se na znanje prosljeđuje i Europskom parlamentu.

Odobrenje za pojačanu suradnju daje se odlukom Vijeća koje odlučuje jednoglasno.

Članak 280.E

U vijećanju mogu sudjelovati svi članovi Vijeća, ali u glasovanju sudjeluju samo članovi Vijeća koji predstavljaju države članice koje sudjeluju u pojačanoj suradnji.

Jednoglasnost čine samo glasovi predstavnika država članica koje sudjeluju u pojačanoj suradnji.

Kvalificirana se većina određuje u skladu s člankom 205. stavkom 3.

Članak 280.F

1. Svaka država članica koja želi sudjelovati u pojačanoj suradnji koja je u tijeku u jednom od područja iz članka 280.D stavka 1. priopćuje svoju namjeru Vijeću i Komisiji.

Komisija u roku od četiri mjeseca od dana primitka priopćenja potvrđuje sudjelovanje dotične države članice. Ona po potrebi navodi da su ispunjeni uvjeti za sudjelovanje i usvaja sve prijelazne mjere potrebne za primjenu akata koji su već doneseni u okviru pojačane suradnje.

Međutim, ako smatra da uvjeti sudjelovanja nisu ispunjeni, Komisija navodi aranžmane koje je potrebno usvojiti kako bi se ti uvjeti ispunili te utvrđuje rok za ponovno ispitivanje zahtjeva. Nakon isteka tog roka ponovno ispituje zahtjev, u skladu s postupkom određenim u podstavku drugom. Ako Komisija smatra da uvjeti za sudjelovanje još uvijek nisu ispunjeni, dotična se država članica može obratiti Vijeću, koje odlučuje o zahtjevu. Vijeće odlučuje u skladu s člankom 280.E. Vijeće na prijedlog Komisije može usvojiti i prijelazne mjere iz podstavka drugog.

2. Svaka država članica koja želi sudjelovati u pojačanoj suradnji koja je u tijeku u okviru zajedničke vanjske i sigurnosne politike, priopćuje svoju namjeru Vijeću, Visokom predstavniku Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku i Komisiji.

Vijeće potvrđuje sudjelovanje dotične države članice, nakon savjetovanja s Visokim predstavnikom Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku i nakon što, po potrebi, navede da su ispunjeni uvjeti za sudjelovanje. Vijeće na prijedlog Visokog predstavnika može usvojiti i sve prijelazne mjere potrebne za primjenu akata koji su već doneseni u okviru pojačane suradnje. Međutim, ako smatra da uvjeti sudjelovanja nisu ispunjeni, Vijeće navodi aranžmane koje je potrebno usvojiti kako bi se ti uvjeti ispunili te utvrđuje rok za ponovno ispitivanje zahtjeva za sudjelovanjem.

Za potrebe ovog stavka Vijeće odlučuje jednoglasno i u skladu s člankom 280.E.

Članak 280.G

Izdaci koji nastanu provedbom pojačane suradnje, a ne ulaze u administrativne troškove institucija, terete države članice koje sudjeluju u suradnji, osim ako svi članovi Vijeća, odlučujući jednoglasno nakon savjetovanja s Europskim parlamentom, odluče drukčije.

Članak 280.H

1. Kada se odredbom Ugovorâ, koja se može primijeniti u kontekstu pojačane suradnje, propisuje da Vijeće odlučuje jednoglasno, Vijeće, odlučujući jednoglasno u skladu s aranžmanima utvrđenima u članku 280.E, može donijeti odluku kojom se propisuje da će odlučivati kvalificiranom većinom.

2. Kada se odredbom Ugovorâ, koja se može primijeniti u kontekstu pojačane suradnje, propisuje da Vijeće donosi akte na temelju posebnog zakonodavnog postupka, Vijeće, odlučujući jednoglasno, u skladu s aranžmanima utvrđenima u članku 280.E, može donijeti odluku kojom se propisuje da će odlučivati na temelju redovnog zakonodavnog postupka. Vijeće odlučuje nakon savjetovanja s Europskim parlamentom.

3. Stavci 1. i 2. ne primjenjuju se na odluke koje se odnose na vojna ili obrambena pitanja.

Članak 280.I

Vijeće i Komisija osiguravaju koherentnost aktivnosti koje se poduzimaju u kontekstu pojačane suradnje i koherentnost takvih aktivnosti s politikama Unije te u tu svrhu surađuju."

OPĆE I ZAVRŠNE ODREDBE

- 279) Dio šesti prenumerira se u " DIO SEDMI ".
- 280) Članci 281., 293., 305. i 314. stavljaju se izvan snage. Članak 286. zamjenjuje se člankom 16.B.
- 281) Na kraju članka 282. dodaje se sljedeća rečenica: "Međutim, u pitanjima povezanim s djelovanjem pojedinih institucija, Uniju zastupa svaka institucija na temelju svoje administrativne autonomije."
- 282) Na početku članka 283. riječi "Vijeće, odlučujući kvalificiranom većinom na prijedlog Komisije i nakon savjetovanja" zamjenjuju se riječima "Europski parlament i Vijeće, uredbama, u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom i nakon savjetovanja", a riječ "utvrđuje" zamjenjuje se riječju "utvrđuju"; na kraju članka se riječi "službenika tih Zajednica" zamjenjuju riječima "službenika Unije".
- 283) U članku 288. stavak treći zamjenjuje se sljedećim:
- "Neovisno o stavku drugom, Europska središnja banka je, u skladu s općim načelima koja su zajednička pravima država članica, dužna naknaditi svaku štetu koju ona ili njezini službenici prouzroče pri obavljanju svojih dužnosti."

284) U članku 290. , riječi "Vijeće odlučujući jednoglasno," zamjenjuju se riječima "Vijeće uredbama, odlučujući jednoglasno,".

285) U članku 291. brišu se riječi ", Europski monetarni institut".

286) Članak 294. postaje članak 48.a.

287) Članak 299. mijenja se kako slijedi:

- (a) briše se stavak 1. Podstavak prvi stavka 2. i stavci 3. do 6. postaju članak 311.a; mijenjaju se kako je niže određeno točkom 293.

Stavak 2. nema brojevanu oznaku.

- (b) na početku stavka prvog briše se riječ "Međutim,", a riječi "francuskim prekomorskim departmanima" zamjenjuju se riječima "Guadeloupeu, Francuskoj Gvajani, Martiniku, Reunionu, Saint-Barthélemyju, Saint-Martinu"; na kraju tog stavka dodaje se sljedeća rečenica: "Kad Vijeće u skladu s posebnim zakonodavnim postupkom usvaja posebne mjere, ono također odlučuje na prijedlog Komisije i nakon savjetovanja s Europskim parlamentom."
- (c) stavak drugi zamjenjuje se sljedećim: "Mjere iz stavka prvog posebno se odnose na carinsku, trgovinsku i poreznu politiku, slobodne zone, poljoprivrednu i ribarstvenu politiku, uvjete za opskrbu sirovinama i osnovnom robom široke potrošnje, državne potpore i na uvjete pristupanja strukturnim fondovima i horizontalnim programima Zajednice."
- (d) na početku stavka trećeg upućivanje na podstavak drugi zamjenjuje se upućivanjem na stavak prvi.

288) Članci 300. i 301. zamjenjuju se člancima 188.N i 188.K, a članci 302. do 304. zamjenjuju se člankom 188.P.

289) Članak 308. zamjenjuje se sljedećim:

"Članak 308.

1. Ako se u okviru politika utvrđenih Ugovorima pokaže da je potrebno djelovanje Unije za postizanje jednog od ciljeva određenih Ugovorima, a Ugovorima nisu predviđene potrebne ovlasti, Vijeće, odlučujući jednoglasno na prijedlog Komisije i uz prethodnu suglasnost Europskog parlamenta usvaja odgovarajuće mjere. Kad Vijeće u skladu s posebnim zakonodavnim postupkom usvaja dotične posebne mjere, ono također odlučuje jednoglasno na prijedlog Komisije i uz prethodnu suglasnost Europskog parlamenta.

2. Primjenom postupka za praćenje poštovanja načela supsidijarnosti iz članka 3.b stavka 3. Ugovora o Europskoj uniji, Komisija upozorava nacionalne parlamente na prijedloge koji se temelje na ovom članku.

3. Mjere koje se temelje na ovom članku ne uključuju usklađivanje zakona ili drugih propisa država članica u slučaju kada se Ugovorima isključuje takvo usklađivanje.

4. Ovaj članak ne može biti temeljem za ostvarivanje ciljeva koji se odnose na zajedničku vanjsku i sigurnosnu politiku i bilo kojim aktom donesenim na temelju ovog članka moraju se poštovati ograničenja određena u drugom stavku članka 25.b Ugovora o Europskoj uniji."

290) Umeće se sljedeći novi članak 308.a:

"Članak 308.a

Članak 48. stavak 7. Ugovora o Europskoj uniji ne primjenjuje se na sljedeće članke:

- članak 269. stavak treći i četvrti
- članak 270.a stavak 2. podstavak prvi
- članak 308. i
- članak 309."

291) Članak 309. zamjenjuje se sljedećim:

"Članak 309.

Za potrebe članka 7. Ugovora o Europskoj uniji o suspenziji određenih prava koja proizlaze iz članstva u Uniji, član Europskog vijeća ili Vijeća koji predstavlja dotičnu državu članicu ne sudjeluje u glasovanju i dotična država članica ne uzima se u obzir pri izračunavanju jedne trećine ili četiri petine država članica iz stavaka 1. i 2. tog članka. Suzdržani glasovi nazočnih ili zastupanih članova ne sprečavaju donošenje odluka iz stavka 2. tog članka.

Za donošenje odluka iz članka 7. stavaka 3. i 4. Ugovora o Europskoj uniji kvalificirana se većina određuje u skladu s člankom 205. stavkom 3. točkom (b) ovog Ugovora.

Kad nakon donošenja odluke o suspenziji glasačkih prava, donesene na temelju članka 7. stavka 3. Ugovora o Europskoj uniji, Vijeće odlučuje kvalificiranom većinom na temelju odredbe Ugovorâ, ta se kvalificirana većina utvrđuje u skladu s člankom 205. stavkom 3. točkom (b) ovog Ugovora ili, kad Vijeće odlučuje na prijedlog Komisije ili Visokog predstavnika Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku, u skladu s člankom 205. stavkom 3. točkom (a).

Za potrebe članka 7. Ugovora o Europskoj uniji, Europski parlament odlučuje dvotrećinskom većinom danih glasova, koja predstavlja većinu njegovih članova."

292) Članak 310. postaje članak 188.M.

293) Članak 311. stavlja se izvan snage. Umeće se novi članak 311.a s tekstom članka 299. stavka 2. podstavka prvog i članka 299. stavaka 3. do 6.; tekst se mijenja kako slijedi:

(a) podstavak prvi stavka 2. i stavci 3. do 6. prenumeriraju se u stavke 1. do 5., a na početku članka umeće se sljedeći novi uvodni tekst:

"Osim odredaba iz članka 49.C Ugovora o Europskoj uniji koje se odnose na teritorijalno područje primjene Ugovorâ, primjenjuju se sljedeće odredbe:"

(b) na početku podstavka prvog stavka 2., koji je prenumeriran u stavak 1., riječi "francuske prekomorske departmane" zamjenjuju se riječima "Guadeloupe, Francusku Gvajanu, Martinik, Reunion, Saint-Barthélemy, Saint-Martin", a na kraju se dodaju riječi "u skladu s člankom 299."

(c) u stavku 3., koji je prenumeriran kao stavak 2., brišu se riječi "ovom Ugovoru", kao i riječi "ovog Ugovora" na kraju stavka

(d) u stavku 6., koji je prenumeriran kao stavak 5., uvodne riječi "Neovisno o prethodnim stavcima:" zamjenjuju se riječima "Neovisno o članku 49.C Ugovora o Europskoj uniji i stavcima 1. do 4. ovog članka:"

(e) na kraju članka dodaje se sljedeći novi stavak:

"6. Europsko vijeće na inicijativu predmetne države članice može donijeti odluku o izmjeni statusa, u odnosu na Uniju, danske, francuske ili nizozemske zemlje ili područja iz stavaka 1. i 2. Europsko Vijeće odlučuje jednoglasno nakon savjetovanja s Komisijom."

294) Briše se naslov "ZAVRŠNE ODREDBE" ispred članka 313.

295) Umeće se sljedeći članak 313.a:

"Članak 313.a

Odredbe članka 53. Ugovora o Europskoj uniji primjenjuju se na ovaj Ugovor."

ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 3.

Ovaj se Ugovor sklapa na neograničeno vrijeme.

Članak 4.

1. Protokol br. 1 koji je priložen ovom Ugovoru sadržava izmjene protokola priloženih Ugovoru o Europskoj uniji, Ugovoru o osnivanju Europske zajednice i/ili Ugovoru o osnivanju Europske zajednice za atomsku energiju.
2. Protokol br. 2 koji je priložen ovom Ugovoru sadržava izmjene Ugovora o osnivanju Europske zajednice za atomsku energiju.

Članak 5.

1. Članci, odjeljci, poglavlja, glave i dijelovi Ugovora o Europskoj uniji i Ugovora o osnivanju Europske zajednice, kako su izmijenjeni ovim Ugovorom, renumeriraju se u skladu s tablicama ekvivalenata koje su određene u prilogu ovom Ugovoru i koje čine sastavni dio ovog Ugovora.

2. Unakrsna upućivanja na članke, odjeljke, poglavlja, glave i dijelove Ugovora o Europskoj uniji i Ugovora o funkcioniranju Europske unije te njihova međusobna upućivanja prilagođuju se na temelju stavka 1., a upućivanja na stavke navedenih članaka kako su prenumerirani ili kako im je dâan novi redosljed na temelju odredaba ovog Ugovora prilagođuju se u skladu s tim odredbama.

Upućivanja na članke, odjeljke, poglavlja, glave i dijelove Ugovora o Europskoj uniji i Ugovora o osnivanju Europske zajednice sadržana u drugim ugovorima i aktima primarnog zakonodavstva na kojima se Unija temelji prilagođuju se na temelju stavka 1. ovog članka. Upućivanja na uvodne izjave Ugovora o Europskoj uniji ili na stavke ili članke Ugovora o Europskoj uniji ili Ugovora o osnivanju Europske zajednice kako su prenumerirani ili kako su raspoređeni na temelju odredaba ovog Ugovora prilagođuju se na temelju potonjeg.

Te se prilagodbe po potrebi primjenjuju i u slučaju kada je dotična odredba stavljena izvan snage.

3. Upućivanja na uvodne izjave, članke, odjeljke, poglavlja, glave i dijelove Ugovora o Europskoj uniji i Ugovora o osnivanju Europske zajednice, kako su izmijenjeni ovim Ugovorom, koja su sadržana u drugim instrumentima ili aktima tumače se kao upućivanja na uvodne izjave, članke, odjeljke, poglavlja, glave i dijelove tih Ugovora kako su prenumerirani u skladu sa stavkom 1. i na stavke navedenih članaka kako su prenumerirani ili kako im je dâan novi redosljed na temelju određenih odredaba ovog Ugovora.

Članak 6.

1. Visoke ugovorne stranke ratificiraju ovaj Ugovor u skladu sa svojim ustavnim odredbama. Isprave o ratifikaciji polažu se kod Vlade Talijanske Republike.

2. Ovaj Ugovor stupa na snagu 1. siječnja 2009., pod uvjetom da su prethodno položene sve isprave o ratifikaciji ili, ako do toga ne dođe, prvog dana mjeseca koji slijedi nakon što posljednja država potpisnica položi ispravu o ratifikaciji.

Članak 7.

Ovaj Ugovor, na koji se upućuje kao na Ugovor iz Lisabona i koji je sastavljen u jednom izvorniku na bugarskom, češkom, danskom, engleskom, estonskom, finskom, francuskom, grčkom, irskom, latvijskom, litvanskom, mađarskom, malteškom, nizozemskom, njemačkom, poljskom, portugalskom, rumunjskom, slovačkom, slovenskom, španjolskom, švedskom i talijanskom jeziku, pri čemu su tekstovi na svakom od ovih jezika jednako vjerodostojni, pohranjuje se u arhivu Vlade Talijanske Republike, koja vladama ostalih država potpisnica dostavlja po jedan ovjereni primjerak.

U POTVRDU TOGA niže potpisani opunomoćenici potpisali su ovaj Ugovor.

Съставено в Лисабон на тринадесети декември две хиляди и седма година.

Hecho en Lisboa, el trece de diciembre de dos mil siete.

V Lisabonu dne třináctého prosince dva tisíce sedm.

Udfærdiget i Lissabon den trettende december to tusind og syv.

Geschehen zu Lissabon am dreizehnten Dezember zweitausendsieben.

Kahe tuhanda seitsmenda aasta detsembrikuu kolmeteistkümnendal päeval Lissabonis.

Έγινε στη Λισσαβόνα, στις δέκα τρεις Δεκεμβρίου δύο χιλιάδες επτά.

Done at Lisbon on the thirteenth day of December in the year two thousand and seven.

Fait à Lisbonne, le treize décembre deux mille sept.

Arna dhéanamh i Liospóin, an tríú lá déag de Nollaig sa bhliain dhá mhíle a seacht.

Fatto a Lisbona, addì tredici dicembre duemilasette.

Lisabonā, divtūkstoš septītā gada trīspadsmitajā decembrī.

Priimta Lisabonoje du tūkstančiai septintųjų metų gruodžio trylikta diena.

Kelt Lisszabonban, a kétézer-hetedik év december tizenharmadik napján.

Magħmul f'Lisbona, fit-tlettax-il jum ta' Diċembru tas-sena elfejn u sebgha.

Gedaan te Lissabon, de dertiende december tweeduizend zeven.

Sporządzono w Lizbonie dnia trzynastego grudnia roku dwa tysiące siódmego.

Feito em Lisboa, em treze de Dezembro de dois mil e sete.

Întocmit la Lisabona la treisprezece decembrie două mii șapte.

V Lisabone dňa trinásteho decembra dvatisícšedem.

V Lizboni, dne trinajstega decembra leta dva tisoč sedem.

Tehty Lissabonissa kolmantenatoista päivänä joulukuuta vuonna kaksituhattaseitsemän.

Som skedde i Lissabon den trettonde december tjugohundrasju.

Voor Zijne Majesteit de Koning der Belgen
Pour Sa Majesté le Roi des Belges
Für Seine Majestät den König der Belgier

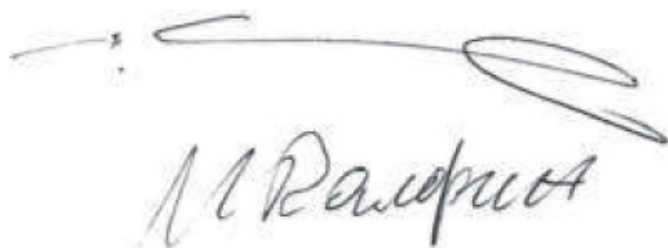
The image shows a handwritten signature in three languages. On the left is the Dutch version 'Vlaam.', in the middle is the French version 'Wallon.', and on the right is the German version 'Wallon.'. The signature is written in a cursive, flowing style.

„Deze handtekening verbindt eveneens de Vlaamse Gemeenschap, de Franse Gemeenschap, de Duitstalige Gemeenschap, het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.”

«Cette signature engage également la Communauté française, la Communauté flamande, la Communauté germanophone, la Région wallonne, la Région flamande et la Région de Bruxelles-Capitale.»

„Diese Unterschrift bindet zugleich die Deutschsprachige Gemeinschaft, die Flämische Gemeinschaft, die Französische Gemeinschaft, die Wallonische Region, die Flämische Region und die Region Brüssel-Hauptstadt.“

За Правителството на Република България

The image shows a handwritten signature in Bulgarian, which reads 'И. Рафиса'. The signature is written in a cursive style with a long horizontal stroke at the top.

Za prezidenta České republiky

Agnes
Schwarzenberg

For Hendes Majestæt Danmarks Dronning

Anders Fogh
Rasmussen

Für den Präsidenten der Bundesrepublik Deutschland

Frank-Walter
Steinmeier

Eesti Vabariigi Presidendi nimel

Andrus Ansip
Kriustalu

Thar ceann Uachtarán na hÉireann
For the President of Ireland

Bertie Ahern
Bertie Ahern

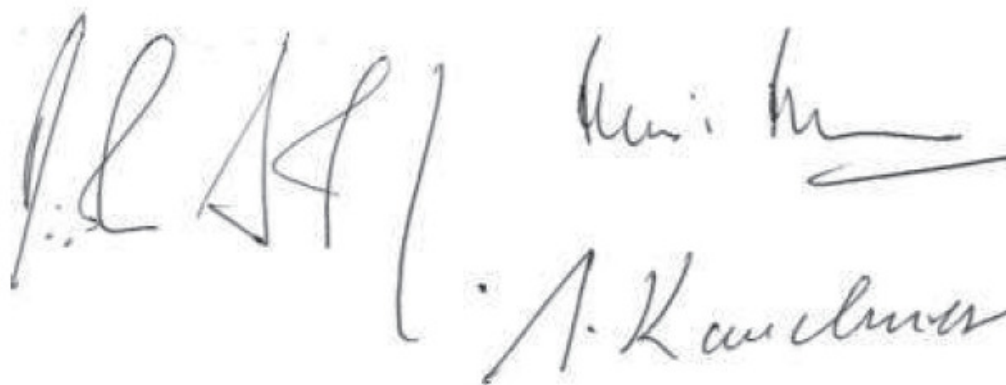
Για τον Πρόεδρο της Ελληνικής Δημοκρατίας

Karolos Papoulias
Kiriakos

Por Su Majestad el Rey de España

Javier Ferraz
777

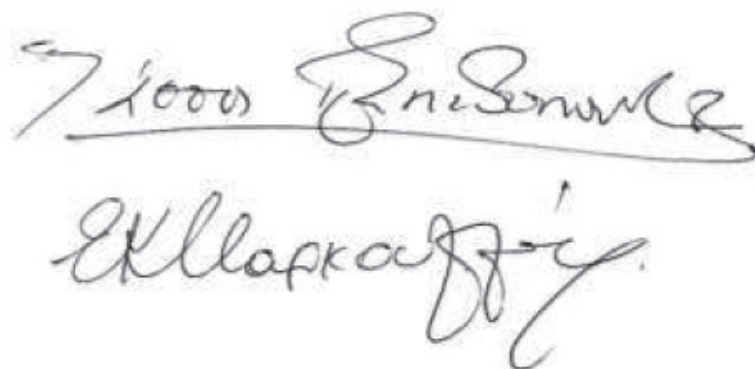
Pour le Président de la République française

A. Karamanlis

Per il Presidente della Repubblica italiana

Romano Prodi

Για τον Πρόεδρο της Κυπριακής Δημοκρατίας

Glafcos Clerides

Latvijas Republikas Valsts prezidenta vārdā

Valdis Zatlers.
Igaunskis [Signature]

Lietuvos Respublikos Prezidento vardu

Valdas Adamkus.
Gediminas Kerbelas
[Signature]

Pour Son Altesse Royale le Grand-Duc de Luxembourg

[Signature]

A Magyar Köztársaság Elnöke részéről

Árpád Göncz

Għall-President ta' Malta

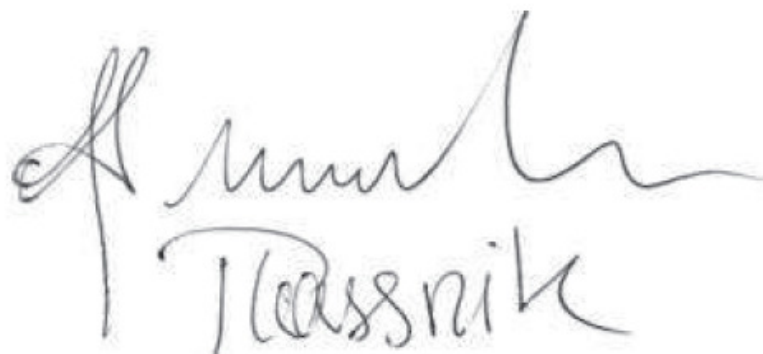

Michael Frendo

Voor Hare Majesteit de Koningin der Nederlanden

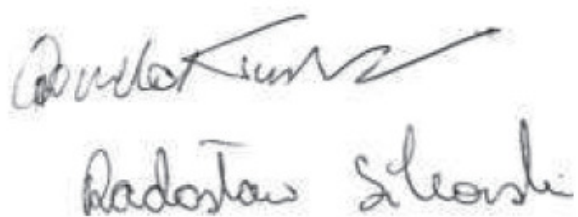

Für den Bundespräsidenten der Republik Österreich

Alexander
Van der Bellen

Za Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej

Andrzej Duda

Pelo Presidente da República Portuguesa

Marcelo Rebelo de Sousa

Pentru Președintele României

Băilă Iancu
Adrian Ciobotariu

Za predsednika Republike Slovenije

Priglasitev
Ljudmila Rupnik

Za prezidenta Slovenske republike

Kozeljica
Ján Kubiš

Suomen Tasavallan Presidentin puolesta
För Republiken Finlands President

Matti Vanhanen

Suomen Presidentin puolesta

För Konungariket Sveriges regering

Ulf Kristersson

Cecilia Malmström

For Her Majesty the Queen of the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland

Cecilia Malmström

PROTOKOLI

A. PROTOKOLI KOJI SU PRILOŽENI UGOVORU O EUROPSKOJ UNIJI, UGOVORU O
FUNKCIONIRANJU EUROPSKE UNIJE I, KAD JE PRIMJENJIVO, UGOVORU O
OSNIVANJU EUROPSKE ZAJEDNICE ZA ATOMSKU ENERGIJU

PROTOKOL

O ULOZI NACIONALNIH PARLAMENATA U EUROPSKOJ UNIJI

VISOKE UGOVORNE STRANKE,

PODSJEĆAJUĆI da je način na koji nacionalni parlamenti nadziru svoje vlade kad je riječ o aktivnostima Europske unije predmet ustavnog uređenja i prakse svake države članice,

ŽELEĆI potaknuti veću uključenost nacionalnih parlamenata u aktivnosti Europske unije i povećati njihovu sposobnost izražavanja svojih stavova o nacrtima zakonodavnih akata Europske unije i o drugim pitanjima koja za njih mogu biti od posebnog interesa,

SPORAZUMJELE SU SE o sljedećim odredbama koje se prilažu Ugovoru o Europskoj uniji, Ugovoru o funkcioniranju Europske unije i Ugovoru o osnivanju Europske zajednice za atomsku energiju:

Glava I.

INFORMACIJE ZA NACIONALNE PARLAMENTE

Članak 1.

Dokumente o savjetovanju Komisije (zelene i bijele knjige i komunikacije) Komisija nakon objavljivanja izravno prosljeđuje nacionalnim parlamentima. Komisija prosljeđuje i godišnji zakonodavni program kao i svaki drugi instrument zakonodavnog planiranja ili politike nacionalnim parlamentima, i to istodobno kad i Europskom parlamentu i Vijeću.

Članak 2.

Nacrti zakonodavnih akata koji se šalju Europskom parlamentu i Vijeću prosljeđuju se nacionalnim parlamentima.

Za potrebe ovog Protokola "nacrt zakonodavnih akata" znači prijedloge Komisije, inicijative skupine država članica, inicijative Europskog parlamenta, zahtjeve Suda, preporuke Europske središnje banke i zahtjeve Europske investicijske banke, za donošenje zakonodavnog akta.

Komisija nacрте zakonodavnih akata koje je sama predložila prosljeđuje izravno nacionalnim parlamentima, i to istodobno kad i Europskom parlamentu i Vijeću.

Europski parlament nacрте zakonodavnih akata koje je sam predložio prosljeđuje izravno nacionalnim parlamentima.

Nacрте zakonodavnih akata koje je predložila skupina država članica, Sud, Europska središnja banka ili Europska investicijska banka Vijeće prosljeđuje nacionalnim parlamentima.

Članak 3.

Nacionalni parlamenti mogu predsjednicima Europskog parlamenta, Vijeća i Komisije uputiti obrazloženo mišljenje o tome poštuje li se u nacrtu zakonodavnog akta načelo supsidijarnosti, u skladu s postupkom utvrđenim Protokolom o primjeni načelâ supsidijarnosti i proporcionalnosti.

Ako nacrt zakonodavnog akta predlaže skupina država članica, predsjednik Vijeća prosljeđuje obrazloženo mišljenje ili mišljenja vladama tih država članica.

Ako nacrt zakonodavnog akta predlaže Sud, Europska središnja banka ili Europska investicijska banka, predsjednik Vijeća prosljeđuje obrazloženo mišljenje ili mišljenja dotičnoj instituciji ili tijelu.

Članak 4.

Od trenutka kad je nacrt zakonodavnog akta dostupan nacionalnim parlamentima na službenim jezicima Unije do dana kad se stavlja na privremeni dnevni red Vijeća radi njegova donošenja ili usvajanja stajališta na temelju zakonodavnog postupka mora proći osam tjedana. Iznimke su moguće u žurnim slučajevima, a razlozi za žurnost navode se u aktu ili u stajalištu Vijeća. Osim u žurnim slučajevima za koja su navedeni valjani razlozi, o nacrtu zakonodavnog akta nije moguće postići dogovor tijekom tih osam tjedana. Osim u žurnim slučajevima za koja su navedeni valjani razlozi, između stavljanja nacrta zakonodavnog akta na privremeni dnevni red Vijeća i usvajanja stajališta mora proći deset dana.

Članak 5.

Dnevni redovi i rezultat sastanaka Vijeća, uključujući zapisnike sa sastanaka na kojima Vijeće razmatra nacрте zakonodavnih akata, dostavljaju se izravno nacionalnim parlamentima, istodobno kad i vladama država članica.

Članak 6.

Kad Europsko vijeće namjerava koristiti članak 48. stavak 7. podstavak prvi i drugi Ugovora o Europskoj uniji, nacionalni parlamenti obavješćuju se o inicijativi Europskog vijeća najmanje šest mjeseci prije donošenja bilo kakve odluke.

Članak 7.

Revizorski sud svoje godišnje izvješće prosljeđuje na znanje nacionalnim parlamentima istodobno kad i Europskom parlamentu i Vijeću.

Članak 8.

Kad nacionalni parlamentarni sustav nije jednodoman, primjenjuju se članci 1. do 7. na sve domove od kojih se sastoji parlament.

Glava II.

MEĐUPARLAMENTARNA SURADNJA

Članak 9.

Europski parlament i nacionalni parlamenti zajedno utvrđuju organizaciju i promicanje učinkovite i redovite međuparlamentarne suradnje unutar Unije.

Članak 10.

Konferencija parlamentarnih odbora za poslove Unije može svaki doprinos koji smatra uputnim proslijediti na razmatranje Europskom parlamentu, Vijeću i Komisiji. Ta konferencija nadalje promiče razmjenu informacija i najbolje prakse između nacionalnih parlamenata i Europskog parlamenta, uključujući i njihove posebne odbore. Također može organizirati međuparlamentarne konferencije o posebnim temama, posebice kako bi se raspravljalo o pitanjima zajedničke vanjske i sigurnosne politike, uključujući zajedničku sigurnosnu i obrambenu politiku. Doprinosi s konferencije ne obvezuju nacionalne parlamente i ne dovode u pitanje njihova stajališta.

PROTOKOL

O PRIMJENI NAČELA SUPSIDIJARNOSTI I PROPORCIONALNOSTI

VISOKE UGOVORNE STRANKE,

ŽELEĆI osigurati da se odluke donose na razini što je moguće bližoj građanima Unije,

ODLUČNE da uspostave uvjete za primjenu načela supsidijarnosti i proporcionalnosti, kako je to utvrđeno u članku 3.b Ugovora o Europskoj uniji, te da uspostave sustav nadzora nad primjenom tih načela,

SPORAZUMJELE SU SE o sljedećim odredbama koje se prilažu Ugovoru o Europskoj uniji i Ugovoru o funkcioniranju Europske unije:

Članak 1.

Svaka institucija osigurava trajno poštovanje načela supsidijarnosti i proporcionalnosti, kako je to utvrđeno u članku 3.b Ugovora o Europskoj uniji.

Članak 2.

Prije nego što predloži zakonodavne akte, Komisija provodi opsežna savjetovanja. U tim se savjetovanjima po potrebi uzima u obzir regionalni i lokalni aspekt predviđene mjere. U izuzetno žurnim slučajevima Komisija ne provodi takva savjetovanja. Komisija u svom prijedlogu navodi razloge za svoju odluku.

Članak 3.

Za potrebe ovog Protokola "nacrt zakonodavnih akata" znači prijedloge Komisije, inicijative skupine država članica, inicijative Europskog parlamenta, zahtjeve Suda, preporuke Europske središnje banke i zahtjeve Europske investicijske banke za donošenje zakonodavnog akta.

Članak 4.

Komisija prosljeđuje svoje nacрте zakonodavnih akata i njihove izmijenjene nacрте nacionalnim parlamentima istodobno kad i zakonodavcu Unije.

Europski parlament prosljeđuje svoje nacрте zakonodavnih akata i njegove izmijenjene nacрте nacionalnim parlamentima.

Vijeće prosljeđuje nacрте zakonodavnih akata koje je predložila skupina država članica, Sud, Europska središnja banka ili Europska investicijska banka te izmijenjene nacрте nacionalnim parlamentima.

Nakon njihova donošenja, Europski parlament prosljeđuje svoje zakonodavne rezolucije, a Vijeće svoja stajališta nacionalnim parlamentima.

Članak 5.

Nacrti zakonodavnih akata opravdani su s obzirom na načela supsidijarnosti i proporcionalnosti. Svaki nacrt zakonodavnog akta mora sadržavati detaljnu izjavu kojom se omogućuje procjena sukladnosti s načelima supsidijarnosti i proporcionalnosti. Ta bi izjava trebala sadržavati ocjenu financijskog utjecaja prijedloga i, u slučaju direktive, njezinih učinaka za pravila koja države članice moraju uvesti, uključujući po potrebi i regionalno zakonodavstvo. Razlozi za zaključak da se cilj Unije može bolje ostvariti na razini Unije obrazlažu se pomoću kvalitativnih i, kad god je to moguće, kvantitativnih pokazatelja. U nacrtima zakonodavnih akata uzima se u obzir potreba da se svako opterećenje, financijsko ili administrativno, koje nastaje za Uniju, nacionalne vlade, regionalne ili lokalne vlasti, gospodarske subjekte i građane svede na najmanju moguću mjeru i da bude primjereno cilju koji se treba ostvariti.

Članak 6.

Svaki nacionalni parlament ili svaki dom nacionalnog parlamenta može u roku od osam tjedana od dana prosljeđivanja nacrta zakonodavnog akta na službenim jezicima Unije uputiti predsjednicima Europskog parlamenta, Vijeća i Komisije obrazloženo mišljenje u kojem navodi zašto smatra da dotični nacrt nije u skladu s načelom supsidijarnosti. Svaki nacionalni parlament ili svaki dom nacionalnog parlamenta po potrebi se savjetuje s regionalnim parlamentima koji imaju zakonodavne ovlasti.

Ako nacrt zakonodavnog akta predlaže skupina država članica, predsjednik Vijeća prosljeđuje mišljenje vladama tih država članica.

Ako nacrt zakonodavnog akta predlaže Sud, Europska središnja banka ili Europska investicijska banka, predsjednik Vijeća prosljeđuje mišljenje dotičnoj instituciji ili tijelu.

Članak 7.

1. Europski parlament, Vijeće i Komisija te, kad je to primjereno, skupina država članica, Sud, Europska središnja banka ili Europska investicijska banka ako su oni predložili nacrt zakonodavnog akta, uzimaju u obzir obrazloženo mišljenje koje su donijeli nacionalni parlamenti ili dom nacionalnog parlamenta.

Svaki nacionalni parlament ima dva glasa podijeljena na temelju nacionalnog parlamentarnog sustava. U slučaju dvodomnog parlamentarnog sustava, svaki dom ima jedan glas.

2. Kad obrazložena mišljenja o nepoštovanju načela supsidijarnosti u nekom nacrtu zakonodavnog akta predstavljaju najmanje jednu trećinu svih glasova koji su dodijeljeni nacionalnim parlamentima u skladu s stavkom 1. podstavkom drugim, nacrt se mora preispitati. Taj je prag četvrtina u slučaju kada je nacrt zakonodavnog akta dostavljen na temelju članka 61.I Ugovora o funkcioniranju Europske unije koji se odnosi na područje slobode, sigurnosti i pravde.

Nakon tog preispitivanja Komisija ili, kad je to primjereno, skupina država članica, Europski parlament, Sud, Europska središnja banka ili Europska investicijska banka ako su oni predložili nacrt zakonodavnog akta, mogu odlučiti zadržati, izmijeniti ili povući nacrt. Za takvu se odluku mora dati obrazloženje.

3. Nadalje, na temelju redovnog zakonodavnog postupka, kad obrazložena mišljenja o nepoštovanju načela supsidijarnosti u predloženom zakonodavnom aktu predstavljaju najmanje običnu većinu glasova koji su dodijeljeni nacionalnim parlamentima u skladu s stavkom 1. podstavkom drugim, nacrt se mora preispitati. Nakon tog preispitivanja Komisija može odlučiti zadržati, izmijeniti ili povući prijedlog.

Ako odluči zadržati prijedlog, Komisija mora obrazloženim mišljenjem opravdati zašto smatra da je prijedlog u skladu s načelom supsidijarnosti. To obrazloženo mišljenje zajedno s obrazloženim mišljenjima nacionalnih parlamenata moraju se dostaviti zakonodavcu Unije da ih uzme u obzir u okviru postupka:

- (a) prije zaključenja prvog čitanja zakonodavac (Europski parlament i Vijeće) razmatra je li zakonodavni prijedlog u skladu s načelom supsidijarnosti, uzimajući osobito u obzir dane razloge koji su zajednički većini nacionalnih parlamenata te obrazloženo mišljenje Komisije
- (b) ako, većinom koju čini 55 % članova Vijeća ili većinom danih glasova u Europskom parlamentu, zakonodavac smatra da prijedlog nije u skladu s načelom supsidijarnosti, zakonodavni se prijedlog više ne razmatra.

Članak 8.

Sud Europske unije nadležan je za odlučivanje u postupcima koje zbog povrede načela supsidijarnosti zakonodavnim aktom, u skladu s pravilima utvrđenima u članku 230. Ugovora o funkcioniranju Europske unije pokreću ili o kojima izvješćuju države članice u skladu sa svojim pravnim poretkom u ime svog nacionalnog parlamenta ili njegova doma.

U skladu s pravilima utvrđenima navedenim člankom, Odbor regija također može pokrenuti takve postupke protiv zakonodavnih akata pri čijem je donošenju Ugovorom o funkcioniranju Europske unije predviđeno savjetovanje s Odborom regija.

Članak 9.

Komisija svake godine Europskom Vijeću, Europskom parlamentu, Vijeću i nacionalnim parlamentima dostavlja izvješće o primjeni članka 3.b Ugovora o Europskoj uniji. To se godišnje izvješće prosljeđuje i Gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija.

PROTOKOL

O EUROSKUPINI

VISOKE UGOVORNE STRANKE,

ŽELEĆI promicati uvjete za snažniji gospodarski rast Europske unije i, u tu svrhu, razviti sve tješnju koordinaciju ekonomskih politika u euro području,

SVJESNE potrebe za utvrđivanjem posebnih odredaba u svrhu pojačanog dijaloga među državama članicama čija je valuta euro, dok euro ne postane valuta svih država članica,

SPORAZUMJELE SU SE o sljedećim odredbama koje se prilažu Ugovoru o Europskoj uniji i Ugovoru o funkcioniranju Europske unije:

Članak 1.

Ministri država članica čija je valuta euro sastaju se neformalno. Ti se sastanci po potrebi sazivaju radi raspravljanja o pitanjima koja se odnose na posebne odgovornosti koje dijele u pogledu jedinstvene valute. Komisija sudjeluje na sastancima. Europsku središnju banku poziva se da sudjeluje na tim sastancima koje pripremaju predstavnici ministara odgovornih za financije država članica čija je valuta euro i Komisija.

Članak 2.

Ministri država članica čija je valuta euro biraju predsjednika na dvije i pol godine odlukom većine tih država članica.

PROTOKOL

O STALNOJ STRUKTURIRANOJ SURADNJI USPOSTAVLJENOJ ČLANKOM 28.A UGOVORA O EUROPSKOJ UNIJI

VISOKE UGOVORNE STRANKE,

UZIMAJUĆI U OBZIR članak 28.A stavak 6. i članak 28.E Ugovora o Europskoj uniji,

PODSJEĆAJUĆI da Unija provodi zajedničku vanjsku i sigurnosnu politiku koja počiva na ostvarenju sve veće usklađenosti djelovanja država članica,

PODSJEĆAJUĆI da je zajednička sigurnosna i obrambena politika sastavni dio zajedničke vanjske i sigurnosne politike, da Uniji osigurava operativne kapacitete koji se temelje na civilnim i vojnim sredstvima, da Unija ta sredstva može koristiti u zadaćama iz članka 28.B Ugovora o Europskoj uniji izvan Unije u svrhu očuvanja mira, sprečavanja sukoba i jačanja međunarodne sigurnosti u skladu s načelima Povelje Ujedinjenih naroda, da se izvršavanje tih zadaća treba provoditi primjenom sposobnosti koje osiguravaju države članice u skladu s načelom jedinstva snaga,

PODSJEĆAJUĆI da zajednička sigurnosna i obrambena politika Unije ne dovodi u pitanje poseban karakter sigurnosne i obrambene politike određenih država članica,

PODSJEĆAJUĆI da se zajedničkom sigurnosnom i obrambenom politikom Unije poštuju obveze iz Sjevernoatlantskog ugovora onih država članica koje svoju zajedničku obranu žele ostvariti unutar Organizacije Sjevernoatlantskog ugovora, koja ostaje temelj kolektivne obrane njezinih članica, i da je u skladu sa zajedničkom sigurnosnom i obrambenom politikom uspostavljenom u tom okviru,

UVJERENE da će istaknutija uloga Unije u pitanjima sigurnosti i obrane doprinijeti vitalnosti obnovljenog Atlantskog saveza, u skladu s aranžmanima Berlin Plus,

ČVRSTO ODLUČIVŠI osigurati da Unija bude sposobna u cijelosti preuzeti svoje odgovornosti u međunarodnoj zajednici,

PREPOZNAJUĆI da Organizacija ujedinjenih naroda može zatražiti pomoć Unije u hitnoj provedbi misija koje se poduzimaju na temelju poglavlja VI. i VII. Povelje Ujedinjenih naroda,

PREPOZNAJUĆI da će jačanje sigurnosne i obrambene politike zahtijevati da države članice ulažu napore u području sposobnosti,

SVJESNE da ulazak u novu fazu razvoja europske sigurnosne i obrambene politike uključuje odlučne napore dotičnih država članica,

PODSJEĆAJUĆI na važnost da Visoki predstavnik Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku bude u potpunosti uključen u postupke koji se odnose na stalnu strukturiranu suradnju,

SPORAZUMJELE SU SE o sljedećim odredbama koje se prilažu Ugovoru o Europskoj uniji i Ugovoru o funkcioniranju Europske unije:

Članak 1.

Stalna strukturirana suradnja iz članka 28.A stavka 6. Ugovora o Europskoj uniji otvorena je svakoj državi članici koja se od dana stupanja Ugovora iz Lisabona na snagu obveže:

- (a) intenzivnije nastaviti razvitak svojih obrambenih sposobnosti razvijajući svoj nacionalni doprinos i, po potrebi, sudjelovanjem u multinacionalnim snagama, u glavnim europskim programima za opremu i aktivnostima Agencije u području razvitka obrambenih sposobnosti, istraživanja, nabave i naoružanja (Europska obrambena agencija) i
- (b) da najkasnije do 2010., na nacionalnoj razini ili kao sastavnica skupina multinacionalnih snaga, može staviti na raspolaganje ciljane borbene jedinice za planirane misije, koje su na taktičkoj razini ustrojene kao borbena skupina, s pomoćnim elementima koji uključuju transport i logistiku, i koje su u roku od 5 do 30 dana sposobne izvršiti zadaće iz članka 28.b Ugovora o Europskoj uniji, posebice kao odgovor na zahtjeve Organizacije ujedinjenih naroda, i koje se mogu održati tijekom početnog razdoblja od 30 dana uz mogućnost produljenja do najmanje 120 dana.

Članak 2.

Kako bi ostvarile ciljeve utvrđene člankom 1., države članice koje sudjeluju u stalnoj strukturiranoj suradnji obvezuju se:

- (a) od stupanja Ugovora iz Lisabona na snagu surađivati s ciljem ostvarenja odobrenih ciljeva koji se odnose na razinu investicijskih izdataka za obrambenu opremu i redovito te ciljeve preispitivati s obzirom na sigurnosno okruženje i međunarodne odgovornosti Unije
- (b) uzajamno uskladiti svoj obrambeni aparat koliko je god to moguće, ponajprije usklađivanjem utvrđivanja svojih vojnih potreba, udruživanjem i po potrebi specijalizacijom svojih obrambenih sredstava i sposobnosti te poticanjem suradnje u područjima osposobljavanja i logistike
- (c) poduzeti konkretne mjere kako bi se poboljšala raspoloživost, interoperabilnost, fleksibilnost i raspoređivanje snaga, ponajprije utvrđivanjem zajedničkih ciljeva glede uporabe snaga, uključujući mogućnost preispitivanja nacionalnih postupaka odlučivanja
- (d) surađivati kako bi osigurale poduzimanje potrebnih mjera, uključujući i multinacionalne pristupe, ne dovodeći u pitanje obveze preuzete u tom smislu u okviru Organizacije Sjevernoatlantskog ugovora, s ciljem uklanjanja nedostataka koji su uočeni u okviru "Mehanizma za razvoj sposobnosti"
- (e) po potrebi sudjelovati u razvitku velikih zajedničkih ili europskih programa za opremu u okviru Europske obrambene agencije.

Članak 3.

Europska obrambena agencija doprinosi redovitoj ocjeni doprinosa država članica sudionica s obzirom na sposobnosti, posebice doprinosa koji se daju u skladu s kriterijima koji se, između ostalog, trebaju utvrditi na temelju članka 2., i o tome izvješćuje najmanje jedanput godišnje. Ocjena može poslužiti kao temelj za preporuke Vijeća i odluke koje se donose u skladu s člankom 28.E Ugovora o Europskoj uniji.

PROTOKOL

KOJI SE ODNOSI NA ČLANAK 6. STAVAK 2. UGOVORA O EUROPSKOJ UNIJI O PRISTUPANJU UNIJE EUROPSKOJ KONVENCIJI ZA ZAŠTITU LJUDSKIH PRAVA I TEMELJNIH SLOBODA

VISOKE UGOVORNE STRANKE

SPORAZUMJELE SU SE o sljedećim odredbama koje se prilažu Ugovoru o Europskoj uniji i Ugovoru o funkcioniranju Europske unije:

Članak 1.

Sporazum koji se odnosi na pristupanje Unije Europskoj konvenciji za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda (dalje u tekstu "Europska konvencija") predviđeno u članku 6. stavku 2. Ugovora o Europskoj uniji predviđa očuvanje posebnih značajki Unije i prava Unije, osobito u odnosu na:

- (a) posebne aranžmane za moguće sudjelovanje Unije u nadzornim tijelima Europske konvencije
- (b) mehanizme koji su potrebni kako bi se osiguralo da postupci od strane država nečlanica Unije i pojedine tužbe budu odgovarajuće upućene državama članicama i/ili Uniji.

Članak 2.

Sporazumom iz članka 1. osigurava se da pristupanje Unije ne utječe na nadležnosti Unije ili ovlasti njezinih institucija. Njime se osigurava da ništa u njemu ne utječe na položaj država članica u odnosu na Europsku konvenciju, ponajprije u odnosu na njezine Protokole, mjere koje države članice poduzimaju kojima odstupaju od Europske konvencije u skladu s njezinim člankom 15. i rezerve koje su države članice stavile na neke odredbe Europske konvencije u skladu s njezinim člankom 57.

Članak 3.

Ništa iz sporazuma iz članka 1. ne utječe na članak 292. Ugovora o funkcioniranju Europske unije.

PROTOKOL

O UNUTARNJEM TRŽIŠTU I TRŽIŠNOM NATJECANJU

VISOKE UGOVORNE STRANKE,

UZIMAJUĆI U OBZIR da unutarnje tržište kako je određeno člankom 2. Ugovora o Europskoj uniji uključuje sustav kojim se osigurava nenarušavanje tržišnog natjecanja,

SPORAZUMJELE SU SE da:

ako je to potrebno, Unija u tu svrhu poduzme djelovanje prema odredbama Ugovorâ, uključujući odredbe na temelju članka 308. Ugovora o funkcioniranju Europske unije.

Ovaj se Protokol prilaže Ugovoru o Europskoj uniji i Ugovoru o funkcioniranju Europske unije.

PROTOKOL

O PRIMJENI POVELJE O TEMELJNIM PRAVIMA EUROPSKE UNIJE U POLJSKOJ I U UJEDINJENOJ KRALJEVINI

VISOKE UGOVORNE STRANKE,

BUDUĆI DA u članku 6. Ugovora o Europskoj uniji Unija priznaje prava, slobode i načela određena Poveljom o temeljnim pravima Europske unije,

BUDUĆI DA se Povelja primjenjuje uz strogo poštovanje odredaba navedenog članka 6. glave VII. same Povelje,

BUDUĆI DA se navedenim člankom 6. nalaže da Povelju primjenjuju i da je tumače sudovi u Poljskoj i u Ujedinjenoj Kraljevini strogo se pridržavajući obrazloženja iz tog članka;

BUDUĆI DA Povelja sadržava i prava i načela,

BUDUĆI DA Povelja sadržava odredbe i građanske i političke prirode te odredbe gospodarske i socijalne prirode,

BUDUĆI DA Povelja ponovno potvrđuje prava, slobode i načela priznata u Uniji i još ih bolje izlaže, ne stvarajući pritom nova prava ili načela,

PODSJEĆAJUĆI na obveze Poljske i Ujedinjene Kraljevine iz Ugovora o Europskoj uniji, Ugovora o funkcioniranju Europske unije i prava Unije općenito,

PRIMJEĆUJUĆI želju Poljske i Ujedinjene Kraljevine da objasne određene aspekte primjene Povelje,

U ŽELJI da stoga objasne primjenu Povelje u vezi sa zakonima i administrativnim djelovanjem Poljske i Ujedinjene Kraljevine te njezinu primjenjivost na sudu u Poljskoj i Ujedinjenoj Kraljevini,

PONOVNO POTVRĐUJUĆI da upućivanja u ovom Protokolu na primjenu posebnih odredaba Povelje ni u kojem slučaju ne dovode u pitanje primjenu drugih odredaba Povelje,

PONOVNO POTVRĐUJUĆI da ovaj Protokol ne dovodi u pitanje primjenu Povelje na druge države članice,

PONOVNO POTVRĐUJUĆI da ovaj Protokol ne dovodi u pitanje ostale obveze Poljske i Ujedinjene Kraljevine iz Ugovora o Europskoj uniji, Ugovora o funkcioniranju Europske unije i prava Unije općenito,

SPORAZUMJELE SU SE o sljedećim odredbama koje se prilažu Ugovoru o Europskoj uniji i Ugovoru o funkcioniranju Europske unije:

Članak 1.

1. Poveljom se ne proširuje nadležnost Suda Europske unije ili bilo kojeg drugog suda Poljske ili Ujedinjene Kraljevine da odlučuje o neusklađenosti zakona, uredbi ili upravnih odredbi, praksi ili djelovanja Poljske ili Ujedinjene Kraljevine s temeljnim pravima, slobodama i načelima koja se ponovno potvrđuju Poveljom.

2. Posebice i zbog otklanjanja svake dvojbe, glavom IV. Povelje ne stvaraju se nikakva utuživa prava primjenjiva na Poljsku i Ujedinjenu Kraljevinu, osim ako Poljska ili Ujedinjena Kraljevina predviđaju takva prava u svom nacionalnom pravu.

Članak 2.

U mjeri u kojoj se odredba Povelje odnosi na nacionalne zakone i prakse, na Poljsku ili Ujedinjenu Kraljevinu primjenjuje se samo u mjeri u kojoj su prava ili načela koja sadržava priznata u pravu ili praksama Poljske ili Ujedinjene Kraljevine.

PROTOKOL

O IZVRŠAVANJU PODIJELJENE NADLEŽNOSTI

VISOKE UGOVORNE STRANKE

SPORAZUMJELE SU SE o sljedećim odredbama koje se prilažu Ugovoru o Europskoj uniji i Ugovoru o funkcioniranju Europske unije:

Jedini članak

S obzirom na članak 2.A, stavak 2. Ugovora o funkcioniranju Europske unije o podijeljenoj nadležnosti, kada Unija u određenom području poduzme djelovanje, opseg tog izvršavanja nadležnosti obuhvaća samo one elemente koji se uređuju predmetnim aktom Unije i stoga ne obuhvaća čitavo područje.

PROTOKOL

O USLUGAMA OD OPĆEG INTERESA

VISOKE UGOVORNE STRANKE,

ŽELEĆI naglasiti važnost usluga od općeg interesa,

SPORAZUMJELE SU SE o sljedećim odredbama za tumačenje koje se prilažu Ugovoru o Europskoj uniji i Ugovoru o funkcioniranju Europske unije:

Članak 1.

Zajedničke vrijednosti Unije u pogledu usluga od općeg gospodarskog interesa u smislu članka 16. Ugovora o funkcioniranju Europske unije osobito uključuju:

- ključnu ulogu i široko diskrecijsko pravo nacionalnih, regionalnih i lokalnih tijela u pružanju, naručivanju i organiziranju usluga od općeg gospodarskog interesa u najvećoj mogućoj mjeri povezanih s potrebama korisnika
- raznolikost različitih usluga od općeg gospodarskog interesa te razliku potreba i sklonosti korisnika koje mogu proizlaziti iz različitih geografskih, socijalnih i kulturnih okolnosti
- visoku razinu kvalitete, sigurnosti i financijske dostupnosti, jednak tretman i promicanje univerzalnog pristupa i pravâ korisnikâ.

Članak 2.

Odredbe Ugovorâ ni na koji način ne utječu na nadležnost država članica za pružanje, naručivanje i organiziranje negospodarskih usluga od općeg interesa.

PROTOKOL

O ODLUCI VIJEĆA O PROVEDBI ČLANKA 9.C STAVKA 4. UGOVORA O EUROPSKOJ UNIJI I ČLANKA 205. STAVKA 2. UGOVORA O FUNKCIONIRANJU EUROPSKE UNIJE IZMEĐU 1. STUDENOGA 2014. I 31. OŽUJKA 2017., S JEDNE STRANE, TE OD 1. TRAVNJA 2017., S DRUGE STRANE

VISOKE UGOVORNE STRANKE,

UZIMAJUĆI U OBZIR veliku važnost dogovora o Odluci Vijeća o provedbi članka 9.C stavka 4. Ugovora o Europskoj uniji i članka 205. stavka 2. Ugovora o funkcioniranju Europske unije između 1. studenoga 2014. i 31. ožujka 2017., s jedne strane, te od 1. travnja 2017., s druge strane, (dalje u tekstu "Odluka") prilikom prihvaćanja Ugovora iz Lisabona,

SPORAZUMJELE SU SE o sljedećim odredbama koje se prilažu Ugovoru o Europskoj uniji i Ugovoru o funkcioniranju Europske unije:

Jedini članak

Prije nego što Vijeće ispita bilo koji nacrt čiji je cilj izmijeniti odnosno staviti izvan snage Odluku ili bilo koju njezinu odredbu, ili neizravno izmijeniti njezino područje primjene ili njezino značenje putem izmjene nekog drugog pravnog akta Unije, Europsko vijeće dužno je održati preliminarnu raspravu o navedenom nacrtu, odlučujući konsenzusom u skladu s člankom 9.B stavkom 4. Ugovora o Europskoj uniji.

PROTOKOL

O PRIJELAZNIM ODREDBAMA

VISOKE UGOVORNE STRANKE,

BUDUĆI DA je radi prijelaza od institucionalnih odredaba Ugovorâ koje su se primjenjivale prije stupanja na snagu Ugovora iz Lisabona na odredbe sadržane u tom Ugovoru potrebno utvrditi prijelazne odredbe,

SPORAZUMJELE SU SE o sljedećim odredbama koje se prilažu Ugovoru o Europskoj uniji, Ugovoru o funkcioniranju Europske unije i Ugovoru o osnivanju Europske zajednice za atomsku energiju:

Članak 1.

U ovom Protokolu riječ "Ugovori" znači Ugovor o Europskoj uniji, Ugovor o funkcioniranju Europske unije i Ugovor o osnivanju Zajednice za atomsku energiju.

Glava I.

ODREDBE O EUROPSKOM PARLAMENTU

Članak 2.

U skladu s člankom 9.A stavkom 2., podstavkom drugim Ugovora o Europskoj uniji, Europsko vijeće pravodobno usvaja odluku kojom se prije izbora za Europski parlament u 2009. godini određuje sastav Europskog parlamenta.

Do kraja parlamentarnog mandata od 2004. do 2009. sastav i broj predstavnika izabranih u Europski parlament ostaje isti kao na dan stupanja Ugovora iz Lisabona na snagu.

Glava II.

ODREDBE O KVALIFICIRANOJ VEĆINI

Članak 3.

1. U skladu s člankom 9.C stavkom 4. Ugovora o Europskoj uniji, odredbe tog stavka i odredbe članka 205. stavka 2. Ugovora o funkcioniranju Europske unije koje se odnose na definiciju kvalificirane većine u Europskom vijeću i Vijeću proizvode pravne učinke od 1. studenoga 2014.
2. U razdoblju od 1. studenoga 2014. do 31. ožujka 2017., kad se akt donosi kvalificiranom većinom, član Vijeća može zatražiti da bude donesen u skladu s kvalificiranom većinom kako je definirano u stavku 3. U tom se slučaju primjenjuju članci 3. i 4.
3. Do 31. listopada 2014. sljedeće odredbe ostaju na snazi, ne dovodeći u pitanje odredbe članka 201.a stavka 1. podstavka drugog Ugovora o funkcioniranju Europske unije.

Za akte Europskog vijeća i Vijeća za koje je potrebna kvalificirana većina, glasovi članova ponderiraju se kako slijedi:

Belgija	12
Bugarska	10
Češka Republika	12
Danska	7
Njemačka	29
Estonija	4
Irska	7
Grčka	12
Španjolska	27
Francuska	29
Italija	29
Cipar	4
Latvija	4
Litva	7
Luksemburg	4
Mađarska	12
Malta	3
Nizozemska	13
Austrija	10
Poljska	27
Portugal	12
Rumunjska	14
Slovenija	4
Slovačka	7
Finska	7
Švedska	10
Ujedinjena Kraljevina	29

Akti se donose ako ima najmanje 255 glasova za koji predstavljaju većinu članova ako se, na temelju Ugovorâ, moraju donijeti na prijedlog Komisije. U ostalim slučajevima odluke se donose ako ima najmanje 255 glasova za koji predstavljaju najmanje dvije trećine članova.

Kad akt donosi Europsko vijeće ili Vijeće kvalificiranom većinom, tada član Europskog vijeća ili Vijeća može zatražiti da se provjeri predstavljaju li države članice koje čine kvalificiranu većinu najmanje 62 % ukupnog stanovništva Unije. Ako se pokaže da taj uvjet nije ispunjen, akt se ne donosi.

4. Do 31. listopada 2014. u slučajevima kada u skladu s Ugovorima svi članovi Vijeća ne sudjeluju u glasovanju, tj. u slučajevima kada se upućuje na kvalificiranu većinu kako je definirana u članku 205. stavku 3. Ugovora o funkcioniranju Europske unije, kvalificirana se većina definira kao isti udio ponderiranih glasova i isti udio broja članova Vijeća i, ako je to potrebno, isti postotak stanovništva dotičnih država članica kako je utvrđeno u stavku 3. ovog članka.

Glava III.

ODREDBE O SASTAVIMA VIJEĆA

Članak 4.

Do stupanja na snagu odluke iz članka 9.C stavka 6. podstavka prvog Ugovora o Europskoj uniji, Vijeće može zasjedati u sastavima utvrđenima u podstavku drugom i trećem tog stavka te u drugim sastavima iz popisa utvrđenog odlukom Vijeća za opće poslove koje odlučuje običnom većinom.

Glava IV.

ODREDBE O KOMISIJI, UKLJUČUJUĆI VISOKOG PREDSTAVNIKA UNIJE ZA VANJSKE POSLOVE I SIGURNOSNU POLITIKU

Članak 5.

Članovi Komisije koji su na funkciji na dan stupanja Ugovora iz Lisabona na snagu ostaju na funkciji do kraja svog mandata. Međutim, na dan imenovanja Visokog predstavnika Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku istječe mandat člana koji ima isto državljanstvo kao i Visoki predstavnik.

Glava V.

ODREDBE O GLAVNOM TAJNIKU VIJEĆA, VISOKOM PREDSTAVNIKU ZA ZAJEDNIČKU VANJSKU I SIGURNOSNU POLITIKU I ZAMJENIKU GLAVNOG TAJNIKA VIJEĆA

Članak 6.

Mandat glavnog tajnika Vijeća, Visokog predstavnika za zajedničku vanjsku i sigurnosnu politiku i zamjenika glavnog tajnika Vijeća prestaje na dan stupanja Ugovora iz Lisabona na snagu. Vijeće imenuje glavnog tajnika u skladu s člankom 207. stavkom 2. Ugovora o funkcioniranju Europske unije.

Glava VI.

ODREDBE O SAVJETODAVNIM TIJELIMA

Članak 7.

Do stupanja na snagu odluke iz članka 258. Ugovora o funkcioniranju Europske unije podjela članova Gospodarskog i socijalnog odbora je sljedeća:

Belgija	12
Bugarska	12
Češka Republika	12
Danska	9
Njemačka	24
Estonija	7
Irska	9
Grčka	12
Španjolska	21
Francuska	24
Italija	24
Cipar	6
Latvija	7
Litva	9
Luksemburg	6
Mađarska	12
Malta	5
Nizozemska	12
Austrija	12
Poljska	21
Portugal	12
Rumunjska	15
Slovenija	7
Slovačka	9

Finska	9
Švedska	12
Ujedinjena Kraljevina	24

Članak 8.

Do stupanja na snagu odluke iz članka 263. Ugovora o funkcioniranju Europske unije podjela članova Odbora regija je sljedeća:

Belgija	12
Bugarska	12
Češka Republika	12
Danska	9
Njemačka	24
Estonija	7
Irska	9
Grčka	12
Španjolska	21
Francuska	24
Italija	24
Cipar	6
Latvija	7
Litva	9
Luksemburg	6
Mađarska	12
Malta	5
Nizozemska	12
Austrija	12
Poljska	21
Portugal	12
Rumunjska	15
Slovenija	7
Slovačka	9
Finska	9
Švedska	12
Ujedinjena Kraljevina	24

Glava VII.

PRIJELAZNE ODREDBE O AKTIMA DONESENIMA NA TEMELJU GLAVA V. I VI. UGOVORA O EUROPSKOJ UNIJI PRIJE STUPANJA UGOVORA IZ LISABONA NA SNAGU

Članak 9.

Akti institucija, tijelâ, uredâ i agencija Unije doneseni na temelju Ugovora o Europskoj uniji prije stupanja Ugovora iz Lisabona na snagu zadržavaju svoje pravne učinke dok se ne stave izvan snage, ponište ili izmjene provedbom Ugovorâ. Isto vrijedi za sporazume sklopljene između država članica na temelju Ugovora o Europskoj uniji.

Članak 10.

1. Kao prijelazna mjera i uzimajući u obzir akte Unije u području policijske suradnje i sudske suradnje u kaznenim stvarima koji su doneseni prije stupanja Ugovora iz Lisabona na snagu, ovlasti institucija na dan stupanja tog Ugovora na snagu su sljedeće: ovlasti Komisije na temelju članka 226. Ugovora o funkcioniranju Europske unije nisu primjenjive, a ovlasti Suda Europske unije na temelju glave VI. Ugovora o Europskoj uniji, u inačici koja je na snazi prije stupanja Ugovora iz Lisabona na snagu, ostaju iste, uključujući slučajeve kad su prihvaćene na temelju članka 35. stavka 2. navedenog Ugovora o Europskoj uniji.
2. Izmjena akta iz stavka 1. obuhvaća primjenjivost ovlasti institucija iz tog stavka kako su određene Ugovorima, uzimajući pritom u obzir izmijenjeni akt za države članice na koje se taj izmijenjeni akt primjenjuje.
3. U svakom slučaju prijelazna mjera koja je navedena u stavku 1. prestaje proizvoditi pravne učinke pet godina nakon dana stupanja Ugovora iz Lisabona na snagu.

4. Najkasnije šest mjeseci prije isteka prijelaznog razdoblja iz stavka 3., Ujedinjena Kraljevina može obavijestiti Vijeće da za akte iz stavka 1. ne prihvaća ovlasti institucija iz stavka 1. kako su određene Ugovorima. Ako Ujedinjena Kraljevina uputi takvu obavijest, svi akti iz stavka 1. prestaju se na nju primjenjivati od dana isteka prijelaznog razdoblja iz stavka 3. Ovaj se podstavak ne primjenjuje u pogledu izmijenjenih akata koji su primjenjivi u Ujedinjenoj Kraljevini kako je navedeno u stavku 2.

Vijeće, odlučujući kvalificiranom većinom na prijedlog Komisije, utvrđuje potrebne posljedične i prijelazne aranžmane. Ujedinjena Kraljevina ne sudjeluje u donošenju te odluke. Kvalificirana većina Vijeća utvrđuje se u skladu s člankom 205. stavkom 3. točkom (a) Ugovora o funkcioniranju Europske unije.

Vijeće, odlučujući kvalificiranom većinom na prijedlog Komisije, može donijeti i odluku da Ujedinjena Kraljevina snosi izravne financijske posljedice, ako ih bude, koje nužno i neizbježno nastaju kao rezultat prestanka njezina sudjelovanja u tim aktima.

5. Ujedinjena Kraljevina može, u bilo kojem kasnijem trenutku, obavijestiti Vijeće o svojoj želji da sudjeluje u aktima koji su se na nju prestali primjenjivati na temelju stavka 4. podstavka prvog. U tom se slučaju primjenjuju odgovarajuće odredbe Protokola o schengenskoj pravnoj stečevini uključene u okvir Europske unije ili Protokola o stajalištu Ujedinjene Kraljevine i Irske u pogledu područja slobode, sigurnosti i pravde, ovisno o slučaju. Ovlasti institucija u pogledu tih akata određene su Ugovorima. Kad odlučuju na temelju odgovarajućih protokola, institucije Unije i Ujedinjena Kraljevina nastoje ponovno uspostaviti najširu moguću mjeru za sudjelovanje Ujedinjene Kraljevine u pravnoj stečevini Unije u području slobode, sigurnosti i pravde, a da pritom ozbiljnije ne utječu na praktičnu provedivost njezinih različitih dijelova te poštujući pritom njezinu dosljednost.

B. PROTOKOLI KOJI SU PRILOŽENI UGOVORU IZ LISABONA

PROTOKOL br. 1

O IZMJENI PROTOKOLA PRILOŽENIH UGOVORU O EUROPSKOJ UNIJI, UGOVORU O OSNIVANJU EUROPSKE ZAJEDNICE I/ILI UGOVORU O OSNIVANJU EUROPSKE ZAJEDNICE ZA ATOMSKU ENERGIJU

VISOKE UGOVORNE STRANKE,

ŽELEĆI izmijeniti protokole priložene Ugovoru o Europskoj uniji, Ugovoru o osnivanju Europske zajednice, i/ili Ugovoru o osnivanju Europske zajednice za atomsku energiju zbog njihove prilagodbe novim pravilima utvrđenima Ugovorom iz Lisabona,

SPORAZUMJELE SU SE o sljedećim odredbama koje se prilažu Ugovoru iz Lisabona:

Članak 1.

- 1) Protokoli koji su na snazi na dan stupanja na snagu ovog Ugovora i priloženi Ugovoru o Europskoj uniji, Ugovoru o osnivanju Europske zajednice i/ili Ugovoru o osnivanju Europske zajednice za atomsku energiju mijenjaju se u skladu s odredbama ovog članka.

A. HORIZONTALNE IZMJENE

- 2) Horizontalne izmjene utvrđene u članku 2. stavku 2. Ugovora iz Lisabona primjenjuju se na protokole iz tog članka, uz iznimku točaka (d), (e) i (j). Kad se točkom 5.(a) ili točkom 12.(a) u nastavku posebno predviđa drukčije, horizontalna izmjena utvrđena u članku 2. stavku 2. točkom (b) tog Ugovora ne primjenjuje se na Protokol o Statutu Europskog sustava središnjih banaka i Europske središnje banke odnosno na Protokol o Statutu Europske investicijske banke.

3) U protokolima iz točke 1. ovog članka:

- (a) posljednji stavak njihovih odgovarajućih preambula koji upućuje na Ugovor ili Ugovore kojem odnosno kojima je dotični Protokol priložen zamjenjuje se sljedećim: "SPORAZUMJELE SU SE o sljedećim odredbama koje se prilažu Ugovoru o Europskoj uniji i Ugovoru o funkcioniranju Europske unije". Taj se podstavak ne primjenjuje na Protokol o ekonomskoj i socijalnoj koheziji ni na Protokol o sustavu javne radiodifuzije u državama članicama.

Protokol o Statutu Suda Europske unije, Protokol o mjestu sjedišta institucija te određenih tijela, ureda, agencija i služba Europske unije, Protokol o članku 40.3.3 Ustava Irske i Protokol o povlasticama i imunitetima Europske unije također se prilažu Ugovoru o osnivanju Europske zajednice za atomsku energiju

- (b) riječ "Zajednice" u bilo kojem padežu zamjenjuje se riječju "Unija" u odgovarajućem padežu. uz sve potrebne gramatičke prilagodbe.

4) U sljedećim se protokolima riječi "Ugovor" i "ovaj Ugovor" u bilo kojem padežu i bez obzira na to stoji li između njih enklitika zamjenjuju riječima "Ugovori" i "ovi Ugovori" u odgovarajućem padežu, a upućivanja na Ugovor o Europskoj uniji i/ili Ugovor o osnivanju Europske zajednice u bilo kojem padežu zamjenjuje se upućivanjem na Ugovore u odgovarajućem padežu:

- (a) Protokol o Statutu Suda Europske unije:

– članak 1. (uključujući upućivanja na Ugovor o EU-u odnosno Ugovor o EZ-u)

- (b) Protokol o Statutu Europskog sustava središnjih banaka i Europske središnje banke

– članak 1. stavak 1.1. novi podstavak drugi

– članak 12. stavak 12.1. podstavak prvi

– članak 14. stavak 14.1. (drugo navođenje)

- članak 14. stavak 14.2. podstavak drugi
  - članak 34. stavak 34.1. alineja druga
  - članak 35. stavak 35.1.
- (c) Protokol o postupku u slučaju prekomjernog deficita:
- članak 3. druga rečenica
- (d) Protokol o određenim odredbama koje se odnose na Dansku:
- točka 2. koja je prenumerirana u točku 1. druga rečenica
- (e) Protokol o uključivanju schengenske pravne stečevine u okvir Europske unije:
- šesta uvodna izjava koja je prenumerirana u petu
  - članak 1.
- (f) Protokol o azilu za državljane država članica Europske unije:
- šesta uvodna izjava koja je prenumerirana u sedmu
- (g) Protokol o stjecanju nekretnina u Danskoj:
- jedina odredba
- (h) Protokol o sustavu javne radiodifuzije u državama članicama:
- jedina odredba

(i) Protokol o financijskim posljedicama isteka Ugovora o EZUČ-u i o Istraživačkom fondu za ugljen i čelik:

– članak 3.

5) U sljedećim se protokolima i priložima upućivanja na "ovaj Ugovor i "Ugovor" zamjenjuju upućivanjima na "Ugovor o funkcioniranju Europske unije":

(a) Protokol o Statutu Europskog sustava središnjih banaka i Europske središnje banke:

– članak 2.

– članak 25.

– članak 3.

– članak 27.

– članak 4.

– članak 34. stavak 34.1. (prvo navođenje)

– članak 6. stavak 6.3.

– članak 35.

– članak 7.

– članak 41. stavak 41.1.

– članak 9. stavci 9.1. i 9.2.

– članak 42. (koji je prenumeriran u članak 41.)

– članak 9. stavak 9.3.

– članak 43. (koji je prenumeriran u članak 42.)

– članak 11.

– članak 44. (koji je prenumeriran u članak 43.) podstavak drugi

– članak 14. stavak 14.1. (prvo navođenje "ovog Ugovora")

– članak 45. (koji je prenumeriran u članak 44.)

– članak 15.

– članak 47. (koji je prenumeriran u članak 46.)

- članak 16.
- članak 21.
- (b) Protokol o postupku u slučaju prekomjernog deficita:
  - članak 1. uvodni izraz
- (c) Protokol o konvergencijskim kriterijima iz članka 121. Ugovora o osnivanju Europske zajednice:
  - jedina uvodna izjava
  - članak 1. prva rečenica
- (d) Protokol o određenim odredbama koje se odnose na Ujedinjenu Kraljevinu Velike Britanije i Sjeverne Irske:
  - stavak 6. koji je prenumeriran u stavak 5. podstavak drugi
  - stavak 9. koji je prenumeriran u stavak 8. uvodni izraz
  - stavak 10. koji je prenumeriran u stavak 9. druga rečenica točke (a)
  - stavak 11. koji je prenumeriran u stavak 10.
- (e) Protokol o ekonomskoj i socijalnoj koheziji
  - petnaesta uvodna izjava koja je prenumerirana u jedanaestu
- (f) Prilozi I. i II.:
  - naslovi obaju priloga.

6) U sljedećim se protokolima riječi "ovog Ugovora" bez obzira na to stoji li između njih enklitika, zamjenjuju riječima "navedenog Ugovora":

(a) Protokol o Statutu Europskog sustava središnjih banaka i Europske središnje banke:

- članak 3. stavak 3.2.
- članak 3. stavak 3.3.
- članak 9. stavak 9.3.
- članak 11. stavak 11.2.
- članak 43. stavak 43.2., prenumeriran u članak 42. stavak 42.2.
- članak 44., prenumeriran u članak 43. stavak 43.2.

(b) Protokol o postupku u slučaju prekomjernog deficita:

- članak 2. uvodni izraz

(c) Protokol o konvergencijskim kriterijima iz članka 121. Ugovora o osnivanju Europske zajednice:

- članak 2.
- članak 3.
- članak 4. prva rečenica
- članak 6.

- (d) Protokol o određenim odredbama koje se odnose na Ujedinjenu Kraljevinu Velike Britanije i Sjeverne Irske:
  - stavak 7. koji je prenumeriran u stavak 6. podstavak drugi
  - stavak 10. koji je prenumeriran u stavak 9. točka (c)

- 7) U sljedećim se protokolima iza riječi "Vijeće" umeće "odlučujući običnom većinom":
  - (a) Protokol o Statutu Suda Europske unije:
    - članak 4. stavak drugi
    - članak 13. stavak drugi

  - (b) Protokol o povlasticama i imunitetima Europskih zajednica:
    - članak 7. koji je prenumeriran u članak 6. stavak prvi, prva rečenica.

- 8) U sljedećim se protokolima riječi "Sud Europskih zajednica" ili "Sud" u bilo kojem padežu i bez obzira na to stoji li između njih enklitika, zamjenjuju riječima "Sud Europske unije" u odgovarajućem padežu:
  - (a) Protokol o Statutu Suda Europske unije:
    - članak 1.
    - članak 3. stavak četvrti
    - članak 1. Priloga

  - (b) Protokol o Statutu Europskog sustava središnjih banaka i Europske središnje banke
    - članak 35. stavci 35.1., 35.2., 35.4., 35.5. i 35.6.

- članak 36. stavak 36.2.
- (c) Protokol o mjestu sjedišta institucija te određenih tijela i služba Europskih zajednica i Europolaa
  - Jedini članak, točka (d)
- (d) Protokol o povlasticama i imunitetima Europskih zajednica:
  - članak 12. koji je prenumeriran u članak 11. točka (a)
  - članak 21. koji je prenumeriran u članak 20. prvo navođenje
- (e) Protokol o stajalištu Ujedinjene Kraljevine i Irske:
  - članak 2.
- (f) Protokol o azilu za državljane država članica Europske unije:
  - druga uvodna izjava koja je prenumerirana u treću.

B. POSEBNE IZMJENE

PROTOKOLI KOJI SE STAVLJAJU IZVAN SNAGE

- 9) Sljedeći se protokoli stavljaju izvan snage:
- (a) Protokol o Italiji (1957.)
  - (b) Protokol o robi koja je podrijetlom i dolazi iz određenih zemalja i koja uživa poseban tretman pri uvozu u državu članicu (1957.)
  - (c) Protokol o Statutu Europskog monetarnog instituta (1992.)

- (d) Protokol o prijelazu ekonomske i monetarne unije u treću fazu (1992.)
- (e) Protokol o Portugalu (1992.)

- (f) Protokol o ulozi nacionalnih parlamenata u Europskoj uniji (1997.) koji se zamjenjuje novim protokolom istog naslova

- (g) Protokol o primjeni načela supsidijarnosti i proporcionalnosti (1997.) koji se zamjenjuje novim protokolom istog naslova

- (h) Protokol o zaštiti i dobrobiti životinja (1997.) čiji tekst postaje članak 6.b Ugovora o funkcioniranju Europske unije

- (i) Protokol o proširenju Europske unije (2001.)

- (j) Protokol o članku 67. Ugovora o osnivanju Europske zajednice (2001.).

STATUT SUDA EUROPSKE UNIJE

10) Protokol o Statutu Suda Europske unije mijenja se kako slijedi:

- (a) u preambuli, u prvoj uvodnoj izjavi upućivanje na Ugovor o osnivanju Europske zajednice zamjenjuje se upućivanjem na Ugovor o funkcioniranju Europske unije. U preostalom se dijelu Protokola riječi "Ugovora o EZ-u" zamjenjuju riječima "Ugovora o funkcioniranju Europske unije"; u čitavom se Protokolu upućivanja na članke Ugovora o EZAE-u koji su stavljeni izvan snage Protokolom br. 2 koji je priložen ovom Ugovoru brišu uz sve ostale potrebne gramatičke izmjene

- (b) (Ne odnosi se na hrvatsku inačicu.)

- (c) u članku 2. riječ "javno" zamjenjuju se riječima "pred Sudom koji zasjeda javno"

- (d) u članku 3. stavku drugom i u članku 4. stavku četvrtom dodaje se sljedeća rečenica "Ako se odluka odnosi na člana Općeg suda ili specijaliziranog suda, Sud odluku donosi nakon savjetovanja s dotičnim sudom."

- (e) U članku 6. stavku prvom dodaje se sljedeća rečenica: "Ako je dotična osoba član Općeg suda ili specijaliziranog suda, Sud odluku donosi nakon savjetovanja s dotičnim sudom."
- (f) u naslovu glave II. dodaje se riječ "Suda"
- (g) u članku 13. stavku prvom prvoj rečenici riječi "Vijeće može, odlučujući jednoglasno, na zahtjev Suda, osigurati" zamjenjuju se s "Europski parlament i Vijeće mogu, odlučujući u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom, na zahtjev Suda, osigurati"
- (h) u naslovu glave III. dodaju se riječi "pred Sudom"
- (i) članak 23. mijenja se kako slijedi:
- (i) u stavku prvom prvoj rečenici brišu se riječi "iz članka 35. stavka 1. Ugovora o EU-u,". U drugoj rečenici riječi "i Vijeće ili Europsku središnju banku ako akt čija je valjanost ili tumačenje predmet spora potječe od njih te Europski parlament i Vijeće ako akt čija je valjanost ili tumačenje predmet spora potječe od njih" zamjenjuju se riječima "i institucije, tijela, ured ili agenciju koja je donijela akt čija je valjanost ili tumačenje predmet spora"
- (ii) u stavku drugom riječi "i, kada je to prikladno, Europski parlament, Vijeće i Europska središnja banka imaju pravo" zamjenjuju se riječima "i, kada je to prikladno, institucija, tijelo, ured ili agencija koja je donijela akt čija je valjanost odnosno tumačenje predmet spora imaju pravo"
- (j) u članku 24. stavku drugom iza riječi "institucija" umeću se riječi ",tijela, ureda ili agencija"

(k) u članku 40. stavak drugi zamjenjuje se sljedećim:

"Isto pravo imaju tijela, uredi i agencije Unije te svaka druga osoba koja dokaže svoj pravni interes za ishod postupka pred Sudom. Fizičke ili pravne osobe ne mogu se uključiti u postupke među državama članicama, među institucijama Unije ili između država članica i institucija Unije."

(l) u članku 42. iza riječi "institucije" umeću se riječi "tijela, uredi ili agencije"

(m) u članku 46. dodaje se sljedeći novi stavak: "Ovaj se članak primjenjuje i na postupke protiv Europske središnje banke u pogledu izvanugovorne odgovornosti."

(n) naslov glave IV. zamjenjuje se sljedećim: "OPĆI SUD"

(o) u članku 47. stavak prvi zamjenjuje se sljedećim: "Članak 9. stavak prvi, članci 14. i 15., članak 17. stavak prvi, drugi, četvrti i peti i članak 18. primjenjuju se na Opći sud i njegove članove."

(p) u članku 51. stavku prvom točki (a) alineji trećoj, upućivanje na članak 202. alineju treću zamjenjuje se upućivanjem na članak 249. stavak drugi, a upućivanje u točki (b) na članak 11.a zamjenjuje se upućivanjem na članak 280.F stavak prvi. U stavku drugom brišu se riječi "ili od strane Europske središnje banke"

(q) članak 64. mijenja se kako slijedi:

(i) umeće se sljedeći novi stavak prvi:

"Pravila koja uređuju pitanje jezika koji se primjenjuju na Sudu Europske unije utvrđuju se uredbom koju Vijeće donosi odlučujući jednoglasno. Ta se uredba donosi na zahtjev Suda i nakon savjetovanja s Komisijom i Europskim parlamentom ili na prijedlog Komisije i nakon savjetovanja sa Sudom i Europskim parlamentom."

- (ii) u prvoj rečenici stavka prvog, koji postaje stavak drugi, riječi "sve dok se u ovom Statutu ne usvoje pravila koja uređuju pitanje jezika na Sudu i Prvostupanjskom sudu" zamjenjuju se riječima "sve dok se ne utvrde pravila"; druga se rečenica zamjenjuje sljedećom: "Odstupajući od članaka 223. i 224. Ugovora o funkcioniranju Europske unije te se odredbe mogu izmijeniti ili staviti izvan snage samo na temelju jednoglasne suglasnosti Vijeća."
- (r) u Prilogu I. Protokolu u članku 3. stavku 1. drugoj rečenici ispred riječi "suda" umeću se riječi "Službeničkog"; u stavcima 2. i 3. brišu se riječi "kvalificiranom većinom"
- (s) (Ne odnosi se na hrvatsku inačicu.)

STATUT ESSB-a I ESB-a

- 11) Protokol o Statutu Europskog sustava središnjih banaka i Europske središnje banke mijenja se kako slijedi:
  - (a) u preambuli, u prvoj uvodnoj izjavi upućivanje na članak 8. Ugovora o osnivanju Europske zajednice zamjenjuje se upućivanjem na stavak drugi članka 107. Ugovora o funkcioniranju Europske unije
  - (b) Naslov poglavlja I. zamjenjuje se sljedećim: "EUROPSKI SUSTAV SREDIŠNJIH BANAKA"
  - (c) članak 1. stavak 1.1. dijeli se iza točke sa zarezom u dva nenumerirana podstavka. Podstavak prvi zamjenjuje se sljedećim: "U skladu s člankom 245.a stavkom 1. Ugovora o funkcioniranju Europske unije, Europska središnja banka (ESB) i nacionalne središnje banke čine Europski sustav središnjih banaka (ESSB). ESB i nacionalne središnje banke država članica čija je valuta euro čine Eurosustav."; na početku podstavka drugog riječ "izvršavaju" zamjenjuju se riječima "ESSB i ESB izvršavaju"
  - (d) briše se članak 1. stavak 1.2.

- (e) u članku 2. riječi "U skladu s člankom 105. stavkom 1. ovog Ugovora" zamjenjuju se riječima "U skladu s člankom 105. stavkom 1. i člankom 245.a stavkom 2. Ugovora o funkcioniranju Europske unije"
- (f) u drugoj alineji članka 3. stavka 3.1. riječi "članak 111. ovog Ugovora" zamjenjuju se s "članka 188.O tog Ugovora"
- (g) u članku 4. točki (b) briše se riječ "odgovarajućim"
- (h) na početku članka 9. stavka 9.1. riječi "u skladu s člankom 107. stavkom 2. ovog Ugovora" zamjenjuju se riječima "u skladu s člankom 245.a stavkom 3. Ugovora o funkcioniranju Europske unije"
- (i) članak 10. mijenja se kako slijedi:
  - (i) u članku 10. stavku 10.1. na kraju se umeću riječi "država članica čija je valuta euro"
  - (ii) u članku 10. stavku 10.2. prvoj alineji, na kraju prve rečenice, riječi "države članice koje su prihvatile euro" zamjenjuju se riječima "države članice čija je valuta euro"; na kraju podstavka trećeg riječi "na temelju članka 10. stavaka 10.3. i 10.6. i članka 41. stavka 41.2." zamjenjuju se riječima "na temelju članka 10. stavka 10.3. te članka 40. stavaka 40.2. i 40.3."
  - (iii) briše se članak 10. stavak 10.6.
- (j) članak 11. stavak 11.2. zamjenjuje se sljedećim: "U skladu s člankom 283. stavkom 2. Ugovora o funkcioniranju Europske unije, Europsko Vijeće, kvalificiranom većinom, na preporuku Vijeća danu nakon savjetovanja s Europskim parlamentom i Upravnim vijećem, imenuje predsjednika, potpredsjednika i ostale članove Izvršnog odbora iz redova osoba s ugledom i stručnim iskustvom u monetarnom ili bankarskom području."
- (k) u članku 14. stavku 14.1. brišu se riječi "najkasnije do dana osnivanja ESSB-a"

- (l) u članku 16. prvoj rečenici ispred riječi "novčanice" umeće se riječ "euro"
- (m) u članku 18. stavku 18.1. alineji prvoj riječi "u valutama Zajednice ili u drugim valutama" zamjenjuju se riječima "u eurima ili u drugim valutama"
- (n) u članku 25. stavku 25.2. riječi "svakom odlukom Vijeća" zamjenjuju se riječima "svakom uredbom Vijeća"
- (o) u članku 28. stavku 28.1. brišu se riječi "koji postaje operativan njegovim osnivanjem,"
- (p) u članku 29. stavak 29.1. uvodni se tekst zamjenjuje sljedećim: "Ključ za upis kapitala ESB-a, koji je prvi puta utvrđen 1998. prigodom osnivanja ESSB-a, utvrđuje se na način da se svakoj nacionalnoj središnjoj banci dodijeli ponder u tom ključu koji je jednak zbroju:" podstavak drugi zamjenjuje se sljedećim: "Postoci se zaokružuju na nižu ili višu vrijednost najbližeg višekratnika od 0,0001 postotnog poena."
- (q) u članku 32. stavku 32.2. brišu se riječi "Pridržavajući se članka 32. stavka 32.3.", a u članku 32. stavku 32.3. riječi "nakon početka treće faze" zamjenjuju se riječima "nakon uvođenja eura"
- (r) u članku 34. stavku 34.2. brišu se prva četiri podstavka
- (s) u članku 35. stavku 35.6. ispred riječi "ovog Statuta" umeće se "Ugovorâ i"
- (t) članak 37. stavlja se izvan snage, a ostali se članci u skladu s time renumeriraju

- (u) članak 41. koji je prenumeriran u članak 40. mijenja se kako slijedi:
- (i) u članku 41. stavku 41.1. koji je prenumeriran u članak 40. stavak 40.1. riječi "Vijeće može izmijeniti ... odlučujući kvalificiranom većinom na preporuku" zamjenjuju se riječima "Europski parlament i Vijeće mogu, odlučujući u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom na preporuku", briše se riječ "jednoglasno" kao i posljednja rečenica
  - (ii) umeće se sljedeći novi članak 40. stavak 40.2., a sadašnji članak 41. stavak 41.2. prenumerira se u članak 40. stavak 40.3.:

"40.2. Članak 10. stavak 10.2. može se izmijeniti jednoglasnom odlukom Europskog vijeća na preporuku Europske središnje banke i nakon savjetovanja s Europskim parlamentom i Komisijom ili na preporuku Komisije i nakon savjetovanja s Europskim parlamentom i Europskom središnjom bankom. Te izmjene ne stupaju na snagu dok ih ne odobre države članice u skladu sa svojim ustavnim odredbama."
  - (v) u članku 42. koji je prenumeriran u članak 41. brišu se riječi "neposredno nakon odluke o datumu početka treće faze" te "odlučujući kvalificiranom većinom"
  - (w) u članku 43. stavcima 43.1., 43.2. i 43.3., koji su prenumerirani u članak 42. stavci 42.1., 42.2. i 42.3., upućivanje na članak 122. zamjenjuje se upućivanjem na članak 116.a; u članku 43. stavku 43.3., koji je prenumeriran u članak 42. stavak 42.3. brišu se upućivanja na članak 34. stavak 34.2. i članak 50., a u članku 43. stavku 43.4. koji je prenumeriran u članak 42. stavak 42.4. upućivanje na članak 10. stavak 10.1. zamjenjuje se upućivanjem na članak 10. stavak 10.2.
  - (x) u članku 44. koji je prenumeriran u članak 43. stavku prvom riječi "one zadaće EMI-ja" zamjenjuje se riječima "prijašnje zadaće EMI-ja iz članka 118.a stavka 2. Ugovora o funkcioniranju Europske unije", a riječi "u trećoj fazi" zamjenjuju se riječima "nakon uvođenja eura"; u stavku drugom upućivanje na članak 122. zamjenjuje se upućivanjem na članak 117.a

- (y) u članku 47. stavku 47.3. koji je prenumeriran u članak 46. stavak 46.3. riječi " u odnosu na valute, ili na jedinstvenu valutu, država članica bez odstupanja" zamjenjuju se riječima "u odnosu na euro"
- (z) članci 50. i 51. stavljaju se izvan snage, a ostali se članci u skladu s time prenumeriraju
- (aa) u članku 52. koji je prenumeriran u članak 49. u naslovu članka, riječi "u valutama Zajednice" zamjenjuju se riječima "u valutama država članica"; iza riječi "Nakon neopozivog utvrđivanja deviznih tečajeva" umeću se riječi "u skladu s člankom 116.a stavkom 3. Ugovora o funkcioniranju Europske unije".
- (ab) (Ne odnosi se na hrvatsku inačicu.)

STATUT EIB-a

12) Protokol o Statutu Europske investicijske banke mijenja se kako slijedi:

- (a) u čitavom se Protokolu upućivanja na članak "Ugovora" zamjenjuje upućivanjima na članak "Ugovora o funkcioniranju Europske unije", a upućivanja na "ovaj Ugovor" zamjenjuju se upućivanjima na članak "Ugovora o funkcioniranju Europske unije" u članku 1. (prvo navođenje), članku 3., članku 18. (koji je prenumeriran u članak 16.), članku 19. (koji je prenumeriran u članak 17.) i članku 25. (koji je prenumeriran u članak 23.)
- (b) na kraju preambule riječi "ovom Ugovoru" zamjenjuju se riječima "Ugovoru o Europskoj uniji i Ugovoru o funkcioniranju Europske unije"
- (c) U članku 1.stavku prvom, riječi "ovog Ugovora" zamjenjuju se riječju "Ugovorâ", a stavak drugi se briše
- (d) u članku 3. uvodne se riječi zamjenjuju riječima "U skladu s člankom 266. Ugovora o funkcioniranju Europske unije, članovi Banke su države članice", a popis država se briše

- (e) u članku 4. stavku 1. iznos kapitala Banke zamjenjuje se iznosom "164.808.169.000 EUR", iznosi za sljedeće države članice glase kako slijedi, a podstavak drugi se briše.

Poljska	3 411 263 500
Češka Republika	1 258 785 500
Mađarska	1 190 868 500
Rumunjska	863 514 500
Slovačka	428 490 500
Slovenija	397 815 000
Bugarska	290 917 500
Litva	249 617 500
Cipar	183 382 000
Latvija	152 335 000
Estonija	117 640 000
Malta	69 804 000

- (f) članak 5. mijenja se:

(i) u stavku 2. dodaje se sljedeća nova rečenica: "Gotovinska plaćanja izvršavaju se isključivo u eurima."

(ii) u stavku 3. podstavku prvom brišu se riječi "prema njezinim zajmodavcima", a u podstavku drugom brišu se riječi "u valutama koje su Banci potrebne za ispunjenje navedenih obveza"

- (g) članci 6. i 7. stavljaju se izvan snage, a ostali se članci u skladu s time renumeriraju

- (h) članak 9. koji je prenumeriran u članak 7. mijenja se kako slijedi:
- (i) u stavku 2. riječi "s posebnom naznakom ciljeva koje treba ostvariti pri postupnoj uspostavi zajedničkog tržišta" zamjenjuju se riječima "u skladu s ciljevima Unije"
  - (ii) u stavku 3. tekst točke (b) zamjenjuje se tekstem "(b) za potrebe članka 9. stavka 1. utvrđuje načela koja se primjenjuju na poslove financiranja koji se obavljaju u okviru zadaće Banke", tekst točke (d) zamjenjuje se tekstem "donosi odluke o odobravanju sredstava za ulaganja koja se u cijelosti ili djelomično trebaju provoditi izvan državnih područja država članica u skladu s člankom 16. stavkom 1.", a u točki (g) ispred riječi "ovlasti" umeće se riječ "ostale", a riječi "predviđene člancima 4., 7., 14., 17., 26. i 27. zamjenjuju se riječima "dodijeljene ovim Statutom"
- (i) članak 10. koji je prenumeriran u članak 8. mijenja se kako slijedi:
- (i) treća se rečenica briše
  - (ii) umeću se sljedeća dva nova stavka:

"Za kvalificiranu većinu potrebno je osamnaest glasova za i 68 % upisanog kapitala.

Suzdržani glasovi nazočnih ili zastupanih članova ne sprečavaju donošenje odluka za koje je potrebna jednoglasnost."

(j) članak 11. koji je prenumeriran u članak 9. mijenja se kako slijedi:

(i) stavak 1. podstavak prvi zamjenjuje se sljedećim:

"1. Upravno vijeće donosi odluke kojima se odobravaju sredstva, poglavito u obliku zajmova i jamstava te podizanja zajmova; utvrđuje kamatne stope na odobrene zajmove te provizije i ostale naknade. Upravno vijeće može na temelju odluke donesene kvalificiranom većinom neke od svojih funkcija delegirati Upravljačkom odboru. Utvrđuje uvjete za takvo delegiranje i nadgleda njegovu provedbu.

Upravno vijeće brine se za pravilno vođenje Banke; osigurava da se Bankom upravlja u skladu s odredbama Ugovorâ i ovog Statuta te općih direktiva koje donese Vijeće guvernera.

(ii) u stavku 2. podstavak šesti zamjenjuje se sljedećim:

"Poslovníkom se utvrđuju pravila za sudjelovanje na sastancima Upravnog vijeća te odredbe koje se primjenjuju na zamjenike i kooptirane stručnjake."

(iii) u stavku 5. drugoj rečenici brišu se riječi "odlučujući jednoglasno".

(k) članak 13. koji je prenumeriran u članak 11. mijenja se kako slijedi:

(i) u stavku 3. podstavku drugom riječi "odobranju zajmova" zamjenjuju se riječima "odobranju sredstava, posebice u obliku zajmova"

(ii) u stavku 4. riječi "o prijedlozima za podizanje zajmova ili odobravanje zajmova i jamstava" zamjenjuju se riječima "o prijedlozima za podizanje zajmova ili odobravanje financiranja, posebice u obliku zajmova i jamstava"

(iii) u stavku 7. prvoj rečenici riječi "dužnosnici i ostali zaposlenici" zamjenjuju se riječju "zaposlenici". Na kraju se dodaje sljedeća rečenica: "Poslovníkom se utvrđuje koje je tijelo nadležno za usvajanje odredaba koje se primjenjuju na zaposlenike."

- (l) članak 14. koji je prenumeriran u članak 12. mijenja se kako slijedi:
- (i) u stavku 1. riječi "tročlani" zamjenjuju se riječima "šestočlani", a riječi "svake godine provjerava pravilnost poslovanja i knjigovodstva Banke" zamjenjuju se riječima "provjerava da su aktivnosti Banke sukladne najboljoj bankovnoj praksi i odgovoran je za reviziju njezinih računa"
  - (ii) stavak 2. zamjenjuju sljedeća tri nova stavka:
    - "2. Odbor iz stavka 1. svake godine provjerava ispravnost poslovanja i knjigovodstva Banke. U tu svrhu, provjerava je li poslovanje Banke u skladu s formalnostima i procedurama utvrđenima ovim Statutom i Poslovníkom.
    - 3. Odbor iz stavka 1. potvrđuje da financijski izvještaji i svi ostali financijski podaci sadržani u godišnjem izvješću koje sastavlja Upravno vijeće, daju istinit i pošten pregled financijskog stanja Banke s obzirom na njezinu aktivu i pasivu te rezultate njezina poslovanja i njezinih novčanih tokova za financijsku godinu na koju se pregled odnosi.
    - 4. Poslovníkom se određuju kvalifikacije koji se zahtijevaju od članova Odbora i utvrđuju uvjeti za obavljanje aktivnosti Odbora."
- (m) u članku 15. koji je prenumeriran u članak 13. riječi "emisijske banke" zamjenjuju se riječima "nacionalne središnje banke"

(n) članak 18. koji je prenumeriran u članak 16. mijenja se kako slijedi:

(i) u stavku 1. podstavku prvom riječi "odobrava zajmove" zamjenjuju se riječima "odobrava sredstva posebice u obliku zajmova i jamstava", riječi "ulagačke projekte koji" zamjenjuju se riječima "ulaganja koja", a briše se riječ "europskim"; u podstavku drugom riječi "temeljem odobrenja Vijeća guvernera o kojem se odlučuje jednoglasno" zamjenjuju se riječima "temeljem odluke Vijeća guvernera koje odlučuje kvalificiranom većinom", riječi "zajmove za ulagačke projekte koji" zamjenjuju se s "financiranje ulaganja koja", a briše se riječ "europskih"

(ii) u stavku 3. riječ "projekt" zamjenjuje se riječju "ulaganje", a na kraju se rečenice dodaje: " ... , ili financijskom snagom dužnika" i sljedeći novi podstavak drugi:

"Nadalje, u skladu s načelima koje utvrđuje Vijeće guvernera na temelju članka 7. stavka 3. točke (b) te kada se to traži u okviru provedbe projekata predviđenih u članku 267. Ugovora o funkcioniranju Europske unije, Upravno vijeće, odlučujući kvalificiranom većinom, utvrđuje uvjete za svako financiranje koje predstavlja poseban rizik i koje se zbog toga smatra posebnom aktivnošću."

(iii) stavak 5. zamjenjuje se sljedećim:

"5. Ukupni iznos nepodmirenih zajmova i jamstava koji odobri Banka ne smije prelaziti 250 % iznosa njezinog upisanog kapitala, pričuva, neraspodijeljenih rezerviranja i viška po računu dobiti i gubitka (bruto bilance). Taj se ukupni iznos umanjuje za iznos koji je jednak upisanome iznosu (uplaćenome ili neuplaćenome) za bilo koje sudjelovanje Banke u vlasničkom kapitalu.

Iznos koji je isplaćen za sudjelovanje Banke u vlasničkom kapitalu ne smije ni u jednom trenutku premašiti iznos njezina ukupnog uplaćenog upisanog kapitala, pričuva, neraspodijeljenih rezerviranja i viška po računu dobiti i gubitka (bruto bilance).

Iznimno se za posebne aktivnosti Banke koje se temelje na odluci Vijeća guvernera i Upravnog vijeća u skladu sa stavkom 3. predviđa posebno izdvajanje u pričuve.

Ovaj se stavak primjenjuje i na konsolidirana godišnja izvješća Banke."

- (o) u članku 19., stavku 1. koji je prenumeriran u članak 17., riječi "provizije na jamstva" zamjenjuju se riječima "provizije i druge naknade", a riječi "i rizike" umeću se iza riječi "pokriva svoje troškove"; u stavku 2. riječi "projekta koji" zamjenjuju se riječima "ulaganja koje"
- (p) članak 20. koji je prenumeriran u članak 18. mijenja se kako slijedi:
  - (i) u uvodnom se izrazu riječi "poslovanju sa zajmovima i jamstvima" zamjenjuju riječima "poslovima financiranja"
  - (ii) u stavku 1. točki (a) riječi "projekata koje izvode" zamjenjuju se riječju "ulaganja", riječi "u drugim slučajevima" zamjenjuju se riječima "u slučaju drugih ulaganja", a riječi "u kojoj se projekt provodi" zamjenjuju se s "u kojoj se izvršava ulaganje"; u točki (b) riječ "projekta" zamjenjuje se riječju "ulaganja"
  - (iii) u stavku 2. dodaje se sljedeći novi podstavak drugi:

"Međutim, u skladu s načelima koje je utvrdilo Vijeće guvernera na temelju članka 7. stavka 3. točke (b) te kad se to traži u okviru provedbe poslova predviđenih u članku 267. Ugovora o funkcioniranju Europske unije, Upravno vijeće, odlučujući kvalificiranom većinom, utvrđuje uvjete za stjecanje udjela u vlasničkom kapitalu trgovačkih poduzeća, obično kao nadopuna zajmu ili jamstvu, u mjeri u kojoj je to potrebno za financiranje ulaganja ili programa."

- (iv) u stavku 6. riječ "projekte" zamjenjuje se riječju "ulaganja"
- (v) dodaje se sljedeći novi stavak 7.:

"7. Kao dopunu svojoj kreditnoj aktivnosti, Banka može pružati usluge tehničke pomoći u skladu s uvjetima koje, odlučujući kvalificiranom većinom, utvrđuje Vijeće guvernera te u skladu s ovim Statutom."
- (q) članak 21. koji je prenumeriran u članak 19. mijenja se kako slijedi:
  - (i) stavak 1. zamjenjuje se sljedećim:

"1. Svako poduzeće ili subjekt javnog ili privatnog prava može od Banke izravno zatražiti financiranje. Zahtjevi se Banci mogu uputiti i putem Komisije ili putem države članice na čijem će se državnom području izvršiti ulaganje."
  - (ii) u stavku 2. riječ "projekt" zamjenjuje se riječju "ulaganje", a riječi "odnosni projekt" zamjenjuju se riječima "odnosno ulaganje".
  - (iii) u stavku 3. i u prvoj rečenici stavka 4. riječi "zahtjevi za zajmove ili jamstva" u bilo kojem padežu zamjenjuju se riječima "poslovi financiranja" u odgovarajućem padežu.
  - (iv) u stavku 4. upućivanje u prvoj rečenici na članak 20. zamjenjuje se upućivanjem na članke 18. i 20. koji su prenumerirani u članak 16. i 18.; u drugoj se rečenici riječi "zajam ili jamstvo" zamjenjuju riječima "posao financiranja", a riječi "nacrt ugovora" zamjenjuju se riječima "odgovarajući prijedlog"; u posljednjoj se rečenici riječi "zajma ili jamstva" zamjenjuju riječju "financiranja";
  - (v) u stavcima 5., 6. i 7. riječi "zajam ili jamstvo" zamjenjuju se riječju "financiranje"

(vi) dodaje se novi stavak 8.:

"8. U slučaju da se financiranje koje se odnosi na odobreno ulaganje mora restrukturirati radi zaštite prava i interesa Banke, Upravljački odbor bez odlaganja poduzima žurne mjere koje smatra potrebnima, pod uvjetom da se o njima odmah izvijesti Upravno vijeće.

(r) u članku 22. koji je prenumeriran u članak 20. briše se riječ "međunarodnim" iz stavka 1., a stavak 2. zamjenjuje se sljedećim:

"2. Banka može posuditi sredstva na tržištima kapitala država članica u skladu s pravnim odredbama koje se primjenjuju na ta tržišta.

Nadležna se tijela države članice s odstupanjem u smislu članka 116.a stavka 1. Ugovora o funkcioniranju Europske unije tomu mogu suprotstaviti samo ako postoji bojazan od ozbiljnog poremećaja na tržištu kapitala te države."

(s) u članku 23. stavku 1. točki (b) koji je prenumeriran u članak 21. brišu se riječi "koje sama izdaje ili koje izdaju oni koji su posudili sredstva od Banke", a u stavku 3. riječi "emisijском bankom" zamjenjuju se riječima "nacionalnom središnjom bankom"

(t) u članku 25. koji je prenumeriran u članak 23. umeću se riječi "države članice čija valuta nije euro" i zamjenjuju riječi "jedne država članica" u stavku 1. prvoj rečenici i riječi "države članice" u stavku 2.; u stavku 1. prvoj rečenici brišu se riječi "u valutu druge države članice", u stavku 3. brišu se riječi "u zlatu ili konvertibilnoj valuti", a u stavku 4. riječi "projekte koji" zamjenjuju se riječima "ulaganja koja"

(u) u članku 26. koji je prenumeriran u članak 24. brišu se riječi "ili odobravanja posebnih zajmova"

(v.) u članku 27. stavku 2. koji je prenumeriran u članak 25. na kraju se dodaje: "Vijeće guvernera osigurava zaštitu prava zaposlenika."

- (w) u članku 29. stavku 1. koji je prenumeriran u članak 27. na kraju se dodaju riječi "Europske unije" i sljedeća rečenica: "Banka može u svakom ugovoru predvidjeti arbitražu."; u stavku drugom brišu se riječi "ili predvidjeti arbitražu"
- (x) članak 30. koji je prenumeriran u članak 28. zamjenjuje se sljedećim:

"Članak 28.

1. Vijeće guvernera može, odlučujući jednoglasno, donijeti odluku o osnivanju društava kćeri ili drugih subjekata koji imaju pravnu osobnost i financijsku samostalnost.
2. Vijeće guvernera donosi statute tijela iz stavka 1. Statutima se posebice određuju njihovi ciljevi, struktura, kapital, članstvo, mjesto sjedišta, financijska sredstva, načini intervencije i pravila za reviziju te njihovi odnosi s tijelima Banke.
3. Banka ima pravo sudjelovati u upravljanju tim tijelima i doprinosti njihovu upisanom kapitalu do iznosa koji Vijeće guvernera utvrdi odlučujući jednoglasno.
4. Protokol o povlasticama i imunitetima Europske unije primjenjuje se na tijela iz stavka 1. u mjeri u kojoj se na njih primjenjuje pravo Unije, na članove njihovih tijela pri obavljanju njihovih dužnosti te na njihove zaposlenike pod istim uvjetima pod kojima se primjenjuje na Banku.

Međutim, one dividende, kapitalni dobici ili drugi oblici prihoda koji proizlaze iz takvih tijela na koje članovi, osim Europske unije i Banke, imaju pravo i dalje podliježu fiskalnim odredbama zakonodavstva koje se na njih primjenjuje.

5. U dolje utvrđenim granicama, Sud Europske unije je nadležan u sporovima koji se odnose na mjere koje usvajaju tijela koja su osnovana uz primjenu prava Unije. Postupak protiv takvih mjera može pokrenuti svaki član takvog tijela u vlastitom svojstvu ili države članice pod uvjetima utvrđenima u članku 230. Ugovora o funkcioniranju Europske unije.
6. Vijeće guvernera može, odlučujući jednoglasno, donijeti odluku kojom se zaposlenicima tijela osnovanih uz primjenu prava Unije odobrava pristup zajedničkim programima s Bankom u skladu s odgovarajućim unutarnjim procedurama."

PROTOKOL O MJESTU SJEDIŠTA

- 13) Protokol o mjestu sjedišta institucija te određenih tijela i službi Europskih zajednica i Europolu mijenja se kako slijedi:
  - (a) u naslovu Protokola i u preambuli ispred riječi " i službi" umeću se riječi "ureda, agencija"; u naslovu se Protokola brišu riječi "i Europol"
  - (b) u prvom se pozivanju u preambuli upućivanje na Ugovor o osnivanju Europske zajednice zamjenjuje upućivanjem na Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a briše se upućivanje na članak 77. Ugovora o osnivanju Europske zajednice za ugljen i čelik; drugo se pozivanje briše
  - (c) u točki (d) briše se upućivanje na Prvostupanjski sud, a riječi "imaju sjedišta" zamjenjuju se riječju "ima sjedište"
  - (d) u točki (i) briše se upućivanje na Europski monetarni institut, a riječi "imaju sjedište" zamjenjuju se riječima "ima sjedište".

PROTOKOL O POVLASTICAMA I IMUNITETIMA UNIJE

- 14) Protokol o povlasticama i imunitetima Europskih zajednica mijenja se kako slijedi:
- (a) u prvoj se uvodnoj izjavi u preambuli upućivanje na članak 28. Ugovora o osnivanju jedinstvenog Vijeća i jedinstvene Komisije Europskih zajednica zamjenjuje upućivanjem na članak 291. Ugovora o funkcioniranju Europske unije i na članak 191. Ugovora o osnivanju Europske zajednice za atomsku energiju, skraćeno EZAE, a riječi "ove Zajednice i Europska investicijska banka" zamjenjuju se riječima "Europska unija i EZAE"
  - (b) članak 5. stavlja se izvan snage, a ostali se članci u skladu s time prenumeriraju
  - (c) u članku 7. koji je prenumeriran u članak 6. briše se stavak 2., a stavak 1. ostaje nenumeriran
  - (d) u članku 13. koji je prenumeriran u članak 12. riječi "u skladu s uvjetima i postupkom koje utvrđuje Vijeće, odlučujući na prijedloge Komisije" zamjenjuju se riječima "u skladu s uvjetima i postupcima koje utvrđuju Europski parlament i Vijeće, uredbama, u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom i nakon savjetovanja sa zainteresiranim institucijama"
  - (e) u članku 15. koji je prenumeriran u članak 14. uvodne riječi "Vijeće, odlučujući jednoglasno na prijedlog Komisije, utvrđuje" zamjenjuju se riječima "Europski parlament i Vijeće, uredbama, u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom i nakon savjetovanja sa zainteresiranim institucijama"
  - (f) u članku 16. koji je prenumeriran u članak 15. uvodne riječi "Vijeće, odlučujući na prijedlog Komisije i nakon savjetovanja s ostalim zainteresiranim institucijama" zamjenjuju se riječima "Europski parlament i Vijeće, uredbama, u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom i nakon savjetovanja s ostalim zainteresiranim institucijama"

- (f a) U članku 20. koji je prenumeriran kao članak 19., riječi "na članove Komisije" zamjenjuju se riječima "na Predsjednika Europskog vijeća", te se dodaje sljedeći stavak: "Oni se također primjenjuju i na članove Komisije."
- (g) u članku 21. koji je prenumeriran kao članak 20. iza "nezavisne odvjetnike" riječ "tajnika" zamjenjuje se riječju "tajnike", a brišu se riječi "te na članove i tajnika Prvostupanjskog suda"
- (h) u članku 23. koji je prenumeriran u članak 22. briše se posljednji stavak
- (i) nakon završne formule "U POTVRDU TOGA niže potpisani opunomoćenici potpisali su ovaj Protokol" brišu se datum i popis potpisnika.

PROTOKOL O KONVERGENCIJSKIM KRITERIJIMA

- 15) Protokol o konvergencijskim kriterijima iz članka 121. Ugovora o osnivanju Europske zajednice mijenja kako slijedi:
  - (a) u naslovu Protokola brišu se riječi "iz članka 121. Ugovora o osnivanju Europske zajednice"
  - (b) u prvoj uvodnoj izjavi riječi "pri donošenju odluka na putu u treću fazu ekonomske i monetarne unije iz članka 121. stavka 1. ovog Ugovora " zamjenjuju se riječima "pri donošenju odluka o završetku odstupanja za države članice s odstupanjem iz članka 117.a Ugovora o funkcioniranju Europske unije "
  - (c) u članku 3. drugoj rečenici riječi "u odnosu na valutu bilo koje druge države članice" zamjenjuju se riječima "u odnosu na euro"
  - (d) u članku 6. riječi "EMI-jem ili" ESB-om, ovisno o slučaju," zamjenjuju se riječju "ESB-om".
  - (e) (Ne odnosi se na hrvatsku inačicu.)

PROTOKOL O ODREĐENIM ODREDBAMA KOJE SE ODNOSI NA UJEDINJENU
KRALJEVINU

16) Protokol o određenim odredbama koje se odnose na Ujedinjenu Kraljevinu Velike Britanije i Sjeverne Irske mijenja se kako slijedi:

(a) u čitavom se Protokolu riječi "prijeći u treću fazu ekonomske i monetarne unije" i "prijeći u treću fazu" zamjenjuju riječima "usvojiti euro"; riječi "prelazi u treću fazu" zamjenjuju se riječima "usvaja euro"; riječi "u trećoj fazi" zamjenjuju se riječima "nakon uvođenja eura"; riječi "prijelaz u treću fazu" zamjenjuju se riječima "usvajanje eura"; riječi "prijeđe u treću fazu" zamjenjuju se riječima "usvoji euro".

(b) u preambuli se umeće nova druga uvodna izjava:

"S OBZIROM na to da je 16. listopada 1996. i 30. listopada 1997. Vlada Ujedinjene Kraljevine obavijestila Vijeće da ne namjerava sudjelovati u trećoj fazi ekonomske i monetarne unije,"

(c) u stavku 1. brišu se podstavak prvi i treći

(d) stavak 2. zamjenjuje se sljedećim:

"2. S obzirom na obavijest koju je Vlada Ujedinjene Kraljevine dostavila Vijeću 16. listopada 1996. i 30. listopada 1997., na Ujedinjenu Kraljevinu primjenjuju se stavci 3. do 8. i stavak 10."

(e) stavak 3. se briše, a ostali se stavci u skladu s time renumeriraju

(f) stavak 5. koji je prenumeriran u stavak 4. mijenja se kako slijedi:

(i) u prvoj se rečenici popis članaka zamjenjuje sljedećim: "članak 245.a stavak 2., s iznimkom njegove prve i zadnje rečenice, članak 245.a stavak 5., članak 97.b stavak drugi, članak 104. stavci 1., 9. i 11., članak 105. stavci od 1. do 5., članci 106., 108., 109., 110. i 111.a, članak 115.C, članak 117.a stavak 3., članak 188.O i članak 245.b Ugovora o funkcioniranju Europske unije"

- (ii) umeće se sljedeća nova druga rečenica: "Isto se primjenjuje na članak 99. stavak 2. ovog Ugovora u vezi s usvajanjem dijelova širih smjernica ekonomske politike koje se općenito odnose na euro područje."

- (g) u stavku 6. koji je prenumeriran u stavak 5. umeće se sljedeći novi podstavak prvi: "Ujedinjena Kraljevina nastoji izbjeći prekomjeran državni deficit.", a na početku sljedećeg podstavka brišu se riječi "članak 116. stavak 4. i"

- (h) Stavak 7. podstavak prvi koji je prenumeriran u stavak 6. zamjenjuje se sljedećim: "6. Glasačka prava Ujedinjene Kraljevine suspendiraju se kada Vijeće donosi akte iz članaka navedenih u stavku 4. i u slučajevima iz članka 116.a stavka 4. podstavka prvog Ugovora o funkcioniranju Europske unije. U tu se svrhu primjenjuje članak 116.a stavak 4. podstavak drugi Ugovora." U podstavku drugom riječi "članka 112. stavka 2.b i članka 123. stavka 1." zamjenjuju se riječima "članka 245.b stavka 2.b"

- (i) u točki (a) stavka 9. koji je prenumeriran u stavak 8. riječi " ulazi tu fazu" zamjenjuju se riječima "usvoji euro"

- (j) u stavku 10. koji je prenumeriran u stavak 9. uvodni se podstavak zamjenjuje sljedećim: "Ujedinjena Kraljevina može u bilo kojem trenutku obavijestiti Vijeće o svojoj namjeri da usvoji euro. U tom slučaju:" U točki (a) upućivanje na članak 122. stavak 2. zamjenjuje se upućivanjem na članak 117.a stavka 1. i 2.

- (k) u stavku 11. koji je prenumeriran u stavak 10. riječi "članku 101. i članku 116. stavku 3." zamjenjuju se riječima "članku 101.", a riječi "ne prijeđe u treću fazu" zamjenjuju se riječima "ne usvoji euro".

PROTOKOL O ODREĐENIM ODREDBAMA KOJE SE ODNOSI NA DANSKU

- 17) Protokol o određenim odredbama koje se odnose na Dansku mijenja se kako slijedi:
- (a) u preambuli se prva uvodna izjava briše, u drugoj se uvodnoj izjavi, koja postaje prva uvodna izjava, riječi "sudjelovanja Danske u trećoj fazi ekonomske i monetarne unije" zamjenjuju se riječima "nego što se Danska odrekne svog izuzeća", a umeće se nova druga uvodna izjava: "S OBZIROM na to da je 3. studenoga 1993. danska Vlada obavijestila Vijeće da ne namjerava sudjelovati u trećoj fazi ekonomske i monetarne unije,"
  - (b) brišu se točke 1. i 3., a ostale se točke u skladu s time prenumeriraju
  - (c) u točki 2. koja je prenumerirana u točku 1. prva se rečenica zamjenjuje sljedećom: "S obzirom na obavijest koju je danska Vlada dostavila Vijeću 3. studenoga 1993. Danska ima pravo izuzeća."
  - (d) u točki 4. koja je prenumerirana u točku 2. upućivanje na članak 122. stavak 2. zamjenjuje se upućivanjem na članak 117.a Ugovora o funkcioniranju Europske unije.

SCHENGENSKI PROTOKOL

- 18) Protokol o uključivanju schengenske pravne stečevine u okvir Europske unije mijenja se kako slijedi:
- (a) u naslovu Protokola riječi "o uključivanju schengenske pravne stečevine u" zamjenjuju se riječima "o schengenskoj pravnoj stečevini uključenoj u":
  - (b) preambula se mijenja kako slijedi:
    - (i) riječi "je cilj Sporazuma", zamjenjuju se riječima "su Sporazumi", a riječi "povezanih sporazuma i pravila donesenih" zamjenjuju se riječima "povezani sporazumi i pravila donesena". Na kraju prve uvodne izjave riječi "dodatno unaprijediti europsku integraciju, a osobito omogućiti Europskoj uniji da se brže razvije u područje slobode, sigurnosti i pravde" zamjenjuju se riječima "uključeni u okvir Europske unije Ugovorom iz Amsterdama od 2. listopada 1997."
    - (ii) drugi se uvodni odlomak zamjenjuje sljedećim:

"ŽELEĆI očuvati schengensku pravnu stečevinu kako se razvila od stupanja na snagu Ugovora iz Amsterdama te tu pravnu stečevinu razvijati kako bi doprinijela ostvarenju cilja da se građanima Unije ponudi područje slobode, sigurnosti i pravde bez unutarnjih granica"
    - (iii) briše se treća uvodna izjava
    - (iv) u petoj uvodnoj izjavi, koja postaje četvrta uvodna izjava, riječi "nisu ni stranke ni potpisnice gore spomenutih sporazuma" zamjenjuju se riječima "ne sudjeluju u svim odredbama schengenske pravne stečevine"
    - (v) na kraju šeste uvodne izjave, koja postaje peta uvodna izjava, brišu se riječi "i da bi te odredbe trebalo upotrijebiti samo kad drugog rješenja nema"
    - (vi) na kraju sedme uvodne izjave, koja postaje šesta uvodna izjava, riječi "na temelju Sporazuma potpisanog u Luxembourg 19. prosinca 1996., s

obzirom na to da su obje države potvrdile svoju namjeru obvezati se gore spomenutim odredbama" zamjenjuju se riječima "budući da odredbe Nordijske unije putnih isprava obvezuju obje države, zajedno s nordijskim državama koje su članice Europske unije"

(c) u članku 1. prva se rečenica zamjenjuje sljedećim:

"Kraljevina Belgija, Republika Bugarska, Češka Republika, Kraljevina Danska, Savezna Republika Njemačka, Republika Estonija, Helenska Republika, Kraljevina Španjolska, Francuska Republika, Talijanska Republika, Republika Cipar, Republika Latvija, Republika Litva, Veliko Vojvodstvo Luksemburg, Republika Mađarska, Republika Malta, Kraljevina Nizozemska, Republika Austrija, Republika Poljska, Portugalska Republika, Rumunjska, Republika Slovenija, Slovačka Republika, Republika Finska i Kraljevina Švedska imaju odobrenje da međusobno provode pojačanu suradnju u područjima na koja se odnose odredbe koje je utvrdilo Vijeće, a koje čine schengensku pravnu stečevinu."

(d) članak 2. zamjenjuje se sljedećim:

"Članak 2.

Schengenska se pravna stečevina primjenjuje na države članice iz članka 1., ne dovodeći u pitanje članak 3. Akta o pristupanju od 16. travnja 2003. ili članak 4. Akta o pristupanju od 25. travnja 2005. Vijeće se zamjenjuje Izvršnim odborom koji je osnovan schengenskim sporazumima."

(e) članak 3. zamjenjuje se sljedećim:

"Članak 3.

Sudjelovanje Danske u usvajanju mjera koje predstavljaju razvoj schengenske pravne stečevine kao i provedba tih mjera i njihova primjena na Dansku uređuje se odgovarajućim odredbama Protokola o stajalištu Danske."

- (f) u članku 4. stavku prvom brišu se riječi "koje schengenska pravna stečevina ne obvezuje,", a riječi "te pravne stečevine" zamjenjuju se riječima "schengenske pravne stečevine".
- (g) članak 5. zamjenjuje se sljedećim:

"Članak 5.

1. Prijedlozi i inicijative za daljnji razvoj schengenske pravne stečevine podliježu odgovarajućim odredbama Ugovorâ.

U tom kontekstu, ako Irska ili Ujedinjena Kraljevina u razumnom roku pisanim putem ne obavijeste Vijeće da žele sudjelovati, smatra se da je odobrenje iz članka 280.D Ugovora o funkcioniranju Europske unije dano državama članicama iz članka 1. te Irskoj ili Ujedinjenoj Kraljevini ako koja od njih želi sudjelovati u predmetnim područjima suradnje.

2. Ako se smatra da su Irska ili Ujedinjena Kraljevina dostavile obavijest na temelju odluke iz članka 4., one ipak mogu u roku od tri mjeseca pisanim putem obavijestiti Vijeće da ne žele sudjelovati u takvome prijedlogu ili inicijativi. U tom slučaju Irska ili Ujedinjena Kraljevina ne sudjeluju u donošenju tog akta. Od te obavijesti postupak za usvajanje mjere za daljnji razvoj schengenske pravne stečevine suspendira se do završetka postupka određenog u stavcima 3. ili 4. ili u bilo kojem trenutku tijekom postupka dok se obavijest ne povuče.

3. Za državu članicu koja je dala obavijest iz stavka 2., svaka se odluka Vijeća donesena na temelju članka 4., od dana stupanja na snagu predložene mjere, prestaje primjenjivati u mjeri u kojoj to Vijeće smatra potrebnim i pod uvjetima koji se određuju u odluci Vijeća donesenoj kvalificiranom većinom na prijedlog Komisije. Ta se odluka donosi u skladu sa sljedećim kriterijima: Vijeće nastoji u najvećoj mogućoj mjeri osigurati sudjelovanje dotične države članice, a da pritom ozbiljno ne ugrozi djelovanje različitih dijelova schengenske pravne stečevine u praksi i poštujući pritom njihovu koherentnost. Komisija podnosi svoj prijedlog u najkraćem mogućem roku nakon obavijesti iz stavka 2. Vijeće, ako je to potrebno nakon sazivanja dvaju uzastopnih sastanaka, odlučuje u roku od četiri mjeseca nakon prijedloga Komisije.

4. Ako do kraja razdoblja od četiri mjeseca Vijeće ne donese odluku, država članica može bez odlaganja zatražiti da se predmet uputi Europskom vijeću. U tom slučaju Europsko vijeće na svojem sljedećem sastanku, odlučujući kvalificiranom većinom na prijedlog Komisije, donosi odluku u skladu s kriterijima iz stavka 3.

5. Ako do završetka postupka određenog u stavcima 3. ili 4. Vijeće ili, ovisno o slučaju, Europsko vijeće ne donese odluku, prestaje suspenzija postupka za usvajanje mjere za daljnji razvoj schengenske pravne stečevine. Ako se navedena mjera naknadno usvoji svaka odluka koju Vijeće donese temeljem članka 4. od dana stupanja na snagu te mjere prestaje se primjenjivati za dotične države članice u mjeri i pod uvjetima o kojima odlučuje Komisija, osim ako navedena država članica povuče svoju obavijest iz stavka 2. prije usvajanja mjere. Komisija odlučuje do dana tog donošenja. Pri donošenju svoje odluke Komisija poštuje kriterije iz stavka 3."

- (h) na kraju prve rečenice stavka prvog članka 6. brišu se riječi "na temelju Sporazuma potpisanog u Luksemburgu 19. prosinca 1996."
- (i) članak 7. stavlja se izvan snage, a članak 8. se prenumerira u članak 7.
- (j) Prilog se stavlja izvan snage.

PROTOKOL O PRIMJENI ČLANKA 22.A NA UJEDINJENU KRALJEVINU I IRSKU

- 19) Protokol o primjeni određenih aspekata članka 14. Ugovora o osnivanju Europske zajednice na Ujedinjenu Kraljevinu i Irsku mijenja se kako slijedi:
- (a) u naslovu Protokola, upućivanje na Ugovor o osnivanju Europske zajednice zamjenjuje se upućivanjem na Ugovor o funkcioniranju Europske unije
  - (b) u članku 1. stavku prvom točki (a) riječi "država koje su ugovorne stranke Sporazuma o Europskom gospodarskom prostoru" zamjenjuju se riječima "država članica"
  - (c) u članku 1. prvom i drugom, u članku 2. i u članku 3. stavku drugom upućivanje na članak 14. zamjenjuje se upućivanjem na članak 22.a i članak 62. Ugovora o funkcioniranju Europske unije.

PROTOKOL O STAJALIŠTU UJEDINJENE KRALJEVINE I IRSKE S OBZIROM NA PODRUČJE SLOBODE, SIGURNOSTI I PRAVDE

- 20) Protokol o stajalištu Ujedinjene Kraljevine i Irske mijenja se kako slijedi:
- (a) na kraju naslova Protokola dodaju se riječi "s obzirom na područje slobode, sigurnosti i pravde"
  - (b) u drugoj uvodnoj izjavi preambule upućivanje na Ugovor o osnivanju Europske zajednice zamjenjuje se upućivanjem na Ugovor o funkcioniranju Europske unije
  - (c) u članku 1. prvoj rečenici riječi "na temelju glave IV. Ugovora o osnivanju Europske zajednice" zamjenjuju se riječima "na temelju glave IV. dijela trećeg Ugovora o funkcioniranju Europske unije"; druga se rečenica briše i dodaje se sljedeći stavak:

"Za potrebe ovog članka, kvalificirana se većina utvrđuje u skladu s člankom 205. stavkom 3. Ugovora o funkcioniranju Europske unije."

(d) na početku članka 2. riječi "odredba glave IV. Ugovora o osnivanju Europske zajednice" zamjenjuju se riječima "odredba Glave IV. dijela trećeg Ugovora o funkcioniranju Europske unije"; na kraju članka riječi "pravnu stečevinu Zajednice" zamjenjuju se riječima "pravnu stečevinu Zajednice ili Unije"

(e) članak 3. stavak 1. mijenja se kako slijedi:

(i) u prvoj rečenici podstavka prvog riječi "na temelju glave IV. Ugovora o osnivanju Europske zajednice" zamjenjuju se riječima "na temelju glave IV. dijela trećeg Ugovora o funkcioniranju Europske unije", a druga se rečenica briše

(ii) iza podstavka drugog dodaju se sljedeći novi podstavci:

"Mjere usvojene na temelju članka 61.C Ugovora o funkcioniranju Europske unije utvrđuju uvjete za sudjelovanje Ujedinjene Kraljevine i Irske u ocjenama koje se odnose na područja obuhvaćena glavom IV. dijela trećeg tog Ugovora.

Za potrebe ovog članka, kvalificirana se većina utvrđuje u skladu s člankom 205. stavkom 3. Ugovora o funkcioniranju Europske unije."

(f) u člancima 4., 5. i 6. riječi "glave IV. Ugovora o osnivanju Europske zajednice" zamjenjuju se riječima "glave IV. dijela trećeg Ugovora o funkcioniranju Europske unije"

(g) u drugoj se rečenici članka 4. upućivanje na članak 11. stavak 3. zamjenjuje upućivanjem na članak 280.F stavak 1. Ugovora o funkcioniranju Europske unije

- (h) umeće se sljedeći novi članak 4.a:

"Članak 4.a

1. Odredbe ovog Protokola primjenjuju se za Ujedinjenu Kraljevinu i Irsku i na mjere predložene ili usvojene na temelju glave IV. dijela trećeg Ugovora o funkcioniranju Europske unije kojima se mijenja postojeća mjera koja ih obvezuje.

2. Međutim, u slučaju ako Vijeće, odlučujući na prijedlog Komisije, utvrdi da nesudjelovanje Ujedinjene Kraljevine ili Irske u izmijenjenoj verziji postojeće mjere onemogućuje primjenu te mjere u drugim državama članicama ili u Uniji, Vijeće ih može pozvati da daju obavijest prema članku 3. ili 4. Za potrebe članka 3. daljnji rok od dva mjeseca počinje teći od dana odluke Vijeća.

Ako nakon isteka roka od dva mjeseca od odluke Vijeća Ujedinjena Kraljevina ili Irska ne upute obavijest na temelju članka 3. ili članka 4., postojeća mjera za njih više nije obvezujuća ili primjenjiva, osim ako dotična država članica uputi obavijest na temelju članka 4. prije stupanja na snagu mjere o izmjeni. Ta odluka proizvodi učinke od dana stupanja na snagu mjere o izmjeni ili od isteka roka od dva mjeseca, ovisno o tomu što nastupi kasnije.

Za potrebe ovog stavka Vijeće nakon cjelovite rasprave o predmetu odlučuje kvalificiranom većinom svojih članova koji predstavljaju države članice koje sudjeluju ili su sudjelovale u usvajanju mjere o izmjeni. Kvalificirana većina Vijeća utvrđuje se u skladu s člankom 205. stavkom 3. točkom (a) Ugovora o funkcioniranju Europske unije.

3. Vijeće, odlučujući kvalificiranom većinom na prijedlog Komisije, može utvrditi da Ujedinjena Kraljevina ili Irska snosi izravne financijske posljedice, ako ih bude, koje nužno i neizbježno nastaju kao rezultat prestanka njezina sudjelovanju u postojećoj mjeri.

4. Ovaj članak ne dovodi u pitanje članak 4."

- (i) na kraju članka 5. dodaje se sljedeće: "..., osim ako svi članovi Vijeća, nakon savjetovanja s Europskim parlamentom, jednoglasno odluče drukčije"
- (j) U članku 6. riječi "odgovarajuće odredbe tog Ugovora, uključujući članak 68.," zamjenjuju se riječima "odgovarajuće odredbe Ugovorâ"
- (h) umeće se sljedeći novi članak 6.a:

"Članak 6.a

Ujedinjenu Kraljevinu i Irsku ne obvezuju pravila utvrđena na temelju članka 16.B Ugovora o funkcioniranju Europske unije koja se odnose na obradu osobnih podataka od strane država članica pri provođenju aktivnosti iz područja primjene poglavlja 4. ili poglavlja 5. glave IV. dijela trećeg tog Ugovora, ako Ujedinjenu Kraljevinu i Irsku ne obvezuju pravila koja uređuju oblike pravosudne suradnje u kaznenim stvarima ili policijske suradnje za koje se traži poštovanje odredaba utvrđenih na temelju članka 16.B."

- (l) u članku 7. riječi "člancima 3. i 4." zamjenjuju se riječima "člancima 3., 4. i 4.a", a riječi "Protokol o uključivanju schengenske pravne stečevine u" zamjenjuju se riječima "Protokol o schengenskoj pravnoj stečevini uključenoj u"
- (m) u članku 8. briše se riječ "predsjednika", a riječ "Vijeća" zamjenjuje se riječju "Vijeće".
- (n) dodaje se sljedeći novi članak 9.:

"Članak 9.

U odnosu na Irsku ovaj se Protokol ne primjenjuje na članak 61.H Ugovora o funkcioniranju Europske unije."

PROTOKOL O STAJALIŠTU DANSKE

21) Protokol o stajalištu Danske mijenja se kako slijedi:

(a) preambula se mijenja kako slijedi:

(i) sljedeće tri nove uvodne izjave umeću se iza druge uvodne izjave:

"SVJESNE činjenice da će nastavak pravnog režima temeljem Ugovora koji proizlazi iz odluke iz Edinburgha bitno ograničiti sudjelovanje Danske u važnim područjima u kojima Unija surađuje i da bi bilo u najboljem interesu Unije da se osigura cjelovitost pravne stečevine u području slobode, sigurnosti i pravde;

ŽELEĆI stoga uspostaviti pravni okvir koji će osigurati mogućnost da Danska sudjeluje u usvajanju mjera koje se predlažu na temelju glave IV. dijela trećeg Ugovora o funkcioniranju Europske unije i pozdravljajući namjeru Danske da koristi tu mogućnost kad je to moguće u skladu s njezinim ustavnim odredbama;

PRIMJEĆUJUĆI da Danska neće sprečavati ostale države članice u daljnjem razvitku njihove suradnje u pogledu mjera koje nisu obvezujuće za Dansku;"

(ii) u preposljednjoj uvodnoj izjavi riječi "Protokola o uključivanju schengenske pravne stečevine u" zamjenjuju se riječima "Protokola o schengenskoj pravnoj stečevini uključenoj u"

(b) u članku 1. stavku prvom prvoj rečenici riječi "glava IV. Ugovora o osnivanju Europske zajednice" zamjenjuju se riječima "glava IV. dijela trećeg Ugovora o funkcioniranju Europske unije"

(c) u članku 1. druga se rečenica stavka prvog briše i dodaje se sljedeći novi stavak:

"Za potrebe ovog članka, kvalificirana se većina utvrđuje u skladu s člankom 205. s stavkom 3. Ugovora o funkcioniranju Europske unije."

- (d) članak 2. zamjenjuje se sljedećim:

"Članak 2.

Za Dansku nisu obvezujuće niti se u njoj primjenjuju odredbe glave IV. dijela trećeg Ugovora o funkcioniranju Europske unije, mjere usvojene na temelju te glave, odredbe bilo kojeg međunarodnog ugovora koji Unija sklopi na temelju te glave ni odluke Suda Europske unije kojom se ta odredba ili mjera tumači ili bilo koja izmijenjena mjera ili mjera koja se može izmijeniti na temelju te glave; osim toga, nijedna takva odredba, mjera ili odluka ni na koji način ne utječe na nadležnosti, prava i obveze Danske; nadalje, ni jedna takva odredba, mjera ili odluka ni na koji način ne utječe na pravnu stečevinu Zajednice ili Unije niti je dio prava Unije kako se primjenjuju na Dansku. Posebno su, u nepromijenjenom obliku, za Dansku obvezujući izmijenjeni akti Unije u području policijske suradnje i pravosudne suradnje u kaznenim predmetima, doneseni prije stupanja na snagu Ugovora iz Lisabona."

- (e) umeće se sljedeći novi članak 2.a:

"Članak 2.a

Članak 2. ovog Protokola primjenjuje se i u odnosu na pravila utvrđena na temelju članka 16.B Ugovora o funkcioniranju Europske unije koji se odnose na obradu osobnih podataka od strane država članica pri obavljanju aktivnosti koje su u okviru područja primjene poglavlja 4. ili poglavlja 5. glave IV. dijela trećeg tog Ugovora."

- (f) članak 4. postaje članak 6.

- (g) članak 5. koji je prenumeriran u članak 4. mijenja se kako slijedi:
- (i) u čitavom se članku riječ "odluka" u bilo kojem padežu zamjenjuje riječju "mjera" u odgovarajućem padežu.
  - (ii) u stavku 1. riječi "prema odredbama glave IV. Ugovora o osnivanju Europske zajednice" zamjenjuju se riječima "obuhvaćene ovim dijelom", a riječi " država članica iz članka 1. Protokola o uključivanju schengenske pravne stečevine u okvir Europske unije, kao i Irske i Ujedinjene Kraljevine, ako te države članice sudjeluju u dotičnim područjima suradnje" zamjenjuju se riječima "država članica koje ta mjera obvezuje"
  - (iii) u stavku 2. riječi "države članice iz članka 1. Protokola o uključivanju schengenske pravne stečevine u okvir Europske unije razmotrit će" zamjenjuju se riječima "države članice koje ta mjera obvezuje i Danska razmotrit će"
- (h) članak 6. koji je prenumeriran u članak 5. mijenja se kako slijedi:
- (i) u prvoj se rečenici riječi "u području članka 13. stavka 1. i članka 17. Ugovora o Europskoj uniji" zamjenjuju riječima "na temelju članka 13. stavka 1., članka 28.A i članka 28.B do 28.E Ugovora o Europskoj uniji", a brišu se zaključne riječi "ali neće sprečavati razvoj tješnje suradnje između država članica u tom području"
  - (ii) umeće se sljedeća nova treća rečenica: "Danska neće sprečavati ostale države članice u daljnjem razvitku njihove suradnje u tom području."
  - (iii) na kraju nove četvrte rečenice dodaje se sljedeće: "..., ni Uniji stavljati na raspolaganje vojne sposobnosti"

(iv) dodaju se sljedeća dva nova stavka:

"Za donošenje akata Vijeća koji se moraju donijeti jednoglasno, potrebna je jednoglasnost članova Vijeća, s iznimkom predstavnika danske Vlade.

Za potrebe ovog članka, kvalificirana se većina utvrđuje u skladu s člankom 205. stavkom 3. Ugovora o funkcioniranju Europske unije."

(i) iza naslova "DIO III." umeće se članak 6. s tekstom članka 4.

(j) ispred članka 7. umeće se naslov "DIO IV."

(k) umeće se sljedeći novi članak 8.:

"Članak 8.

1. U bilo kom trenutku i ne dovodeći u pitanje članak 7., Danska može u skladu sa svojim ustavnim odredbama ostale države članice obavijestiti da se dio I. sastoji od odredaba iz Priloga, s učinkom od prvog dana mjeseca koji slijedi nakon obavijesti. U tom se slučaju članci 5. do 8. renumeriraju.
2. Šest mjeseci od dana stupanja na snagu obavijesti iz stavka 1. sva schengenska pravna stečevina i mjere koje su usvojene za daljnji razvoj schengenske pravne stečevine, a koje su do tada kao obveze na temelju međunarodnog prava bile obvezujuće za Dansku, postaju za Dansku obvezujuće kao pravo Unije."

- (1) Protokolu se dodaje sljedeći novi Prilog:

"Prilog

Članak 1.

Pridržavajući se članka 3. Danska ne sudjeluje kada Vijeće usvaja mjere koje su predložene na temelju glave IV. dijela trećeg Ugovora o funkcioniranju Europske unije. Za donošenje akata Vijeća koji se moraju donijeti jednoglasno, potrebna je jednoglasnost članova Vijeća, s iznimkom predstavnika danske Vlade.

Za potrebe ovog članka, kvalificirana se većina utvrđuje u skladu s člankom 205. stavkom 3. Ugovora o funkcioniranju Europske unije.

Članak 2.

Na temelju članka 1. i pridržavajući se članaka 3., 4. i 8. za Dansku nisu obvezujuće niti se u njoj primjenjuju odredbe glave IV. dijela trećeg Ugovora o funkcioniranju Europske unije, mjere usvojene na temelju te glave, odredbe bilo kojeg međunarodnog ugovora koji Unija sklopi na temelju te glave ni odluke Suda Europske unije kojom se ta odredba ili mjera tumači; osim toga, nijedna takva odredba, mjera ili odluka ni na koji način ne utječe na nadležnosti, prava i obveze Danske; nadalje, ni jedna takva odredba, mjera ili odluka ni na koji način ne utječe na pravnu stečevinu Zajednice ili Unije niti je dio prava Unije kako se primjenjuju na Dansku.

Članak 3.

1. Danska može predsjednika Vijeća obavijestiti u pisanom obliku, u roku od tri mjeseca nakon predstavljanja prijedloga ili inicijative Vijeću na temelju glave IV. dijela trećeg Ugovora o funkcioniranju Europske zajednice, da želi sudjelovati u usvajanju i primjeni bilo koje takve predložene mjere, nakon čega Danska to ima pravo učiniti.

2. Ako nakon razumnog roka mjeru iz stavka 1. nije moguće usvojiti na način da u tome sudjeluje Danska, Vijeće takvu mjeru iz stavka 1. može usvojiti u skladu s člankom 1. bez sudjelovanja Danske. U tom slučaju primjenjuje se članak 2.

Članak 4.

Danska može u bilo kojem trenutku nakon usvajanja mjere na temelju glave IV. dijela trećeg Ugovora o funkcioniranju Europske unije, obavijestiti Vijeće i Komisiju o svojoj namjeri da želi prihvatiti tu mjeru. U tom se slučaju postupak predviđen u članku 280.F stavku 1. primjenjuje *mutatis mutandis*.

Članak 5.

1. Odredbe ovog Protokola primjenjuju se za Dansku i na mjere predložene ili usvojene na temelju glave IV. dijela trećeg Ugovora o funkcioniranju Europske unije kojima se mijenja postojeća mjera koja ju obvezuje.

2. Međutim, u slučaju ako Vijeće, odlučujući na prijedlog Komisije, utvrdi da nesudjelovanje Danske u izmijenjenoj verziji postojeće mjere onemogućuje primjenu te mjere za druge države članice ili za Uniju, Vijeće ju može pozvati da uputi obavijest prema članku 3. ili 4. Za potrebe članka 3. daljnji rok od dva mjeseca počinje teći od dana odluke Vijeća.

Ako nakon isteka roka od dva mjeseca od odluke Vijeća Danska ne uputi obavijest na temelju članka 3. ili članka 4., postojeća mjera za nju više nije obvezujuća ili primjenjiva, osim ako uputi obavijest na temelju članka 4. prije stupanja na snagu mjere o izmjeni. Ta odluka proizvodi učinke od dana stupanja na snagu mjere o izmjeni ili od isteka roka od dva mjeseca, ovisno o tomu što nastupi kasnije.

Za potrebe ovog stavka Vijeće nakon cjelovite rasprave o predmetu odlučuje kvalificiranom većinom svojih članova koji predstavljaju države članice koje sudjeluju ili su sudjelovale u usvajanju mjere o izmjeni. Kvalificirana većina Vijeća utvrđuje se u skladu s člankom 205. stavkom 3. točkom (a) Ugovora o funkcioniranju Europske unije.

3. Vijeće, odlučujući kvalificiranom većinom na prijedlog Komisije, može utvrditi da Danska snosi izravne financijske posljedice, ako ih bude, koje nužno i neizbježno nastaju kao rezultat prestanka njezina sudjelovanja u postojećoj mjeri.

4. Ovaj članak ne dovodi u pitanje članak 4."

Članak 6.

1. Obavijest na temelju članka 4. podnosi se najkasnije u roku od šest mjeseci od konačnog usvajanja mjere, ako se radi o mjeri za daljnji razvoj schengenske pravne stečevine.

Ako Danska ne podnese obavijest u skladu s člancima 3. ili 4. u pogledu mjere za daljnji razvoj schengenske pravne stečevine, države članice koje ta mjera obvezuje i Danska razmotrit će poduzimanje odgovarajućih mjera.

2. Obavijest na temelju članka 3. u pogledu mjere za daljnji razvoj schengenske pravne stečevine neopozivo se smatra obaviješću na temelju članka 3. s obzirom na svaki daljnji prijedlog ili inicijativu namijenjenu razvoju mjere u opsegu u kojem takav prijedlog ili inicijativa razvijaju schengensku pravnu stečevinu.

Članak 7.

Dansku ne obvezuju pravila utvrđena na temelju članka 16.B Ugovora o funkcioniranju Europske unije koja se odnose na obradu osobnih podataka od strane država članica pri provođenju aktivnosti iz područja primjene poglavlja 4. ili poglavlja 5. glave IV. dijela trećeg tog Ugovora, ako Dansku ne obvezuju pravila koja uređuju oblike pravosudne suradnje u kaznenim predmetima ili policijske suradnje za koje se traži poštovanje odredaba utvrđenih na temelju članka 16.B.

Članak 8.

Ako u slučajevima iz ovog dijela Dansku obvezuje mjera koju je Vijeće usvojilo na temelju glave IV. dijela trećeg Ugovora o funkcioniranju Europske unije, na Dansku se za tu mjeru primjenjuju odgovarajuće odredbe Ugovorâ.

Članak 9.

Ako Dansku ne obvezuje neka mjera usvojena na temelju glave IV. dijela trećeg Ugovora o funkcioniranju Europske unije, Danska ne snosi financijske posljedice te mjere, s iznimkom administrativnih troškova institucija, osim ako Vijeće nakon savjetovanja s Europskim parlamentom odlučujući jednoglasno odluči drukčije."

PROTOKOL O AZILU ZA DRŽAVLJANE UNIJE

22) Protokol o azilu za državljane država članica Europske unije mijenja se kako slijedi:

(a) preambula se mijenja kako slijedi:

(i) prva se uvodna izjava zamjenjuje sljedećom:

"BUDUĆI DA u skladu s člankom 6. stavkom 1. Ugovora o Europskoj uniji, Unija priznaje prava, slobode i načela određena Poveljom o temeljnim pravima;"

(ii) umeće se sljedeća nova druga uvodna izjava:

"BUDUĆI DA na temelju članka 6. stavka 3. Ugovora o Europskoj uniji, temeljna prava, kako su zajamčena Europskom konvencijom za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda, čine sastavni dio prava Unije kao opća načela;"

(iii) u drugoj uvodnoj izjavi koji je prenumeriran u treću uvodnu izjavu, upućivanje na članak 6. stavak 2. zamjenjuje se upućivanjem na članak 6. stavke 1. i 3.

(iv) u trećoj uvodnoj izjavi koja je prenumerirana u četvrtu uvodnu izjavu, upućivanje na članak 6. stavak 1. zamjenjuje se upućivanjem na članak 1.a

(v) u trećoj uvodnoj izjavi koja postaje četvrta uvodna izjava, riječi "načela određena" zamjenjuju se riječima "vrijednosti određene"; u četvrtoj se uvodnoj izjavi koja postaje peta uvodna izjava, riječi "ta načela" zamjenjuju riječima "te vrijednosti"; upućivanje na članak 309. Ugovora o osnivanju Europske zajednice zamjenjuje upućivanjem na članak 7. Ugovora o Europskoj uniji

- (vi) u petoj uvodnoj izjavi koja postaje šesta uvodna izjava, upućivanje na Ugovor o osnivanju Europske zajednice zamjenjuje se upućivanjem na Ugovor o funkcioniranju Europske unije
  - (vii) sedma se uvodna izjava, koja postaje osma uvodna izjava, briše
- (b) jedini se članak mijenja kako slijedi:
- (i) u točki (b) iza riječi "Vijeće" umeću se riječi " ... , ili, kada je to potrebno, Europsko vijeće" , a na kraju se riječi "u odnosu na to" zamjenjuju riječima "u odnosu na državu članicu čiji je državljanin podnositelj zahtjeva"
  - (ii) točka (c) zamjenjuje se sljedećom:

"(c) ako je Vijeće donijelo odluku u skladu s člankom 7. stavkom 1. Ugovora o Europskoj uniji u odnosu na državu članicu čiji je državljanin podnositelj zahtjeva ili ako je Europsko vijeće donijelo odluku u skladu s člankom 7. stavkom 2. tog Ugovora u odnosu na državu članicu čiji je državljanin podnositelj zahtjeva;"

PROTOKOL O EKONOMSKOJ, SOCIJALNOJ I TERITORIJALNOJ KOHEZIJI

23) Protokol o ekonomskoj i socijalnoj koheziji mijenja se kako slijedi:

- (a) u čitavom se Protokolu riječi "ekonomska i socijalna kohezija" u bilo kojem padežu zamjenjuju riječima "ekonomska, socijalna i teritorijalna kohezija" u odgovarajućem padežu.

(b) preambula se mijenja kako slijedi:

(i) brišu se prva, druga, peta, šesta i četrnaesta uvodna izjava

(ii) umeće se sljedeća nova prva uvodna izjava:

"PODSJEĆAJUĆI da članak 2. Ugovora o Europskoj uniji sadržava cilj promicanja ekonomske, socijalne i teritorijalne kohezije i solidarnosti među državama članicama i da navedena kohezija pripada u područja podijeljene nadležnosti Unije koja su navedena u članku 2.C stavku 2. točki (c) Ugovora o funkcioniranju Europske unije,"

(iii) četvrta uvodna izjava koja postaje treća uvodna izjava zamjenjuje se sljedećim:

"PODSJEĆAJUĆI da odredbe članka 161. Ugovora o funkcioniranju Europske unije predviđaju osnivanje Kohezijskog fonda,"

(iv) na kraju jedanaeste uvodne izjave, koja postaje osma uvodna izjava, brišu se riječi " ..., te naglašavaju važnost uključivanja ekonomske i socijalne kohezije u članke 2. i 3. ovog Ugovora"

(v) u petnaestoj uvodnoj izjavi, koja postaje nova jedanaesta uvodna izjava, brišu se riječi ",koji treba osnovati prije 31. prosinca 1993.,"

(vi) u posljednjoj uvodnoj izjavi upućivanje na Ugovor o osnivanju Europske zajednice zamjenjuje se upućivanjem na Ugovor o Europskoj uniji i na Ugovor o funkcioniranju Europske unije.

DRUGI PROTOKOLI

- 24) U Protokolu o postupku u slučaju prekomjernog deficita, u prvoj uvodnoj izjavi preambule upućivanje na Ugovor o osnivanju Europske zajednice zamjenjuje se upućivanjem na Ugovor o funkcioniranju Europske unije.
- 25) U Protokolu o Francuskoj riječi "na svojim prekomorskim područjima" zamjenjuju se riječima "u Novoj Kaledoniji, Francuskoj Polineziji i Wallisu i Futuni".
- 26) U Protokolu o vanjskim odnosima država članica s obzirom na prelazak vanjskih granica, upućivanje na članak 62. stavak 2. točku (a) glave IV. Ugovora zamjenjuje se upućivanjem na članak 62. stavak 2. točku (b) Ugovora o funkcioniranju Europske unije.
- 27) U Protokolu o članku 17. Ugovora o Europskoj uniji u prvoj uvodnoj izjavi preambule, upućivanje na Članak 17. stavak 1. podstavak drugi i treći zamjenjuje se upućivanjem na članak 28. A, stavak drugi; u odredbama akta brišu se riječi " ..., u roku od godine dana od stupanja na snagu Ugovora iz Amsterdama".
- 28) U Protokolu o sustavu javne radiodifuzije u državama članicama i završnom stavku preambule riječi "koje se prilažu Ugovoru o osnivanju Europske zajednice" zamjenjuju se riječima "koje se prilažu Ugovoru o Europskoj uniji i Ugovoru o funkcioniranju Europske unije".
- 29) U Protokolu o uvozu naftnih proizvoda rafiniranih u Nizozemskim Antilima u Europu uniju, u drugoj se rečenici članka 3. stavka 3. brišu riječi "svojom odlukom koju donosi kvalificiranom većinom".
- 30) Protokol o članku 141. Ugovora o osnivanju Europske zajednice mijenja se kako slijedi:
  - (a) u naslovu Protokola, upućivanje na Ugovor o osnivanju Europske zajednice zamjenjuje se upućivanjem na Ugovor o funkcioniranju Europske unije
  - (b) u jedinoj odredbi riječi "ovog Ugovora" zamjenjuju se riječima "Ugovora o funkcioniranju Europske unije".

- 31) U Protokolu o posebnim aranžmanima za Grenland riječi "Ugovora o osnivanju Europske zajednice" zamjenjuju se riječima "Ugovora o funkcioniranju Europske unije", a briše se članak 2.
- 32) Protokol priložen Ugovoru o Europskoj uniji i Ugovorima o osnivanju Europskih zajednica mijenja se kako slijedi:
- (a) Naslov je Protokola "Protokol o članku 40.3.3 Ustava Irske"
  - (b) riječi "Ništa u Ugovoru o Europskoj uniji ili u Ugovorima o osnivanju europskih zajednica" zamjenjuju se riječima "Ništa u Ugovorima ili u Ugovoru o osnivanju Europske zajednice za atomsku energiju".
- 33) Protokol o financijskim posljedicama isteka Ugovora o EZUČ-u i o Istraživačkom fondu za ugljen i čelik mijenja se kako slijedi:
- (a) u preambuli prve se dvije uvodne izjave zamjenjuju novom prvom uvodnom izjavom:

"PODSJEĆAJUĆI da je sva aktiva i pasiva Europske zajednice za ugljen i čelik koje su postojale na dan 23. srpnja 2002. prenesene 24. srpnja 2002. na Europsku zajednicu,"
  - (b) briše se članak 1. stavak 1., a ostala se dva stavka u skladu s tim renumeriraju
  - (c) članak 2. dijeli se u dva stavka od kojih prvi završava riječima "uključujući osnovna načela.". Nadalje, taj se članak mijenja kako slijedi:
    - (i) u stavku prvom, riječi "odlučujući jednoglasno, na prijedlog Komisije" zamjenjuju se riječima "odlučujući u skladu s posebnim zakonodavnim postupkom", a riječi "nakon savjetovanja s Europskim parlamentom" zamjenjuju se riječima "uz prethodnu suglasnost Europskog parlamenta"

(ii) u stavku drugom riječi "i primjerene postupke donošenja odluka, posebice radi usvajanja" zamjenjuju se riječima "Vijeće na prijedlog Komisije i nakon savjetovanja s Europskim parlamentom donosi mjere radi utvrđivanja"

(d) članak 4. stavlja se izvan snage.

PRILOZI

34) U Prilogu 1., poglavlju 22. bivšem 22.08, bivšem 22.09, briše se riječ "Ugovoru".

Članak 2.

1. Članci Protokola o Statutu Europskog sustava središnjih banaka i Europske središnje banke, Protokola o Statutu Europske investicijske banke i Protokola o povlasticama i imunitetima Europske unije, kako su izmijenjeni Ugovorom iz Lisabona, prenumeriraju se u skladu s tablicama ekvivalenata određenih u Prilogu ovom Protokolu. Unakrsna upućivanja na članke u tim protokolima prilagođuju se u skladu s tablicama.

2. Upućivanja na uvodne izjave protokola određena točkom 1. članka 1. ili na članke tih protokola, uključujući i njihove stavke, kako su prenumerirani ili im je izmijenjen redoslijed ovim Protokolom, i koja se upućivanja pojavljuju i u drugim protokolima ili aktima primarnog zakonodavstva prilagođuju se u skladu s ovim Protokolom. Takve se prilagodbe, ako je potrebno, primjenjuju i kada je dotična odredba stavljena izvan snage.

3. Upućivanja na uvodne izjave i članke, uključujući i njihove stavke, protokola određenih u točki 1. članka 1., kako su izmijenjeni odredbama ovog Protokola te koji se pojavljuju i u drugim instrumentima ili aktima, tumače se kao upućivanja na uvodne izjave i članke, uključujući i njihove stavke, tih protokola kako su renumerirani ili im je izmijenjen redoslijed u skladu s ovim Protokolom.

PRILOG

TABLICE EKVIVALENATA IZ ČLANKA 2. PROTOKOLA (BR. 1) O IZMJENI PROTOKOLA KOJI SU PRILOŽENI UGOVORU O EUROPSKOJ UNIJI, UGOVORU O OSNIVANJU EUROPSKE ZAJEDNICE I/ILI UGOVORU O OSNIVANJU EUROPSKE AGENCIJE ZA ATOMSKU ENERGIJU

A. PROTOKOL O STATUTU EUROPSKOG SUSTAVA SREDIŠNJIH BANAKA I EUROPSKE SREDIŠNJE BANKE

Staro numeriranje u protokolu	Novo numeriranje u protokolu
Članak 1.	Članak 1.
Članak 2.	Članak 2.
Članak 3.	Članak 3.
Članak 4.	Članak 4.
Članak 5.	Članak 5.
Članak 6.	Članak 6.
Članak 7.	Članak 7.
Članak 8.	Članak 8.
Članak 9.	Članak 9.
Članak 10.	Članak 10.
Članak 11.	Članak 11.
Članak 12.	Članak 12.
Članak 13.	Članak 13.
Članak 14.	Članak 14.
Članak 15.	Članak 15.
Članak 16.	Članak 16.
Članak 17.	Članak 17.
Članak 18.	Članak 18.
Članak 19.	Članak 19.
Članak 20.	Članak 20.
Članak 21.	Članak 21.
Članak 22.	Članak 22.

Staro numeriranje u protokolu	Novo numeriranje u protokolu
Članak 23.	Članak 23.
Članak 24.	Članak 24.
Članak 25.	Članak 25.
Članak 26.	Članak 26.
Članak 27.	Članak 27.
Članak 28.	Članak 28.
Članak 29.	Članak 29.
Članak 30.	Članak 30.
Članak 31.	Članak 31.
Članak 32.	Članak 32.
Članak 33.	Članak 33.
Članak 34.	Članak 34.
Članak 35.	Članak 35.
Članak 36.	Članak 36.
Članak 37. (stavljjen izvan snage)	
Članak 38.	Članak 37.
Članak 39.	Članak 38.
Članak 40.	Članak 39.
Članak 41.	Članak 40.
Članak 42.	Članak 41.
Članak 43.	Članak 42.
Članak 44.	Članak 43.
Članak 45.	Članak 44.
Članak 46.	Članak 45.
Članak 47.	Članak 46.
Članak 48.	Članak 47.
Članak 49.	Članak 48.
Članak 50. (stavljjen izvan snage)	
Članak 51. (stavljjen izvan snage)	
Članak 52.	Članak 49.
Članak 53.	Članak 50.

B. PROTOKOL O STATUTU EUROPSKE INVESTICIJSKE BANKE

Staro numeriranje u Protokolu	Novo numeriranje u Protokolu
Članak 1.	Članak 1.
Članak 2.	Članak 2.
Članak 3.	Članak 3.
Članak 4.	Članak 4.
Članak 5.	Članak 5.
Članak 6. (stavljen izvan snage)	
Članak 7. (stavljen izvan snage)	
Članak 8.	Članak 6.
Članak 9.	Članak 7.
Članak 10.	Članak 8.
Članak 11.	Članak 9.
Članak 12.	Članak 10.
Članak 13.	Članak 11.
Članak 14.	Članak 12.
Članak 15.	Članak 13.
Članak 16.	Članak 14.
Članak 17.	Članak 15.
Članak 18.	Članak 16.
Članak 19.	Članak 17.
Članak 20.	Članak 18.
Članak 21.	Članak 19.
Članak 22.	Članak 20.
Članak 23.	Članak 21.
Članak 24.	Članak 22.
Članak 25.	Članak 23.
Članak 26.	Članak 24.
Članak 27.	Članak 25.
Članak 28.	Članak 26.
Članak 29.	Članak 27.
Article 30.	Članak 28.

C. PROTOKOL O POVLASTICAMA I IMUNITETIMA EUROPSKE UNIJE

Staro numeriranje u Protokolu	Novo numeriranje u Protokolu
Članak 1.	Članak 1.
Članak 2.	Članak 2.
Članak 3.	Članak 3.
Članak 4.	Članak 4.
Članak 5. (stavljen izvan snage)	
Članak 6.	Članak 5.
Članak 7.	Članak 6.
Članak 8.	Članak 7.
Članak 9.	Članak 8.
Članak 10.	Članak 9.
Članak 11.	Članak 10.
Članak 12.	Članak 11.
Članak 13.	Članak 12.
Članak 14.	Članak 13.
Članak 15.	Članak 14.
Članak 16.	Članak 15.
Članak 17.	Članak 16.
Članak 18.	Članak 17.
Članak 19.	Članak 18.
Članak 20.	Članak 19.
Članak 21.	Članak 20.
Članak 22.	Članak 21.
Članak 23.	Članak 22.

PROTOKOL BR. 2

O IZMJENI UGOVORA O OSNIVANJU EUROPSKE ZAJEDNICE ZA ATOMSKU ENERGIJU

VISOKE UGOVORNE STRANKE,

PODSJEĆAJUĆI na potrebu da odredbe Ugovora o osnivanju Europske zajednice za atomsku energiju nastave u cijelosti proizvoditi pravne učinke,

ŽELEĆI prilagoditi ovaj Ugovor novim pravilima utvrđenima Ugovorom o Europskoj uniji i Ugovorom o funkcioniranju Europske unije, prvenstveno u institucionalnom i financijskom području,

SPORAZUMJELE SU SE o sljedećim odredbama koje se prilažu Ugovoru iz Lisabona i kojima se mijenja Ugovor o osnivanju Europske zajednice za atomsku energiju kako slijedi:

Članak 1.

Ovim se Protokolom mijenja Ugovor o osnivanju Europske zajednice za atomsku energiju (u daljnjem tekstu "Ugovor o EZAE-u") u verziji koja je na snazi u trenutku stupanja Ugovora iz Lisabona na snagu.

(Stavak drugi ne odnosi se na hrvatsku inačicu.)

Članak 2.

Naslov glave III. Ugovora o EZAE-u "Institucionalne odredbe" zamjenjuje se naslovom "Institucionalne i financijske odredbe".

Članak 3.

Na početku glave III. Ugovora o EZAE-u umeće se sljedeće poglavlje:

"Poglavlje I.

PRIMJENA ODREĐENIH ODREĐABA UGOVORA O EUROPSKOJ UNIJI I UGOVORA O FUNKCIONIRANJU EUROPSKE UNIJE

Članak 106.a

1. Članak 7., članci 9. do 9.F, članak 48. stavci 2. do 5. i članci 49. i 49.A Ugovora o Europskoj uniji, članak 16.A, članci 190. do 201.b, članci od 204. do 211.a, članak 213., članci 215. do 236., članci 238., 239. i 240., članci 241. do 245., članci 246. do 262., članci 268. do 277., članci 279. do 280. i članci 283., 290. i 292. Ugovora o funkcioniranju Europske unije i Protokol o prijelaznim odredbama primjenjuju se na ovaj Ugovor.
2. U okviru ovog Ugovora upućivanja na Uniju, na "Ugovor o Europskoj uniji", na "Ugovor o funkcioniranju Europske unije" ili na "Ugovore" u odredbama iz stavka 1. te ona u protokolima priloženima tim Ugovorima i ovom Ugovoru tumače se kao upućivanja na Europsku zajednicu za atomsku energiju i na ovaj Ugovor.
3. Odredbe Ugovora o Europskoj uniji i Ugovora o funkcioniranju Europske unije ne odstupaju od odredaba ovog Ugovora."

Članak 4.

Poglavlja I., II. i III. glave III. Ugovora o EZAE-u prenumeriraju se u poglavlja II., III. i IV.

Članak 5.

Stavljaju se izvan snage članak 3., članci 107. do 132., članci 136. do 143., članci 146. do 156., članci 158. do 163., članci 165. do 170., članci 173. i 173.A, članak 175., članci 177. do 179.a i članci 180.b, 181., 183., 183A. , 190. i 204. Ugovora o EZAE-u.

Članak 6.

Naslov glave IV. Ugovora o EZAE-u "Financijske odredbe" zamjenjuje se naslovom "Posebne financijske odredbe".

Članak 7.

1. U članku 38. stavku trećem i članku 82. stavku četvrtom Ugovora o EZAE-u upućivanja na članke 141. i 142. zamjenjuju se upućivanjima na članke 226. i 227. Ugovora o funkcioniranju Europske unije.
2. U članka 171. stavku 2. i članku 176. stavku 3. Ugovora o EZAE-u upućivanja na članak 183. zamjenjuju se upućivanjima na članak 279. Ugovora o funkcioniranju Europske unije.
3. U članka 172. stavku 4. Ugovora o EZAE-u upućivanje na članak 177. stavak 5. zamjenjuje se upućivanjem na članak 272. Ugovora o funkcioniranju Europske unije.
4. U članku 198. stavku 4., točki c), Ugovora o EZAE-u, upućivanje na Prilog II Ugovoru o osnivanju Europske zajednice zamjenjuje se upućivanjem na Prilog II Ugovoru o Europskoj uniji i Ugovoru o funkcioniranju Europske unije.
5. U Ugovoru o EZAE-u riječ "Sud" u bilo kojem padežu zamjenjuje se riječima "Sud Europske unije" u odgovarajućem padežu.

Članak 8.

Članak 191. Ugovora o EZAE-u zamjenjuje se sljedećim:

"Članak 191.

Na državnim područjima država članica Zajednica uživa takve povlastice i imunitete koji su joj potrebni za obavljanje njezinih zadaća, pod uvjetima utvrđenima u Protokolu o povlasticama i imunitetima Europske unije."

Članak 9.

Članak 206. Ugovora o EZAE-u zamjenjuje se sljedećim:

"Članak 206.

Zajednica može s jednom ili više država ili međunarodnih organizacija sklapati sporazume o pridruživanju koji uključuju uzajamna prava i obveze, zajedničko djelovanje i posebne postupke.

Takve sporazume nakon savjetovanja s Europskim parlamentom odlučujući jednoglasno sklapa Vijeće.

Kada takvi sporazumi zahtijevaju izmjene ovog Ugovora, te se izmjene prethodno usvajaju u skladu s postupkom utvrđenom u članku 48. stavcima 2. do 5. Ugovora o Europskoj uniji."

Članak 10.

Prihodi i rashodi Europske zajednice za atomsku energiju, osim prihoda i rashoda Agencije za opskrbu i zajedničkih poduzeća, prikazuju se u proračunu Unije.

Prilog

TABLICE EKVIVALENATA IZ ČLANKA 5. UGOVORA IZ LISABONA

A. Ugovor o Europskoj uniji

Staro numeriranje u Ugovoru o Europskoj uniji	Numeriranje u Ugovoru iz Lisabona	Novo numeriranje u Ugovoru o Europskoj uniji
GLAVA I. — ZAJEDNIČKE ODREDBE	GLAVA I. — ZAJEDNIČKE ODREDBE	GLAVA I. — ZAJEDNIČKE ODREDBE
Članak 1.	Članak 1.	Članak 1.
	Članak 1.a	Članak 2.
Članak 2.	Članak 2.	Članak 3.
Članak 3. (stavljjen izvan snage) ¹		
	Članak 3.a	Članak 4.
	Članak 3.b ²	Članak 5.
Članak 4. (stavljjen izvan snage) ³		
Članak 5. (stavljjen izvan snage) ⁴		
Članak 6.	Članak 6.	Članak 6.
Članak 7.	Članak 7.	Članak 7.
	Članak 7.a	Članak 8.

¹ Zamijenjen sadržajem članka 2.F (koji je prenumeriran u članak 7.) Ugovora o funkcioniranju Europske Unije ("UFEU), člankom 9. stavkom 1. i člankom 10.A stavkom 3. podstavkom drugim (koji su prenumerirani u članke 13. i 21.) Ugovora o Europskoj uniji ("UEU").

² Zamjenjuje članak 5. Ugovora o osnivanju Europske zajednice ("UEZ").

³ Zamijenjen sadržajem članka 9.B (koji je prenumeriran u članak 15.).

⁴ Zamijenjen sadržajem članka 9. stavka 2. (koji je prenumeriran u članak 13.).

Staro numeriranje u Ugovoru o Europskoj uniji	Numeriranje u Ugovoru iz Lisabona	Novo numeriranje u Ugovoru o Europskoj uniji
GLAVA II. — UGOVOR O IZMJENI UGOVORA O OSNIVANJU EUROPSKE EKONOMSKE ZAJEDNICE RADI OSNIVANJA EUROPSKE ZAJEDNICE	GLAVA II. — ODREDBE O DEMOKRATSKIM NAČELIMA	GLAVA II. — ODREDBE O DEMOKRATSKIM NAČELIMA
Članak 8. (stavljjen izvan snage) ⁵	Članak 8.	Članak 9.
	Članak 8.A ⁶	Članak 10.
	Članak 8.B	Članak 11.
	Članak 8.C	Članak 12.
GLAVA III. — ODREDBE O IZMJENI UGOVORA O OSNIVANJU EUROPSKE ZAJEDNICE ZA UGLJEN I ČELIK	GLAVA III. — ODREDBE O INSTITUCIJAMA	GLAVA III. — ODREDBE O INSTITUCIJAMA
Članak 9. (stavljjen izvan snage) ⁷	Članak 9.	Članak 13.
	Članak 9.A ⁸	Članak 14.
	Članak 9.B ⁹	Članak 15.
	Članak 9.C ¹⁰	Članak 16.
	Članak 9.D ¹¹	Članak 17.
	Članak 9.E	Članak 18.
	Članak 9.F ¹²	Članak 19.

⁵ Člankom 8. UEU-a, koji je bio na snazi do stupanja Ugovora iz Lisabona na snagu (u daljnjem tekstu "dosadašnji"), izmijenjen je UEZ. Te su izmjene ugrađene u Ugovor iz Lisabona, a članak 8. je stavljen izvan snage. Njegov se broj koristi za umetanje nove odredbe.

⁶ Stavak 4. zamjenjuje sadržajno podstavak prvi članka 191. UEZ-a.

⁷ Dosadašnjim člankom 9. UEU-a mijenja se Ugovor o osnivanju Europske zajednice za ugljen i čelik. Potonji je Ugovor prestao važiti 23. srpnja 2002. Članak 9. stavlja se izvan snage, a njegov se broj koristi za umetanje druge odredbe.

⁸

- stavci 1. i 2. zamjenjuju sadržajno članak 189. UEZ-a
- stavci 1. do 3. zamjenjuju sadržajno stavke 1. do 3. članka 190. UEZ-a
- stavak 1. zamjenjuje sadržajno podstavak prvi članka 192. UEZ-a
- stavak 4. zamjenjuje sadržajno podstavak prvi članka 197. UEZ-a.

⁹ Zamjenjuje sadržajno članak 4.

¹⁰

- Stavak 1. zamjenjuje sadržajno prvu i drugu alineju članka 202. UEZ-a
- stavci 2. i 9. zamjenjuju sadržajno članak 203. UEZ-a
- stavci 4. i 5. zamjenjuju sadržajno stavke 2. i 4. članka 205. UEZ-a.

¹¹

- Stavak 1. zamjenjuje sadržajno članak 211. UEZ-a
- stavci 3. i 7. zamjenjuju sadržajno članak 214. UEZ-a.
- stavak 6. zamjenjuje sadržajno stavke 1., 3. i 4. članka 217. UEZ-a.

¹²

- Zamjenjuje sadržajno članak 220. UEZ-a.
- podstavak prvi stavka 2. zamjenjuje sadržajno podstavak prvi članka 221. UEZ-a.

Staro numeriranje u Ugovoru o Europskoj uniji	Numeriranje u Ugovoru iz Lisabona	Novo numeriranje u Ugovoru o Europskoj uniji
GLAVA IV. — ODREDBE O IZMJENI UGOVORA O OSNIVANJU EUROPSKE ZAJEDNICE ZA ATOMSKU ENERGIJU	GLAVA IV. — ODREDBE O POJAČANOJ SURADNJI	GLAVA IV. — ODREDBE O POJAČANOJ SURADNJI
Članak 10. (stavljen izvan snage) ¹³ Članci 27.A do 27.E (zamijenjeni) Članci 40. do 40.B (zamijenjeni) Članci 43. do 45. (zamijenjeni)	Članak 10. ¹⁴	Članak 20.
GLAVA V. — ODREDBE O ZAJEDNIČKOJ VANJSKOJ I SIGURNOSNOJ POLITICI	GLAVA V. — OPĆE ODREDBE O VANJSKOM DJELOVANJU UNIJE I POSEBNE ODREDBE O ZAJEDNIČKOJ VANJSKOJ I SIGURNOSNOJ POLITICI	GLAVA V. — OPĆE ODREDBE O VANJSKOM DJELOVANJU UNIJE I POSEBNE ODREDBE O ZAJEDNIČKOJ VANJSKOJ I SIGURNOSNOJ POLITICI
	Poglavlje 1. — Opće odredbe o vanjskom djelovanju Unije	Poglavlje 1. — Opće odredbe o vanjskom djelovanju Unije
	Članak 10.A	Članak 21.
	Članak 10.B	Članak 22.
	Poglavlje 2. — Posebne odredbe o zajedničkoj vanjskoj i sigurnosnoj politici	Poglavlje 2. — Posebne odredbe o zajedničkoj vanjskoj i sigurnosnoj politici
	Odjeljak 1. —	Odjeljak 1. —

¹³ Dosadašnjim člankom 10. UEU-a izmijenjen je Ugovor o osnivanju Europske zajednice za atomsku energiju. Te su izmjene ugrađene u Ugovor iz Lisabona. Članak 10. prestaje važiti, a njegov se broj koristi za umetanje druge odredbe.

¹⁴ Njime se također zamjenjuju članci 11. i 11.a UEZ-a.

Staro numeriranje u Ugovoru o Europskoj uniji	Numeriranje u Ugovoru iz Lisabona	Novo numeriranje u Ugovoru o Europskoj uniji
	Zajedničke odredbe	Zajedničke odredbe
	Članak 10.C	Članak 23.
Članak 11.	Članak 11.	Članak 24.
Članak 12.	Članak 12.	Članak 25.
Članak 13.	Članak 13.	Članak 26.
	Članak 13.a	Članak 27.
Članak 14.	Članak 14.	Članak 28.
Članak 15.	Članak 15.	Članak 29.
Članak 22. (premješten)	Članak 15.a	Članak 30.
Članak 23. (premješten)	Članak 15.b	Članak 31.
Članak 16.	Članak 16.	Članak 32.
Članak 17. (premješten)	Članak 28.A	Članak 42.
Članak 18.	Članak 18.	Članak 33.
Članak 19.	Članak 19.	Članak 34.
Članak 20.	Članak 20.	Članak 35.
Članak 21.	Članak 21.	Članak 36.
Članak 22. (premješten)	Članak 15.a	Članak 30.
Članak 23. (premješten)	Članak 15.b	Članak 31.
Članak 24.	Članak 24.	Članak 37.
Članak 25.	Članak 25.	Članak 38.
	Članak 25.a	Članak 39.
Članak 47. (premješten)	Članak 25.b	Članak 40.
Članak 26. (stavljen izvan snage)		
Članak 27. (stavljen izvan snage)		
Članak 27.A (zamijenjen) ¹⁵	Članak 10.	Članak 20.
Članak 27.B (zamijenjen) ¹⁵	Članak 10.	Članak 20.
Članak 27.C (zamijenjen) ¹⁵	Članak 10.	Članak 20.
Članak 27.D (zamijenjen) ¹⁵	Članak 10.	Članak 20.
Članak 27.E (zamijenjen) ¹⁵	Članak 10.	Članak 20.

¹⁵ Dosadašnji članci 27.A do 27.E o pojačanoj suradnji također su zamijenjeni člancima 280.A do 280.I UFEU-a (koji su prenumerirani u članke 326. do 334.).

Staro numeriranje u Ugovoru o Europskoj uniji	Numeriranje u Ugovoru iz Lisabona	Novo numeriranje u Ugovoru o Europskoj uniji
Članak 28.	Članak 28.	Članak 41.
	Odjeljak 2. — Odredbe o zajedničkoj sigurnosnoj i obrambenoj politici	Odjeljak 2. — Odredbe o zajedničkoj sigurnosnoj i obrambenoj politici
Članak 17. (premješten)	Članak 28.A	Članak 42.
	Članak 28.B	Članak 43.
	Članak 28.C	Članak 44.
	Članak 28.D	Članak 45.
	Članak 28.E	Članak 46.
GLAVA VI. — ODREDBE O POLICIJSKOJ I PRAVOSUDNOJ SURADNJI U KAZNENIM STVARIMA (stavljen izvan snage) ¹⁶		
Članak 29. (zamijenjen) ¹⁷		
Članak 30. (zamijenjen) ¹⁸		
Članak 31. (zamijenjen) ¹⁹		
Članak 32. (zamijenjen) ²⁰		
Članak 33. (zamijenjen) ²¹		
Članak 34. (stavljen izvan snage)		
Članak 35. (stavljen izvan snage)		
Članak 36. (zamijenjen) ²²		
Članak 37. (stavljen izvan snage)		
Članak 38. (stavljen izvan snage)		
Članak 39. (stavljen izvan snage)		

¹⁶ Dosadašnje odredbe glave VI. UFEU-a o policijskoj i pravosudnoj suradnji u kaznenim stvarima zamijenjene su odredbama poglavlja 1., 4. i 5. glave IV. (prenumerirane u Glavu V.) dijela trećeg UFEU-a.

¹⁷ Zamijenjen člankom 61. UFEU (koji je prenumeriran u članak 67.).

¹⁸ Zamijenjen člancima 69.F i 69.G UFEU-a (koji su prenumerirani u članke 87. i 88.).

¹⁹ Zamijenjen člancima 69.A, 69.B i 69.D UFEU-a (koji su prenumerirani u članke 82., 83. i 85.).

²⁰ Zamijenjen člankom 69. H UFEU-a (koji je prenumeriran u članak 89.).

²¹ Zamijenjen člankom 61.E UFEU-a (koji je prenumeriran u članak 72.).

²² Zamijenjen člankom 61.D UFEU-a (koji je prenumeriran u članak 71.).

Staro numeriranje u Ugovoru o Europskoj uniji	Numeriranje u Ugovoru iz Lisabona	Novo numeriranje u Ugovoru o Europskoj uniji
Članak 40. (zamijenjen) ²³	Članak 10.	Članak 20.
Članak 40.A (zamijenjen) ²³	Članak 10.	Članak 20.
Članak 40.B (zamijenjen) ²³	Članak 10.	Članak 20.
Članak 41. (stavljen izvan snage)		
Članak 42. (stavljen izvan snage)		
GLAVA VII. — ODREDBE O POJAČANOJ SURADNJI (zamijenjen) ²⁴	GLAVA IV. — ODREDBA O POJAČANOJ SURADNJI	GLAVA IV. — ODREDBA O POJAČANOJ SURADNJI
Članak 43. (zamijenjen) ²⁴	Članak 10.	Članak 20.
Članak 43.A (zamijenjen) ²⁴	Članak 10.	Članak 20.
Članak 43.B (zamijenjen) ²⁴	Članak 10.	Članak 20.
Članak 44. (zamijenjen) ²⁴	Članak 10.	Članak 20.
Članak 44.A (zamijenjen) ²⁴	Članak 10.	Članak 20.
Članak 45. (zamijenjen) ²⁴	Članak 10.	Članak 20.
GLAVA VIII. — ZAVRŠNE ODREDBE	GLAVA VI. — ZAVRŠNE ODREDBE	GLAVA VI. — ZAVRŠNE ODREDBE
Članak 46. (stavljen izvan snage)		
	Članak 46.a	Članak 47.
Članak 47. (zamijenjen)	Članak 25.b	Članak 40.
Članak 48.	Članak 48.	Članak 48.
Članak 49.	Članak 49.	Članak 49.
	Članak 49.A	Članak 50.
	Članak 49.B	Članak 51.
	Članak 49.C	Članak 52.
Članak 50. (stavljen izvan snage)		
Članak 51.	Članak 51.	Članak 53.

²³ Dosadašnji članci 40. do 40.B o pojačanoj suradnji također su zamijenjeni člancima 280.A do 280.I UFEU-a (koji su prenumerirani u članke 326. do 334.).

²⁴ Dosadašnji članci 43. do 45. i glava VII. UEU-a o pojačanoj suradnji također su zamijenjeni člancima 280.A do 280.I UFEU-a (koji su prenumerirani u članke 326. do 334.).

Staro numeriranje u Ugovoru o Europskoj uniji	Numeriranje u Ugovoru iz Lisabona	Novo numeriranje u Ugovoru o Europskoj uniji
Članak 52.	Članak 52.	Članak 54.
Članak 53.	Članak 53.	Članak 55.

B. Ugovor o funkcioniranju Europske unije

Staro numeriranje u Ugovoru o osnivanju Europske zajednice	Numeriranje u Ugovoru iz Lisabona	Novo numeriranje u Ugovoru o funkcioniranju Europske unije
DIO PRVI — NAČELA	DIO PRVI — NAČELA	DIO PRVI — NAČELA
Članak 1. (stavljen izvan snage)		
	Članak 1.a	Članak 1.
Članak 2. (stavljen izvan snage) ¹		
	Glava I. — Kategorije i područja nadležnosti Unije	Glava I. — Kategorije i područja nadležnosti Unije
	Članak 2.A	Članak 2.
	Članak 2.B	Članak 3.
	Članak 2.C	Članak 4.
	Članak 2.D	Članak 5.
	Članak 2.E	Članak 6.
	Glava II. — Odredbe koje imaju opću primjenu	Glava II. — Odredbe koje imaju opću primjenu
	Članak 2.F	Članak 7.
Članak 3. stavak 1. (stavljen izvan snage) ²		
Članak 3. stavak 2.	Članak 3.	Članak 8.

¹ Zamijenjen sadržajem članka 2. UEU-a (koji je prenumeriran u članak 3.).

² Zamijenjen sadržajem članka 2.B do 2.E UFEU-a (koji su prenumerirani u članke 3. do 6.).

Staro numeriranje u Ugovoru o osnivanju Europske zajednice	Numeriranje u Ugovoru iz Lisabona	Novo numeriranje u Ugovoru o funkcioniranju Europske unije
Članak 4. (premješten)	Članak 97.b	Članak 119.
Članak 5. (zamijenjen) ³		
	Članak 5.a	Članak 9.
	Članak 5.b	Članak 10.
Članak 6.	Članak 6.	Članak 11.
Članak 153. stavak 2. (premješten)	Članak 6.a	Članak 12.
	Članak 6.b ⁴	Članak 13.
Članak 7. (stavljen izvan snage) ⁵		
Članak 8. (stavljen izvan snage) ⁶		
Članak 9. (stavljen izvan snage)		
Članak 10. (stavljen izvan snage) ⁷		
Članak 11. (zamijenjen) ⁸	Članci 280.A do 280.I	Članci 326. do 334.
Članak 11.a (zamijenjen) ⁸	Članci 280.A do 280.I	Članci 326. do 334.
Članak 12. (premješten)	Članak 16.D	Članak 18.
Članak 13. (premješten)	Članak 16.E	Članak 19.
Članak 14. (premješten)	Članak 22.a	Članak 26.
Članak 15. (premješten)	Članak 22.b	Članak 27.
Članak 16.	Članak 16.	Članak 14.
Članak 255. (premješten)	Članak 16.A	Članak 15.
Članak 286. (premješten)	Članak 16.B	Članak 16.
	Članak 16.C	Članak 17.

³ Zamijenjen člankom 3.b UEU-a (koji je prenumeriran u članak 5.).

⁴ Umetanje operativnog dijela protokola o zaštiti i dobrobiti životinja.

⁵ Zamijenjen sadržajem članka 9. UEU-a (koji je prenumeriran u članak 13.).

⁶ Zamijenjen sadržajem članka 9. UEU-a (koji je prenumeriran u članak 13.) i člankom 245.a stavkom 1. UFEU (koji je prenumeriran u članak 282.).

⁷ Zamijenjen sadržajem članka 3.a stavkom 3. UEU-a (koji je prenumeriran u članak 4.).

⁸ Također zamijenjen člankom 10. UEU-a (koji je prenumeriran u članak 20.).

Staro numeriranje u Ugovoru o osnivanju Europske zajednice	Numeriranje u Ugovoru iz Lisabona	Novo numeriranje u Ugovoru o funkcioniranju Europske unije
DIO DRUGI — GRAĐANSTVO UNIJE	DIO DRUGI — NEDISKRIMINACIJA I GRAĐANSTVO UNIJE	DIO DRUGI — NEDISKRIMINACIJA I GRAĐANSTVO UNIJE
Članak 12. (premješten)	Članak 16.D	Članak 18.
Članak 13. (premješten)	Članak 16.E	Članak 19.
Članak 17.	Članak 17.	Članak 20.
Članak 18.	Članak 18.	Članak 21.
Članak 19.	Članak 19.	Članak 22.
Članak 20.	Članak 20.	Članak 23.
Članak 21.	Članak 21.	Članak 24.
Članak 22.	Članak 22.	Članak 25.
DIO TREĆI — POLITIKE ZAJEDNICE	DIO TREĆI — POLITIKE I UNUTARNJE DJELOVANJE UNIJE	DIO TREĆI — POLITIKE I UNUTARNJE DJELOVANJE UNIJE
	Glava I. — Unutarnje tržište	Glava I. — Unutarnje tržište
Članak 14. (premješten)	Članak 22.a	Članak 26.
Članak 15. (premješten)	Članak 22.b	Članak 27.
Glava I. — Slobodno kretanje robe	Glava I.a — Slobodno kretanje robe	Glava II. — Slobodno kretanje robe
Članak 23.	Članak 23.	Članak 28.
Članak 24.	Članak 24.	Članak 29.
Poglavlje 1. — Carinska unija	Poglavlje 1. — Carinska unija	Poglavlje 1. — Carinska unija
Članak 25.	Članak 25.	Članak 30.
Članak 26.	Članak 26.	Članak 31.
Članak 27.	Članak 27.	Članak 32.
Dio treći, glava X. Carinska suradnja (premještena)	Poglavlje 1.a — Carinska suradnja	Poglavlje 2 — Carinska suradnja
Članak 135. (premješten)	Članak 27.a	Članak 33.

Staro numeriranje u Ugovoru o osnivanju Europske zajednice	Numeriranje u Ugovoru iz Lisabona	Novo numeriranje u Ugovoru o funkcioniranju Europske unije
Poglavlje 2. — Zabrana količinskih ograničenja među državama članicama	Poglavlje 2. — Zabrana količinskih ograničenja među državama članicama	Poglavlje 3. — Zabrana količinskih ograničenja među državama članicama
Članak 28.	Članak 28.	Članak 34.
Članak 29.	Članak 29.	Članak 35.
Članak 30.	Članak 30.	Članak 36.
Članak 31.	Članak 31.	Članak 37.
Glava II. — Poljoprivreda	Glava II. — Poljoprivreda i ribarstvo	Glava III. — Poljoprivreda i ribarstvo
Članak 32.	Članak 32.	Članak 38.
Članak 33.	Članak 33.	Članak 39.
Članak 34.	Članak 34.	Članak 40.
Članak 35.	Članak 35.	Članak 41.
Članak 36.	Članak 36.	Članak 42.
Članak 37.	Članak 37.	Članak 43.
Članak 38.	Članak 38.	Članak 44.
Glava III. — Slobodno kretanje osoba, usluga i kapitala	Glava III. — Slobodno kretanje osoba, usluga i kapitala	Glava IV. — Slobodno kretanje osoba, usluga i kapitala
Poglavlje 1. — Radnici	Poglavlje 1. — Radnici	Poglavlje 1. — Radnici
Članak 39.	Članak 39.	Članak 45.
Članak 40.	Članak 40.	Članak 46.
Članak 41.	Članak 41.	Članak 47.
Članak 42.	Članak 42.	Članak 48.
Poglavlje 2. — Pravo poslovnog nastava	Poglavlje 2. — Pravo poslovnog nastava	Poglavlje 2. — Pravo poslovnog nastava
Članak 43.	Članak 43.	Članak 49.
Članak 44.	Članak 44.	Članak 50.
Članak 45.	Članak 45.	Članak 51.
Članak 46.	Članak 46.	Članak 52.
Članak 47.	Članak 47.	Članak 53.

Staro numeriranje u Ugovoru o osnivanju Europske zajednice	Numeriranje u Ugovoru iz Lisabona	Novo numeriranje u Ugovoru o funkcioniranju Europske unije
Članak 48.	Članak 48.	Članak 54.
Članak 294. (premješten)	Članak 48.a	Članak 55.
Poglavlje 3. — Usluge	Poglavlje 3. — Usluge	Poglavlje 3. — Usluge
Članak 49.	Članak 49.	Članak 56.
Članak 50.	Članak 50.	Članak 57.
Članak 51.	Članak 51.	Članak 58.
Članak 52.	Članak 52.	Članak 59.
Članak 53.	Članak 53.	Članak 60.
Članak 54.	Članak 54.	Članak 61.
Članak 55	Članak 55.	Članak 62.
Poglavlje 4. — Kapital i platni promet	Poglavlje 4. — Kapital i platni promet	Poglavlje 4. — Kapital i platni promet
Članak 56.	Članak 56.	Članak 63.
Članak 57.	Članak 57.	Članak 64.
Članak 58.	Članak 58.	Članak 65.
Članak 59.	Članak 59.	Članak 66.
Članak 60. (premješten)	Članak 61.H	Članak 75.
Glava IV. — Vize, azil, useljavanje i ostale politike koje se odnose na slobodno kretanje osoba	Glava IV. — Područje slobode, sigurnosti i pravde	Glava V. — Područje slobode, sigurnosti i pravde
	Poglavlje 1. — Opće odredbe	Poglavlje 1. — Opće odredbe
Članak 61.	Članak 61. ⁹	Članak 67.
	Članak 61.A	Članak 68.
	Članak 61.B	Članak 69.
	Članak 61.C	Članak 70.
	Članak 61.D ¹⁰	Članak 71.
Članak 64. stavak 1.	Članak 61.E ¹¹	Članak 72.

⁹ Također zamjenjuje dosadašnji članak 29. UEU-a.

¹⁰ Zamjenjuje dosadašnji članak 36. UEU-a.

¹¹ Također zamjenjuje dosadašnji članak 33. UEU-a.

Staro numeriranje u Ugovoru o osnivanju Europske zajednice	Numeriranje u Ugovoru iz Lisabona	Novo numeriranje u Ugovoru o funkcioniranju Europske unije
(zamijenjen)		
	Članak 61.F	Članak 73.
Članak 66. (zamijenjen)	Članak 61.G	Članak 74.
Članak 60. (premješten)	Članak 61.H	Članak 75.
	Članak 61.I	Članak 76.
	Poglavlje 2. — Politike o graničnoj kontroli, azilu i useljavanju	Poglavlje 2. — Politike o graničnoj kontroli, azilu i useljavanju
Članak 62.	Članak 62.	Članak 77.
Članak 63. točke 1. i 2. i članak 64. stavak 2. ¹²	Članak 63.	Članak 78.
Članak 63. točke 3. i 4.	Članak 63.a	Članak 79.
	Članak 63.b	Članak 80.
Članak 64. stavak 1. (zamijenjen)	Članak 61.E	Članak 72.
	Poglavlje 3. — Pravosudna suradnja u građanskim stvarima	Poglavlje 3. — Pravosudna suradnja u građanskim stvarima
Članak 65.	Članak 65.	Članak 81.
Članak 66. (zamijenjen)	Članak 61.G	Članak 74.
Članak 67. (stavljen izvan snage)		
Članak 68. (stavljen izvan snage)		
Članak 69. (stavljen izvan snage)		
	Poglavlje 4. — Pravosudna suradnja u kaznenim stvarima	Poglavlje 4. — Pravosudna suradnja u kaznenim stvarima

¹² Točke 1. i 2. članka 63. UEZ-u zamijenjene su stavcima 1. i 2. članka 63. UFEU-a (prenumeriran u članak 78.), a stavak 2. članka 64. zamijenjen je stavkom 3. članka 63. UFEU-a (prenumeriran u članak 78.).

Staro numeriranje u Ugovoru o osnivanju Europske zajednice	Numeriranje u Ugovoru iz Lisabona	Novo numeriranje u Ugovoru o funkcioniranju Europske unije
	Članak 69.A ¹³	Članak 82.
	Članak 69.B ¹³	Članak 83.
	Članak 69.C	Članak 84.
	Članak 69.D ¹³	Članak 85.
	Članak 69.E	Članak 86.
	Poglavlje 5. — Policijska suradnja	Poglavlje 5. — Policijska suradnja
	Članak 69.F ¹⁴	Članak 87.
	Članak 69.G ¹⁴	Članak 88.
	Članak 69.H ¹⁵	Članak 89.
Glava V. — Promet	Glava V. — Promet	Glava VI. — Promet
Članak 70.	Članak 70.	Članak 90.
Članak 71.	Članak 71.	Članak 91.
Članak 72.	Članak 72.	Članak 92.
Članak 73.	Članak 73.	Članak 93.
Članak 74.	Članak 74.	Članak 94.
Članak 75.	Članak 75.	Članak 95.
Članak 76.	Članak 76.	Članak 96.
Članak 77.	Članak 77.	Članak 97.
Članak 78.	Članak 78.	Članak 98.
Članak 79.	Članak 79.	Članak 99.
Članak 80.	Članak 80.	Članak 100.
Glava VI. — Zajednička pravila o tržišnom natjecanju, oporezivanju i usklađivanju zakonodavstava	Glava VI. — Zajednička pravila o tržišnom natjecanju, oporezivanju i usklađivanju zakonodavstava	Glava VII. — Zajednička pravila o tržišnom natjecanju, oporezivanju i usklađivanju zakonodavstava
Poglavlje 1. — Pravila o tržišnom natjecanju	Poglavlje 1. — Pravila o tržišnom natjecanju	Poglavlje 1. — Pravila o tržišnom natjecanju

¹³ Zamjenjuje dosadašnji članak 31. UEU-a.

¹⁴ Zamjenjuje dosadašnji članak 30. UEU-a.

¹⁵ Zamjenjuje dosadašnji članak 32. UEU-a.

Staro numeriranje u Ugovoru o osnivanju Europske zajednice	Numeriranje u Ugovoru iz Lisabona	Novo numeriranje u Ugovoru o funkcioniranju Europske unije
Odjeljak 1. — Pravila koja se primjenjuju na poduzetnike	Odjeljak 1. — Pravila koja se primjenjuju na poduzetnike	Odjeljak 1. — Pravila koja se primjenjuju na poduzetnike
Članak 81.	Članak 81.	Članak 101.
Članak 82.	Članak 82.	Članak 102.
Članak 83.	Članak 83.	Članak 103.
Članak 84.	Članak 84.	Članak 104.
Članak 85.	Članak 85.	Članak 105.
Članak 86.	Članak 86.	Članak 106.
Odjeljak 2. — Državne potpore	Odjeljak 2. — Državne potpore	Odjeljak 2. — Državne potpore
Članak 87.	Članak 87.	Članak 107.
Članak 88.	Članak 88.	Članak 108.
Članak 89.	Članak 89.	Članak 109.
Poglavlje 2. — Porezne odredbe	Poglavlje 2. — Porezne odredbe	Poglavlje 2. — Porezne odredbe
Članak 90.	Članak 90.	Članak 110.
Članak 91.	Članak 91.	Članak 111.
Članak 92.	Članak 92.	Članak 112.
Članak 93.	Članak 93.	Članak 113.
Poglavlje 3. — Usklađivanje zakonodavstava	Poglavlje 3. — Usklađivanje zakonodavstava	Poglavlje 3. — Usklađivanje zakonodavstava
Članak 95. (premješten)	Članak 94.	Članak 114.
Članak 94. (premješten)	Članak 95.	Članak 115.
Članak 96.	Članak 96.	Članak 116.
Članak 97.	Članak 97.	Članak 117.
	Članak 97.a	Članak 118.
Glava VII. — Ekonomska i monetarna politika	Glava VII. — Ekonomska i monetarna politika	Glava VIII. — Ekonomska i monetarna politika
Članak 4. (premješten)	Članak 97.b	Članak 119.

Staro numeriranje u Ugovoru o osnivanju Europske zajednice	Numeriranje u Ugovoru iz Lisabona	Novo numeriranje u Ugovoru o funkcioniranju Europske unije
Poglavlje 1. — Ekonomska politika	Poglavlje 1. — Ekonomska politika	Poglavlje 1. — Ekonomska politika
Članak 98.	Članak 98.	Članak 120.
Članak 99.	Članak 99.	Članak 121.
Članak 100.	Članak 100.	Članak 122.
Članak 101.	Članak 101.	Članak 123.
Članak 102.	Članak 102.	Članak 124.
Članak 103.	Članak 103.	Članak 125.
Članak 104.	Članak 104.	Članak 126.
Poglavlje 2. — Monetarna politika	Poglavlje 2. — Monetarna politika	Poglavlje 2. — Monetarna politika
Članak 105.	Članak 105.	Članak 127.
Članak 106.	Članak 106.	Članak 128.
Članak 107.	Članak 107.	Članak 129.
Članak 108.	Članak 108.	Članak 130.
Članak 109.	Članak 109.	Članak 131.
Članak 110.	Članak 110.	Članak 132.
Članak 111. stavci 1. do 3. i stavak 5. (premješteni)	Članak 188.O	Članak 219.
Članak 111. stavak 4. (premješten)	Članak 115.C stavak 1.	Članak 138.
	Članak 111.a	Članak 133.
Poglavlje 3. — Institucionalne odredbe	Poglavlje 3. — Institucionalne odredbe	Poglavlje 3. — Institucionalne odredbe
Članak 112. (premješten)	Članak 245.b	Članak 283.
Članak 113. (premješten)	Članak 245.c	Članak 294.
Članak 114.	Članak 114.	Članak 134.
Članak 115.	Članak 115.	Članak 135.
	Poglavlje 3.a — Odredbe specifične za države članice čija je valuta euro	Poglavlje 4. — Odredbe specifične za države članice čija je valuta euro

Staro numeriranje u Ugovoru o osnivanju Europske zajednice	Numeriranje u Ugovoru iz Lisabona	Novo numeriranje u Ugovoru o funkcioniranju Europske unije
	Članak 115.A	Članak 136.
	Članak 115.B	Članak 137.
Članak 111. stavak 4. (premješten)	Članak 115.C	Članak 138.
Poglavlje 4. — Prijelazne odredbe	Poglavlje 4. — Prijelazne odredbe	Poglavlje 5. — Prijelazne odredbe
Članak 116. (stavljen izvan snage)		
	Članak 116.a	Članak 139.
Članak 117. stavak 2. prvih pet alineja (premještene)	Članak 118.a stavak 2.	Članak 141. stavak 2.
Članak 117. stavak 1., stavak 2. alineja šesta i stavci 3. do 9. (stavljani izvan snage)		
Članak 121. stavak 1. (premješten) Članak 122. stavak 2. druga rečenica (premještana) Članak 123. stavak 5. (premješten)	Članak 117.a stavak prvi ¹⁶ Članak 117.a stavak drugi ¹⁷ Članka 117.a stavak treći ¹⁸	Članak 140.
Članak 118. (prestao važiti)		
Članak 123. stavak 3. (premješten) Članak 117. stavak 2. prvih pet alineja (premještene)	Članak 118.a stavak 1. ¹⁹ Članak 118.a stavak 2. ²⁰	Članak 141.
Članak 124. stavak 1. (premješten)	Članak 118.b	Članak 142.
Članak 119.	Članak 119	Članak 143.

¹⁶ Članak 117.a stavak 1. (koji je prenumeriran u članak 140.) preuzima tekst članka 121. stavka 1.

¹⁷ Članak 117.a stavak 2. (koji je prenumeriran u članak 140.) preuzima drugu rečenicu članka 122. stavka 2.

¹⁸ Članak 117.a stavak 3. (koji je prenumeriran u članak 140.) preuzima stavak 5. članka 123.

¹⁹ Članak 118.a stavak 1. (koji je prenumeriran u članak 140.) preuzima stavak 3. članka 123.

²⁰ Članak 118.a stavak 2. (koji je prenumeriran u članak 141.) preuzima prvih pet alineja stavka 2. članka 117.

Staro numeriranje u Ugovoru o osnivanju Europske zajednice	Numeriranje u Ugovoru iz Lisabona	Novo numeriranje u Ugovoru o funkcioniranju Europske unije
Članak 120.	Članak 120	Članak 144.
Članak 121. stavak 1. (premješten)	Članak 117.a stavak 1.	Članak 140. stavak 1.
Članak 121. stavci 2. do 4. (stavljani izvan snage)		
Članak 122. stavak 1., stavak 2. prva rečenica, stavci 3., 4., 5. i 6. (stavljani izvan snage)		
Članak 122. stavak 2. druga rečenica (premještena)	Članak 117.a stavak 2. podstavak prvi	Članak 140. stavak 2. podstavak prvi
Članak 123. stavci 1., 2. i 4. (stavljani izvan snage)		
Članak 123., stavak 3. (premješten)	Članak 118.a stavak 1.	Članak 141. stavak 1.
Članak 123. stavak 5. (premješten)	Članak 117.a stavak 3.	Članak 140. stavak 3.
Članak 124. stavak 1. (premješten)	Članak 118.b	Članak 142.
Članak 124. stavak 2. (stavljani izvan snage)		
Glava VIII. — Zapošljavanje	Glava VIII. — Zapošljavanje	Glava IX. — Zapošljavanje
Članak 125.	Članak 125.	Članak 145.
Članak 126.	Članak 126.	Članak 146.
Članak 127.	Članak 127.	Članak 147.
Članak 128.	Članak 128.	Članak 148.
Članak 129.	Članak 129.	Članak 149.
Članak 130.	Članak 130.	Članak 150.
Glava IX. — Zajednička trgovinska politika (premještena)	Peti dio, glava II. Zajednička trgovinska politika	Peti dio, glava II. Zajednička trgovinska politika

Staro numeriranje u Ugovoru o osnivanju Europske zajednice	Numeriranje u Ugovoru iz Lisabona	Novo numeriranje u Ugovoru o funkcioniranju Europske unije
Članak 131. (premješten)	Članak 188.B	Članak 206.
Članak 132. (stavljen izvan snage)		
Članak 133. (premješten)	Članak 188.C	Članak 207.
Članak 134. (stavljen izvan snage)		
Glava X. — Carinska suradnja (premještena)	Dio treći, glava II. poglavlje 1.a Carinska suradnja	Dio treći, glava II. poglavlje 2. Carinska suradnja
Članak 135. (premješten)	Članak 27.a	Članak 33.
Glava XI. — Socijalna politika, obrazovanje, strukovno osposobljavanje i mladi	Glava IX. — Socijalna politika	Glava X. — Socijalna politika
Poglavlje 1. — Socijalne odredbe (stavljeno izvan snage)		
Članak 136.	Članak 136.	Članak 151.
	Članak 136.a	Članak 152.
Članak 137.	Članak 137.	Članak 153.
Članak 138.	Članak 138.	Članak 154.
Članak 139.	Članak 139.	Članak 155.
Članak 140.	Članak 140.	Članak 156.
Članak 141.	Članak 141.	Članak 157.
Članak 142.	Članak 142.	Članak 158.
Članak 143.	Članak 143.	Članak 159.
Članak 144.	Članak 144.	Članak 160.
Članak 145.	Članak 145.	Članak 161.
Poglavlje 2. — Europski socijalni fond	Glava X. — Europski socijalni fond	Glava XI. — Europski socijalni fond
Članak 146.	Članak 146.	Članak 162.

Staro numeriranje u Ugovoru o osnivanju Europske zajednice	Numeriranje u Ugovoru iz Lisabona	Novo numeriranje u Ugovoru o funkcioniranju Europske unije
Članak 147.	Članak 147.	Članak 163.
Članak 148.	Članak 148.	Članak 164.
Poglavlje 3. — Obrazovanje, strukovno osposobljavanje i mladi	Glava XI. — Obrazovanje, strukovno obrazovanje, mladi i sport	Glava XII. — Obrazovanje, strukovno obrazovanje, mladi i sport
Članak 149.	Članak 149.	Članak 165.
Članak 150.	Članak 150.	Članak 166.
Glava XII. — Kultura	Glava XII. — Kultura	Glava XIII. — Kultura
Članak 151.	Članak 151.	Članak 167.
Glava XIII. — Javno zdravstvo	Glava XIII. — Javno zdravstvo	Glava XIV. — Javno zdravstvo
Članak 152.	Članak 152.	Članak 168
Glava XIV. — Zaštita potrošača	Glava XIV. — Zaštita potrošača	Glava XIV. — Zaštita potrošača
Članak 153. stavci 1., 3., 4. i 5. (stavljene izvan snage)	Članak 153.	Članak 169.
Članak 153. stavak 2. (premješten)	Članak 6.a	Članak 12.
Glava XV. — Transeuropske mreže	Glava XV. — Transeuropske mreže	Glava XVI. — Transeuropske mreže
Članak 154.	Članak 154.	Članak 170.
Članak 155.	Članak 155.	Članak 171.
Članak 156.	Članak 156.	Članak 172.
Glava XVI. — Industrija	Glava XVI. — Industrija	Glava XVII. — Industrija
Članak 157.	Članak 157.	Članak 173.
Glava XVII. — Ekonomska i socijalna kohezija	Glava XVII. — Ekonomska, socijalna i teritorijalna kohezija	Glava XVIII. — Ekonomska, socijalna i teritorijalna kohezija
Članak 158.	Članak 158.	Članak 174.
Članak 159.	Članak 159.	Članak 175.
Članak 160.	Članak 160.	Članak 176.

Staro numeriranje u Ugovoru o osnivanju Europske zajednice	Numeriranje u Ugovoru iz Lisabona	Novo numeriranje u Ugovoru o funkcioniranju Europske unije
Članak 161.	Članak 161.	Članak 177.
Članak 162.	Članak 162.	Članak 178.
Glava XVIII. — Istraživanje i tehnološki razvoj	Glava XVIII. — Istraživanje i tehnološki razvoj te svemir	Glava XIX. — Istraživanje i tehnološki razvoj te svemir
Članak 163.	Članak 163.	Članak 179.
Članak 164.	Članak 164.	Članak 180.
Članak 165.	Članak 165.	Članak 181.
Članak 166.	Članak 166.	Članak 182.
Članak 167.	Članak 167.	Članak 183.
Članak 168.	Članak 168.	Članak 184.
Članak 169.	Članak 169.	Članak 185.
Članak 170.	Članak 170.	Članak 186.
Članak 171.	Članak 171.	Članak 187.
Članak 172.	Članak 172.	Članak 188.
	Članak 172bis	Članak 189.
Članak 173.	Članak 173.	Članak 190.
Glava XIX. — Okoliš	Glava XIX. — Okoliš	Glava XX. — Okoliš
Članak 174.	Članak 174.	Članak 191.
Članak 175.	Članak 175.	Članak 192.
Članak 176.	Članak 176.	Članak 193.
	Glava XX. — Energija	Glava XXI. — Energija
	Članak 176.A	Članak 194.
	Glava XXI. — Turizam	Glava XXII. — Turizam
	Članak 176.B	Članak 195.
	Glava XXII. — Civilna zaštita	Glava XXIII. — Civilna zaštita
	Članak 176.C	Članak 196.
	Glava XXIII. — Administrativna suradnja	Glava XXIV. — Administrativna suradnja
	Članak 176.D	Članak 197.

Staro numeriranje u Ugovoru o osnivanju Europske zajednice	Numeriranje u Ugovoru iz Lisabona	Novo numeriranje u Ugovoru o funkcioniranju Europske unije
Glava XX. — Razvojna suradnja (premještena)	Peti dio, glava III. poglavlje 1. Razvojna suradnja	Peti dio, glava III. poglavlje 1. Razvojna suradnja
Članak 177. (premješten)	Članak 188.D	Članak 208.
Članak 178. (stavljen izvan snage) ²¹		
Članak 179. (premješten)	Članak 188.E	Članak 209.
Članak 180. (premješten)	Članak 188.F	Članak 210.
Članak 181. (premješten)	Članak 188.G	Članak 211.
Glava XXI. — Gospodarska, financijska i tehnička suradnja s trećim zemljama (premještena)	Peti dio, glava III. poglavlje 2. Gospodarska, financijska i tehnička suradnja s trećim zemljama	Peti dio, glava III. poglavlje 2. Gospodarska, financijska i tehnička suradnja s trećim zemljama
Članak 181.a (premješten)	Članak 188.H	Članak 212.
DIO ČETVRTI — PRIDRUŽIVANJE PREKOMORSKIH ZEMALJA I PODRUČJA	DIO ČETVRTI — PRIDRUŽIVANJE PREKOMORSKIH ZEMALJA I PODRUČJA	DIO ČETVRTI — PRIDRUŽIVANJE PREKOMORSKIH ZEMALJA I PODRUČJA
Članak 182.	Članak 182.	Članak 198.
Članak 183.	Članak 183.	Članak 199.
Članak 184.	Članak 184.	Članak 200.
Članak 185.	Članak 185.	Članak 201.
Članak 186.	Članak 186.	Članak 202.
Članak 187.	Članak 187.	Članak 203.
Članak 188.	Članak 188.	Članak 204.
	DIO PETI — VANJSKO DJELOVANJE UNIJE	DIO PETI — VANJSKO DJELOVANJE UNIJE
	Glava I. — Opće odredbe	Glava I. — Opće odredbe o

²¹ Zamijenjen sadržajem druge rečenice podstavka drugog stavka 1. članka 188.D UFEU-a koji je prenumeriran u članak 208.

Staro numeriranje u Ugovoru o osnivanju Europske zajednice	Numeriranje u Ugovoru iz Lisabona	Novo numeriranje u Ugovoru o funkcioniranju Europske unije
	o vanjskom djelovanju Unije	vanjskom djelovanju Unije
	Članak 188.A	Članak 205.
Dio treći, glava IX. Zajednička trgovinska politika (premještena)	Glava II. — Zajednička trgovinska politika	Glava II. — Zajednička trgovinska politika
Članak 131. (premješten)	Članak 188.B	Članak 206.
Članak 133. (premješten)	Članak 188.C	Članak 207.
	Glava III. — Suradnja s trećim zemljama i humanitarna pomoć	Glava III. — Suradnja s trećim zemljama i humanitarna pomoć
Dio treći, glava XX. Razvojna suradnja (premještena)	Poglavlje 1. — Razvojna suradnja	Poglavlje 1. — Razvojna suradnja
Članak 177. (premješten)	Članak 188.D ²²	Članak 208.
Članak 179. (premješten)	Članak 188.E	Članak 209.
Članak 180. (premješten)	Članak 188.F	Članak 210.
Članak 181. (premješten)	Članak 188.G	Članak 211.
Dio treći, glava XXI. Gospodarska, financijska i tehnička suradnja s trećim zemljama (premještena)	Poglavlje 2. — Gospodarska, financijska i tehnička suradnja s trećim zemljama	Poglavlje 2. — Gospodarska, financijska i tehnička suradnja s trećim zemljama
Članak 181.a (premješten)	Članak 188.H	Članak 212.
	Članak 188.I	Članak 213.
	Poglavlje 3. — Humanitarna pomoć	Poglavlje 3. — Humanitarna pomoć
	Članak 188.J	Članak 214.
	Glava IV. — Mjere ograničavanja	Glava IV. — Mjere ograničavanja
Članak 301. (zamijenjen)	Članak 188.K	Članak 215.
	Glava V. — Međunarodni	Glava V. — Međunarodni

²²

Druga rečenica podstavka drugog stavka 1. zamjenjuje sadržajno članak 178. UEZ-a.

Staro numeriranje u Ugovoru o osnivanju Europske zajednice	Numeriranje u Ugovoru iz Lisabona	Novo numeriranje u Ugovoru o funkcioniranju Europske unije
	sporazumi	sporazumi
	Članak 188.L	Članak 216.
Članak 310. (premješten)	Članak 188.M	Članak 217.
Članak 300. (zamijenjen)	Članak 188.N	Članak 218.
Članak 111. stavci 1. do 3. i 5. (premješteni)	Članak 188.O	Članak 219.
	Glava VI. — Odnosi Unije s međunarodnim organizacijama i trećim zemljama te delegacije Unije	Glava VI. — Odnosi Unije s međunarodnim organizacijama i trećim zemljama te delegacije Unije
Članci 302. do 304. (zamijenjeni)	Članak 188.P	Članak 220.
	Članak 188.Q	Članak 221.
	Glava VII. — Klauzula solidarnosti	Glava VII. — Klauzula solidarnosti
	Članak 188.R	Članak 222.
DIO PETI — INSTITUCIJE ZAJEDNICE	DIO ŠESTI — INSTITUCIONALNE I PRORAČUNSKE ODREDBE	DIO ŠESTI — INSTITUCIONALNE I FINANCIJSKE ODREDBE
Glava I. — Institucionalne odredbe	Glava I. — Institucionalne odredbe	Glava I. — Institucionalne odredbe
Poglavlje 1. — Institucije	Poglavlje 1. — Institucije	Poglavlje 1. — Institucije
Odjeljak 1. — Europski parlament	Odjeljak 1. — Europski parlament	Odjeljak 1. — Europski parlament
Članak 189. (stavljen izvan snage) ²³		
Članak 190. stavci 1. do 3. (stavljen izvan snage) ²⁴		

²³ Zamijenjen sadržajem članka 9.A stavaka 1. i 2. UEU-a (koji je prenumeriran u članak 14.).

Staro numeriranje u Ugovoru o osnivanju Europske zajednice	Numeriranje u Ugovoru iz Lisabona	Novo numeriranje u Ugovoru o funkcioniranju Europske unije
Članak 190. stavci 4. i 5.	Članak 190.	Članak 223.
Članak 191. prvi stavak (stavljen izvan snage) ²⁵		
Članak 191. stavak drugi	Članak 191.	Članak 224.
Članak 192. stavak prvi (stavljen izvan snage) ²⁶		
Članak 192. stavak drugi	Članak 192.	Članak 225.
Članak 193.	Članak 193.	Članak 226.
Članak 194.	Članak 194.	Članak 227.
Članak 195.	Članak 195.	Članak 228.
Članak 196.	Članak 196.	Članak 229.
Članak 197. stavak prvi (stavljen izvan snage) ²⁷		
Članak 197. stavak drugi, treći i četvrti	Članak 197.	Članak 230.
Članak 198.	Članak 198.	Članak 231.
Članak 199.	Članak 199.	Članak 232.
Članak 200.	Članak 200.	Članak 233.
Članak 201.	Članak 201.	Članak 234.
	Odjeljak 1.a — Europsko vijeće	Odjeljak 2. — Europsko vijeće
	Članak 201.a	Članak 235.
	Članak 201.b	Članak 236.
Odjeljak 2. — Vijeće	Odjeljak 2. — Vijeće	Odjeljak 3. — Vijeće
Članak 202. (stavljen izvan snage) ²⁸		
Članak 203. (stavljen izvan snage)		

²⁴ Zamijenjen sadržajem članka 9.A stavaka 1. do 3. UEU-a (koji je prenumeriran u članak 14.).

²⁵ Zamijenjen sadržajem članka 8.A stavka 4. UEU-a (koji je prenumeriran u članak 11.).

²⁶ Zamijenjen sadržajem članka 9.A stavka 1. UEU-a (koji je prenumeriran u članak 14.).

²⁷ Zamijenjen sadržajem članka 9.A stavka 4. UEU-a (koji je prenumeriran u članak 14.).

²⁸ Zamijenjen sadržajem članka 9.C stavka 1. UEU-a (koji je prenumeriran u članak 16.) i članaka 249.B i 249.C UFEU-a (koji su prenumerirani u članke 290. i 291.).

Staro numeriranje u Ugovoru o osnivanju Europske zajednice	Numeriranje u Ugovoru iz Lisabona	Novo numeriranje u Ugovoru o funkcioniranju Europske unije
snage) ²⁹		
Članak 204.	Članak 204.	Članak 237.
Članak 205. stavci 2. i 4. (stavljani izvan snage) ³⁰		
Članak 205. stavci 1. i 3.	Članak 205.	Članak 238.
Članak 206.	Članak 206.	Članak 239.
Članak 207.	Članak 207.	Članak 240.
Članak 208.	Članak 208.	Članak 241.
Članak 209.	Članak 209.	Članak 242.
Članak 210.	Članak 210.	Članak 243.
Odjeljak 3. — Komisija	Odjeljak 3. — Komisija	Odjeljak 4. — Komisija
Članak 211. (stavljani izvan snage) ³¹		
	Članak 211.a	Članak 244.
Članak 212. (premješteni)	Članak 218. stavak 2.	Članak 249. stavak 2.
Članak 213.	Članak 213.	Članak 245.
Članak 214. (stavljani izvan snage) ³²		
Članak 215.	Članak 215.	Članak 246.
Članak 216	Članak 216.	Članak 247.
Članak 217. stavci 1., 3. i 4. (stavljani izvan snage) ³³		
Članak 217. stavak 2.	Članak 217.	Članak 248.
Članak 218. stavak 1. (stavljani izvan snage) ³⁴		
Članak 218. stavak 2.	Članak 218.	Članak 249.
Članak 219.	Članak 219.	Članak 250.

²⁹ Zamijenjen sadržajem članka 9.C stavaka 2. i 9. UEU-a (koji je prenumeriran u članak 16.).

³⁰ Zamijenjen sadržajem članka 9.C stavaka 4. i 5. UEU-a (koji je prenumeriran u članak 16.).

³¹ Zamijenjen sadržajem članka 9.D stavka 1. UEU-a (koji je prenumeriran u članak 17.).

³² Zamijenjen sadržajem članka 9.D stavaka 3. i 7. UEU-a (koji je prenumeriran u članak 17.).

³³ Zamijenjen sadržajem članka 9.D stavka 6. UEU-a (koji je prenumeriran u članak 17.).

³⁴ Zamijenjen sadržajem članka 252.a UFEU (koji je prenumeriran u članak 295.).

Staro numeriranje u Ugovoru o osnivanju Europske zajednice	Numeriranje u Ugovoru iz Lisabona	Novo numeriranje u Ugovoru o funkcioniranju Europske unije
Odjeljak 4. — Sud	Odjeljak 4. — Sud Europske unije	Odjeljak 5. — Sud Europske unije
Članak 220. (stavljene izvan snage) ³⁵		
Članak 221. stavak prvi (stavljene izvan snage) ³⁶		
Članak 221. stavak drugi i treći	Članak 221.	Članak 251.
Članak 222.	Članak 222.	Članak 252.
Članak 223.	Članak 223.	Članak 253.
Članak 224. ³⁷	Članak 224.	Članak 254.
	Članak 224.a	Članak 255.
Članak 225.	Članak 225.	Članak 256.
Članak 225.a	Članak 225.a	Članak 257.
Članak 226.	Članak 226.	Članak 258.
Članak 227.	Članak 227.	Članak 259.
Članak 228.	Članak 228.	Članak 260.
Članak 229.	Članak 229.	Članak 261.
Članak 229.a	Članak 229.a	Članak 262.
Članak 230.	Članak 230.	Članak 263.
Članak 231.	Članak 231.	Članak 264.
Članak 232.	Članak 232.	Članak 265.
Članak 233.	Članak 233.	Članak 266.
Članak 234.	Članak 234.	Članak 267.
Članak 235.	Članak 235.	Članak 268.
	Članak 235.a	Članak 269.
Članak 236.	Članak 236.	Članak 270.
Članak 237.	Članak 237.	Članak 271.

³⁵ Zamijenjen sadržajem članka 9.F UEU (koji je prenumeriran u članak 19.).

³⁶ Zamijenjen sadržajem članka 9.F stavka 2. podstavka prvog UEU-a (koji je prenumeriran u članak 19.).

³⁷ Prva rečenica podstavka prvog zamjenjuje se sadržajem članka 9.F stavka 2. podstavka drugog UEU-a (koji je prenumeriran u članak 19.).

Staro numeriranje u Ugovoru o osnivanju Europske zajednice	Numeriranje u Ugovoru iz Lisabona	Novo numeriranje u Ugovoru o funkcioniranju Europske unije
Članak 238.	Članak 238.	Članak 272.
Članak 239.	Članak 239.	Članak 273.
Članak 240.	Članak 240.	Članak 274.
	Članak 240.a	Članak 275.
	Članak 240.b	Članak 276.
Članak 241.	Članak 241.	Članak 277.
Članak 242.	Članak 242.	Članak 278.
Članak 243.	Članak 243.	Članak 279.
Članak 244.	Članak 244.	Članak 280.
Članak 245.	Članak 245.	Članak 281.
	Odjeljak 4.a— Europska središnja banka	Odjeljak 6.— Europska središnja banka
	Članak 245.a	Članak 282.
Članak 112. (premješten)	Članak 245.b	Članak 283.
Članak 113. (premješten)	Članak 245.c	Članak 284.
Odjeljak 5.— Revizorski sud	Odjeljak 5.— Revizorski sud	Odjeljak 7.— Revizorski sud
Članak 246.	Članak 246.	Članak 285.
Članak 247.	Članak 247.	Članak 286.
Članak 248.	Članak 248.	Članak 287.
Poglavlje 2. — Odredbe zajedničke za više institucija	Poglavlje 2. — Pravni akti Unije, postupci donošenja i druge odredbe	Poglavlje 2. — Pravni akti Unije, postupci donošenja i druge odredbe
	Odjeljak 1.— Pravni akti Unije	Odjeljak 1.— Pravni akti Unije
Članak 249.	Članak 249.	Članak 288.
	Članak 249.A	Članak 289.
	Članak 249.B ³⁸	Članak 290.
	Članak 249.C ³⁸	Članak 291.
	Članak 249.D	Članak 292.

³⁸ Zamjenjuje sadržajno treću alineju članka 202. UEZ-a.

Staro numeriranje u Ugovoru o osnivanju Europske zajednice	Numeriranje u Ugovoru iz Lisabona	Novo numeriranje u Ugovoru o funkcioniranju Europske unije
	Odjeljak 2. — Postupci za donošenje akata i druge odredbe	Odjeljak 2. — Postupci za donošenje akata i druge odredbe
Članak 250.	Članak 250.	Članak 293.
Članak 251.	Članak 251.	Članak 284.
Članak 252. (stavljen izvan snage)		
	Članak 252.a	Članak 295.
Članak 253.	Članak 253.	Članak 296.
Članak 254.	Članak 254.	Članak 297.
	Članak 254.a	Članak 298.
Članak 255. (premješten)	Članak 16.A	Članak 15.
Članak 256.	Članak 256.	Članak 299.
	Poglavlje 3. — Savjetodavna tijela Unije	Poglavlje 3. — Savjetodavna tijela Unije
	Članak 256.a	Članak 300.
Poglavlje 3. — Gospodarski i socijalni odbor	Odjeljak 1. — Gospodarski i socijalni odbor	Odjeljak 1. — Gospodarski i socijalni odbor
Članak 257. (prestao važiti) ³⁹		
Članak 258. stavak prvi, drugi i treći ⁴⁰	Članak 258.	Članak 301.
Članak 258. stavak treći (stavljen izvan snage) ⁴⁰		
Članak 259.	Članak 259.	Članak 302.
Članak 260.	Članak 260.	Članak 303.
Članak 261. (stavljen izvan snage)		
Članak 262.	Članak 262.	Članak 304.

³⁹ Zamijenjen sadržajem članka 256.a stavka 2. UFEU-a (koji je prenumeriran u članak 300.).

⁴⁰ Zamijenjen sadržajem članka 256.a stavka 4. UFEU-a (koji je prenumeriran u članak 300.).

Staro numeriranje u Ugovoru o osnivanju Europske zajednice	Numeriranje u Ugovoru iz Lisabona	Novo numeriranje u Ugovoru o funkcioniranju Europske unije
Poglavlje 4. — Odbor regija	Odjeljak 2. — Odbor regija	Odjeljak 2. — Odbor regija
Članak 263. stavak prvi i peti (stavljani izvan snage) ⁴¹		
Članak 263. drugi do četvrti stavak	Članak 263.	Članak 305.
Članak 264.	Članak 264.	Članak 306.
Članak 265.	Članak 265.	Članak 307.
Poglavlje 5. — Europska investicijska banka	Poglavlje 4. — Europska investicijska banka	Poglavlje 4. — Europska investicijska banka
Članak 266.	Članak 266.	Članak 308.
Članak 267.	Članak 267.	Članak 309.
Glava II. — Financijske odredbe	Glava II. — Financijske odredbe	Glava II. — Financijske odredbe
Članak 268.	Članak 268.	Članak 310.
	Poglavlje 1. — Vlastita sredstva Unije	Poglavlje 1. — Vlastita sredstva Unije
Članak 269.	Članak 269.	Članak 311.
Članak 270. (stavljani izvan snage) ⁴²		
	Poglavlje 2. — Višegodišnji financijski okvir	Poglavlje 2. — Višegodišnji financijski okvir
	Članak 270.a	Članak 312.
	Poglavlje 3. — Godišnji proračun Unije	Poglavlje 3. — Godišnji proračun Unije
Članak 272. stavak 1. (premješten)	Članak 270.b	Članak 313.
Članak 271. (premješten)	Članak 273.a	Članak 316.

⁴¹ Zamijenjen sadržajem članka 256.a stavaka 3. i 4. UFEU-a (koji je prenumeriran u članak 300.).

⁴² Zamijenjen sadržajem članka 268. stavka 4. UFEU-a (koji je prenumeriran u članak 310.).

Staro numeriranje u Ugovoru o osnivanju Europske zajednice	Numeriranje u Ugovoru iz Lisabona	Novo numeriranje u Ugovoru o funkcioniranju Europske unije
Članak 272. stavak 1. (premješten)	Članak 270.b	Članak 313.
Članak 272, stavci 2. do 10.	Članak 272.	Članak 314.
Članak 273.	Članak 273.	Članak 315.
Članak 271. (premješten)	Članak 273.a	Članak 316.
	Poglavlje 4. — Izvršenje proračuna i razrješnica	Poglavlje 4. — Izvršenje proračuna i razrješnica
Članak 274.	Članak 274.	Članak 317.
Članak 275.	Članak 275.	Članak 318.
Članak 276.	Članak 276.	Članak 319.
	Poglavlje 5. — Zajedničke odredbe	Poglavlje 5. — Zajedničke odredbe
Članak 277.	Članak 277.	Članak 320.
Članak 278.	Članak 278.	Članak 321.
Članak 279.	Članak 279.	Članak 322.
	Članak 279.a	Članak 323.
	Članak 279.b	Članak 324.
	Poglavlje 6. — Borba protiv prijevara	Poglavlje 6. — Borba protiv prijevara
Članak 280.	Članak 280.	Članak 325.
	Glava III. — Pojačana suradnja	Glava III. — Pojačana suradnja
Članci 11. i 11.A (stavljeni izvan snage)	Članak 280.A ⁴³	Članak 326.
Članci 11. i 11.A (zamijenjeni)	Članak 280.B ⁴³	Članak 327.
Članci 11. i 11.A (zamijenjeni)	Članak 280.C ⁴³	Članak 328.
Članci 11. i 11.A (zamijenjeni)	Članak 280.D ⁴³	Članak 329.

⁴³ Također zamjenjuje dosadašnje članke 27.A do 27.E, 40. do 40.B i 43. do 45. UEU-a.

Staro numeriranje u Ugovoru o osnivanju Europske zajednice	Numeriranje u Ugovoru iz Lisabona	Novo numeriranje u Ugovoru o funkcioniranju Europske unije
Članci 11. i 11.A (zamijenjeni)	Članak 280.E ⁴³	Članak 330.
Članci 11. i 11.A (zamijenjeni)	Članak 280.F ⁴³	Članak 331.
Članci 11. i 11.A (zamijenjeni)	Članak 280.G ⁴³	Članak 332.
Članci 11. i 11.A (zamijenjeni)	Članak 280.H ⁴³	Članak 333.
Članci 11. i 11.A (zamijenjeni)	Članak 280.I ⁴³	Članak 334.
DIO ŠESTI — OPĆE I ZAVRŠNE ODREDBE	DIO SEDMI — OPĆE I ZAVRŠNE ODREDBE	DIO SEDMI — OPĆE I ZAVRŠNE ODREDBE
Članak 281. (stavljen izvan snage) ⁴⁴		
Članak 282.	Članak 282.	Članak 335.
Članak 283.	Članak 283.	Članak 336.
Članak 284.	Članak 284.	Članak 337.
Članak 285.	Članak 285.	Članak 338.
Članak 286. (zamijenjen)	Članak 16.B	Članak 16.
Članak 287.	Članak 287.	Članak 339.
Članak 288.	Članak 288.	Članak 340.
Članak 289.	Članak 289.	Članak 341.
Članak 290.	Članak 290.	Članak 342.
Članak 291.	Članak 291.	Članak 343.
Članak 292.	Članak 292.	Članak 344.
Članak 293. (stavljen izvan snage)		
Članak 294. (premješten)	Članak 48.a	Članak 55.
Članak 295.	Članak 295.	Članak 345.
Članak 296.	Članak 296.	Članak 346.

⁴⁴ Zamijenjen sadržajem članka 49.C UEU-a (koji je prenumeriran u članak 52.).

Staro numeriranje u Ugovoru o osnivanju Europske zajednice	Numeriranje u Ugovoru iz Lisabona	Novo numeriranje u Ugovoru o funkcioniranju Europske unije
Članak 297.	Članak 297.	Članak 347.
Članak 298.	Članak 298.	Članak 348.
Članak 299. stavak 1. (stavljjen izvan snage) ⁴⁵		
Članak 299. stavak 2. podstavak drugi, treći i četvrti	Članak 299.	Članak 349.
Članak 299. stavak 2. podstavak prvi i stavci 3. do 6. (premješteni)	Članak 311.a	Članak 355.
Članak 300. (zamijenjen)	Članak 188.N	Članak 218.
Članak 301. (zamijenjen)	Članak 188.K	Članak 215.
Članak 302. (zamijenjen)	Članak 188.P	Članak 220.
Članak 303. (zamijenjen)	Članak 188.P	Članak 220.
Članak 304. (zamijenjen)	Članak 188.P	Članak 220.
Članak 305. (stavljjen izvan snage)		
Članak 306.	Članak 306.	Članak 350.
Članak 307.	Članak 307.	Članak 351.
Članak 308.	Članak 308.	Članak 352.
	Članak 308.a	Članak 353.
Članak 309.	Članak 309.	Članak 354.
Članak 310. (premješten)	Članak 188.M	Članak 217.
Članak 311. (stavljjen izvan snage) ⁴⁶		
Članak 299. stavak 2. prvi podstavak prvi i stavci 3. do 6. (premješteni)	Članak 311.a	Članak 355.
Članak 312.	Članak 312.	Članak 356.
Završne odredbe		

⁴⁵ Zamijenjen sadržajem članka 49.C UEU-a (koji je prenumeriran u članak 52.).

⁴⁶ Zamijenjen sadržajem članka 49.B UEU-a (koji je prenumeriran u članak 51.).

Staro numeriranje u Ugovoru o osnivanju Europske zajednice	Numeriranje u Ugovoru iz Lisabona	Novo numeriranje u Ugovoru o funkcioniranju Europske unije
Članak 313.	Članak 313.	Članak 357.
	Članak 313.a	Članak 358.
Članak 314. (stavljen izvan snage) ⁴⁷		

⁴⁷

Zamijenjen sadržajem članka 53. UEU-a (koji je prenumeriran u članak 55.).

ZAVRŠNI AKT
(2007/C 306/02)

KONFERENCIJA PREDSTAVNIKA VLADA DRŽAVA ČLANICA održana u Bruxellesu 23. srpnja 2007. kako bi zajedničkom suglasnošću donijela izmjene Ugovora o Europskoj uniji, Ugovora o osnivanju Europske zajednice i Ugovora o osnivanju Europske zajednice za atomsku energiju usvojila je sljedeće tekstove:

- I. Ugovor iz Lisabona o izmjenama Ugovora o Europskoj uniji i Ugovora o osnivanju Europske zajednice
- II. Protokole
  - A. Protokole koji su priloženi Ugovoru o Europskoj uniji, Ugovoru o osnivanju Europske zajednice i /ili Ugovoru o osnivanju Europske zajednice za atomsku energiju:
    - Protokol o ulozi nacionalnih parlamenata u Europskoj uniji
    - Protokol o primjeni načela supsidijarnosti i proporcionalnosti
    - Protokol o Euroskupini
    - Protokol o stalnoj strukturiranoj suradnji utvrđenoj člankom 28.A Ugovora o Europskoj uniji
    - Protokol koji se odnosi na članak 6. stavak 2. Ugovora o Europskoj uniji o pristupanju Unije Europskoj konvenciji za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda
    - Protokol o unutarnjem tržištu i tržišnom natjecanju
    - Protokol o primjeni Povelje Europske unije o temeljnim pravima na Poljsku i Ujedinjenu Kraljevinu
    - Protokol o izvršavanju podijeljene nadležnosti
    - Protokol o uslugama od općeg interesa

- Protokol o odluci Vijeća o provedbi članka 9. C stavka 4. Ugovora o Europskoj uniji i članka 205. stavka 2. Ugovora o funkcioniranju Europske unije između 1. studenoga 2014. i 31. ožujka 2017., s jedne strane, te od 1. travnja 2017. s druge strane
- Protokol o prijelaznim odredbama

B. Protokole koji su priloženi Ugovoru iz Lisabona

- Protokol br. 1 o izmjeni Protokola priloženih Ugovoru o Europskoj uniji, Ugovoru o osnivanju Europske zajednice i/ili Ugovoru o osnivanju Europske zajednice za atomsku energiju
- Tablice ekvivalenata iz članka 2. Protokola br. 1 o izmjeni protokola priloženih Ugovoru o Europskoj uniji, Ugovoru o osnivanju Europske zajednice i/ili Ugovoru o osnivanju Europske zajednice za atomsku energiju
- Protokol br. 2 o izmjeni Ugovora o osnivanju Europske zajednice za atomsku energiju

III. Prilog Ugovoru iz Lisabona:

- Tablice ekvivalenata iz članka 5. Ugovora iz Lisabona

Konferencija je usvojila sljedeće izjave priložene ovom Završnom aktu.

A. Izjave o odredbama Ugovora

1. Izjavu o Povelji Europske unije o temeljnim pravima
2. Izjavu o članku 6. stavku 2. Ugovora o Europskoj uniji
3. Izjavu o članku 7.a Ugovora o Europskoj uniji
4. Izjavu o sastavu Europskog parlamenta

5. Izjavu o političkom sporazumu Europskog vijeća o nacrtu odluke o sastavu Europskog parlamenta
6. Izjavu o članku 9.B stavcima 5. i 6., članku 9.D stavcima 6. i 7. i članku 9.E Ugovora o Europskoj uniji
7. Izjavu o članku 9.C stavku 4. Ugovora o Europskoj uniji i članku 205. stavku 2. Ugovora o funkcioniranju Europske unije
8. Izjavu o praktičnim mjerama koje treba poduzeti u pogledu Predsjedništva Europskog vijeća i Vijeća za vanjske poslove nakon stupanja na snagu Ugovora iz Lisabona
9. Izjavu o članku 9.C stavku 9. Ugovora o Europskoj uniji o odluci Europskog vijeća o izvršavanju dužnosti Predsjedništva Vijeća
10. Izjavu o članku 9.D Ugovora o Europskoj uniji
11. Izjavu o članku 9.D stavcima 6. i 7. Ugovora o Europskoj uniji
12. Izjavu o članku 9.E Ugovora o Europskoj uniji
13. Izjavu o zajedničkoj vanjskoj i sigurnosnoj politici
14. Izjavu o zajedničkoj vanjskoj i sigurnosnoj politici
15. Izjavu o članku 13.a Ugovora o Europskoj uniji
16. Izjavu o članku 53. stavku 2. Ugovora o Europskoj uniji
17. Izjavu o nadređenosti
18. Izjavu u vezi s razgraničenjem nadležnosti
19. Izjavu o članku 3. Ugovora o funkcioniranju Europske unije

20. Izjavu o članku 16.B Ugovora o funkcioniranju Europske unije
21. Izjavu o zaštiti osobnih podataka u područjima pravosudne suradnje u kaznenim stvarima i policijske suradnje
22. Izjavu o člancima 42. i 63.a Ugovora o funkcioniranju Europske unije
23. Izjavu o stavku drugom članka 42. Ugovora o funkcioniranju Europske unije
24. Izjavu o pravnoj osobnosti Europske unije
25. Izjavu o člancima 61.H i 188.K Ugovora o funkcioniranju Europske unije
26. Izjavu o nesudjelovanju države članice u nekoj mjeri na temelju glave IV. trećeg dijela Ugovora o funkcioniranju Europske unije
27. Izjavu o podstavku drugom članka 69.D stavka 1. Ugovora o funkcioniranju Europske unije
28. Izjavu o članku 78. Ugovora o funkcioniranju Europske unije
29. Izjavu o članku 87. stavku 2. točki (c) Ugovora o funkcioniranju Europske unije
30. Izjavu o članku 104. Ugovora o funkcioniranju Europske unije
31. Izjavu o članku 140. Ugovora o funkcioniranju Europske unije
32. Izjavu o članku 152. stavku 4. točki (c) Ugovora o funkcioniranju Europske unije
33. Izjavu o članku 158. Ugovora o funkcioniranju Europske unije
34. Izjavu o članku 163. Ugovora o funkcioniranju Europske unije

35. Izjavu o članku 176.A Ugovora o funkcioniranju Europske unije
36. Izjavu o članku 188.N Ugovora o funkcioniranju Europske unije o pregovorima i sklapanju međunarodnih sporazuma država članica koji se odnose na područje slobode, sigurnosti i pravde
37. Izjavu o članku 188.R Ugovora o funkcioniranju Europske unije
38. Izjavu o članku 222. Ugovora o funkcioniranju Europske unije u pogledu broja nezavisnih odvjetnika u Sudu
39. Izjavu o članku 249.B Ugovora o funkcioniranju Europske unije
40. Izjavu o članku 280.D Ugovora o funkcioniranju Europske unije
41. Izjavu o članku 308. Ugovora o funkcioniranju Europske unije
42. Izjavu o članku 308. Ugovora o funkcioniranju Europske unije
43. Izjavu o članku 311.a stavku 6. Ugovora o funkcioniranju Europske unije

B. Izjave o Protokolima koji su priloženi Ugovorima

44. Izjavu o članku 5. Protokola o schengenskoj pravnoj stečevini uključenoj u okvir Europske unije
45. Izjavu o članku 5. stavku 2. Protokola o schengenskoj pravnoj stečevini uključenoj u okvir Europske unije
46. Izjavu o članku 5. stavku 3. Protokola o schengenskoj pravnoj stečevini uključenoj u okvir Europske unije
47. Izjavu o članku 5. stavicima 3., 4. i 5. Protokola o schengenskoj pravnoj stečevini uključenoj u okvir Europske unije

48. Izjavu o Protokolu o stajalištu Danske
49. Izjavu o Italiji
50. Izjavu o članku 10. Protokola o prijelaznim odredbama

Nadalje, Konferencija je primila na znanje izjave koje su navedene u daljnjem tekstu i priložene ovom Završnom aktu:

51. Izjavu Kraljevine Belgije o nacionalnim parlamentima
52. Izjavu Kraljevine Belgije, Republike Bugarske, Savezne Republike Njemačke, Helenske Republike, Kraljevine Španjolske, Talijanske Republike, Republike Cipar, Republike Litve, Velikog Vojvodstva Luksemburga, Republike Mađarske, Republike Malte, Republike Austrije, Portugalske Republike, Rumunjske, Republike Slovenije i Slovačke Republike o simbolima Europske unije
53. Izjavu Češke Republike o Povelji Europske unije o temeljnim pravima
54. Izjavu Savezne Republike Njemačke, Irske, Republike Mađarske, Republike Austrije i Kraljevine Švedske
55. Izjavu Kraljevine Španjolske i Ujedinjene Kraljevine Velike Britanije i Sjeverne Irske
56. Izjavu Irske o članku 3. Protokola o stajalištu Ujedinjene Kraljevine i Irske u pogledu područja slobode, sigurnosti i pravde
57. Izjavu Talijanske Republike o sastavu Europskog parlamenta
58. Izjavu Republike Latvije, Republike Mađarske i Republike Malte o pisanju naziva jedinstvene valute u Ugovorima

59. Izjavu Kraljevine Nizozemske o članku 270.a Ugovora o funkcioniranju Europske unije
60. Izjavu Kraljevine Nizozemske o članku 311.a Ugovora o funkcioniranju Europske unije
61. Izjavu Republike Poljske o Povelji Europske unije o temeljnim pravima
62. Izjavu Republike Poljske o Protokolu o primjeni Povelje Europske unije o temeljnim pravima u odnosu na Poljsku i Ujedinjenu Kraljevinu
63. Izjavu Ujedinjene Kraljevine Velike Britanije i Sjeverne Irske o definiciji izraza "državljeni"
64. Izjavu Ujedinjene Kraljevine Velike Britanije i Sjeverne Irske o pravu glasa za izbore u Europski parlament
65. Izjavu Ujedinjene Kraljevine Velike Britanije i Sjeverne Irske o članku 61.H Ugovora o funkcioniranju Europske unije

Geschehen zu Lissabon am dreizehnten Dezember zweitausendsieben.

Kahe tuhanda seitsmenda aasta detsembrikuu kolmeteistkümnendal päeval Lissabonis.

Έγινε στη Λισσαβώνα, στις δέκα τρεις Δεκεμβρίου δύο χιλιάδες επτά.

Done at Lisbon on the thirteenth day of December in the year two thousand and seven.

Fait à Lisbonne, le treize décembre deux mille sept.

Arna dhéanamh i Liospóin, an tríú lá déag de Nollaig sa bhliain dhá mhíle a seacht.

Fatto a Lisbona, addì tredici dicembre duemilasette.

Lisabonā, divtūkstoš septītā gada trīspadsmitajā decembrī.

Priimta Lisabonoje du tūkstančiai septintų metų gruodžio tryliktą dieną.

Kelt Lissabonban, a kétezer-hetedik év december tizenharmadik napján.

Magħmul f'Lisbona, fit-tlettax-il jum ta' Diċembru tas-sena elfejn u sebgħa.

Gedaan te Lissabon, de dertiende december tweeduizend zeven.

Sporządzono w Lizbonie dnia trzynastego grudnia roku dwa tysiące siódmego.

Feito em Lisboa, em treze de Dezembro de dois mil e sete.

Întocmit la Lisabona la treisprezece decembrie două mii șapte.

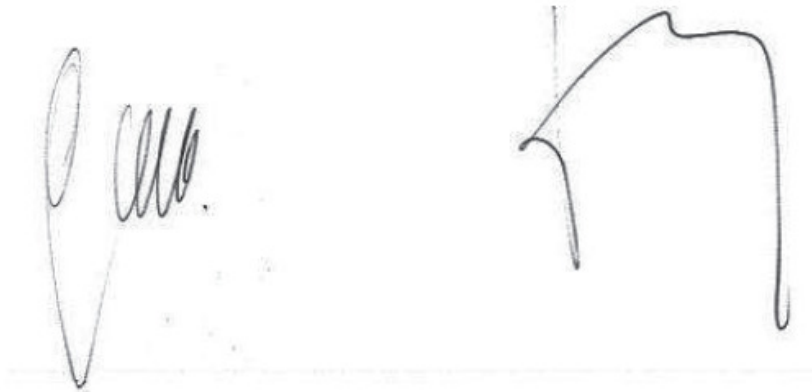
V Lisabone dňa trinásteho decembra dvetisícšedem.

V Lizboni, dne trinajstega decembra leta dva tisoč sedem.

Tehty Lissabonissa kolmantenatoista päivänä joulukuuta vuonna kaksituhattaseitsemän.

Som skedde i Lissabon den trettonde december tjugohundrasju.

Voor Zijne Majesteit de Koning der Belgen
Pour Sa Majesté le Roi des Belges
Für Seine Majestät den König der Belgier

„Deze handtekening verbindt eveneens de Vlaamse Gemeenschap, de Franse Gemeenschap, de Duitstalige Gemeenschap, het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.”

«Cette signature engage également la Communauté française, la Communauté flamande, la Communauté germanophone, la Région wallonne, la Région flamande et la Région de Bruxelles-Capitale.»

„Diese Unterschrift bindet zugleich die Deutschsprachige Gemeinschaft, die Flämische Gemeinschaft, die Französische Gemeinschaft, die Wallonische Region, die Flämische Region und die Region Brüssel-Hauptstadt.“

За Правителството на Република България

Za prezidenta České republiky

Jan 4.
Schwabenberg

For Hendes Majestæt Danmarks Dronning

P. Thylke
Franktopp P.

Für den Präsidenten der Bundesrepublik Deutschland

Angel Ulch
Frank-Walter Steinmeier

Eesti Vabariigi Presidendi nimel

Andrus Ansip
Urmas Paet

Thar ceann Uachtarán na hÉireann
For the President of Ireland

Bertie Eherin
Dermot Ahern

Για τον Πρόεδρο της Ελληνικής Δημοκρατίας

Καραμανλ.
Ντίνι Δίμας

Por Su Majestad el Rey de España

J. Zapatero
777.

Pour le Président de la République française

Alain
N. Kouchner

Per il Presidente della Repubblica italiana

Procuratore

Monico/Alain

Για τον Πρόεδρο της Κυπριακής Δημοκρατίας

Ζάχος Χριστοφίδης
Εκκλασουλής,

Latvijas Republikas Valsts prezidenta vārdā

Valdis Zatlis
K. Zatlis
K. Zatlis

Lietuvos Respublikos Prezidento vardu

Valdas Adamkus
Sedukūnas butelis
P. vai L

Pour Son Altesse Royale le Grand-Duc de Luxembourg

f. —————

J. K.

A Magyar Köztársaság Elnöke részéről

 az Elnök

Għall-President ta' Malta

Michael Frendo

Voor Hare Majesteit de Koningin der Nederlanden

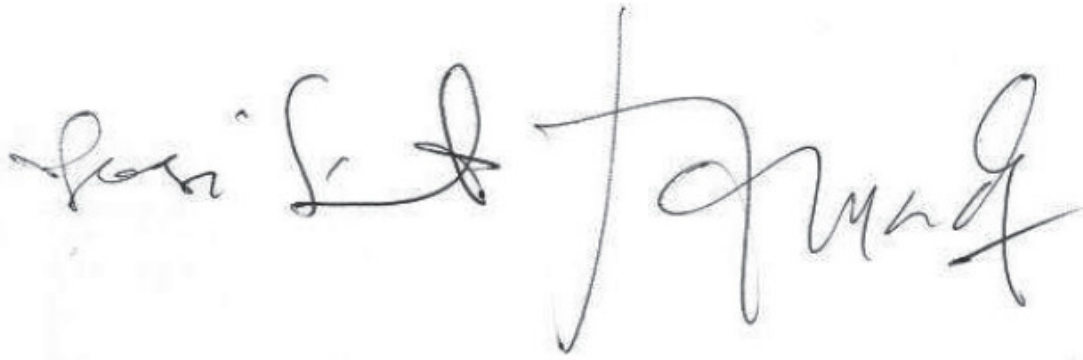
Für den Bundespräsidenten der Republik Österreich

Trassnik
F. F. F.

Za Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej

Radosław Sikorski
Radosław Sikorski

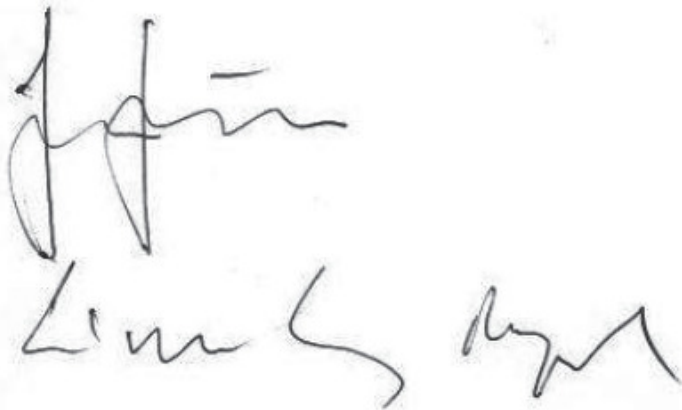
Pelo Presidente da República Portuguesa

A handwritten signature in black ink, appearing to read "José Sampaio". The script is fluid and cursive, with the first name "José" written in a slightly larger and more prominent hand than the last name "Sampaio".

Pentru Președintele României

A handwritten signature in black ink, appearing to read "Adrian Cioloș". The signature is highly stylized and cursive, with a long, sweeping horizontal stroke at the end. The name "Adrian Cioloș" is written in a smaller, more legible hand above the main signature.

Za predsednika Republike Slovenije

A handwritten signature in black ink, appearing to read "Danilo Türk". The signature is written in a cursive, slightly slanted hand. The first name "Danilo" is written above the last name "Türk".

Za prezidenta Slovenskej republiky

Zdobytja
Jan Kubis

Suomen Tasavallan Presidentin puolesta
För Republiken Finlands President

Matti Vanhanen
Matti Vanhanen

För Konungariket Sveriges regering

Cecilia Malmström
Cecilia Malmström

For Her Majesty the Queen of the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland

Caroline Ross   *Janet Ross*

—

A. IZJAVE O ODREDBAMA UGOVORA

1. Izjava o Povelji Europske unije o temeljnim pravima

Poveljom Europske unije o temeljnim pravima, koja je pravno obvezujuća, potvrđuju se temeljna prava zajamčena Europskom konvencijom za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda i kako proizlaze iz ustavnih tradicija zajedničkih državama članicama.

Poveljom se ne proširuje područje primjene prava Unije izvan ovlasti Unije, ne uspostavlja se nova ovlast ni zadaća za Uniju niti se mijenjaju ovlasti i zadaće kako su utvrđene Ugovorima.

2. Izjava o članku 6. stavku 2. Ugovora o Europskoj uniji

Konferencija je suglasna da se pristupanje Unije Europskoj konvenciji za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda treba urediti na takav način da se očuvaju posebne značajke prava Unije. S tim u vezi Konferencija primjećuje da postoji redovit dijalog između Suda Europske unije i Europskog suda za ljudska prava; taj bi se dijalog mogao ojačati kad Unija pristupi toj Konvenciji.

3. Izjava o članku 7.a Ugovora o Europskoj uniji

Unija uzima u obzir poseban položaj manjih država koje s njom održavaju posebne susjedске odnose.

4. Izjava o sastavu Europskog parlamenta

Italiji će biti dodijeljeno dodatno mjesto u Europskom parlamentu.

5. Izjava o političkom sporazumu Europskog vijeća o nacrtu odluke o sastavu Europskog parlamenta

Europsko vijeće dat će svoju političku suglasnost na revidirani nacrt odluke o sastavu Europskog parlamenta za zakonodavno razdoblje 2009.-2014. na temelju prijedloga Europskog parlamenta.

6. Izjava o članku 9.B stavcima 5. i 6., članku 9.D stavcima 6. i 7. i članku 9.E Ugovora o Europskoj uniji

Pri izboru osoba pozvanih da obnašaju dužnosti predsjednika Europskog vijeća, predsjednika Komisije i Visokog predstavnika Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku potrebno je pridati dužnu pažnju zemljopisnoj i demografskoj raznolikosti Unije i njezinih država članica.

7. Izjava o članku 9.C stavku 4. Ugovora o Europskoj uniji i članku 205. stavku 2. Ugovora o funkcioniranju Europske unije

Konferencija izjavljuje da će odluku o provedbi članka 9.C stavka 4. Ugovora o Europskoj uniji i članka 205. stavka 2. Ugovora o funkcioniranju Europske unije Vijeće donijeti na dan potpisivanja Ugovora iz Lisabona i da će ona stupiti na snagu na dan stupanja na snagu tog Ugovora. Nacrt odluke određen je u daljnjem tekstu:

NACRT ODLUKE VIJEĆA

o provedbi članka 9.C stavka 4. Ugovora o Europskoj uniji i članka 205. stavka 2. Ugovora o funkcioniranju Europske unije između 1. studenoga 2014. i 31. ožujka 2017., s jedne strane, te od 1. travnja 2017., s druge strane

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

BUDUĆI DA:

- (1) Treba donijeti odredbe koje će omogućiti nesmetan prijelaz od sustava odlučivanja u Vijeću kvalificiranom većinom, kako je utvrđen u članku 3. stavku 3. Protokola o prijelaznim odredbama koji će se nastaviti primjenjivati do 31. listopada 2014., na sustav glasovanja predviđen u članku 9.C stavku 4. Ugovora o Europskoj uniji i članku 205. stavkom 2. Ugovora o funkcioniranju Europske unije koji će se primjenjivati s učinkom od 1. studenoga 2014., uključujući tijekom prijelaznog razdoblja do 31. ožujka 2017. posebne odredbe utvrđene člankom 3. stavkom 2. tog Protokola.
- (2) Podsjeća se da je praksa Vijeća da svim naporima nastoji jačati demokratski legitimitet odluka koje se donose kvalificiranom većinom,

ODLUČILO JE:

Odjeljak 1.

ODREDBE KOJE SE PRIMJENJUJU OD 1. STUDENOGA 2014. DO 31. OŽUJKA 2017.

Članak 1.

Od 1. studenoga 2014. do 31. ožujka 2017. ako se članovi Vijeća koji predstavljaju:

- (a) najmanje tri četvrtine stanovništva ili
- (b) najmanje tri četvrtine broja država članica

potrebni za sastavljanje blokirajuće manjine kao rezultat primjene članka 9.C stavka 4. podstavka prvog Ugovora o Europskoj uniji ili članka 205. stavka 2. Ugovora o funkcioniranju Europske unije, usprotive da Vijeće donese akt kvalificiranom većinom, Vijeće je dužno raspraviti to pitanje.

Članak 2.

Vijeće tijekom tih rasprava čini sve što je u njegovoj moći da u razumnom roku i ne dovodeći u pitanje obvezna vremenska ograničenja utvrđena pravom Unije, postigne zadovoljavajuće rješenje kojim se uvažavaju zabrinutosti koje su istaknuli članovi Vijeća iz članka 4.

Članak 3.

U tu svrhu predsjednik Vijeća, uz pomoć Komisije i u skladu s Poslovníkom Vijeća, poduzima svaku inicijativu koja je potrebna da se omogući šira podloga za postizanje sporazuma u Vijeću. Članovi Vijeća pomažu predsjedniku.

Odjeljak 2.

ODREDBE KOJE SE PRIMJENJUJU OD 1. TRAVNJA 2017.

Članak 4.

Od 1. travnja 2017. ako se članovi Vijeća koji predstavljaju:

- (a) najmanje 55 % stanovništva ili
- (b) najmanje 55 % broja država članica

potrebni za sastavljanje blokirajuće manjine kao rezultat primjene članka 9.C stavka 4. podstavka prvog Ugovora o Europskoj uniji ili članka 205. stavka 2. Ugovora o funkcioniranju Europske unije, usprotive da Vijeće donese akt kvalificiranom većinom, Vijeće je dužno raspraviti to pitanje.

Članak 5.

Vijeće tijekom tih rasprava čini sve što je u njegovoj moći da u razumnom roku i ne dovodeći u pitanje obvezna vremenska ograničenja utvrđena pravom Unije, postigne zadovoljavajuće rješenje kojim se uvažavaju zabrinutosti koje su istaknuli članovi Vijeća iz članka 4.

Članak 6.

U tu svrhu predsjednik Vijeća, uz pomoć Komisije i u skladu s Poslovníkom Vijeća, poduzima svaku inicijativu koja je potrebna da se omogući šira podloga za postizanje sporazuma u Vijeću. Članovi Vijeća pomažu predsjedniku.

Odjeljak 3.

STUPANJE NA SNAGU

Članak 7.

Ova Odluka stupa na snagu na dan stupanja na snagu Ugovora iz Lisabona.

8. Izjava o praktičnim mjerama koje treba poduzeti u pogledu Predsjedništva Europskog vijeća i Vijeća za vanjske poslove nakon stupanja na snagu Ugovora iz Lisabona

Ako Ugovor iz Lisabona stupi na snagu nakon 1. siječnja 2009., Konferencija poziva nadležna tijela države članice koja u tom trenutku obnaša šestomjesečnu dužnost Predsjedništva Vijeća, s jedne strane, i osobu izabranu za predsjednika Europskog vijeća te osobe imenovane Visokim predstavnikom Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku, s druge strane, da poduzmu potrebne posebne mjere uz savjetovanje s Predsjedništvom za sljedećih šest mjeseci kako bi se omogućila učinkovita predaja materijala i organizacijskih aspekata Predsjedništva Europskog vijeća i Vijeća za vanjske poslove.

9. Izjava o članku 9.C stavku 9. Ugovora o Europskoj uniji o odluci Europskog vijeća o izvršavanju dužnosti Predsjedništva Vijeća

Konferencija izjavljuje da Vijeće treba početi pripremati odluku o utvrđivanju postupaka za provedbu odluke o izvršavanju dužnosti Predsjedništva Vijeća odmah nakon potpisivanja Ugovora iz Lisabona i da svoju političku suglasnost treba dati u roku od šest mjeseci. Nacrt odluke Europskog vijeća koja će biti donesena na dan stupanja na snagu spomenutog Ugovora određen je u daljnjem tekstu:

NACRT ODLUKE EUROPSKOG VIJEĆA O IZVRŠAVANJU DUŽNOSTI
PREDSJEDNIŠTVA VIJEĆA

Članak 1.

1. Dužnost Predsjedništva Vijeća, s iznimkom sastava Vijeća za vanjske poslove, obnašaju unaprijed utvrđene skupine sastavljene od triju država članica za razdoblje od 18 mjeseci. Skupine se sastavljaju na temelju ravnopravne rotacije među državama članicama, uz uvažavanje njihove raznolikosti i zemljopisne ravnoteže unutar Unije.

2. Svaki član skupine naizmjenice predsjedava u razdoblju od šest mjeseci svim sastavima Vijeća, osim sastava Vijeća za vanjske poslove. Ostali članovi skupine pomažu predsjedniku u svim njegovim zaduženjima na temelju zajedničkog programa. Članovi skupine mogu međusobno dogovarati alternativne aranžmane.

Članak 2.

Odborom stalnih predstavnika vlada država članica predsjedava predstavnik države članice koja predsjedava Vijećem za opće poslove.

Dužnost predsjednika Odbora za politiku i sigurnost obnaša Visoki predstavnik Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku.

Dužnost predsjednika pripremnih tijela različitih sastava Vijeća, s iznimkom Vijeća za vanjske poslove, pripada članu skupine koji predsjedava odgovarajućim sastavom, osim ako je u skladu s člankom 4. odlučeno drukčije.

Članak 3.

Vijeće za opće poslove osigurava dosljednost i kontinuitet rada različitih sastava Vijeća u okviru višegodišnjih programa u suradnji s Komisijom. Države članice koje obnašaju dužnost Predsjedništva poduzimaju sve potrebne mjere za organizaciju i nesmetano funkcioniranje Vijeća, uz pomoć Glavnog tajništva Vijeća.

Članak 4.

Vijeće donosi odluku o utvrđivanju mjera za provedbu ove odluke.

10. Izjava o članku 9.D Ugovora o Europskoj uniji

Konferencija smatra da kad Komisija više ne bude uključivala državljane svih država članica, Komisija posebnu pozornost treba posvetiti potrebi osiguranja pune transparentnosti u odnosima sa svim državama članicama. U skladu s tim, Komisija treba biti tijesno povezana sa svim državama članicama bez obzira je li njihov državljanin član Komisije ili nije, te u tom kontekstu posebnu pozornost posvećuje potrebi razmjene informacija i savjetovanja sa svim državama članicama.

Konferencija također smatra da Komisija treba poduzeti sve potrebne mjere kako bi osigurala da se politička, socijalna i gospodarska stvarnost u potpunosti uzmu u obzir u svim državama članicama, uključujući države članice koje nemaju svojeg državljanina u članstvu Komisije. Tim je mjerama potrebno osigurati da se stajalištu takvih država članica pristupi odgovarajućim organizacijskim aranžmanima.

11. Izjava o članku 9.D stavcima 6. i 7. Ugovora o Europskoj uniji

Konferencija smatra da su, u skladu s odredbama Ugovora, Europski parlament i Europsko vijeće zajednički odgovorni za nesmetano odvijanje postupka koji prethodi izboru predsjednika Europske komisije. Prije odluke Europskog Vijeća predstavnici Europskog parlamenta i Europskog vijeća stoga vode potrebna savjetovanja u okviru koji smatraju najprimjerenijim. Ta će se savjetovanja usredotočiti na profile kandidatâ za predsjednika Komisije, uzimajući u obzir izbore za Europski parlament, u skladu s člankom 9.D stavkom 7. podstavkom prvim. Pravila za takva savjetovanja mogu zajedničkom suglasnošću pravodobno utvrditi Europski parlament i Europsko vijeće.

12. Izjava o članku 9.E Ugovora o Europskoj uniji

1. Konferencija izjavljuje da će se tijekom pripremnih radova koji prethode imenovanju Visokog predstavnika Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku koje treba uslijediti na dan stupanja na snagu Ugovora iz Lisabona u skladu s člankom 9.E Ugovora o Europskoj uniji i člankom 5. Protokola o prijelaznim odredbama i čiji mandat traje od tog dana do kraja mandata Komisije koja je na dužnosti tog dana, uspostaviti odgovarajući kontakti s Europskim parlamentom.
2. Nadalje, Konferencija podsjeća da će Visoki predstavnik Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku, čiji mandat počinje u studenom 2009. istodobno kad i mandat sljedećeg sastava Komisije i ima isto trajanje, biti imenovan u skladu s odredbama članaka 9.D i 9.E Ugovora o Europskoj uniji.

13. Izjava o zajedničkoj vanjskoj i sigurnosnoj politici

Konferencija naglašava da odredbe Ugovora o Europskoj uniji koje obuhvaćaju zajedničku vanjsku i sigurnosnu politiku, uključujući osnivanje ureda Visokog predstavnika Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku te uspostavljanje Službe za vanjsko djelovanje, ne utječu na trenutačno postojeće odgovornosti država članica u oblikovanju i vođenju njihove vanjske politike ili njihova nacionalnog predstavljanja u trećim zemljama i međunarodnim organizacijama.

Konferencija također podsjeća da odredbe kojima se uređuje zajednička sigurnosna i obrambena politika ne dovode u pitanje poseban karakter sigurnosne i obrambene politike država članica.

Ona naglašava da Europsku uniju i njezine države članice i dalje obvezuju odredbe Povelje Ujedinjenih naroda, a posebno glavna odgovornost Vijeća sigurnosti i njezinih država članica za održavanje međunarodnog mira i sigurnosti.

14. Izjava o zajedničkoj vanjskoj i sigurnosnoj politici

Osim posebnih pravila i postupaka iz članka 11. stavka 1. Ugovora o Europskoj uniji, Konferencija naglašava da odredbe koje obuhvaćaju zajedničku vanjsku i sigurnosnu politiku, uključujući i u odnosu na Visokog predstavnika Unije za vanjsku i sigurnosnu politiku i Službu za vanjsko djelovanje, neće utjecati na njezin postojeći pravni temelj, odgovornosti i ovlasti svake države članice u odnosu na oblikovanje i vođenje vanjske politike, njezinu nacionalnu diplomatsku službu, odnose s trećim zemljama i sudjelovanje u međunarodnim organizacijama, uključujući članstvo države članice u Vijeću sigurnosti Ujedinjenih naroda.

Konferencija također primjećuje da odredbe koje se odnose na zajedničku vanjsku i sigurnosnu politiku ne daju nove ovlasti Komisiji za pokretanje postupka donošenja odluka i ne jačaju ulogu Europskog parlamenta.

Konferencija također podsjeća da odredbe kojima se uređuje zajednička sigurnosna i obrambena politika ne dovode u pitanje poseban karakter sigurnosne i obrambene politike država članica.

15. Izjava o članku 13.a Ugovora o Europskoj uniji

Konferencija izjavljuje da čim se potpiše Ugovor iz Lisabona, glavni tajnik Vijeća, Visoki predstavnik za zajedničku vanjsku i sigurnosnu politiku, Komisija i države članice trebaju započeti pripremne poslove za uspostavljanje Europske službe za vanjsko djelovanje.

16. Izjava o članku 53. stavku 2. Ugovora o Europskoj uniji

Konferencija smatra da mogućnost izrade prijevoda Ugovora na jezike navedene u članku 53. stavku 2. doprinosi ispunjenju cilja poštovanja bogate kulturne i jezične raznolikosti Unije kako je navedeno u članku 2. stavku 3. podstavku četvrtom. U tom kontekstu Konferencija potvrđuje privrženost Unije kulturnoj raznolikosti Europe i posebnu pozornost koju će i dalje pridavati tim i drugim jezicima.

Konferencija preporuča onim državama članicama koje žele iskoristiti mogućnost prepoznatu u članku 53. stavku 2. da u roku od šest mjeseci od dana potpisivanja Ugovora iz Lisabona Vijeću dostave obavijest o jeziku ili jezicima na koje će Ugovori biti prevedeni.

17. Izjava o nadređenosti

Konferencija podsjeća da su u skladu s ustaljenom sudskom praksom Suda Europske unije, Ugovori i pravo koje je Unija donijela na temelju Ugovora nadređeni pravu država članica, pod uvjetima utvrđenima spomenutom sudskom praksom.

Konferencija je također odlučila da kao Prilog Završnom aktu priloži Mišljenje Pravne službe Vijeća o nadređenosti prava EZ-a kako je određeno u dokumentu 11197/07 (JUR 260):

"Mišljenje Pravne službe Vijeća od 22. lipnja 2007.

Iz sudske prakse Suda proizlazi da je nadređenost prava EZ-a temeljno načelo prava Zajednice. U skladu s mišljenjem Suda to je načelo svojstveno posebnom karakteru Europske zajednice. U vrijeme donošenja prve presude te uspostavljene sudske prakse (Costa/ENEL, 15. srpnja 1964., predmet 6/64)¹ u ugovoru se nije spominjala nadređenost. Takav je slučaj i danas. Činjenica da načelo nadređenosti neće biti uključeno u budući ugovor ni na koji način ne mijenja postojanje načela i postojeće sudske prakse Suda.

---

¹ Slijedi da (...) nad pravom koje proizlazi iz ugovora, neovisnoga izvora prava, zbog njegove posebne i izvorne naravi, domaće zakonske odredbe ne mogu imati prednost, neovisno o tomu kako su formulirane, a da pritom ne budu lišene svojega karaktera prava Zajednice i da se ne dovede u pitanje sama pravna osnova Zajednice.“

18. Izjava u vezi s razgraničenjem nadležnosti

Konferencija naglašava da u skladu sa sustavom podjele nadležnosti između Unije i država članica kako je predviđeno u Ugovoru o Europskoj uniji i Ugovoru o funkcioniranju Europske unije, države članice zadržavaju nadležnosti koje Ugovorima nisu dodijeljene Uniji.

Kad je Uniji Ugovorima u određenom području dodijeljena nadležnost koju dijeli s državama članicama, države članice ostvaruju svoju nadležnost u mjeri u kojoj je Unija nije ostvarila ili u kojoj je Unija svoju nadležnost odlučila prestati izvršavati. Do potonjeg stanja dolazi kad odgovarajuće institucije EU-a odluče staviti izvan snage zakonodavni akt, osobito kako bi bolje osigurale trajno poštovanje načela supsidijarnosti i proporcionalnosti. Vijeće može na inicijativu jednog ili više svojih članova (predstavnik država članica) i u skladu s člankom 208. Ugovora o funkcioniranju Europske unije zatražiti od Komisije da podnese prijedloge za stavljanje zakonskog akta izvan snage. Konferencija pozdravlja izjavu Komisije da će tim zahtjevima posvetiti posebnu pozornost.

Jednako tako, predstavnici vlada država članica na sastanku Međuvladine konferencije, u skladu s redovitim postupkom revizije predviđenim u članku 48. stavcima 2. do 5. Ugovora o Europskoj uniji mogu odlučiti izmijeniti Ugovore na kojima je Unija utemeljena, uključujući i kako bi povećali ili smanjili nadležnosti koje su Uniji dodijeljene tim Ugovorima.

19. Izjava o članku 3. Ugovora o funkcioniranju Europske unije

Konferencija je suglasna da u svojim općim naporima za uklanjanje neravnopravnosti između žena i muškaraca cilj različitih politika Unije bude suzbijanje svih vrsta nasilja u obitelji. Države članice trebaju poduzeti sve potrebne mjere kako bi spriječile i kaznile ta kaznena djela te poduprle i zaštitile žrtve.

20. Izjava o članku 16.B Ugovora o funkcioniranju Europske unije

Konferencija izjavljuje da će se, kad god bi pravila o zaštiti osobnih podataka koja treba donijeti temeljem članka 15.a mogla imati izravne posljedice za nacionalnu sigurnost, morati uzeti u obzir posebne značajke tog pitanja. Ona podsjeća da trenutno mjerodavno zakonodavstvo (vidi posebno Direktivu 95/46/EZ) sadržava posebna odstupanja u tom pogledu.

21. Izjava o zaštiti osobnih podataka u područjima pravosudne suradnje u kaznenim stvarima
i policijske suradnje

Konferencija potvrđuje da se posebna pravila o zaštiti osobnih podataka i slobodnom kretanju takvih podataka u područjima pravosudne suradnje u kaznenim predmetima i policijske suradnje na temelju članka 16.B Ugovora o funkcioniranju Europske unije mogu pokazati potrebnima zbog posebne naravi tih područja.

22. Izjava o člancima 42. i 63.a Ugovora o funkcioniranju Europske unije

Konferencija smatra da će u slučaju da nacrt zakonskog akta koji je utemeljen na članku 69.A stavku 2. utječe na važne aspekte sustava socijalne sigurnosti države članice, uključujući njegovo područje primjene, troškove ili financijsku strukturu, ili utječe na financijsku ravnotežu tog sustava kako je određeno u članku 42. stavku drugom, interesi te države članice biti uzeti u obzir na odgovarajući način .

23. Izjava o stavku drugom članka 42. Ugovora o funkcioniranju Europske unije

Konferencija podsjeća da u tom slučaju, u skladu s člankom 9.B stavkom 4. Ugovora o Europskoj uniji, Europsko vijeće odlučuje konsenzusom.

24. Izjava o pravnoj osobnosti Europske unije

Konferencija potvrđuje da činjenica da Europska unija ima pravnu osobnost neće ni na koji način odobriti Uniji donošenje zakona ili djelovanje izvan nadležnosti koje su joj države članice dodijelile Ugovorima.

25. Izjava o člancima 61.H i 188.K Ugovora o funkcioniranju Europske unije

Konferencija podsjeća da poštovanje temeljnih prava i sloboda posebno podrazumijeva posvećivanje odgovarajuće pozornosti zaštiti i poštovanju odgovarajućih postupovnih prava dotičnih pojedinaca ili subjekata. U tu svrhu i kako bi se zajamčio temeljit sudski nadzor odluka koje pojedinca ili subjekta podvrgavaju mjerama ograničavanja, te se odluke moraju temeljiti na jasnim i prepoznatljivim kriterijima. Ti kriteriji moraju biti prilagođeni specifičnostima svake mjere ograničavanja.

26. Izjava o nesudjelovanju države članice u nekoj mjeri na temelju glave IV. dijela trećeg Ugovora o funkcioniranju Europske unije

Konferencija izjavljuje da će, kad država članica odluči da neće sudjelovati u nekoj mjeri na temelju glave IV. dijela trećeg Ugovora o funkcioniranju Europske unije, Vijeće provesti cjelovitu raspravu o mogućim posljedicama i učincima nesudjelovanja te države članice u toj mjeri.

Osim toga, svaka država članica može zatražiti Komisiju da situaciju ispita temeljem članka 96. Ugovora o funkcioniranju Europske unije.

Gornji stavci ne dovode u pitanje pravo države članice da predmet uputi Europskom vijeću.

27. Izjava o podstavku drugom članka 69.D stavka 1. Ugovora o funkcioniranju Europske unije

Konferencija smatra da se u propisima iz podstavka drugog članka 69.D.stavka 1. Ugovora o funkcioniranju Europske unije moraju uzeti u obzir nacionalna pravila i prakse koji se odnose na pokretanje kaznenih istraga.

28. Izjava o članku 78. Ugovora o funkcioniranju Europske unije

Konferencija primjećuje da se odredbe članka 78. primjenjuju u skladu sa sadašnjom praksom. Izraz "mjere koje se poduzimaju u Saveznoj Republici Njemačkoj u onoj mjeri u kojoj su potrebne za ublažavanje gospodarskih poteškoća u kojima su se određena područja Savezne Republike našla zbog podjele Njemačke" tumače se u skladu s postojećom sudskom praksom Suda Europske unije.

29. Izjava o članku 87. stavku 2. točki (c) Ugovora o funkcioniranju Europske unije

Konferencija primjećuje da se članak 87. stavak 2. točka (c) tumači u skladu s postojećom sudskom praksom Suda Europske unije u pogledu primjenjivosti odredaba o potpori koja se dodjeljuje određenim područjima Savezne Republike Njemačke pod utjecajem ranije podjele Njemačke.

30. Izjava o članku 104. Ugovora o funkcioniranju Europske unije

S obzirom na članak 104. Konferencija potvrđuje da su povećanje potencijala rasta i osiguranje zdravog proračunskog stanja dva stupa gospodarske i fiskalne politike Unije i država članica. Pakt o stabilnosti i rastu važno je sredstvo za ostvarivanje tih ciljeva.

Konferencija ponovno potvrđuje svoju posvećenost odredbama o Paktu o stabilnosti i rastu kao okvir za koordinaciju proračunskih politika u državama članicama.

Konferencija potvrđuje da je sustav koji se temelji na pravilima najbolje jamstvo za provedbu obveza i jednaki tretman svih država članica.

U tom okviru Konferencija također ponovno potvrđuje svoju posvećenost ciljevima Lisabonske strategije: otvaranju radnih mjesta, strukturnim reformama i socijalnoj koheziji.

Unija ima za cilj ostvariti uravnotežen gospodarski rast i stabilnost cijena. Ekonomske i proračunske politike moraju stoga postaviti prave prioritete prema gospodarskim reformama, inovacijama, konkurentnosti i jačanju privatnog ulaganja i potrošnje u fazama slaboga gospodarskog rasta. To se treba odraziti na usmjerenost proračunskih odluka na nacionalnoj razini i na razini Unije, posebno restrukturiranjem javnog prihoda i izdataka uz poštovanje proračunske discipline u skladu s Ugovorima i Paktom o stabilnosti i rastu.

Proračunski i gospodarski izazovi s kojima su države članice suočene naglašavaju važnost zdrave proračunske politike tijekom cjelokupnoga gospodarskog ciklusa.

Konferencija je suglasna da države članice trebaju aktivno koristiti razdoblja gospodarskog oporavka kako bi konsolidirale javne financije i poboljšale svoje proračunsko stanje. Cilj je tijekom dobrih vremena postupno ostvariti proračunski višak koji stvara potreban prostor za suočavanje s gospodarskom recesijom te stoga doprinosi dugoročnoj održivosti javnih financija.

Države članice pozdravljaju potencijalne prijedloge Komisije kao i daljnje doprinose država članica u pogledu jačanja i pojašnjenja provedbe Pakta o stabilnosti i rastu. Države članice poduzet će sve potrebne mjere kako bi povećale potencijal rasta svojih gospodarstava Bolja koordinacija ekonomske politike mogla bi poduprijeti taj cilj. Ova izjava ne prejudicira buduću raspravu o Paktu o stabilnosti i rastu.

31. Izjava o članku 140. Ugovora o funkcioniranju Europske unije

Konferencija potvrđuje da su politike opisane u članku 140. uglavnom u nadležnosti država članica. Mjere koje osiguravaju poticaj i promiču koordinaciju koju treba poduzeti na razini Unije u skladu s ovim člankom komplementarne su naravi. One služe jačanju suradnje među državama članicama, a ne usklađivanju nacionalnih sustava. To ne utječe na jamstva i prakse koje postoje u svakoj državi članici u pogledu odgovornosti socijalnih partnera.

Ovom se izjavom ne dovode u pitanje odredbe Ugovora kojima se Uniji dodjeljuje nadležnost, uključujući i u području socijalnih pitanja.

32. Izjava o članku 152. stavku 4. točki (c) Ugovora o funkcioniranju Europske unije

Konferencija izjavljuje da mjere koje treba usvojiti na temelju članka 152. stavka 4. točke (c) moraju ispuniti zajedničke sigurnosne interese i imaju za cilj postaviti visoke standarde kvalitete i sigurnosti ako bi nacionalni standardi koji utječu na unutarnje tržište u protivnom mogli spriječiti postizanje visoke razine zdravstvene zaštite.

33. Izjava o članku 158. Ugovora o funkcioniranju Europske unije

Konferencija smatra da upućivanje iz članka 158. na otočne regije može obuhvatiti otočne države u cijelosti, pod uvjetom da su ispunjeni potrebni kriteriji.

34. Izjava o članku 163. Ugovora o funkcioniranju Europske unije

Konferencija je suglasna da će djelovanje Unije u području istraživanja i tehnološkog razvoja na odgovarajući način uvažiti temeljna usmjerenja i izbore istraživačkih politika država članica.

35. Izjava o članku 176.A Ugovora o funkcioniranju Europske unije

Konferencija vjeruje da članak 176.A ne utječe na pravo država članica da poduzimaju potrebne mjere kako bi si osigurale opskrbu energijom pod uvjetima koji su predviđeni u članku 297.

36. Izjava o članku 188.N Ugovora o funkcioniranju Europske unije o pregovorima
i sklapanju međunarodnih sporazuma država članica koji se odnose
na područje slobode, sigurnosti i pravde

Konferencija potvrđuje da države članice mogu pregovarati i sklapati sporazume s trećim zemljama ili međunarodnim organizacijama u područjima obuhvaćenima poglavljima 3., 4. i 5. glave IV. dijela trećeg u mjeri u kojoj su takvi sporazumi u skladu s pravom Unije.

37. Izjava o članku 188.R Ugovora o funkcioniranju Europske unije

Ne dovodeći u pitanje mjere koje je Unija usvojila kako bi ispunila svoju obvezu solidarnosti s državom članicom koja je meta terorističkog napada ili žrtva prirodne nepogode ili nesreće izazvane ljudskim djelovanjem, nijednom odredbom članka 188.R ne namjerava se utjecati na pravo druge države članice da odabere najprimjerenije sredstvo za ispunjenje svoje obveze solidarnosti prema toj državi članici.

38. Izjava o članku 222. Ugovora o funkcioniranju Europske unije u pogledu broja nezavisnih odvjetnika u Sudu

Konferencija izjavljuje da, ako u skladu s člankom 222. stavkom prvim, Ugovora o funkcioniranju Europske unije, Sud zatraži da se broj nezavisnih odvjetnika poveća za tri (jedanaest umjesto osam), Vijeće će se, odlučujući jednoglasno, složiti s takvim povećanjem.

U tom je slučaju Konferencija suglasna da Poljska, kao je što je to već slučaj s Njemačkom, Francuskom, Italijom, Španjolskom i Ujedinjenom Kraljevinom, ima stalnog nezavisnog odvjetnika i da više ne sudjeluje u sustavu rotacije, pri čemu će sadašnji sustav rotacije uključivati rotaciju petorice nezavisnih odvjetnika umjesto trojice.

39. Izjava o članku 249.B Ugovora o funkcioniranju Europske unije

Konferencija prima na znanje namjeru Komisije da se pri pripremi nacрта delegiranih akata u području financijskih usluga, u skladu sa svojom ustaljenom praksom, nastavi savjetovati sa stručnjacima koje su države članice imenovale.

40. Izjava o članku 280.D Ugovora o funkcioniranju Europske unije

Konferencija izjavljuje da države članice, kad podnose zahtjev za uspostavu pojačane suradnje, mogu navesti namjeravaju li se već u toj fazi koristiti člankom 280.H kojim se predviđa proširenje glasovanja kvalificiranom većinom ili će koristiti redovni zakonodavni postupak.

41. Izjava o članku 308. Ugovora o funkcioniranju Europske unije

Konferencija izjavljuje da se upućivanje iz članka 308. stavka 1. Ugovora o funkcioniranju Europske unije na ciljeve Unije odnosi na ciljeve kako su određeni u članku 2. stavcima 2. i 3. Ugovora o Europskoj uniji i na ciljeve članka 3. stavka 5. spomenutog Ugovora u odnosu na vanjsko djelovanje na temelju dijela petog Ugovora o funkcioniranju Europske unije. Stoga je isključeno da bi djelovanje temeljeno na članku 308. Ugovora o funkcioniranju Europske unije ostvarivalo samo ciljeve određene u članku 2. stavku 1. Ugovora o Europskoj uniji. S tim u vezi Konferencija primjećuje da se u skladu s člankom 15.b stavkom 1. Ugovora o Europskoj uniji, zakonodavni akti ne smiju donositi u području zajedničke vanjske i sigurnosne politike.

42. Izjava o članku 308. Ugovora o funkcioniranju Europske unije

Konferencija naglašava da, u skladu s ustaljenom sudskom praksom Suda Europske unije, članak 308. Ugovora o funkcioniranju Europske unije kao sastavni dio institucionalnog sustava koji se temelji na načelu dodijeljenih ovlasti ne može služiti kao temelj za proširenje područja primjene ovlasti Unije izvan općeg okvira stvorenog odredbama Ugovora kao cjeline, a osobito odredbama kojima se utvrđuju zadaće i aktivnosti Unije. U svakom slučaju taj se članak ne može koristiti kao temelj za donošenje odredaba čija bi posljedica bila materijalna izmjena Ugovorâ bez primjene postupka koje oni u tu svrhu predviđaju.

43. Izjava o članku 311.a stavku 6. Ugovora o funkcioniranju Europske unije

Visoke ugovorne strane suglasne su da će Europsko vijeće na temelju članka 311.a stavka 6. donijeti odluku kojom se status Mayotte u odnosu na Uniju mijenja kako bi ovo područje postalo najudaljenije područje u smislu članka 311.a stavka 1. i članka 299. kad francuske vlasti obavijeste Europsko vijeće i Komisiju da je to omogućeno razvojem unutarnjeg statusa tog otoka koji je trenutačno u tijeku.

B. IZJAVE O PROTOKOLIMA KOJI SU PRILOŽENI UGOVORIMA

44. Izjava o članku 5. Protokola o schengenskoj pravnoj stečevini uključenoj u okvir Europske unije

Konferencija primjećuje da se, kad država članica temeljem članka 5. stavka 2. Protokola o schengenskoj pravnoj stečevini uključenoj u okvir Europske unije dostavi obavijest da ne želi sudjelovati u prijedlogu ili inicijativi, ta obavijest u svakom trenutku prije usvajanja mjere koja se oslanja na schengensku pravnu stečevinu može povući.

45. Izjava o članku 5. stavku 2. Protokola o schengenskoj pravnoj stečevini uključenoj u okvir Europske unije

Konferencija izjavljuje da će, kad god Ujedinjena Kraljevina ili Irska Vijeću izraze svoju namjeru da ne sudjeluju u mjeri koja se oslanja na dio schengenske pravne stečevine u kojoj sudjeluje, Vijeće provesti cjelovitu raspravu o mogućim posljedicama nesudjelovanja te države članice u toj mjeri. Raspravu u Vijeću treba voditi u svjetlu naznaka koje je dala Komisija o odnosu prijedloga i schengenske pravne stečevine.

46. Izjava o članku 5. stavku 3. Protokola o schengenskoj pravnoj stečevini uključenoj u okvir Europske unije

Konferencija podsjeća da ako Vijeće ne donese odluku nakon prve temeljite rasprave o predmetu, Komisija može u roku od četiri mjeseca Vijeću podnijeti izmijenjeni prijedlog na daljnje temeljito ponovno razmatranje.

47. Izjava o članku 5. stavcima 3., 4. i 5. Protokola o schengenskoj pravnoj stečevini uključenoj u okvir Europske unije

Konferencija primjećuje da se uvjetima koje treba odrediti odlukom iz članka 5. stavaka 3., 4. ili 5. Protokola o schengenskoj pravnoj stečevini uključenoj u okvir Europske unije može odrediti da dotična država članica snosi izravne financijske posljedice, ako takvih ima, koje nužno i neizbježno nastaju kao rezultat prekida njezina sudjelovanja u dijelu ili u čitavoj pravnoj stečevini iz svake odluke koju Vijeće donese na temelju članka 4. spomenutog Protokola.

48. Izjava o Protokolu o stajalištu Danske

Konferencija primjećuje da u pogledu pravnih akata koje Vijeće donosi samostalno ili zajedno s Europskim parlamentom i koji sadržavaju odredbe koje se primjenjuju na Dansku kao i odredbe koje se ne primjenjuju na Dansku jer imaju pravnu osnovu na koju se primjenjuje dio I. Protokola o položaju Danske, Danska izjavljuje da neće koristiti svoje pravo glasa da spriječi donošenje odredaba koje se ne primjenjuju na Dansku.

Nadalje, Konferencija primjećuje da na temelju Izjave Konferencije o članku 188.R, Danska izjavljuje da će njezino sudjelovanje u djelovanjima ili pravnim aktima na temelju članka 188.R biti u skladu s dijelom I. i dijelom II. Protokola o stajalištu Danske.

49. Izjava o Italiji

Konferencija primjećuje da je u Protokolu o Italiji koji je 1957. priložen Ugovoru o Europskoj ekonomskoj zajednici, kako je izmijenjen nakon donošenja Ugovora o Europskoj uniji, navedeno da:

"VISOKE UGOVORNE STRANKE,

U ŽELJI da riješe određene posebne probleme koje se odnose na Italiju,

SPORAZUMJELE SU SE o sljedećim odredbama koje se prilažu ovom Ugovoru:

DRŽAVE ČLANICE ZAJEDNICE

PRIMAJU NA ZNANJE činjenicu da talijanska Vlada provodi desetogodišnji program gospodarskog razvoja namijenjen ispravljanju strukturnih neravnoteža u talijanskom gospodarstvu, posebno stvaranjem infrastrukture za manje razvijena područja južne Italije i talijanske otoke i otvaranjem novih radnih mjesta s ciljem smanjenja nezaposlenosti;

PODSJEĆAJU da su načela i ciljeve tog programa talijanske Vlade razmotrile i odobrile organizacije za međunarodnu suradnju kojih su članice države članice;

PREPOZNAJU da je ostvarivanje ciljeva talijanskog programa u njihovom zajedničkom interesu;

SUGLASNE SU da, radi olakšanja ostvarenja ove zadaće od strane talijanske Vlade, preporučuju institucijama Zajednice uporabu svih sredstava i postupaka predviđenih ovim Ugovorom i posebno prikladnu uporabu sredstava Europske investicijske banke i Europskog socijalnog fonda;

SMATRAJU da bi institucije Zajednice pri primjeni ovog Ugovora trebale uzeti u obzir napor koji treba učiniti talijansko gospodarstvo u nadolazećim godinama kako bi se izbjeglo stvaranje nepotrebnih napetosti, posebno u bilanci plaćanja ili razini zaposlenosti, koje bi mogle ugroziti primjenu ovog Ugovora u Italiji;

PREPOZNAJU da je u slučaju primjene članka 109.H i 109.I potrebno paziti da nijedna mjera koju zahtijeva talijanska Vlada ne dovede u pitanje provedbu njezinog programa gospodarskog razvoja i podizanja životnog standarda njezinih stanovnika."

50. Izjava o članku 10. Protokola o prijelaznim odredbama

Konferencija poziva Europski parlament, Vijeće i Komisiju u okviru njihovih odgovarajućih ovlasti da nastoje u odgovarajućim slučajevima i ako je moguće u petogodišnjem razdoblju iz članka 10. stavka 3. Protokola o prijelaznim mjerama donijeti pravne akte kojima se mijenjaju ili zamjenjuju akti iz članka 10. stavka 1. tog Protokola.

C. IZJAVE DRŽAVA ČLANICA

Nadalje, Konferencija je primila na znanje izjave koje su navedene u daljnjem tekstu i priložene ovom Završnom aktu:

51. Izjavu Kraljevine Belgije o nacionalnim parlamentima

Belgija želi pojasniti da u skladu s njezinim ustavnim zakonom, kao komponente nacionalnog parlamentarnog sustava ili domova nacionalnog parlamenta u okviru nadležnosti koje ostvaruje Unija djeluju ne samo Dom zastupnika i Senat saveznog parlamenta nego i parlamentarne skupštine općina i regija.

52. Izjavu Kraljevine Belgije, Republike Bugarske, Savezne Republike Njemačke, Helenske Republike, Kraljevine Španjolske, Talijanske Republike, Republike Cipar, Republike Litve, Velikog Vojvodstva Luksemburga, Republike Mađarske, Republike Malte, Republike Austrije, Portugalske Republike, Rumunjske, Republike Slovenije i Slovačke Republike o simbolima
Europske unije

Belgija, Bugarska, Njemačka, Grčka, Španjolska, Italija, Cipar, Litva, Luksemburg, Mađarska, Malta, Austrija, Portugal, Rumunjska, Slovenija i Slovačka izjavljuju da su zastava s krugom od dvanaest zlatnih zvijezda na plavoj podlozi, himna koja se temelji na "Odi radosti" iz devete simfonije Ludwiga van Beethovena, moto "ujedinjena u raznolikosti", euro kao valuta Europske unije i Dan Europe 9. svibnja za njih i nadalje simboli za izražavanje osjećaja zajednice naroda u Europskoj uniji te njihove pripadnosti Uniji.

53. Izjavu Češke Republike o Povelji Europske unije o temeljnim pravima

1. Češka Republika podsjeća da su odredbe Povelje Europske unije o temeljnim pravima upućene institucijama i tijelima Europske unije uzimajući u obzir načelo supsidijarnosti i proporcionalnosti i podjelu nadležnosti između Europske unije i njezinih država članica kako je ponovno potvrđeno Izjavom (br. 18) u vezi s razgraničenjem nadležnosti. Češka Republika naglašava da su njezine odredbe upućene državama članicama samo kad one provode pravo Unije, a ne i kad donose i provode nacionalno pravo neovisno o pravu Unije.
2. Češka Republika također naglašava da se Poveljom ne proširuje područje primjene prava Unije i ne utvrđuje nijedna nova ovlast Unije. Ona ne umanjuje područje primjene nacionalnog prava i ne ograničuje bilo koje sadašnje ovlasti nacionalnih tijela u tom području.
3. Češka Republika naglašava da se, u mjeri u kojoj Povelja prepoznaje temeljna prava i načela kako proizlaze iz ustavnih tradicija zajedničkih državama članicama, ta prava i načela tumače u skladu s tim tradicijama.

4. Češka Republika nadalje naglašava da se ništa u Povelji ne smije tumačiti na način da ograničuje ili šteti ljudskim pravima i temeljnim slobodama kako su, svako u svojim odgovarajućem području primjene, prepoznati pravom Unije i međunarodnim sporazumima u kojima je stranka Unija ili sve države članice, uključujući Europsku konvenciju za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda, i ustavima država članica.

54. Izjavu Savezne Republike Njemačke, Irske, Republike Mađarske, Republike Austrije i
Kraljevine Švedske

Njemačka, Irska, Mađarska, Austrija i Švedska primjećuju da se osnovne odredbe Ugovora o Europskoj zajednici za atomsku energiju nisu bitno mijenjale od njegova stupanja na snagu i da se moraju osuvremeniti. One stoga podržavaju ideju o Konferenciji predstavnika vlada država članica koju treba sazvati što je moguće prije.

55. Izjavu Kraljevine Španjolske i Ujedinjene Kraljevine Velike Britanije i Sjeverne Irske

Ugovori se primjenjuju na Gibraltar kao europsko područje za čije je vanjske odnose odgovorna jedna država članica. To ne podrazumijeva promjene u odgovarajućim stajalištima dotičnih država članica.

56. Izjavu Irske o članku 3. Protokola o stajalištu Ujedinjene Kraljevine i Irske u pogledu
područja slobode, sigurnosti i pravde

Irska potvrđuje svoju posvećenost Uniji kao području slobode, sigurnosti i pravde u kojem se poštuju temeljna prava i različiti pravni sustavi i tradicije država članica i unutar kojeg se državljanima pruža visoka razina sigurnosti.

U skladu s tim Irska izjavljuje da ima čvrstu namjeru ostvariti svoje pravo temeljem članka 3. Protokola o stajalištu Ujedinjene Kraljevine i Irske u pogledu područja slobode, sigurnosti i pravde da pri usvajanju mjera temeljem glave IV. dijela trećeg Ugovora o funkcioniranju Europske unije sudjeluje u najvećoj mjeri koju smatra mogućom.

Irska će u najvećoj mogućoj mjeri sudjelovati posebno u mjerama u području policijske suradnje.

Nadalje, Irska podsjeća da u skladu s člankom 8. Protokola ona može obavijestiti Vijeće pisanim putem da više ne želi biti obuhvaćena uvjetima Protokola. Irska namjerava preispitati funkcioniranje tih mehanizama u roku od tri godine od stupanja na snagu Ugovora iz Lisabona.

57. Izjavu Talijanske Republike o sastavu Europskog parlamenta

Italija primjećuje da temeljem članka 8.A (koji je prenumeriran u članak 10.) i članka 9.A (koji je prenumeriran u članak 14.) Ugovora o Europskoj uniji, Europski parlament treba biti sastavljen od predstavnika građana Unije; to zastupanje treba biti degressivno proporcionalno.

Italija jednako tako primjećuje da je na temelju članka 8. (koji je prenumeriran u članak 9.) Ugovora o Europskoj uniji i članka 17. (koji je prenumeriran u članak 20.) Ugovora o funkcioniranju Europske unije, svaki državljanin države članice građanin Unije.

Italija stoga smatra da, ne dovodeći u pitanje odluku o zakonodavnom razdoblju 2009./2014., svaka odluka koju donese Europsko vijeće na inicijativu Europskog parlamenta i uz njegovu suglasnost, kojom se utvrđuje sastav Europskog parlamenta mora poštovati načela utvrđena u članku 9. A podstavku prvom (koji je prenumeriran u članak 14.) stavku 2.

58. Izjavu Republike Latvije, Republike Mađarske i Republike Malte o pisanju naziva jedinstvene valute u Ugovorima

Ne dovodeći u pitanje ujednačen način pisanja naziva jedinstvene valute Europske unije iz Ugovora kakav se nalazi na novčanicama i kovanicama, Latvija, Mađarska i Malta izjavljuju da način pisanja naziva jedinstvene valute, uključujući njegove izvedenice kako se primjenjuju u litavskom, mađarskom i malteškom tekstu Ugovora nema utjecaj na postojeća pravila litavskog, mađarskog i malteškog jezika.

59. Izjavu Kraljevine Nizozemske o članku 270.a Ugovora o funkcioniranju Europske unije

Kraljevina Nizozemska složit će se s odlukom iz članka 270.a. stavka 2. podstavka drugog Ugovora o funkcioniranju Europske unije nakon što se revizijom odluke iz članka 269. stavka trećeg tog Ugovora za Nizozemsku predvidi zadovoljavajuće rješenje za prekomjerno negativan položaj njezinih neto uplata u odnosu na proračun Unije.

60. Izjavu Kraljevine Nizozemske o članku 270.a Ugovora o funkcioniranju Europske unije

Kraljevina Nizozemska izjavljuje da će inicijativa za donošenje odluke iz članka 311.a stavka 6. s ciljem izmjene statusa Nizozemskih Antilla i/ili Arube u odnosu na Uniju biti podnesena samo na temelju odluke donesene u skladu s Poveljom za Kraljevinu Nizozemsku.

61. Izjavu Republike Poljske o Povelji Europske unije o temeljnim pravima

Povelja ni na koji način ne utječe na pravo država članica da donose zakone u području javnog morala, obiteljskog prava kao i zaštite ljudskog dostojanstva te poštovanja tjelesnog i moralnog integriteta.

62. Izjavu Republike Poljske o Protokolu o primjeni Povelje Europske unije o temeljnim pravima u odnosu na Poljsku i Ujedinjenu Kraljevinu

Poljska izjavljuje da s obzirom na tradiciju socijalnog pokreta "Solidarnost" i njegova važna doprinosa borbi za socijalna i radnička prava, Poljska u potpunosti poštuje socijalna i radnička prava kako su utvrđena pravom Europske unije, a posebno prava ponovno potvrđena glavom IV. Povelje Europske unije o temeljnim pravima.

63. Izjavu Ujedinjene Kraljevine Velike Britanije i Sjeverne Irske o definiciji izraza "državljeni"

U pogledu Ugovorâ i Ugovora o osnivanju Europske zajednice za atomsku energiju i u svim aktima koji se izvode iz tih Ugovora ili ostaju na snazi temeljem tih Ugovora, Ujedinjena Kraljevina ponavlja izjavu koju je dala 31. prosinca 1982. o definiciji izraza "državljeni" osim što se upućivanje na "građane britanskih ovisnih područja" treba tumačiti u smislu "građana britanskih prekomorskih područja".

64. Izjavu Ujedinjene Kraljevine Velike Britanije i Sjeverne Irske o pravu glasa za izbore u
Europski parlament

Ujedinjena Kraljevina primjećuje da članak 9.A Ugovora o Europskoj uniji i ostale odredbe Ugovora nisu namijenjeni promjeni osnove za pravo glasa za izbore u Europski parlament.

65. Izjavu Ujedinjene Kraljevine Velike Britanije i Sjeverne Irske o članku 61.H Ugovora o
funkcioniranju Europske unije

Ujedinjena Kraljevina u potpunosti podržava snažno djelovanje u odnosu na donošenje financijskih sankcija namijenjenih sprečavanju i suzbijanju terorizma i srodnih aktivnosti. Stoga, Ujedinjena Kraljevina izjavljuje da namjerava ostvariti svoje pravo temeljem članka 3. Protokola o stajalištu Ujedinjene Kraljevine i Irske u pogledu područja slobode, sigurnosti i pravde da sudjeluje u donošenju svih prijedloga podnesenih temeljem članka 61.H Ugovora o funkcioniranju Europske unije.